

AGB Infrastructuur Maaseik
Markt 1
3680 Maaseik
0828.259.640

Documentatie Meerjarenplan 2026-2031

Secretaris
Kristel Croonen

Voorzitter
Gunter Haeldermans

Journaalvolgnummer
Budg. 1407

het
water
merk

AGBIMAASEIK

Synthesenota

Interne omgevingsanalyse

het
water
merk

MAASEIK

Inhoud

Inleiding	4
Werkwijze/bronnen interne omgevingsanalyse	5
Stad & OCMW Maaseik in beeld	7
Organogram	7
Personeelsbezetting stad en OCMW Maaseik	8
Personeelsuitgaven stad en OCMW Maaseik	9
Analyse personeelsbestand	10
Verhouding man/vrouw	10
Verhouding voltijds/deeltijds	10
Verhouding man/vrouw en voltijds/deeltijds	10
Verhouding contractuelen/statutairen	10
Leeftijdsopbouw	11
Ziekteverzuimcijfer	11
Financiële context 2020-2025	11
Stad en OCMW Maaseik	11
Autonome gemeentebedrijven	14
Analyse van de financiële beleidsvrijheid	16
Marges voor de komende beleidsperiode	16
Interne omgevingsanalyse organisatie	18
Nieuwe visie organisatiestructuur en -cultuur	18
Realisaties/sterktes	19
Vlakke organisatiestructuur	19
Meer interne samenwerking	20
Traject naar uitmuntendheid	20
Versterking communicatie en informatie	21
Vernieuwing personeel- en welzijnsbeleid	22
Sterk financieel management	23
Uitgebreid lokaal aanbod	24
Team Maaseik: elke schakel telt!	24
Werkpunten/zwaktes	25
Organisatiecultuur	25
Beleidsplanning	26
Informatiebeheersysteem	27
Interne communicatiestromen	28
Interne procedures	28

Datagedreven beleid	29
Lokale en bovenlokale netwerken/samenwerkingsverbanden	29
Duurzame organisatie	30
Belangrijke risicofactoren	31
Speerpunten voor 2026-2031	34
Interne omgevingsanalyse op clusterniveau	36
Cluster Interne Dienstverlening	36
Korte SWOT-analyse	36
Speerpunten voor 2026-2031	37
Cluster Stadsontwikkeling (omgeving)	38
Korte SWOT-analyse	38
Speerpunten voor 2026-2031	40
Cluster Stadsontwikkeling (technische diensten)	41
Korte SWOT-analyse	41
Speerpunten voor 2026-2031	42
Cluster Mens	44
Korte SWOT-analyse	44
Speerpunten voor 2026-2031	47
Cluster Vrijtijdseconomie	48
Korte SWOT-analyse	48
Speerpunten voor 2026-2031	50

Inleiding

De volgende beleidsperiode staat voor de deur. Na de installatievergadering zullen de verkozen mandatarissen in samenwerking met het managementteam en de verschillende diensten van onze organisatie een **nieuw meerjarenplan** uitwerken. Dit meerjarenplan zal de planning bevatten op vlak van beleidsdoelstellingen en de daaraan gekoppelde budgetten voor de komende periode van 6 jaar (2026-2031).

Lokale besturen zijn op basis van het decreet lokaal bestuur verplicht een omgevingsanalyse toe te voegen aan hun meerjarenplan. Strategische beleidslijnen dienen immers opgebouwd te worden vanuit enerzijds een analyse van de ontwikkelingen in de samenleving (**externe omgevingsanalyse**) en anderzijds vanuit een analyse van de werking van de organisatie van het lokaal bestuur zelf (**interne omgevingsanalyse**).

Op deze manier worden lokale besturen uitgedaagd om onderbouwde, verantwoorde keuzes te maken en prioriteiten te bepalen.

De **interne omgevingsanalyse** is er voornamelijk op gericht om de sterktes en de zwaktes van het lokaal bestuur duidelijk in kaart te brengen, vanuit het perspectief van de organisatie. *Waar zijn we goed in? Hoe heeft zich dat geuit in de voorgaande beleidsperiode?* Er zijn wellicht competenties die we nog verder kunnen meenemen of benutten. Daarnaast is het ook van belang om na te denken over wat we nog minder goed doen. *Hoe heeft zich dat geuit in de voorgaande beleidsperiode? Voor welke kwetsbaarheden van onze organisatie moeten we waakzaam blijven?* Hierbij zal ook de nodige aandacht uitgaan naar de kansen of uitdagingen die nog in het vooruitzicht liggen en waar we met de organisatie de komende jaren nog op willen gaan inzetten.

In samenwerking met de diverse diensten in onze organisatie, is het managementteam begin 2024 tot een onderbouwde interne omgevingsanalyse gekomen voor Stad en OCMW Maaseik. Deze synthesenota vat de analyses op een bevattelijke wijze samen. De nota is er niet op gericht om een *volledig* overzicht van alle sterktes, zwaktes, bedreigingen en kansen voor de gehele organisatie en al haar onderdelen weer te geven, doch wel om de kernbevindingen en conclusies overzichtelijk weer te geven.

Werkwijze/bronnen interne omgevingsanalyse

Een eerste onderdeel van de interne omgevingsanalyse heeft betrekking op een informatieve **beschrijving van de organisatie** op vlak van het organogram en de meest recente personeelsgegevens en de huidige financiële situatie.

In tweede instantie kon met het oog op een grondige analyse van de organisatie worden geput uit de recente verbeterplannen die organisatiebreed en op clusterniveau werden uitgewerkt in het kader van het **organisatiebeheersingssysteem**.

In juni 2022 vond er een **organisatiebrede** zelfevaluatie plaats via een denkdag met een divers samengestelde werkgroep van medewerkers uit alle afdelingen van de organisatie en het managementteam. De sterktes en zwaktes van de organisatie werden in kaart gebracht aan de hand van het TnU-model en het kwaliteitskader. Op basis van de input die werd bekomen op deze denkdag, werd een organisatiebreed verbeterplan opgesteld. Daarin werden voor de gedetecteerde risico's of verbetermogelijkheden prioritaire beheersmaatregelen geformuleerd én werden de te nemen acties meteen gekoppeld aan verantwoordelijken binnen de organisatie en aan een timing. De status van de te nemen beheersmaatregelen wordt maandelijks opgevolgd door het managementteam.

Eind 2022, begin 2023 werd daarnaast in elk van de vier clusters van de organisatie (nl. interne dienstverlening, stadsontwikkeling, vrijetijdseconomie en mens) een zelfevaluatie **op dienstniveau** uitgevoerd. Via een interactieve workshop werd de methodiek van de zelfevaluatie aan de hand van het TnU-model en de specifieke kwaliteitskaders overgebracht aan de diensthoofden en deskundigen. Zij werkten vervolgens zelf vanuit hun ervaring/expertise samen met hun teams concrete dienstspecifieke verbeterplannen op maat uit (bottom-up benadering). In deze verbeterplannen werden alle verbeterbronnen gecentraliseerd en konden de risico's overzichtelijk in kaart worden gebracht, met koppeling aan beheersmaatregelen, duidelijke verantwoordelijken en tijdsindicaties. De status van deze verbeterplannen wordt minstens per kwartaal geëvalueerd door de diensthoofden en deskundigen.

De zelfevaluaties en tot stand gekomen verbeterplannen (centraal en decentraal) vormden een goede start voor een grondige interne analyse. De nota's van het managementteam betreffende **de nieuwe visie op de organisatiestructuur en -cultuur** en de uitrol daarvan binnen de organisatie zijn hierop nog een goede aanvulling in de opbouw van de interne omgevingsanalyse.

Begin 2024 werd daarenboven een korte update gedaan van de zelfevaluaties aan de hand van een efficiënte **SWOT-analyse** op organisatie- en clusterniveau. Hierbij werd de focus o.m. sterker gelegd op de sterktes van onze organisatie en diensten (daar waar dit in het kader van organisatiebeheersing minder aan bod kwam) en werd ook een blik geworpen op de toekomst (*welke kansen en bedreigingen zien we voor onze werking nog komende beleidsperiode?*).

De diensthoofden en deskundigen gingen met oog op de interne omgevingsanalyse opnieuw in een **interactieve workshop per cluster** aan de slag om een kritische blik te werpen op hun werking en onze organisatie. *Waar blinken we nu echt in uit? Op welk vlak moeten we nog groeien?* Bijkomend werd nagedacht over belangrijke kansen en bedreigingen voor onze organisatie. *Wat zal de nabije toekomst voor ons in petto hebben? Waar moeten we rekening mee houden de komende beleidsperiode, wat de diverse werkingen betreft?* De waardevolle input van onze medewerkers kon dus ten volle verwerkt worden in de analyseoefening.

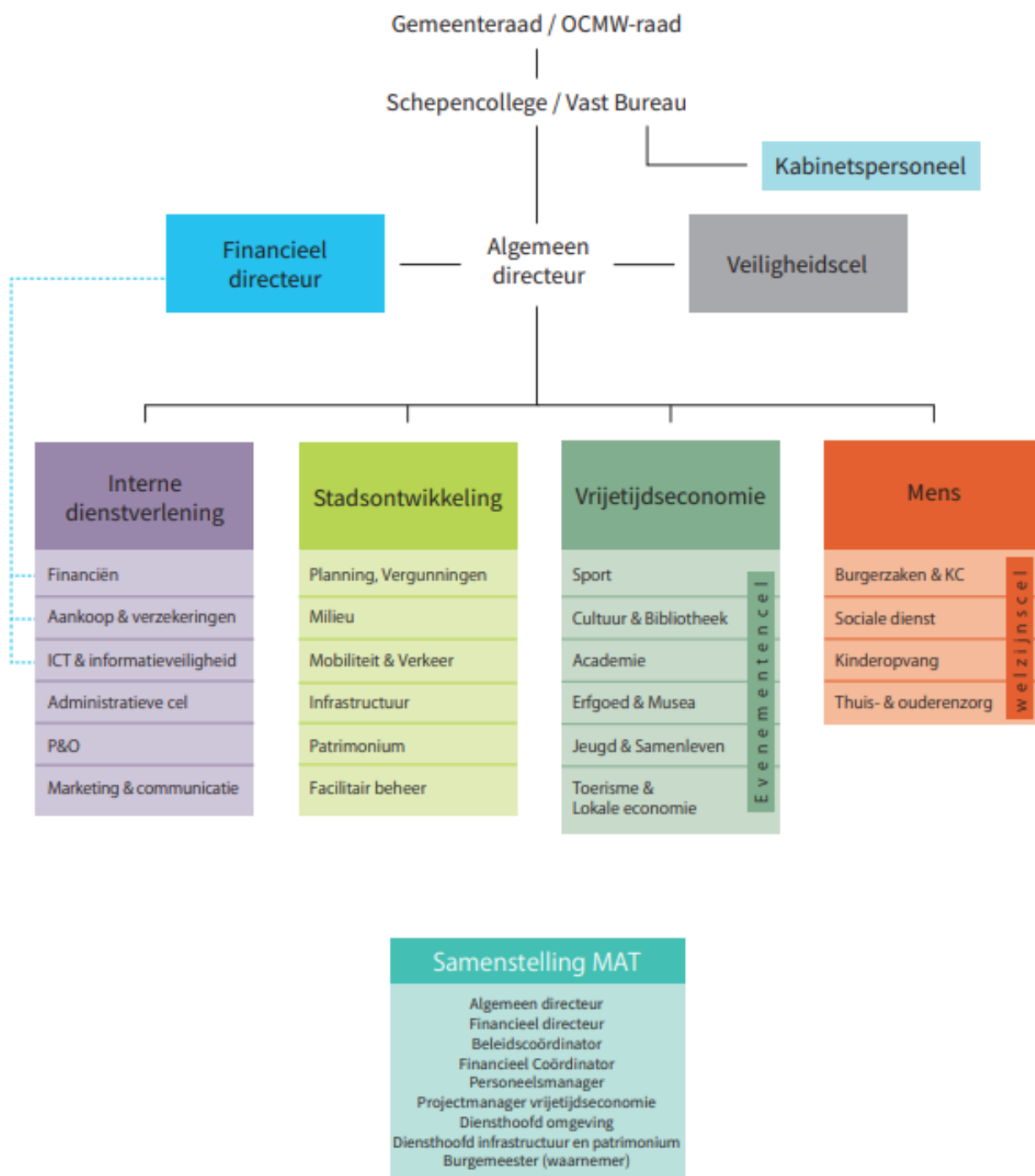
Na afloop van elk clusteroverleg, maakte elke clusterverantwoordelijke in het managementteam een **strategische nota** op inhoudende de diepgaandere analyse van de input uit de workshop. De strategische nota's van de MAT-leden (op clusterniveau) werden daarna nog besproken in het voltallige managementteam en waar nodig werd de analyse aangevuld met organisatiebrede ontwikkelingen en aandachtspunten.

Stad & OCMW Maaseik in beeld

Organogram

De meest recente versie van het organogram van Stad en OCMW Maaseik is als volgt:

Personeelsbezetting stad en OCMW Maaseik

In totaal bedraagt de personeelsbezetting per 31/12/2023 bij Stad en OCMW Maaseik, zoals voorzien in het **organogram: 339,51 VTE**.

Doordat echter niet alle functies ingevuld zijn, en doordat langdurig zieken niet altijd vervangen worden is er geen overeenstemming tussen het aantal VTE voorzien in het organogram en het aantal uitbetaalde VTE.

Het aantal effectief **uitbetaalde VTE** bedroeg per 31/12/2023 meer bepaald **323,05 VTE**.

- Specifiek voor de **stad** werden in het organogram 198,31 VTE voorzien. Bij de Stad bestaat de personeelsbezetting uit 192,52 VTE oftewel 244 individuele medewerkers. Er werden effectief 190,52 VTE uitbetaald.
- Bij het **OCMW** werden in het organogram 141,2 VTE voorzien. De personeelsbezetting bestaat uit 158,79 VTE oftewel 210 individuele medewerkers. Er werden effectief 132,53 VTE uitbetaald.

Hieronder maken we de **vergelijking** tussen de totale personeelsbezetting voor stad en OCMW Maaseik in **2019** en in 2023. Bij het OCMW was er een afname van 9 individuele medewerkers en bij de stad is er een toename van 4 individuele medewerkers.

Als het aantal personeelsleden op niveau A, B, C, D en E worden ingedeeld, is het overzicht als volgt:

	Stad Maaseik		OCMW Maaseik	
Jaar	2019	2023	2019	2023
A/decretale graden	11	19	2	3
B	35	49	34	23
C	96	63	126	40
D	75	74	5	
E	23	7	45	4
IFIC		32		133
TOTAAL	240	244	212	203

Uit het overzicht blijkt dat er bij de **stad** een groter aantal personeelsleden werkzaam is op niveau D. Dit is te wijten aan het feit dat techniekers en facilitaire medewerkers een verloning krijgen op D-niveau. Doordat de kinderopvang IFIC schalen gebruikt, is het C-niveau gedaald. Van 2019 tot en met 2023 is er een grote toename in het aantal personeelsleden op A- en B-niveau.

Binnen het **OCMW** is een groter aantal personeelsleden werkzaam binnen IFIC. Dit komt omdat het personeel van het woonzorgcentrum, dagverzorgingscentrum en de thuiszorgdiensten sinds 01/07/2021 de kans heeft gekregen om in te stappen in de IFIC functieclassificatie.

Personeelsuitgaven stad en OCMW Maaseik

De **totale personeelsuitgaven (i.c. brutolonen en werkgeversbijdragen)** bedragen per 31/12/2023 **€ 23.293.951,88** waarvan de opsplitsing is als volgt:

- Voor de stad: € 13.563.700,80 (58%)
- Voor het OCMW: € 9.730.251,08 (42%)

In **2019** bedroegen de personeelsuitgaven nog € 19.271.665,3:

- Voor de stad: € 11.190.267,80 (58%)
- Voor het OCMW: € 8.081.397,45 (42%)

De **personeelsuitgaven** zijn voor het jaar 2023 **met bijna 21% gestegen** ten opzichte van het jaar 2019. De stijging kan grotendeels verklaard worden door de vele indexaanpassingen die er geweest zijn omwille van de inflatie. Zo waren er maar liefst 5 indexeringen gedurende het jaar 2022. Ook in 2021 en 2023 was de inflatie hoger dan het beoogd niveau van 2%. Deze indexeringen hebben automatisch een effect op de loonkost van het lokaal bestuur van Maaseik, gezien de lonen de spilindex volgen. Er werken bovendien ook meer mensen op A- en B- niveau ten opzichte van het jaar 2019. Ten slotte heeft ook de introductie van de IFIC schalen voor een groot deel van het verzorgend personeel geleid tot een hogere loonkost.

Indien er ook rekening gehouden wordt met de andere personeelskosten (arbeidsongevallenverzekering, maaltijdcheques, fietsvergoeding,...) alsook de pensioenen kunnen volgende totalen weergegeven worden voor de periode 2015-2023. De jaarlijkse stijgingen (zoals weergegeven in de laatste kolom) geeft weer dat de totale loonkost voornamelijk de afgelopen 4 jaar sterk is toegenomen:

	Stad	OCMW	Totaal (Stad + OCMW)	%
2015	€ 12.208.625	€ 7.614.650	€ 19.823.275	
2016	€ 11.503.959	€ 7.609.946	€ 19.113.905	-3,58%
2017	€ 11.986.102	€ 8.051.564	€ 20.037.666	4,83%
2018	€ 12.419.061	€ 7.722.400	€ 20.141.461	0,52%
2019	€ 12.563.097	€ 7.966.696	€ 20.529.793	1,93%
2020	€ 13.568.665	€ 8.629.822	€ 22.198.486	8,13%
2021	€ 13.993.655	€ 8.933.224	€ 22.926.879	4,11%
2022	€ 14.840.822	€ 11.320.845	€ 26.161.667	14,1%
2023	€ 17.299.645	€ 11.498.227	€ 28.797.872	10,1%

Naast een verhoging van de brutolonen t.g.v. indexaties, heeft ook de overheveling van (een gedeelte van) het ex-MCNOL personeel naar het lokaal bestuur Maaseik geleid tot een sterk verhoogde pensioenlast voor het lokaal bestuur.

Ook de verhoging van de responsabiliseringscoëfficiënt voor de pensioenen van het gesolidariseerd personeel heeft geleid tot additionele pensioenkosten (verhoogde responsabiliseringsfactuur).

Analyse personeelsbestand

Verhouding man/vrouw

De verhouding man/vrouw bij stad en OCMW Maaseik per 31/12/2023 is als volgt:

- **72%** van de personeelsleden zijn **vrouwen** waarvan:
 - 144 personeelsleden, dus 44% van de vrouwelijke personeelsleden werkt bij de stad;
 - 182 personeelsleden, dus 56% van de vrouwelijke personeelsleden werkt bij het OCMW.
- **28%** van de personeelsleden zijn **mannen** waarvan:
 - 100 personeelsleden, dus 78% van de mannelijke personeelsleden werkt bij de stad;
 - 28 personeelsleden, dus 22% van de mannelijke personeelsleden werkt bij het OCMW.

Verhouding voltijds/deeltijds

De verhouding voltijds/deeltijds bij stad en OCMW Maaseik per 31/12/2023 is als volgt:

- 176 personeelsleden werken **voltijds (39%)**, waarvan:
 - 128 personeelsleden of 73% bij de stad;
 - 48 personeelsleden of 27% bij het OCMW.
- 278 personeelsleden werken **deeltijds (61%)**, waarvan:
 - 116 personeelsleden of 42% bij de stad;
 - 162 personeelsleden 58% bij het OCMW.

Verhouding man/vrouw en voltijds/deeltijds

Koppen	Voltijds	Deeltijds
Mannen	95	33
Vrouwen	81	245

Verhouding contractuelen/statutairen

De verhouding contractuelen/statutairen bij stad en OCMW Maaseik per 31/12/2023 is als volgt:

- 38 personeelsleden zijn **statutair (7,72%)**
- 454 personeelsleden zijn **contractueel (92,28%)**

Leeftijdsopbouw

De gemiddelde leeftijd van medewerkers bij stad en OCMW Maaseik is per 31/12/2023 als volgt:

Gemiddelde leeftijd	Stad Maaseik		OCMW Maaseik	
	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
Tijdelijken + contractuelen	45 jaar (90 koppen)	44 jaar (148 koppen)	42 jaar (27 koppen)	46 jaar (189 koppen)
Vastbenoemden	55 jaar (14 koppen)	48 jaar (13 koppen)	54 jaar (2 koppen)	59 jaar (9 koppen)

Ziekteverzuimcijfer

Met betrekking tot de cijfers inzake **ziekteverzuim** stellen we vast dat de afgelopen drie jaren het ziekteverzuim **in licht stijgende lijn** evolueert. Het cijfer evolueert voor stad en OCMW Maaseik van 11,02% in het jaar 2021 naar 11,24% in het jaar 2022 en verder tot **11,65%** in het jaar 2023.

Het ziekteverzuimcijfer per cluster kan worden weergegeven over de afgelopen jaren heen beschouwd:

	2021	2022	2023
Cluster interne dienstverlening	5,75%	7,97%	8%
Cluster stadsontwikkeling	21%	20,40%	16,29%
Cluster vrijetijdseconomie	6,50%	5,29%	5,66%
Cluster mens	11,47%	10,53%	9,37%

Financiële context 2020-2025

Stad en OCMW Maaseik

Op basis van de afgesloten jaarrekeningen (2020-2023) en de meerjarenplangegevens (2024-2026, versie AMJP 2023 na overdrachten) kan **het financieel evenwicht** van Stad en OCMW Maaseik beoordeeld worden.

Het M2-schema geeft weer of Stad en OCMW Maaseik zowel op korte als op lange termijn een financieel evenwicht behaalt en (conform de regels van ABB) bestempeld kan worden als zijnde '**financieel gezond**'. De twee evenwichtsnormen zijn het beschikbaar budgettair resultaat (BBR) en de autofinancieringsmarge (AFM). Ten eerste dient het resultaat op kasbasis (saldo van alle ontvangsten en uitgaven) elk jaar positief te zijn (BBR > €0). Ten tweede moet er sprake zijn van een **structureel evenwicht** op lange termijn, waarbij de AFM van 2025 verplicht positief is.

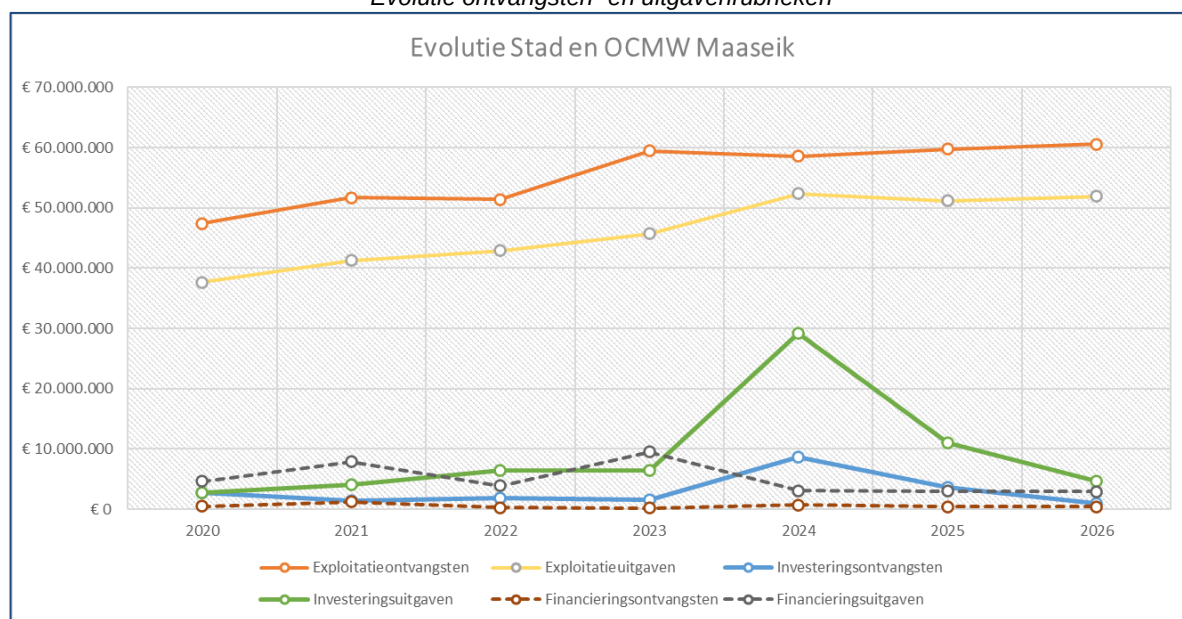
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Exploitatiesaldo	€ 9.794.267	€ 10.451.039	€ 8.502.014	€ 13.755.151	€ 6.214.701	€ 8.556.200	€ 8.663.264
Exploitatieontvangsten	€ 47.434.523	€ 51.684.906	€ 51.424.696	€ 59.476.314	€ 58.544.517	€ 59.757.590	€ 60.566.364

Exploitatieuitgaven	€ 37.640.257	€ 41.233.867	€ 42.922.682	€ 45.721.163	€ 52.329.816	€ 51.201.391	€ 51.903.100
Investeringsaldo	€ 47.139	-€ 2.677.169	-€ 4.546.354	-€ 4.876.072	-€ 20.499.460	-€ 7.421.438	-€ 3.630.490
Investeringsontvangsten	€ 2.789.608	€ 1.436.622	€ 1.836.217	€ 1.540.590	€ 8.704.147	€ 3.627.140	€ 978.840
Investeringsuitgaven	€ 2.742.469	€ 4.113.792	€ 6.382.570	€ 6.416.663	€ 29.203.607	€ 11.048.578	€ 4.609.330
Financieringssaldo	-€ 4.125.120	-€ 6.651.532	-€ 3.600.879	-€ 9.294.967	-€ 2.330.925	-€ 2.579.878	-€ 2.529.115
Financieringsontvangsten	€ 472.730	€ 1.184.448	€ 288.994	€ 214.153	€ 721.594	€ 404.357	€ 402.352
Financieringsuitgaven	€ 4.597.850	€ 7.835.980	€ 3.889.873	€ 9.509.120	€ 3.052.519	€ 2.984.235	€ 2.931.467
BR van het boekjaar	€ 5.716.286	€ 1.122.338	€ 354.781	-€ 415.889	-€ 16.615.684	-€ 1.445.116	€ 2.503.659
Gecumuleerd BR vorig BJ	€ 18.853.943	€ 24.570.229	€ 25.692.567	€ 26.047.348	€ 25.631.460	€ 9.015.775	€ 7.570.659
Beschikbaar BR	€ 24.570.229	€ 25.692.567	€ 26.047.348	€ 25.631.460	€ 9.015.775	€ 7.570.659	€ 10.074.318

Er is sprake van zowel een structureel als toestandsevenwicht binnen stad en OCMW Maaseik: met een minimum BBR van € 7.570.659 in 2025 is er sprake van een jaarlijkse evenwichtstoestand (**toestandsevenwicht**) en met een positieve AFM in 2025 (€ 6.701.081) is het lokaal bestuur in staat om op structurele wijze de bestaande leninglasten te dragen via een overschot aan exploitatieontvangsten (**structureel evenwicht**). Men kan het lokaal bestuur bijgevolg bestempelen als zijnde financieel gezond/in evenwicht.

Evolutie ontvangsten- en uitgavenrubrieken

De evolutie van de verschillende ontvangsten- en uitgavenrubrieken (resp. exploitatie, investering en financiering) worden in figuur 1 weergegeven. Deze figuur toont aan dat zowel de **exploitatieuitgaven als -ontvangsten** geleidelijk aan stijgen overheen de looptijd van het meerjarenplan, mede door het effect van inflatie.

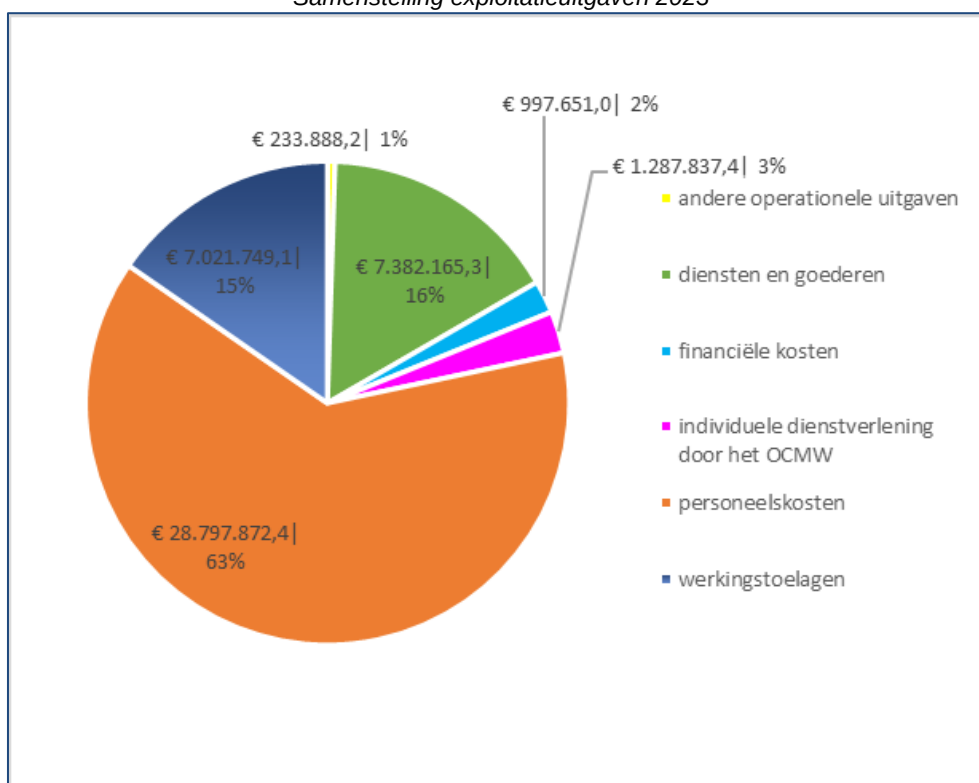
De **kloof** tussen de exploitatieontvangsten, enerzijds, en de uitgaven, anderzijds (exploitatie-saldo) blijft **positief** en is (m.u.v. 2023) redelijk stabiel overheen het meerjarenplan. 2023 was echter een jaar tijdens dewelke bepaalde éénmalige gebeurtenissen (o.a. omvorming inning aanvullende personenbelasting, cfr. Jaarrekeningtoelichting 2023) een verhogend effect hadden op de exploitatieontvangsten en, bijgevolg, de kloof tussen ontvangsten en uitgaven.

De **investeringsuitgaven** vertonen een iets volatieler verloop, waarbij de grootste investeringslast gecentraliseerd is in 2024. De investeringslast gedurende de eerste helft van de legislatuur ligt beduidend lager dan de geplande investeringen van het tweede gedeelte. Dit is erg typerend voor een lokaal bestuur, waarbij er tegen de nieuwe verkiezingsperiode nog heel wat (vertraagde) investeringen dienen uitgevoerd te worden. Bovendien speelt ook de Coronacrisis (2020-2022) een belangrijke rol. De **investeringsontvangsten** (vaak subsidies verbonden aan de uitgaven) vertonen een quasi gelijklopend patroon (met een piek in 2024), hetgeen logisch is gezien subsidies best in dezelfde periode geraamd (budgettair voorzien) worden als de bijhorende uitgaven (cf. transactiemoment).

De evolutie van de **financieringskredieten** maakt duidelijk dat de afgelopen jaren (alook de periode 2024-2026) sterk ingezet wordt op **schuldafbouw**, met een piekmoment in 2023 ten gevolge van de aflossing van twee balloonleningen. Het jaarlijks bedrag aan financieringsontvangsten is erg laag, en heeft betrekking op de leasing 'licht-als-een-dienst'; er is geen sprake van nieuwe financieringen in de vorm van bankleningen gedurende het afgelopen meerjarenplan.

De exploitatieuitgaven van een lokaal bestuur kunnen opgedeeld worden in 6 hoofdrubrieken (cfr. T2 schema), zoals ook opgenomen in de figuur hieronder. Binnen het lokaal bestuur Maaseik kunnen de exploitatieuitgaven opgedeeld worden in de rubrieken diensten en diverse goederen, personeelskosten (zie eerder), werkingstoelagen, individuele dienstverlening door het OCMW, financiële kosten en ten slotte andere operationele uitgaven. De figuur hieronder maakt duidelijk dat **bijna twee derde (63%) van de uitgaven van het bestuur bestaat uit personeelskosten**. De tweede en derde grootste uitgaveposten betreffen diensten en goederen (16%) en werkingstoelagen (15%).

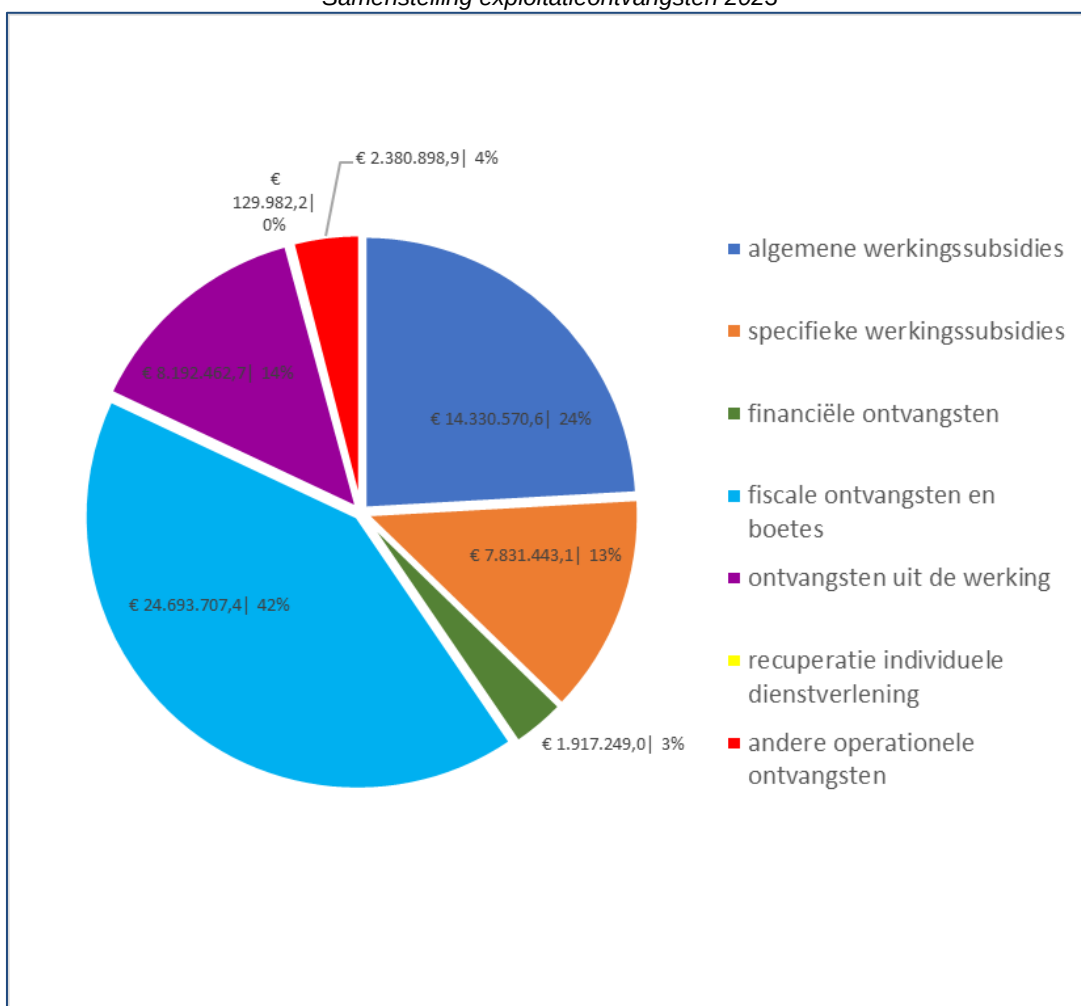
Samenstelling exploitatieuitgaven 2023

Het lokaal bestuur Maaseik int ook **exploitatieontvangsten** vanuit verschillende bronnen (zie onderstaande figuur). Belangrijke inkomstenbronnen betreffen de **belastinginkomsten** en de **werkingssubsidies**. Verder is ook een (beperkt) deel van de exploitatie-inkomsten het gevolg van ontvangsten uit de werking (retributies, dagprijzen zorgcentra,...), financiële ontvangsten (zoals creditrentes en dividenden) en andere operationele ontvangsten.

De samenstelling van de exploitatieontvangsten in 2023 maakt duidelijk dat zo'n **42% van de inkomsten** van het lokaal bestuur afkomstig zijn van **fiscale ontvangsten en (GAS-)boetes**. De tweede voornaamste groep van ontvangsten zijn de werkingssubsidies, die enerzijds algemeen van aard zijn (24%; o.a. gemeentefonds) en anderzijds specifiek bedoeld zijn ter subsidiëring van een bepaalde uitgave (13%; o.a. subsidie onderwijzend personeel).

Samenstelling exploitatieontvangsten 2023

Autonome gemeentebedrijven

Een autonoom gemeentebedrijf (kort: AGB) is een **extern verzelfstandigd agentschap** van de oprichtende stad of gemeente en beschikt bijgevolg over een eigen rechtspersoonlijkheid. Het AGB is steeds een 100% dochter van de oprichtende gemeente en kan zelf participeren in andere rechtspersonen waaraan ook andere (publieke of private partners) deelnemen.

AGB's worden bestuurd door een **raad van bestuur**. Voor het dagelijks bestuur zorgt een directiecomité. In Maaseik viel de samenstelling van de raad van bestuur in de afgelopen legislatuur samen met de samenstelling van de gemeenteraad. Het directiecomité had dezelfde samenstelling als het college van burgemeester en schepenen.

De oprichting van een AGB kent verschillende **voordelen**:

- Vlotte besluitvorming, met ruime delegaties aan het directiecomité (o.a. wat betreft kredietbewaking)
- Flexibel inspelen op de private markt
- Btw-recuperatie (in tegenstelling tot de mogelijkheden van een stad op dit vlak)
- Onafhankelijke deskundigen kunnen worden opgenomen in de raad van bestuur

Stad Maaseik telt momenteel twee autonome gemeentebedrijven:

1. **AGBM**: Autonoom Gemeentebedrijf Maaseik (vnl. beheer en uitbating van de ondergrondse parkeergarages Kloosterbempden en Bospoort)
2. **AGBIM**: Autonoom Gemeentebedrijf Infrastructuur Maaseik (vnl. beheer en uitbating van de vrijetijdsinfrastructuur o.a. voor bibliotheek, cultuurcentrum Achterolmen, stedelijke sporthallen, Musea & Visit Maaseik)

Beide autonome gemeentebedrijven behaalden gedurende de periode 2020-2025 een **evenwichtssituatie** (positief beschikbaar budgettair resultaat) ten gevolge van de prijssubsidies (AGBI) en de kapitaalsverhogingen (AGBM) die vanuit Stad Maaseik jaarlijks betaald worden. Waar de prijssubsidies aan het AGBI opgenomen zijn onder de exploitatieuitgaverubriek 'werkingstoelagen', wordt de kapitaalsverhoging in het AGBM gereflecteerd in de investeringsuitgaven van Stad Maaseik.

Financiële situatie AGBM

De aanhoudende negatieve resultaten bij het AGBM (in 2022-2023 schommelde het resultaat van het boekjaar rond -€ 600.000) betreffen een financieel risico voor Stad Maaseik, gezien de noodzaak om deze tekorten bij te passen via een **kapitaalsverhoging**. Het blijft een erg moeilijke oefening om beide ondergrondse parkings te rentabiliseren. Via een beoogde verhoging van de inkomsten, enerzijds, en een verlaging van de uitgaven, anderzijds, tracht het bestuur een zo laag mogelijk verliescijfer te bereiken.

Financiële situatie AGBI

Voor autonome gemeentebedrijven die optreden als een exploitant van een sport-, onderwijs-, recreatieve of culturele accommodatie (zoals het AGBI) is het hebben van een winstoogmerk een voorwaarde om voor deze handelingen als btw-plichtige aangemerkt te worden, waardoor de betaalde btw op deze handelingen aftrekbaar wordt.

Een verlies van het recht op btw-aftrek heeft negatieve financiële gevolgen voor het AGBI, en bijgevolg ook indirect voor de Stad Maaseik, als moederonderneming van het AGBI. Een verhoging van de prijssubsidiefactoren was vereist sedert 2022, opdat het AGBI jaarrekeningen 2022 en 2023 kon afsluiten met winst.

Stad Maaseik betaalde gedurende 2023 € 1.075.700 excl. BTW aan **prijssubsidies** aan AGBI. Dit is lager dan in 2022, maar wél sterk hoger dan de pre-coronaperiode (€ 790.823). Dit is het resultaat van het feit dat de ontvangsten uit dienstprestaties (ticketverkoop cultuur, musea, sportzaalverhuur,...) binnen AGBI nog steeds lager liggen dan het pre-coronaniveau. Het AGBI behaalde – ten gevolge van de verhoogde prijssubsidiebetalingen - gedurende 2023 wel een winstcijfer van € 44.284 (waarvan 10% wordt uitgekeerd aan Stad Maaseik).

Analyse van de financiële beleidsvrijheid

De uitgavekredieten binnen het meerjarenplan 2020-2025 van Stad en OCMW Maaseik kunnen opgedeeld worden naargelang de mate waarin deze uitgaven **'vrij te besteden'** zijn. Voor sommige kredieten is het lokaal bestuur (juridisch) verplicht om de uitgaven te voorzien in haar eerstvolgende meerjarenplan. Zo kunnen de kredieten gekoppeld aan de beleidsvelden 'Politiediensten', 'Brandweer', 'Erediensten', 'Ophalen en verwerken van huishoudelijk afval' ingeschat worden als weinig flexibele kredieten: dit zijn onkosten die, ongeacht de nieuwe beleidsvisie voor de beleidsperiode 2026-2031, dienen te gebeuren vaak vertrekkend vanuit een extern beheerd regelgevend kader.

Een analyse van het meerjarenplan 2020-2025 maakt duidelijk dat **slechts 15,7%** van de totale uitgaven gecategoriseerd kunnen worden als **'verplichte' uitgaven** waarvoor er geen of beperkte beleidsvrijheid is.

Daartegenover staan de uitgavenrubrieken die wel sterk samenhangen met het gekozen politieke beleid. De uitgaven verbonden aan (onder andere) de rubrieken 'Parkeren', 'Klimaat en energie', 'Bestuurlijke preventie', diverse vrijetijdstopics ('Bibliotheken', 'Toerisme', 'Jeugd', 'Cultuur', 'Musea' en 'Sport') en mensgerichte categorieën (o.a. 'Gezins hulp', 'Kinderopvang' en 'Woon- en zorgcentra') worden aanschouwd als uitgaven die flexibel inzetbaar zijn. **Iets meer dan de helft (56,2%) van de uitgaven kunnen gecategoriseerd worden als kredieten met erg veel beleidsvrijheid.**

De overige uitgaven (zo'n **28,1%**) betreffen een **tussencategorie**, waarbij de beleidsvrijheid gemiddeld is (o.a. uitgaven verbonden aan 'Sociale bijstand', 'Woonbeleid' en 'Wegen'). Het lokaal bestuur Maaseik is voor deze rubrieken tot op een bepaalde hoogte gebonden aan juridische verplichtingen, maar de vrijheid m.b.t. middeleninzet is hoger.

De financiële beleidsvrijheid van Maaseik kan hierbij vergeleken worden met het Vlaams gemiddelde, het gemiddelde van besturen met een gelijk inwonersaantal en de Belfius-cluster. Een vergelijking met deze verschillende benchmark-groepen maakt duidelijk dat de **financiële beleidsvrijheid binnen het lokaal bestuur Maaseik hoger dan gemiddeld** is. Dit biedt opportuniteiten voor de nieuwe bestuursploeg.

Marges voor de komende beleidsperiode

De integratie van de cijfers van jaarrekening 2023 in het meerjarenplan 2020-2025 van het lokaal bestuur Maaseik, maakt duidelijk dat er een **grote 'marge'** is met betrekking tot het **financieel evenwicht**. Het beschikbaar budgettair resultaat is jaarlijks sterk positief, en ook de AFM van 2025 vertoont een erg hoge waarde. Het meerjarenplan 2020-2025 is bijgevolg in evenwicht en biedt een marge voor de volgende bestuursploeg wat betreft de geplande uitgaven.

Een voorname vaststelling wat betreft financiële marge is het feit dat de vorige beleidsploeg sterk heeft ingezet op haar doelstelling om de totale financiële schuld van het lokaal bestuur te verlagen. Tijdens de vorige beleidsperiode werden er geen nieuwe bankleningen aangegaan. De schuldenlast van alle entiteiten (stad, OCMW en de AGB's) werd afgebouwd van € 48 miljoen eind 2019 naar € 19 miljoen eind 2025 (een daling van maar liefst 60%). In 2023 werd een recordbedrag van € 9,3 miljoen aan schulden afgelost, wegens een (eenmalige) terugbetaling van twee balloonleningen. Hiermee ligt de schuldenlast per inwoner van Maaseik sinds 2022 onder het Vlaams gemiddelde.

Deze **sterke schuldafbouw** biedt **extra beleidsruimte** voor de toekomst. Doordat er weinig nieuwe bankschulden werden aangegaan, is de toekomstige financieringsuitgave (t.g.v. aflossingen huidige financiële schulden) sterk verlaagd. Waar er in de periode 2020-2025 een totale aflossing van € 31,3 miljoen plaatsvond, zal het aflossingsbedrag op jaarbasis sterk lager liggen in de komende beleidsperiode. De lagere kapitaalsaflossingen creëren beleidsruimte voor de komende beleidsploeg (o.a. verlaging belastingen, besteding aan andere uitgaverubrieken).

Interne omgevingsanalyse organisatie

Nieuwe visie organisatiestructuur en -cultuur

Stad en OCMW Maaseik is een organisatie **in volle ontwikkeling** naar een nieuwe, hedendaagse organisatiestructuur en -cultuur. Met de aanpassing van het organogram en bijhorende visienota in **2021** werd immers de keuze gemaakt om te evolueren naar een **vlakke organisatiestructuur**. Hierbij wordt afgestapt van het vertrouwde beeld van de verticaal gestructureerde organisatie, gebaseerd op het principe van hiërarchie en een functionele taakbenadering. In het oude systeem werden voornamelijk de randvoorwaarden uitgezet voor het uitvoeren van vooraf bepaalde taken, om aan van bovenaf opgelegde doelstellingen te werken.

Bij een **horizontale benadering** wordt er meer gestuurd op verantwoordelijkheden van de medewerkers zelf. Zij krijgen de ruimte om hun werk in te richten op de wijze die zij het meest aangewezen vinden en dienen er zelf voor te zorgen dat resultaten bereikt worden. Onnodige hiërarchische tussenlagen worden vermeden en er wordt meer ingezet op de rol van diensthoofden en deskundigen binnen de organisatie. Het objectief is om meer betrokkenheid en verantwoordelijkheid van onderuit te realiseren, om te komen tot een sterke organisatie bestaande uit geëngageerde en gemotiveerde werknemers. De vlakke structuur moet toelaten om meer **resultaatgericht en projectmatig** te werken over de diensten heen.

De transitie naar een vlakke organisatiestructuur speelt in op hedendaagse noden. De **flexibiliteit** die vereist is om te kunnen omgaan met een complexe samenleving die voortdurend in verandering is (toename regierollen lokaal bestuur, schaalvergroting, digitalisering, nood aan specialisme, bovenlokale partnerschappen, ...), staat haaks op het strakke hiërarchische model van de verticale organisatie. Een horizontale organisatie stelt in staat om sneller te schakelen, mits dit op een adequate wijze begeleid wordt.

Het nieuwe organisatie-model komt ook tegemoet aan actuele **noden** van **medewerkers**. Zo biedt het mogelijkheden om de **deskundigheid** in de organisatie te bevorderen en in te zetten op efficiëntere processen. Het laat toe om meer nadruk te leggen op een positieve werksfeer, meer eigen initiatief, creativiteit, teamwerk en beslissingsmarge. Voor de **leidinggevenden** ligt er nieuw potentieel in het stimuleren van talentontwikkeling, mensgericht en coachend leidinggeven en optimale delegatie. Het organisatie-model veronderstelt voor hen een andere rol en een ander perspectief op aansturen.

De evolutie van een verticale naar een horizontale organisatie kan om deze redenen dus een sterk positief verhaal worden. Het traject is nog in volle uitrol en zal dus ook de komende beleidsperiode nog hoog op de agenda staan. De belangrijkste 7 speerpunten hierbij zijn:

1. Duidelijke en gedragen vlakke organisatiestructuur
2. Juiste mensen op de juiste plaats
3. Strategisch MAT
4. Ondernemerschap en eigenaarschap
5. Dienstoverschrijdende samenwerking
6. Resultaatsgericht werken
7. Positief werkklimaat en ambassadeurschap

De afgelopen periode werd vooral de **organisatiestructuur** verduidelijkt, aan de hand van een nieuw organogram en meerdere visienota's vanuit het managementteam. Er werden al heel wat stappen gezet aan de hand van een concreet actieplan. Een **cultuuromslag** is echter nog gaande en vereist de nodige tijd. De concrete werkpunten en aanbevelingen omtrent de verdere implementatie van de horizontale werking worden doorheen de analyse nog verder vermeld. De nieuwe visie zal daarbij telkens als uitgangspunt en achterliggend kader dienen.

Realisaties/sterktes

Vlakke organisatiestructuur

In 2021 werd het organogram van Stad en OCMW Maaseik ingrijpend gewijzigd. Diensten werden formeel inhoudelijk geclusterd om **samenwerking** binnen de clusters te stimuleren, met name een indeling in de clusters interne dienstverlening, stadsontwikkeling, vrijetijdseconomie en mens. Tevens werd besloten om **geen hiërarchische tussenlaag** meer te voorzien en waar nodig expertenfuncties te introduceren (vlakke organisatiestructuur). Hierbij werd gedifferentieerd tussen leidinggevende functies en expertise.

Het organogram is inmiddels *up-to-date*, vanuit een actuele visie op de organisatie. De ontbrekende functies zijn ondertussen opgenomen en de nieuwe functieprofielen werden helder uitgeschreven.

De algemeen directeur maakte een **visienota** op waarin de visie op **leiderschap** binnen de organisatie beschreven is. Er werd in 2024 een leiderschapstraject aangevat om onze medewerkers te vormen in het coachend leidinggeven. Bij de hervorming werd ook een standpunt ingenomen omtrent statutaire en contractuele tewerkstellingen en het opwaarderen van administratieve en uitvoerende functies.

Het **managementteam** werd uitgebreid met enkele sleutelfuncties zodat er voor elke cluster minstens één verantwoordelijke is binnen het MAT als aanspreekpunt voor de diensthoofden. Er werden afspraken gemaakt omtrent de precieze rol van de MAT-leden, hun betrokkenheid bij lopende projecten, de wijze van vergaderen en de terugkoppeling van de besproken punten binnen de organisatie. Hiertoe werd ook een nieuw huishoudelijk reglement van het MAT uitgewerkt en goedgekeurd.

Ook andere nieuwe **overlegstructuren** werden inmiddels geïmplementeerd (clusteroverleggen, teamoverleggen, beleidscolleges, projectstuurgroepen). Dit had tot gevolg dat duidelijker werd via welk kanaal welke agendapunten besproken worden en wie daarbij aanwezig dient te zijn.

Er werd een **organisatiebib** ontwikkeld in sharepoint waar nu op een overzichtelijke wijze belangrijke info raadpleegbaar is zoals de beleidsrapporten, financiële rapporten, jaarverslagen van de diensten, nuttige informatie over organisatiebeheersing en de verbeterplannen (organisatiebreed en per dienst), verslagen van het MAT en de clusteroverleggen e.d. Er kan ook in bepaalde documenten samengewerkt worden, hetgeen nog ontbrak. Er werden duidelijke afspraken gemaakt over de timing en de wijze van rapporteren en agenderen (o.a. met oog op een betere opvolging van de meerjarenplanning).

Meer interne samenwerking

Dienstoverschrijdende samenwerking wordt gestimuleerd door het tweemaandelijks plaatsvinden van **overleggen op clusterniveau**. Diensthoofden en deskundigen worden mee betrokken in de groei en ontwikkeling van onze organisatie en worden op de hoogte gehouden van belangrijke trajecten, veranderingen, stand van zaken van projecten, etc.

Er werden bijkomend belangrijke stappen gezet in de evolutie naar het meer **projectmatig** gaan **werken** binnen de organisatie. Zo werd één uniek platform ontwikkeld voor het delen van informatie en communicatie over projecten (de projectenbib in sharepoint en projectcommunicatie via teams). Voor elk lopend project werd een projectleider aangeduid en een projectfiche opgemaakt. Projectleiders konden in 2023 een opleiding projectmatig werken volgen.

In 2022 en 2023 werd een jaarlijkse **projectdag** georganiseerd waarbij projectleiders de ondersteunende diensten konden ontmoeten (communicatiedienst, aankoopdienst, financiën, personeelsdienst, dienst werken) teneinde voor de start van het nieuwe jaar afspraken te maken met oog op een goede planning van het werk en de projecten. Ook werd via deze weg de stand van zaken in de lopende projecten besproken zodat er meer gedragenheid en bewustzijn werd gecreëerd binnen de organisatie over de lopende projecten en de werkzaamheden van andere diensten.

Samenwerking over clusters heen werd ook gestimuleerd doordat **clusteroverstijgende 'cellen'** werden opgericht, waar kan worden samengewerkt rond bepaalde, concrete thema's (m.n. evenementen-, citymarketing- en welzijnsceel).

Concluderend is de samenwerking tussen de diensten onderling de afgelopen periode zeker al sterk toegenomen. Onze medewerkers worden continu gestimuleerd om buiten de context van hun eigen dienst te denken en mee naar de organisatie als een groter geheel te kijken.

Traject naar uitmuntendheid

De gemeente- en OCMW-raad besloten in 2019 om het **organisatiebeheersingssysteem** verder uit te bouwen aan de hand van het model 'Traject naar Uitmuntendheid (kort: TnU)' van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (kort: VVSG). Dit kader heeft als doel om lokale besturen mee te nemen in een langetermijnvisie op organisatiebeheersing, organisatieontwikkeling en kwaliteitsmanagement en is voornamelijk gebaseerd op een praktische methodiek voor het uitvoeren van zelfevaluaties.

In de loop van 2022 werd het kader voor organisatiebeheersing van 2019 verder uitgewerkt tot een **praktisch plan van aanpak** omtrent de verdere uitrol en verankering van het streven naar een permanente verbetercultuur binnen de organisatie, integraal op basis van het TnU-model.

Op 7 juni 2022 werd onder begeleiding van TnU-Connect een **organisatiebrede zelfevaluatie** georganiseerd, waarbij 12 medewerkers vanuit verschillende afdelingen in de organisatie betrokken werden. De bevindingen uit deze zelfevaluatie werden vertaald naar een organisatiebreed verbeterplan met concrete acties, verantwoordelijken en timing voor uitvoering ervan.

Vervolgens werd in de maand december 2022 op het niveau van **organisatieonderdelen en -domeinen** eveneens een **zelfevaluatie** georganiseerd. In elke cluster werd de methodiek van het TnU-model inzake zelfevaluatie toegelicht aan de diensthoofden en deskundigen. Zij gingen hierbij in een workshop zelf aan de slag met het kwaliteitskader, waarbij alle aspecten van hun dienst/domein aan een grondige zelfevaluatie werden onderworpen. De thema's management, middelen, dienstverlening, meten en verbeteren en kwaliteitsmanagement werden doorlopen aan de hand van een praktische poster, waarop sterke en zwakke punten onmiddellijk visueel aangeduid konden worden.

Bij deze oefening werd dus een eerste analyse gemaakt van de risico's die gelopen worden binnen de specifieke organisatiedomeinen en -onderdelen. Er werd ook nagegaan op welk vlak de risico's reeds beheerst zijn. De diensthoofden en deskundigen werden vervolgens uitgenodigd om met deze handvaten (methodiek, kwaliteitskader en eerste analyse) de analyse samen met hun team verder uit te werken en tegen maart 2023 te verankeren in een concreet domeinspecifiek verbeterplan met concretisering naar acties, timing en verantwoordelijken toe.

Het objectief van deze handelswijze was om enerzijds in kaart te brengen welke risico's er zijn binnen de gehele organisatie en welke beheersmaatregelen daar tegenover staan alsook welke verbetertrajecten nodig of lopende zijn om bij te dragen aan een uitmuntende organisatie en dienstverlening. Anderzijds laat **verankering in concrete verbeterplannen** ook een **periodieke opvolging** toe van de resultaten. Deze periodieke opvolging gebeurt voor het organisatiebrede verbeterplan in het managementteam doordat het verbeterplan als vast terugkerend punt op de agenda wordt geplaatst.

Voor de domeinspecifieke verbeterplannen ligt de verantwoordelijkheid qua opvolging bij de diensten zelf en wordt een periodieke opvolging ingebouwd door organisatiebeheersing en de verbeterplannen als vast thema te agenderen op het clusteroverleg. Op deze manier kunnen de diensten onderling ook *best practices* en ervaringen uitwisselen op vlak van organisatiebeheersing. Per kwartaal dient de status van de verbeterplannen geüpdatet te worden en dit wordt opgevolgd vanuit het MAT.

Via de **bottom-up benadering**, gedeeld eigenaarschap voor organisatiebeheersing en het stelselmatig teruggrijpen naar de verbeterplannen wensen we een **gedragen verbeterdynamiek en -cultuur** in de organisatie tot stand te brengen. In dit opzicht zijn we ook aangesloten bij het intergemeentelijk platform TnU-Connect en nemen deskundigen en diensthoofden deel aan TnU-netwerksessies, waar uitwisseling van ervaringen met andere lokale besturen maximaal gestimuleerd wordt.

Het vermelden waard: in 2023 vond een opvolgaudit plaats vanuit Audit Vlaanderen, waarbij o.a. het organisatiebeheersingssysteem onder de loep werd genomen. De hiervoor beschreven werkwijze werd als positief beoordeeld: een *best practice* in wording. We willen de ingeslagen weg dus de komende jaren zeker blijven voortzetten. Themarapporten en *good practices* vanuit audit Vlaanderen worden opgevolgd en doorgegeven aan de diensten om proactief bepaalde processen te verbeteren.

Versterking communicatie en informatie

In 2022 werd een **nieuwe huisstijl** voor Stad en OCMW Maaseik uitgewerkt (Maaseik, het WaterMERK). Dit zorgde niet alleen voor een aantrekkelijk nieuw imago voor de stad en haar diensten maar ook voor meer herkenbaarheid en voor uniformiteit in de externe

communicatie. De huisstijl wordt in alle communicatie doorgetrokken en ook de nodige aanpassingen voor de signalisatie van de diverse gebouwen in ons patrimonium zijn volop lopende.

Wat de interne communicatie betreft, werd een **nieuw intranet** voorbereid, uitgewerkt en in gebruik genomen. Via dit vernieuwd kanaal worden bepaalde beleidstopics, projecten, medewerkers e.d. in de kijker gezet en breder in de organisatie bekend gemaakt. Op het intranet is er ook een **communicatieportaal** gepubliceerd waarin de medewerkers info kunnen vinden omtrent de workflow van de communicatiedienst met het oog op een optimale inzet van diverse communicatiekanalen.

Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van Sharepoint voor het opzetten van interne structuren om **gegevens te delen**. Naast de **projecten- en organisatiebib** (zie hiervoor), werd ook een intern platform uitgerold voor handige opleidingen, bijvoorbeeld bij het in gebruik nemen van het postregistratiesysteem (**opleidingenbib**). Het doel hiervan is om huidige en nieuwe medewerkers meer ondersteuning te bieden in de toenemende digitalisering en professionalisering van de werking. Dit zal ook de komende periode een noodzaak blijven.

Er werd van start gegaan met de uitrol van het **zaaksysteem** LB365 met als doel te komen tot effectievere en efficiëntere opvolging van dossiers, briefwisseling, klachten, meldingen, etc. Informatiedoorstroming tussen diensten en naar beleid/bestuur zou hierdoor aanzienlijk verbeterd moeten kunnen worden. LB365 is in gebruik binnen de organisatie sinds begin 2023. Verdere implementatie is nodig en wordt onderzocht. De koppelingen naar andere softwarepakketten worden geoptimaliseerd (bv. 3P). Postregistratie is ondertussen operationeel binnen dit systeem, het volgende op de planning is de uitrol van het klachten- en meldingssysteem lopende 2024.

Algemener beschouwd heeft de **digitalisering** zich de afgelopen jaren sterk verdergezet en zijn de digitale vaardigheden van onze medewerkers geëvolueerd en is er bv. meer bewustwording gecreëerd inzake cybercriminaliteit.

Vernieuwing personeel- en welzijnsbeleid

In 2023 werd een **plan van aanpak** uitgewerkt voor de vernieuwing van het **personeelsinstrumentarium** (incl. het arbeidsreglement en rechtspositieregeling, aanpassing van de thuiswerkregeling, uitbouwen van een fietslease, een nieuwe functionerings- en evaluatiecyclus) met daarbij duidelijke acties en concrete timing. Dit actieplan is inmiddels in volle uitwerking.

De nieuwe mogelijkheden op vlak van fietslease voor het personeel werden inmiddels gerealiseerd en gecommuniceerd aan de medewerkers. Zij konden hier met ingang van december 2023 gebruik van maken. Het arbeidsreglement en de rechtspositieregeling werden gelet op het Vlaams besluit voor de nieuwe rechtspositieregeling geactualiseerd in 2024. Zo werd er onder andere een nieuwe wijze ingevoerd inzake personeelsevaluatie waarbij de focus verplaatst wordt naar een continu feedbackcyclus. Ook werd de regeling rond thuiswerk aangepast en er werd meer flexibiliteit gegeven met betrekking tot de werkuren. Er wordt door onze organisatie bovendien meegewerkt aan een bovenlokale samenwerking voor het uitwerken van een Limburgs loonhuis, waarbij de mogelijkheden voor een aantrekkelijk personeelsbeleid op de voet worden gevolgd.

Daarenboven werd door de personeelsdienst een **nieuw onthaalbeleid** en een **actieplan welzijn op het werk** uitgewerkt, dat sinds 2024 in voege is. Er is een nieuwe interne werkgroep welzijn op werk (WoW) en er werd een mascotte gekozen voor acties in dit kader. De mascotte heeft de vorm van een waterdruppel (afgeleid van het Watermerk) en kreeg de naam 'Eddy WoW'. Als personeelsleden zich goed voelen op de werkvloer, dan uit zich dat ook in hun job. En dat reflecteert dan weer in de kwaliteit van hun werk, alsook hun productiviteit. We willen onze medewerkers dan ook van bij aanvang een welkom gevoel geven in onze organisatie (door het doorlopen van een 'warm' onthaaltraject) en bouwen aan een positief aanwezigheids- en motivatiebeleid. Voor 2024 werden er alvast meerdere personeelsactiviteiten uitgewerkt waarbij thema's zoals verbondenheid, gezondheid en mentaal welzijn meer ruimte krijgen.

Wat betreft het **aanwerven van nieuwe collega's** werden in 2022 interactieve jobbeurzen georganiseerd waarbij medewerkers zelf toelichting gaven over de vacatures en de werking van het lokaal bestuur Maaseik. Dit werd positief onthaald en is zeker voor herhaling vatbaar. De personeelsdienst tracht ook extra in te zetten op het aantrekkelijk maken van de vacatures. Er werd een nieuwe webpagina ontwikkeld i.v.m. werken voor de stad met getuigenissen, foto's, voordelen etc. Voor moeilijk in te vullen functies wordt rekening gehouden met diplomavereisten (verlagen voorwaarden en aantrekkelijker maken functie door schaal).

Sterk financieel management

Vanuit het financieel oogpunt werd er de afgelopen periode hard gewerkt aan het verbeteren en verduidelijken van financiële en aankoopprocessen.

Dienst financiën schreef diverse werkwijzen uit m.b.t. de **financiële processen** (o.a. aanmaken van een bestelbon, opmaken van een factuur, aanvragen van een kredietverschuiving). Er werd ook een meer algemene nota uitgewerkt omtrent de werking van kredietbewaking en financiële besluitvorming, om het kader rond besluitvorming met financiële impact en bijhorende kredietbewaking af te kloppen en te officialiseren.

Tevens werd er gezocht naar een goede werkwijze voor het **budgethouderschap** bij dienstoverschrijdende werken en/of projecten. Dit is momenteel nog in verder onderzoek gezien de complexiteit en afhankelijkheid van softwaretoepassingen die kunnen ondersteunen hierbij.

De afgelopen periode werd ook kritisch nagedacht over het **gebruik van kasgelden** binnen de organisatie. De inning van ontvangsten gebeurt reeds, in de mate van het mogelijke, zo veel mogelijk giraal (*cashless*). Eind 2023 werd er voor Stad Maaseik een Payconiq account aangemaakt om onder andere de gidsenrondleidingen *cashless* te laten verlopen. Er is een bevraging gebeurd bij andere diensten om dit *cashless*-systeem ook te implementeren. Een verdere uitrol is ingepland in 2024. Bijkomend zijn er ook enkele diensten overgeschakeld naar een bancontact-systeem (o.a. dorpsrestaurants) teneinde de hoeveelheid cash in de organisatie te minimaliseren.

De **aankoopprocedure** werd in 2022 tweemaal geüpdatet en toegelicht op de clusteroverleggen. In 2024 worden infomomenten georganiseerd waarbij de aankoopprocedure en de *flow* van ontvangst tot goedkeuring inkomende factuur wordt uitgewerkt en uitgelegd aan de medewerkers in de verschillende diensten. Er wordt ook gewerkt aan de opmaak van een infobundel (schriftelijk) die ter beschikking gesteld zal

worden in de opleidingenbib. Hierin wordt de infofiche van dienst aankoop gedetailleerd besproken, uitleg gegeven omtrent online aankopen, etc.

Uitgebreid lokaal aanbod

Stad en OCMW Maaseik is samengesteld uit diverse diensten die samen een **zeer breed pallet aan dienstverlening** kunnen aanleveren aan de inwoners. Zo beschikken we o.a. over een woonzorgcentrum, een dagverzorgingscentrum, thuiszorgdiensten, in elke deelgemeente een buitenschoolse opvanglocatie en in Maaseik ook een Groepsopvang (0-2,5j), een museale werking, een sporthal in elke deelgemeente, strooidiensten, gemeenschapswachten, snelbalies in de deelgemeenten, culturele centra en ontmoetingshuizen in elke deelgemeente, een stedelijke academie in eigen beheer (met leslocaties in elke deelgemeente) etc.

Ook heeft de organisatie een **zeer uitgebreid patrimonium** ter beschikking, dat eveneens ten dienste staat van de Maaseikse samenleving. In dit opzicht kan verwezen worden naar de talrijke fiets- en wandelvoorzieningen, speeltuinen en -pleinen, meerdere culturele centra en ontmoetingshuizen (met vaak hoge erfgoedwaarde), sportfaciliteiten (naast de sporthallen ook het intergemeentelijk zwembad, Finse pistes, skatepark, bikepark, ...), het onroerend erfgoed, historische en kunstcollecties, twee ondergrondse parkeergarages etc.

Bovendien bieden onze diensten een hoge mate van **ondersteuning** aan, aan de diverse **verenigingen**, sportclubs, wijkbesturen, raden, ... Infrastructuur wordt aan gunstige tarieven ter beschikking gesteld, materialen kunnen vlot ontleend worden (sport- en spelmaterialen maar ook verkeersinrichtingen, nadarhekken, podia e.d.), er is ondersteuning bij onderhoud van recreatieve terreinen etc.

De houdbaarheid van dit uitgebreid aanbod is echter wel onzeker. Mogelijk komt één en ander in de toekomst onder druk te staan door de toename van de bevoegdheden en regierollen bij lokale besturen en kan een debat over **kerntaken** zich op dit vlak opdringen (*wat is nog houdbaar en realistisch op langere termijn?*).

Team Maaseik: elke schakel telt!

Een vaststelling die bij de SWOT-analyse in elke cluster gedaan kon worden, is dat in de organisatie heel wat **deskundigheid** voorhanden is bij onze medewerkers. Door een toenemende nood aan professionalisering, is ook in toenemende mate kennis en expertise vereist van bepaalde praktijken, ontwikkelingen en geldende regelgeving. Die deskundigheid is theoretisch gezien voldoende voorhanden in onze organisatie en ook structureel ingebed in het organogram.

Er dient in de praktijk **weinig beroep** te worden gedaan **op externe expertise of consultancy**. Er kunnen tal van voorbeelden gegeven worden om dit gegeven te staven. Zo kan verwezen worden naar onze *in house* expert grafische vormgeving, het gegeven van een eigen drukkerij, een eigen afdeling schrijnwerkerij, een jurist, een outreachende integratiemedewerker, een deskundige dementie, een planoloog etc. Het te allen tijde beroep kunnen doen op deze deskundigheid maakt dat we minder afhankelijk zijn van externe partners, hetgeen heel wat voordelen opleveren op vlak van efficiëntie (kosten én tijd) maar betekent ook dat er een risico is wanneer het betrokken personeelslid uitvalt.

Ook opmerkelijk: binnen de teams is er organisatiebreed sprake van een grote cohesie. Het teamgevoel en de **collegialiteit** overheersen. Zowel voor de interne als de externe dienstverlening is typerend dat onze medewerkers erg **klantvriendelijk en behulpzaam** ingesteld zijn.

Algemeen beschouwd is voor de gehele organisatie voldoende **omkadering** voorzien om de werking van de diensten goed te laten verlopen. De **randvoorwaarden** op vlak van de vereiste personeelscapaciteit, de nodige werkingsmiddelen, opleidingen, infrastructurele en ICT-voorzieningen etc. zijn over het algemeen voorzien. Er zijn enkele uitzonderingen of afwijkingen die hieronder bij de analyse per cluster verder nog aan bod zullen komen.

Bovenstaande troeven dragen ertoe bij dat onze organisatie **voldoende wendbaar en flexibel** zou moeten zijn om in te spelen op de snel evoluerende samenleving vandaag de dag.

Werkpunten/zwaktes

Organisatiecultuur

Er zijn recent - zoals ook uit het voorgaande overzicht blijkt - in de organisatie meerdere impactvolle **(verander)trajecten** doorlopen, gaande van het hertekenen van de organisatiestructuur en bijhorende aanpassingen aan het organogram tot de uitrol van het organisatiebeheersingssysteem, het projectmatig werken, verdere digitalisering van onze werking en besluitvorming e.d.

Om dit soort organisatiebrede trajecten te doen slagen, is een **aanzienlijke cultuuromslag** vereist. Onze medewerkers dienen de beweegredenen voor de veranderingen en het uiteindelijke doel voldoende te begrijpen, de meerwaarde daarvan in te zien én mee hun schouders onder het traject te plaatsen. Zo niet, heeft het traject weinig kans op slagen. Dergelijke organisatieontwikkelingen vergen logischerwijs **tijd**: een cultuuromslag is niet van vandaag op morgen gerealiseerd. De organisatiestructuren zijn inmiddels uitgezet doch de vereiste cultuuromslag die nodig is om het verandertraject van onze organisatie effectief te doen slagen, heeft nog onvoldoende plaatsgevonden en zal ook een uitdaging vormen voor de komende beleidsperiode.

Het uittekenen van een nieuwe en duidelijke **missie, visie en waarden** voor de organisatie alsook het op een begrijpelijke en attractieve wijze communiceren en uitdragen daarvan binnen de organisatie is nog nodig. Onze medewerkers en het managementteam kunnen sterke **ambassadeurs** worden voor het promoten van de organisatie, zowel intern als extern. De keuze voor een vlakke organisatiestructuur heeft het potentieel om een **sterk positief verhaal** te zijn, dat Stad en OCMW Maaseik een extra troef biedt in het aantrekken en behouden van personeel. Gezien de *war on talent* geen onbelangrijk gegeven. Er is op dit ogenblik echter eerder sprake van een negatieve beeldvorming bij potentiële kandidaten die hen ervan kan weerhouden te solliciteren. Ook op dit vlak hopen we het tij te keren door het doorzetten van een positieve cultuuromslag en ambassadeurschap.

De ontwikkeling naar een vlakke organisatiestructuur gaat o.a. uit van het beschikken over voldoende **vaardigheden, kennis en verantwoordelijkheidszin** bij elke schakel in onze organisatie. Onze (nieuwe) medewerkers dienen daarbij voldoende kansen te krijgen om deskundigheid aan te leren en ervaring op te doen. Leidinggevenden moeten op hun beurt mee kunnen en willen groeien in de nieuwe visie op **leiderschap**. De kernassumptie is

daarbij dat er **vertrouwd wordt en kan worden** op elke medewerker om diens taken, deskundigheden en verantwoordelijkheden voldoende ter harte te nemen (eigenaarschap). Dit vormen de **randvoorwaarden** in het kader van de vereiste cultuuromslag naar een vlakke organisatiestructuur. We hebben hier nog belangrijke stappen in te zetten.

Er zal dus ingezet moeten worden op het **versterken van de rol** van leidinggevend en deskundigen binnen onze organisatie. Bovendien zal een **betere tussentijdse opvolging en (bij)sturing** van individuele medewerkers aangewezen zijn. In dit opzicht biedt de hernieuwde feedbackcyclus zeker opportuniteiten hetgeen in de volgende beleidsperiode zeker verder uitgerold zal moeten worden. Tevens van belang is het verder uitzetten van **duidelijke taakverdelingen en werk- en communicatieafspraken** tussen de medewerkers onderling, tussen de diensthoofden/deskundigen en het managementteam maar ook tussen het managementteam en de bestuursorganen. In dit laatste opzicht zal een goede **afsprakennota** bij aanvang van de nieuwe beleidsperiode onontbeerlijk zijn om te streven naar een gezonde verhouding in de politiek-ambtelijke samenwerking.

Beleidsplanning

Ook de meerjarige beleidsplanning stelt onze organisatie momenteel voor grote uitdagingen. Het valt op dat bij aanvang van de lopende beleidsperiode **onvoldoende afstemming** heeft plaatsgevonden tussen de bestuursorganen en de medewerkers in de diverse diensten. Dit heeft tot gevolg gehad dat het meerjarenplan *in fine* niet meer logisch opgebouwd was en onvoldoende draagvlak had binnen de organisatie. Bovendien bleek dat niet alle gewenste acties vanuit de beleidsploeg in het meerjarenplan vervat zaten, zodat er nog heel wat acties of projecten buiten de meerjarenplanning liepen. Het overzicht behouden en een goede opvolging en planning werden hierdoor bemoeilijkt.

Een en ander heeft tot gevolg dat de diensten de afgelopen jaren vaak vanuit een **ad hoc werking** aan de slag zijn gegaan (vraaggestuurd, op aangeven van de beleidsploeg) en hierbij een goede lange(re) termijnplanning uit het oog werd verloren. Dit leidde er ook toe dat aan het einde van de beleidsperiode aanzienlijk wat projecten tegelijk in uitrol gingen, waardoor de **druk** op de diensten en hun reguliere werking sterk verhoogde, met weinig of soms geen bijkomende ondersteuning.

We willen hieruit leren om de volgende beleidsplanningscyclus van bij de start beter aan te pakken. Om een flexibele en wendbare organisatie te zijn, is het vereist dat ingespeeld kan worden op nieuwe ontwikkelingen, trends, actuele subsidieoproepen e.d. Hier dient echter voldoende **ruimte** voor gecreëerd te worden over de gehele beleidsperiode heen. Een **betere spreiding** van de uitvoering van projecten en/of beleidsacties is daarvoor van wezenlijk belang. Dit zal dan ook een belangrijk aandachtspunt worden voor het (nieuwe) managementteam bij de opmaak van een nieuw meerjarenplan voor de komende beleidsperiode. Een goed afgestemd en voldoende realistische meerjarenplanning zal de werking van de organisatie in belangrijke mate kunnen versterken.

Momenteel is de **opvolging** van de meerjarenplanning ook nog een aandachtspunt: beleidsdoelstellingen, actieplannen en acties zijn eerder ruim en vaag geformuleerd en onvoldoende **SMART** (Specifiek - Meetbaar - Acceptabel - Realistisch – Tijdsgebonden) hetgeen periodieke opvolging bemoeilijkt. Bij de volgende beleidsplanningscyclus kan hier sterker op ingezet worden door de nodige **indicatoren** te voorzien bij elke actie. Ook zou **gebruiksvriendelijke software** een pluspunt zijn om de opvolgbaarheid te verbeteren.

Informatiebeheersysteem

Op vlak van digitalisering zijn er de afgelopen periode grote stappen gezet. De grote **verscheidenheid aan softwaretoepassingen** die daarvoor werden ingezet en het feit dat deze niet altijd even goed op elkaar zijn **afgestemd**, is daarbij wel een aandachtspunt. De vraag kan dan ook gesteld worden of deze tools momenteel leiden tot de meest efficiënte praktijken en of de potentie van de huidige toepassingen wel optimaal benut wordt.

In dit opzicht kan bijvoorbeeld verwezen worden naar de mogelijkheid tot het nog optimaliseren van het gebruik van 3P voor de opvolging van werkopdrachten, gebouwenbeheer en evenementen (materiaalbeheer e.d.). Ook voor beleidsopvolging en projectmatig samenwerken is gebruiksvriendelijke software nodig die de efficiëntie van de werking nog zou kunnen verhogen en opvolging zou kunnen vergemakkelijken. Verder onderzoek hiernaar is zeker aangewezen zodat bij de start van de nieuwe beleidsperiode meteen de juiste tools voorhanden zijn voor een efficiënte werking.

Ook zal nagegaan moeten worden hoe we op een goede manier kunnen zorgen voor **archivering** zodat ook in de toekomst bij nog verder gaande digitalisering de nodige documentatie vlot terug vindbaar en raadpleegbaar zal zijn. Momenteel is dit nog een belangrijk pijnpunt in de werking.

Hiervoor werd reeds vermeld dat recent een aantal **deelplatformen** werden uitgewerkt in Sharepoint teneinde het gezamenlijk werken aan documenten en delen van bestanden te vergemakkelijken (projectenbib, organisatiebib, opleidingenbib en evenementenbib). Deze werkwijze bevordert de samenwerking tussen de diensten maar kwam tot nog toe veeleer **ad hoc** tot stand, om tegemoet te komen aan gesignaleerde noden. Evenwel moet er ook meer duidelijkheid komen in de **globale strategie** op vlak **documentatiebeheer** en **informatiedeling** naar de toekomst toe. Er wordt momenteel soms nog van verschillende kanalen gebruik gemaakt om documenten op te slaan en info te delen. Hetzelfde geldt voor het archiefbeheer. Het is belangrijk dat binnen de organisatie voldoende duidelijk is wat de verwachtingen zijn op dit vlak: *wat is de visie en hoe gaan we deze consequent uitrollen? Welke platform/kanaal wordt waarvoor gebruikt? En wat doen we met informatie die momenteel elders terug te vinden is (gedeelde mappen op de harde schijf, cloud, one note, mails, ...).*

Uniforme richtlijnen voor de hele organisatie en een concreet plan van aanpak ontbreken vooralsnog. Dit bemoeilijkt een goede **dossieropvolging** (bv. bij pensionering, vertrek, ziekte,... van een collega). Momenteel gaat er nog te veel kennis en informatie op zo'n moment verloren wat nefast is voor de continuïteit van de organisatie. Bepaalde expertise is vaak maar bij één persoon voorhanden (denk aan de jurist, preventie-adviseur,...) waardoor de nood aan een back-up of toch op zijn minst op een goede vastlegging van kennis en dossiers, noodzakelijk is.

Om hieraan tegemoet te komen zou in de nabije toekomst het **zaaksysteem LB365** verder gebruikt kunnen worden. Dit systeem is thans nog maar beperkt in uitrol (vnl. postregistratie module). De **gebruiksvriendelijkheid** van het systeem kan nog sterk verbeterd worden. Dit wordt ook een aandachtspunt bij de uitrol van de volgende modules (klachten en meldingen, procedures uittekenen, dossieropvolging, subsidiebeheer, ...) alsook het investeren in gedegen **opleidingen** voor onze medewerkers. Echter het systeem is er dus ook op gericht om beter aan dossieropvolging en opvolging van meldingen te kunnen doen. Evenwel werd

nog niet helemaal uitgewerkt hoe dit platform zich naar de toekomst toe zal verhouden t.a.v. andere, reeds bestaande deelomgevingen.

We zijn daarnaast nog zoekende naar een goed systeem om aan **contractenbeheer- en opvolging** te doen. Een inventarisatie van de lopende contracten is wel reeds in opmaak in de vorm van een Excelbestand, maar een goede tool voor opvolging en een plan van aanpak voor de uitrol binnen de organisatie is nog niet voorhanden. De mogelijkheden voor het gebruik van LB365 hiertoe zijn in onderzoek.

Interne communicatiestromen

Aansluitend bij het voorgaande zijn de middelen die vandaag in de organisatie gebruikt worden voor onze **interne communicatie** (telefonie, chattoepassingen, teams, mails, ...) ook nog onvoldoende geoptimaliseerd. Verschillende kanalen zijn naast elkaar in gebruik, er zijn verschillen tussen de diverse diensten, wat het uiteraard bemoeilijkt om de communicatiestromen goed te kunnen opvolgen. Het is voor medewerkers niet duidelijk welk kanaal waarvoor gebruikt moet worden. Het gebruik van teams voor projectcommunicatie is nog geen courante praktijk. Naast uniforme werkwijzen hanteren, zal het ook nodig zijn om de digitale vaardigheden van werknemers te blijven versterken zodat volop op de nieuwe ontwikkelingen en technologieën ingezet kan worden.

De ontwikkeling van een nieuwe **stadswwebsite** in 2024 (waarbij elke dienst verantwoordelijk is voor het *up to date* houden van haar eigen productencatalogus) kan eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden geven aan de verschillende diensten.

Verder is een terugkerend aandachtspunt dat de **terugkoppeling** van belangrijke beleidsbeslissingen vanuit het managementteam of de bestuursorganen alsook het doorstromen van informatie tussen diensten onderling nog als onvoldoende wordt ervaren in de organisatie. Dit kan er nochtans toe bijdragen dat er een breder draagvlak en meer transparantie ontstaat, hetgeen belangrijk is voor een organisatie in volle ontwikkeling.

Het gebruik van het **notuleringsysteem** Notula kan nog verder geoptimaliseerd worden. Daarbij kan gedacht worden aan het verder inzetten op de kwaliteit van en de communicatie over besluitvorming maar ook aan het meer gebruik maken van al dan niet verplichte adviezen van deskundigen.

Mogelijk kan ook het **intranet** nog verder ingezet worden voor het uitlichten van belangrijke beslissingen of kunnen bepaalde ontwikkelingen of updates in de organisatieontwikkeling gedeeld worden via een korte nieuwsbrief of dergelijke (in het kader van het verder uitdragen van de nieuwe organisatiestructuur en -cultuur).

Interne procedures

Er zijn inherent **interne procedures** waarmee de diensten in een lokaal bestuur rekening moeten houden in hun dagdagelijkse werking, o.m. de aankoopprocedure, de financiële flow, het tijdig betrekken van de dienst communicatie... Meerdere procedures werden inmiddels uitvoerig uitgeschreven en teruggekoppeld naar de diensten. Uit de SWOT-analyse bleek echter dat de procedures toch niet altijd even goed gekend zijn door iedereen en dus ook nog **niet** uniform **toegepast** worden.

Een vaak voorkomend argument dat daarvoor wordt aangehaald is dat dergelijke procedures als **moeilijk, tijdsintensief en log** ervaren worden. Administratieve en financiële procedures zijn inderdaad door de jaren heen meer belastend geworden en zorgen ervoor dat bepaalde beslissingen, het aanstellen van personeel, bepaalde aankopen en andere omkadering langer op zich kunnen laten wachten. Dit staat soms haaks op de vereiste wendbaarheid en de flexibiliteit die onze organisatie vandaag de dag behoeft en typeert doch is nu eenmaal vereist vanuit het regelgevend kader waarbinnen we opereren.

En toch zien we verbetermogelijkheden: een goede start kan zijn om een meer omvattende inventaris van de kernprocedures binnen onze organisatie op te maken, begrijpbare en visuele processen uit te werken waar deze nog zouden ontbreken of verouderd zijn en ook bepaalde procesflows te integreren (ev. zelfs over diensten heen) om efficiëntiewinsten te behalen.

Datagedreven beleid

Datagedreven beleid, sturing en uitvoering is gebaseerd op slim gebruik van allerhande beschikbare cijfergegevens. Het vertrekpunt vormt het inventariseren, verzamelen en analyseren van data om vervolgens de vertaalslag te maken naar informatie, kennis en inzicht. Op basis hiervan is een meer **gefundeerd beslissingsproces** mogelijk. Deze werkwijze wordt ook wel *datagedreven werken* of *datagedreven beleid* genoemd. In de context van een lokaal bestuur heeft datagedreven beleid enerzijds als voordeel om snel in te kunnen spelen op maatschappelijke tendensen en vraagstukken en anderzijds ook om de interne werking van steden en OCMW's zelf efficiënter en effectiever te maken.

De ontwikkeling naar een meer **datagedreven beleid** is echter op dit moment nog niet sterk ingezet in onze organisatie. Er worden door de verschillende diensten wel al bepaalde cijfers bijgehouden omtrent hun werking of doelpubliek, maar dat gebeurt eerder **ad hoc en sporadisch** (op de financiële rapportages na). Er werd n.a.v. een workshop datagedreven beleid eind 2023 wel een inventaris opgemaakt van de beschikbare en nog ontbrekende cijfermaterialen voor alle betrokken diensten.

Momenteel maken daarenboven nog niet alle diensten voor wie dit relevant zou zijn, een **jaarverslag** op. We zouden daar in eerste instantie op willen inzetten zodat diensten al meer bewust worden van welke tendensen meer opvolging vereisen (aan de hand van de reeds opgemaakte inventaris). Dergelijke rapporteringen zouden het in kaart brengen van de dagelijkse werking van de diensten beter mogelijk maken alsook de evaluatie daarvan. Het managementteam kan dan waar nodig tijdig bijsturen om o.a. processen te optimaliseren.

Een volgende stap kan er dan uit bestaan om **dashboards** te gaan ontwikkelen om de rapporteringen nog frequenter, efficiënter en visueler te maken (ev. via gebruik van PowerBI). Hiertoe is echter nog meer kennis vereist binnen de organisatie. Een geleidelijke implementatie in de organisatie lijkt aangewezen gezien de verandertrajecten die reeds lopende zijn en om het voor onze medewerkers nog behapbaar te houden. Een **structurele en periodieke evaluatie** zal op langere termijn aanzienlijke mogelijkheden bieden voor reflectie en permanente verbetering.

Lokale en bovenlokale netwerken/samenwerkingsverbanden

Het is een tendens dat de toenemende schaalvergroting en fusiedruk lokale besturen ertoe noopt om steeds meer **bovenlokale partnerschappen of samenwerkingsverbanden** aan

te gaan. Een zeer recent voorbeeld daarvan kadert binnen het nieuwe besluit inzake de rechtspositieregeling. Het vormde de directe aanleiding voor meerdere lokale besturen in de regio Limburg om via een samenwerkingsovereenkomst een gezamenlijke opdracht te organiseren voor het uitvoeren van een onderzoek in het kader van een nieuw totaal verloningsbeleid. Bovenlokaal uniforme richtlijnen of werkwijzen aanhouden kan op bepaalde vlakken versterkend werken (in het gegeven voorbeeld op vlak van nivelleren van de concurrentiepositie van lokale besturen bij het aanwerven van knelpuntberoepen). Het zal steeds belangrijker worden om dergelijke trends te blijven opvolgen om interessante **opportuniteiten** voor onze organisatie niet mis te lopen.

Eveneens kan het voor verschillende diensten in onze organisatie ook erg versterkend werken om beroep te kunnen doen op **ervaringen** en **best practices** bij andere besturen. We hebben de afgelopen periode reeds getracht hier meer op in te zetten door sleutelfiguren (deskundigen en diensthoofden) vanuit de organisatie te laten deelnemen aan TnU-netwerksessies in het kader van organisatiebeheersing. De ervaringen waren positief en zouden nog uitgebreid kunnen worden voor andere medewerkers en/of andere netwerken.

Er zijn daarnaast nog de dienstspecifieke bovenlokale netwerken of mogelijkheden tot lokale en bovenlokale partnerschappen. Tijdens de SWOT-analyse kwam herhaaldelijk aan bod dat bepaalde diensten nog onvoldoende kunnen terugvallen op een **sterk netwerk** met externe partners of met andere besturen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de ICT-dienst, waar het nochtans een absolute meerwaarde zou kunnen betekenen. Ook in de mensgerichte diensten zouden we nog sterkere partnerschappen kunnen uitbouwen met o.m. scholen, welzijns- en armoedeverenigingen, buurtopbouwwerk, informele/formele zorgverstrekkers e.d.

Het verder uitbouwen van onze **netwerken** is een must. Andere besturen bezitten vaak waardevolle info en kennis en het uitwisselen van ervaringen kan voor alle partijen een meerwaarde betekenen. Ook inzetten op samenwerkingsmogelijkheden in het kader van bovenregionale **subsidieoproepen** kan zeker nog belangrijke voordelen opleveren.

Duurzame organisatie

Klimaat- en duurzaamheidsnormen stellen vandaag de dag niet alleen lokale besturen maar de hele samenleving voor grote uitdagingen. Dat zal in de nabije toekomst niet gauw anders worden, integendeel: dit thema wordt mogelijk één van de grootste aandachtspunten voor de toekomst.

VVSG stelt vast dat de lokale energie-en klimaattransitie een evenwichtige combinatie van maatregelen voor mitigatie en adaptatie vergt.¹ Ze verwijst daarbij naar het afbouwen van fossiel grondstoffengebruik en maatregelen voor vergroening en ontharding om te komen tot klimaatneutrale en robuuste ruimte.

Terecht merkt VVSG daarbij ook op dat lokale besturen een **sleutelrol** kunnen spelen, enerzijds door het opnemen van de nodige acties in hun meerjarenplanning (zie externe omgevingsanalyse), maar anderzijds ook door het opnemen van een **voorbeeldfunctie** t.a.v. burgers en bedrijven en met betrekking tot hun eigen patrimonium.

¹ <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/klimaat-en-ecologische-uitdagingen>

Op dit laatste vlak kunnen we nog aanzienlijke stappen zetten. Als organisatie zetten we in ons patrimoniumbeheer nog onvoldoende in op slimme, zuinige en groene energie (o.a. plaatsing van zonnepanelen, elektrische wagens en laadpunten, captatie en hergebruik van hemelwater, ...).

Bij nieuwe projecten of aankopen trachten we wel al waar mogelijk het streven naar duurzaamheid van het wagenpark en de gebouwen mee te nemen als uitgangspunt. In de omgevingsaanleg bij belangrijke projecten proberen we ook aandacht te hebben voor de kwaliteit van de bodem en de aanleg of het herstel van groenblauwe netwerken en de optimalisatie en verbetering van de waterinfrastructuur.

Voor het overige patrimonium is er echter nog een belangrijke **inhaalbeweging** nodig om te kunnen voldoen aan hedendaagse duurzaamheids- en klimaatnormen. We dienen daarvoor goed de vinger aan de pols te houden op vlak van doelstellingen en normeringen die van hogerhand worden opgelegd aan lokale besturen en de termijnen waarbinnen acties noodzakelijk zijn. Ook zal het nodig zijn om medewerkers extra te sensibiliseren op dit vlak teneinde in de werking continu voldoende milieubewuste keuzes voorop te stellen.

Belangrijke risicofactoren

Er doen zich ook enkele algemene risicofactoren of zogenaamde bedreigingen voor, waar in de komende beleidsperiode voldoende rekening mee zal moeten worden gehouden en waar we zelf mogelijk minder impact op hebben.

Een aantal maatschappelijke evoluties hebben immers in belangrijke mate invloed op de rol en de werking van het lokaal bestuur. Zo is de **continuïteit van beleid** niet gegarandeerd: de bestuursploeg en dus ook haar visie kan elke legislatuur veranderen. De impact van de nieuwe regelgeving omtrent de organisatie van de verkiezingen en het samenstellen van de bestuursploeg is nog onzeker. Er is geen stemplicht meer, hetgeen bijvoorbeeld ook een impact kan hebben op de houding en het vertrouwen van de burger in de nieuwe bestuursploeg.

Het recente verleden (covid, Oekraïne, klimaatrampen,...) toont verder aan dat diverse **rampen en crisissen** een rechtstreekse en onrechtstreekse impact hebben op de werking van lokale besturen. De lokale besturen moeten onmiddellijk flexibel kunnen reageren, zowel op de ramp of crisis zelf als op de gevolgen die dit teweeg brengt bij de bevolking. De financiële draagkracht van de bevolking kan bijvoorbeeld door ingrijpende wijzigende omstandigheden ook aangetast worden en dit heeft dan weer een impact op onze financiële steunverlening (sociale dienst) of op ons debiteurenbeheer (financiële dienst) etc. We moeten dit steeds in het achterhoofd houden, ook in de volgende beleidsperiode.

We worden nog steeds geconfronteerd met een zogeheten **war on talent**, die ervoor zorgt dat het aantrekken en behouden van personeel geen evidentie is. Het is niet evident om geschikte profielen aan te trekken op de arbeidsmarkt (aanwervingskrapte). Het gaat hierbij zowel over verplegend en verzorgend personeel en maatschappelijke werkers als over technische en leidinggevende profielen of deskundigen op vlak van aankoop of financiën. Het wordt bijzonder uitdagend om de personeelsbezetting zoals voorzien in het organogram ingevuld te blijven krijgen. De concurrentie tussen lokale besturen onderling en t.a.v. niet publieke sectoren voor het aantrekken van personeel voor knelpuntberoepen is bijzonder

groot. Het nieuwe Vlaams besluit RPR laat toe om meer te diversifiëren op vlak van het toekennen van bepaalde personeelsvoordelen of compensaties.

We zullen ervoor moeten zorgen dat we een **aantrekkelijke werkgever** zijn en ons concurrentieel kunnen blijven opstellen t.a.v. andere werkgevers (in het bijzonder ook andere lokale besturen). Het zal ontzettend belangrijk worden om onze troeven op een goede manier uit te spelen. De uitwerking van een aantrekkelijk en concurrentieel personeelsbeleid over alle diensten heen, is hierin medebepalend maar de inspanningen die andere werkgevers bieden, daar hebben we uiteraard geen controle over.

Er is overigens behoorlijk wat **verloop** van medewerkers bij lokale besturen, hetgeen de continuïteit in de werking in het gedrang brengt. Met het vertrek van (ervaren) collega's bestaat het risico dat waardevolle informatie of historische kennis verloren gaat. Hiervoor is een gestructureerd **kennisoverdrachtsysteem** noodzakelijk. We worden als lokaal bestuur uitgedaagd om meer en meer proactief te zoeken naar gepaste profielen. We evolueren naar een steeds meer professionele werking waarbij **deskundigheid** vereist is. **Wetgeving** verandert continu en de complexiteit neemt vaak toe, ook wat de juridische procedures betreft. Er worden steeds meer **taken overgeheveld naar de lokale besturen** wat maakt dat het werk veel complexer wordt. Het is een *must* om bij te blijven met al die evoluties maar dit is geen evidentie. Het kan een bedreiging vormen om de expertise te behouden in het licht van complexe en snel evoluerende regelgeving enerzijds en het toenemende verloop van medewerkers in lokale besturen anderzijds.

We voeren in de werking en in de dienstverlening steeds meer **digitalisering** door. De demografische samenstelling van de bevolking maakt een complete digitalisering van processen echter (nog) niet mogelijk. We dienen voldoende rekening te houden met doelgroepen die nog onvoldoende mogelijkheden of vaardigheden hebben om enkel gebruik te maken van digitale toepassingen. Maar hetzelfde geldt voor onze medewerkers. We moeten streven naar **digitale inclusie**, anders dreigen we niet iedereen mee aan boord te hebben/houden en bepaalde doelgroepen niet meer (voldoende) te bereiken.

Het investeren in het (**welzijn** van) het reeds aanwezige personeel zal nog meer prioritair worden. Vooral een **leeftijdsbewust personeelsbeleid** is meer dan ooit noodzakelijk gezien de verhoging van de pensioenleeftijd. Dit geldt niet alleen voor de uitvoerende en fysiek belastende functies binnen de diensten maar ook op vlak van de verwachtingen inzake het op de hoogte blijven van vernieuwingen in de werking, wetswijzigingen, digitalisering, etc. *Hoe gaan we hier als organisatie efficiënt doch humaan mee om?*

Verder kan worden vastgesteld dat de burger almaar mondiger wordt en er sprake is van **toenemende fysieke en verbale agressie** t.a.v. onze medewerkers. Ook liggen de **verwachtingen** t.a.v. het stadsbestuur en de stadsdiensten alsmaar **hoger**. Vragen en meldingen vanuit de burger stromen via diverse communicatiekanalen toe. Dit maakt de hoeveelheid ervan vaak amper nog te overzien, laat staan op te volgen. Het valt op dat negatieve uitlatingen en polariserende meningen in stijgende lijn voorkomen op *social media* kanalen. Deze uitingen en de reacties daarop zijn dikwijls niet bevorderlijk voor het welzijn van de medewerkers. Het zal een uitdaging worden om te bepalen hoe we hier als lokaal bestuur mee omgaan en welke (maatschappelijke) rol we aannemen. Belangrijk is toch ook te waken over het welzijn van de medewerkers daarbij.

Bijkomend aandachtspunt is dat de huidige uitgebreide **vrijwilligerswerking**, die toch een belangrijke ondersteuning vormt voor onze organisatie, meer en meer onder druk komt te

staan o.w.v. maatschappelijke ontwikkelingen zoals het verhogen van de pensioengerechtigde leeftijd, meer gezinnen met tweeverdieners die voor kinderopvang beroep doen op grootouders, extra mogelijkheden voor flexijobs in andere sectoren etc. We vrezen hierdoor een afname van het aantal inzetbare vrijwilligers voor de komende beleidsperiode. Een vernieuwende visie en aanpak inzake ons vrijwilligersbeleid kan zich snel gaan opdringen, alsook het in kaart brengen van mogelijke effecten op onze werking (*wat komt in het gedrang hierdoor, welke oplossingen zien we mogelijk?*).

Strengere duurzaamheids- en klimaatnormen die opgelegd worden, kunnen ook heel wat weerslag hebben op de werking van het lokaal bestuur alsook op financieel vlak. We dienen hiervoor zowel in de werking als in de budgetten voldoende rekening mee te houden.

Mede in het licht van voorgaande bedreigingen, zullen we ook alert moeten blijven voor ontwikkelingen en tendensen op vlak van **subsidies**. Voor heel wat aspecten van onze werking zijn we immers afhankelijk van subsidies van hogere overheden en soms kunnen bijzondere bijkomende projecten slechts pas in uitvoering gaan mits bijkomende financiering. Deze **afhankelijkheid** vormt uiteraard een belangrijke bedreiging gezien de **onzekerheid** hierover in de komende beleidsperiode.

Speerpunten voor 2026-2031

Uit het voorgaande kunnen enkele belangrijke **speerpunten** op **organisatiebreed** niveau voor de nieuwe beleidsperiode worden afgeleid.

We maken hieronder nog een samenvattend overzicht van enerzijds competenties die we nog verder kunnen meenemen en eventueel verder kunnen uitbouwen. Anderzijds vermelden we de nog op te starten acties om de organisatie **verder te laten evolueren naar een sterke, performante organisatie**.

WAAR VERDER OP BLIJVEN INZETTEN?		
	Onderdeel	Te nemen acties
1	<i>Vlakke organisatiestructuur</i>	Telkens opereren vanuit deze visie als kader (i.f.v. organogram, aanwervingen, rolverdeling etc.) om een duidelijke richting voor de organisatie te behouden
		Transparant en positief blijven communiceren over het traject in de organisatie
2	<i>Meer interne samenwerking</i>	Verder investeren in projectmatig werken, opleiden van projectleiders, projectdag organiseren, ...
		Dienstoverschrijdende samenwerking blijven stimuleren, door o.a. de clusteroverleggen en de overkoepelende cellen, op linken wijzen vanuit het MAT
3	<i>Traject naar uitmuntendheid</i>	Verbeterdynamiek gaande houden in de organisatie door verbeterplannen periodiek op te volgen en aan te vullen (o.a. op basis van zelfevaluatie, audits, inspecties, ...)
		Engagement opnemen in netwerken en platformen omtrent organisatiebeheersing
4	<i>Versterking communicatie en informatie</i>	Gebruik van intranet optimaliseren en verdere uitrol van de nieuwe huisstijl als sterke merknaam (intern/extern)
		Opleiden van medewerkers
5	<i>Vernieuwing personeels- en welzijnsbeleid</i>	Verder vernieuwen van personeelsinstrumentarium om een aantrekkelijke werkgever te zijn, o.a. inspelen op nieuwe mogelijkheden Vlaams besluit RPR
		Actieplan welzijn op het werk verder uitrollen en versterken, ook ruimte maken voor teambuilding op dienstniveau
		Aandacht voor leeftijdsbewust personeelsbeleid en een vernieuwend vrijwilligersbeleid
6	<i>Sterk financieel management</i>	Financiële en aankoopprocessen blijven optimaliseren en het bewustzijn en de kennis hierover binnen de organisatie vergroten
7	<i>Uitgebreid lokaal aanbod</i>	Kerntakendebat: wat is houdbaar, realistisch op langere termijn?
8	<i>Team Maaseik</i>	Blijven investeren in de deskundigheid van onze medewerkers en het teamgevoel in de diensten

WELKE ACTIES OPSTARTEN?		
	Onderdeel	Te nemen acties
1	<i>Organisatiecultuur</i>	Een duidelijke missie voor de organisatie uitwerken en uitdragen (ook door medewerkers-ambassadeurs)
		Bestaansvoorwaarden voor een vlakke organisatie creëren (deskundigheid/kennis, coachend leiderschap, eigenaarschap, vertrouwen)
		Investeren in de ontwikkeling van deskundigheid en vaardigheden op vlak van leiderschap bij medewerkers

		Betere persoonlijke opvolging van medewerkers en uitwerken van een adequaat vormingsbeleid met focus op talenten en competenties
		Verloop en redenen daarvoor beter in kaart brengen door o.a. strategie inzake exitgesprekken
		Toezen op duidelijke taakverdeling en heldere werkafspraken (incl. politiek-ambtelijk)
2	<i>Beleidsplanning</i>	Realistische (langere termijn) planning en meer afstemming van bij aanvang van de beleidsplanningscyclus
		SMART formuleren van doelstellingen en werken met indicatoren i.k.v. beleidsopvolging (ev. ondersteund door gebruiksvriendelijke software)
		Opleiden van medewerkers
3	<i>Informatiebeheersysteem</i>	Betere afstemming van de verschillende softwaretoepassingen, maximaliseren van de potentie ervan en vervanging door nieuwe tools waar nodig (o.a. projectmatig werken en beleidsopvolging)
		Uitwerken van een globale strategie op vlak van documentatiebeheer en informatiedeling (incl. archief) en plan van aanpak
		Verdere uitrol LB365 incl. Dossieropvolgsysteem en gebruiksvriendelijkheid vergroten alsook gedegen opleiding van medewerkers
		Uitwerken van een goede tool voor contractbeheer- en opvolging en uitrol binnen de organisatie
		Opleiden van medewerkers
4	<i>Communicatiemiddelen/ besluitvorming</i>	Uitwerken van duidelijke richtlijnen over het gebruik van interne communicatiemiddelen en de nodige voorzieningen voor het gebruik ervan treffen (software, opleidingen, ...)
		Ontwikkeling van een nieuwe stadswebsite
		Betere terugkoppeling van beleidsbeslissingen en doorstroom van info tussen diensten (o.a. optimaliseren van gebruik van Notula, kwaliteit van besluitvorming, inzet van intranet, ...)
		Opleiden van medewerkers
5	<i>Interne procedures</i>	Inventarisatie kernprocedures, uitwerken processen en integreren procesflows waar mogelijk
		Opleiden van medewerkers
6	<i>Datagedreven beleid</i>	In stap 1 de jaarverslagen van de diensten versterken en in stap 2 overstappen naar de ontwikkeling van dashboards
		Opleiden van medewerkers
7	<i>Lokale en bovenlokale netwerken/ samenwerkingsverbanden</i>	Inventariseren van interessante partnerschappen en samenwerkingsverbanden (ook met oog op subsidies) en aansluiten waar nuttig
		Regierollen van bij aanvang van de nieuwe beleidsperiode mee verankeren in de reguliere werking en de meerjarenplanning, met duidelijke verantwoordelijken en budgetten waar nodig
8	<i>Duurzame organisatie</i>	Op de voet volgen van strengere duurzaamheids- en klimaatnormen, hier sterker op inzetten voor ons eigen patrimonium (voorbeeldfunctie) en medewerkers sensibiliseren

Interne omgevingsanalyse op clusterniveau

Cluster Interne Dienstverlening

Korte SWOT-analyse

De cluster Interne Dienstverlening bestaat specifiek uit de volgende diensten: de veiligheidscel, financiën, aankoop & verzekeringen, ICT & informatieveiligheid, P&O, marketing & communicatie, de juridische dienst en het secretariaat. Dit zijn stuk voor stuk ondersteunende afdelingen die ten dienste staan van de volledige organisatie.

De groeiende dienstoverschrijdende werking zorgt ervoor dat er bij de diensten een sterke **klantgerichtheid** bestaat en de drempels om elkaar om hulp te vragen binnen de organisatie zijn laag. Vragen worden over het algemeen door de ondersteunende diensten vrij snel opgenomen en beantwoord, wat wijst op een toegenomen **efficiëntie**.

De profielen die we terugvinden in de cluster interne dienstverlening, vullen elkaar ook mooi aan. Niettegenstaande veel werkzaamheden in eigen beheer kunnen worden uitgevoerd en weinig beroep wordt gedaan op externe consultancy, kan een **goede, kwalitatieve output** worden geleverd (jaarrekeningen, resultaten debiteurenbeheer,...).

De laatste jaren werd een trend ingezet van **decentralisatie van taken** die voorheen bij de ondersteunende diensten lagen (o.a. er wordt nu meer input gevraagd bij de voorbereiding van aankoopdossiers en meer eigen financiële opvolging inzake bestelbonnen of facturatie). Dit vergt niet alleen meer bewustzijn en (financieel) inzicht in de processen binnen de ruimere organisatie maar ook meer tijd en mogelijkheden voor de diensten om de processen zelf te doorlopen en op te volgen naast hun reguliere werking. Op beide vlakken loopt het echter nog soms moeilijk.

De taakverdeling tussen de ondersteunende diensten (interne dienstverlening) en de overige diensten is niet altijd even duidelijk of haalbaar momenteel. Het lijkt dan ook aangewezen om deze taakverdeling voor de komende beleidsperiode opnieuw te onderzoeken en een zo goed mogelijk werkbaar én haalbare handelswijze te vinden, die gedragen is. De uitdaging zal zijn om in het licht van snel evoluerende technologische ontwikkelingen en vereiste professionalisering van de werking toch nog een juiste balans te vinden opdat een kwalitatieve reguliere werking gewaarborgd kan blijven in alle diensten.

Elke ondersteunende dienst werkt met **eigen processen en procedures** die niet altijd even bekend of gekend zijn bij de andere diensten. Bovendien zijn niet alle procedures al even goed uitgeschreven en traceerbaar. Er is nood aan een inventarisatie van de processen zodat deze beter toegepast kunnen worden door de inhoudelijke diensten (zonder dat dit voor een verzwaring zorgt), anderzijds zou een integratie van deze processen in één flow ook een meerwaarde zijn. In deze flow zouden alle nodige interne adviezen gecapteerd kunnen worden, zoals adviezen die nodig zijn in het kader van een aankoop (financieel, juridisch, (informatie)veiligheid,...). Dit vormt ook een algemeen aandachtspunt binnen de organisatie maar speelt voornamelijk sterk op, op vlak van interne dienstverlening.

Er wordt op dit ogenblik vaak nog te veel **ad hoc** gewerkt: de planning van de ondersteunende diensten hangt in belangrijke mate af van die van de inhoudelijke diensten, maar het langere termijn plannen is nog onvoldoende doorgedrongen in de organisatie. Dit heeft tot gevolg dat de planning van de reguliere diensten en de inhoudelijke diensten niet

altijd goed samenloopt. Met de jaarlijkse projectdagen trachten we hier voor een stuk aan tegemoet te komen wat projectplanning betreft maar betere planning van andere, meer reguliere werking is ook nodig.

Een aandachtspunt is ook dat binnen de cluster interne dienstverlening niet altijd een **duidelijk aanspreekpunt** is binnen de diensten of het niet duidelijk is welke collega verantwoordelijk is voor welke taak. Dit wordt bv. gesignaleerd bij de dienst P&O, waar de werkverdeling op dit moment vrij fragmentarisch is en de processen nog niet altijd voldoende uitgewerkt zijn.

Speerpunten voor 2026-2031

- 1 Inventarisatie van de processen interne dienstverlening, begrijpelijk en visueel uitschrijven, makkelijk terugvindbaar en waar mogelijk integreren in één flow (ook in de besluitvorming en bij het geven van adviezen)
- 2 Versterken van het bewustzijn en de kennis binnen de organisatie omtrent de processen van interne dienstverlening (op vlak van financiën, aankoop, personeel, communicatie en ICT) zodat er meer draagvlak ontstaat voor het correct toepassen ervan met bijzondere aandacht voor het opleiden van nieuwe medewerkers
- 3 Verduidelijken van de taakverhouding tussen reguliere diensten en ondersteunende diensten (zonder uit het oog te verliezen dat voldoende ondersteuning blijft geboden worden) en helder in kaart brengen wie waarvoor aanspreekpunt is binnen de diensten van de cluster interne dienstverlening
- 4 Nog sterker inzetten op langere termijn planning bij ondersteuning vanuit de ondersteunende diensten (ook voor reguliere werking) en hiervoor concrete werkmethoden uitwerken
- 5 Innoverende praktijken opvolgen op vlak van communicatie, ICT, financiën en aankoop en personeel en hier tijdig op inspelen

Cluster Stadsontwikkeling (omgeving)

Korte SWOT-analyse

De diensten planning & vergunningen, milieu en mobiliteit & verkeer maken deel uit van de cluster Stadsontwikkeling. Zij kenmerken zich door een hoge mate van **expertise** gezien de complexiteit van de materie omgeving in ruime zin (o.a. is er een planoloog en beleidsadviseur stadsontwikkeling voorhanden). Het betreft functieprofielen die niet zo makkelijk aan te trekken zijn. Evenwel zijn in onze organisatie momenteel omzeggens alle functies voor deze diensten conform het organogram ingevuld, met daarbij een goede mix tussen ervaren krachten en nieuwe input én met aandacht voor de verschillende beleidsdomeinen. Dit vormt dus een sterke troef voor de organisatie.

De diensten in deze cluster zijn **veerkrachtig**, kunnen goed omgaan met de vele uitdagingen en veranderingen en blijven effectief functioneren, zelfs onder de toenemende druk. Er wordt vastgesteld dat **steeds meer taken en verantwoordelijkheden** bij het lokale niveau worden gelegd, zoals de zaak der wegen, omgevingsdossiers, VIP (Vastgoed Informatie Platform), VHP (Vlaams HandhavingsPlatform) etc. De reguliere werking van de dienst komt daardoor onder druk te staan en dat vormt dus een belangrijk aandachtspunt naar de toekomst toe.

De diensten bieden globaal gezien al een **goede basisdienstverlening** aan, met een **gestroomlijnde workflow** en **goed uitwerkte (dossier)structuur**. Dit zorgt voor een efficiënte en overzichtelijke werking. Er wordt o.a. ingezet op het centraliseren van vragen per locatie (via het geografisch informatiesysteem of GIS). Verder wordt werk gemaakt van het uitwerken van gedetailleerde processen, zoals beslissingsbomen voor omgevingsvergunningen en *procesflows* voor verkeersvragen of vragen inzake het kappen van bomen. Het omgevingsvergunningsproces is uitgewerkt maar kan nog verder geoptimaliseerd worden. Recent werd ook het proces uitgewerkt voor het detecteren van leegstaande woningen en gebouwen, met een interne werkgroep en goede praktijken, maar dit proces moet ook nog gefinetuned worden voor een efficiëntere werking.

Meer algemeen zouden de diensten, indien ze **uniformere behandelwijzen** kunnen ontwikkelen voor inkomende vragen, de efficiëntie kunnen verhogen en de dienstverlening verbeteren, met gelijktijdig ook meer garantie voor een gelijke behandeling van burgers. Er werden al uitgewerkte **dienstnota's** voorzien voor meerdere onderwerpen en daar zou in de toekomst nog meer op ingezet kunnen worden.

De dienst omgeving neemt al bepaalde maatregelen om **risico's te beheersen**, zoals het controleren van bekendmakingen en het gebruik van checklists voor omgevingsvergunningen. De voortdurende monitoring en aanpassing van de risicobeheersingsmaatregelen zijn van belang in de kritische taak die vergunningverlening is voor een lokaal bestuur. In 2024 wordt er voor het eerst werk gemaakt van een omgevingsjaarverslag.

Een gemis bestaat er nog uit dat er **geen globaal beleidsplan of planologische visie** voorhanden is, hetgeen een duidelijke visie en het maken van strategische keuzes inzake omgeving bemoeilijkt. Een globaal beleidsplan is van belang om de complexe problematiek op het vlak van omgeving in de ruime zin voor het grondgebied van Maaseik aan te pakken, bijvoorbeeld op het vlak van leegstand, centrumvernieuwing, mobiliteit/parkeren en het omgaan met open ruimte (woonreserve- en woonuitbreidingsgebieden), alsook bij andere planologische vraagstukken en overeenstemming met hogere overheden.

Een globaal beleidsplan op vlak van leegstand en centrumvernieuwing kan richtlijnen bieden voor het omgaan met en beleid maken rond leegstand in het stadscentrum en zou centrumvernieuwing kunnen bevorderen via een samenhangende visie om de aantrekkelijkheid van het centrum te vergroten. Een planologisch kader op vlak van mobiliteit en open ruimte is evenzeer noodzakelijk vanuit dat oogpunt. Een globaal beleidsplan zou kortom kunnen helpen om de doelstellingen en acties van de dienst omgeving beter af te stemmen op de noden en verwachtingen van de burgers en de bestuurlijke context. Zo zou de dienst omgeving efficiënter en transparanter kunnen werken en meer kwaliteit kunnen leveren.

Het is daarnaast ook nog niet altijd duidelijk wie de **verantwoordelijke** is voor elk dossier en hoe de communicatie verloopt tussen de verschillende actoren (beleid, MAT, CBS, dienst). Verheldering en goede afspraken op dit vlak zijn aangewezen.

Door tijdsgebrek, gebrek aan mankracht en (een gebrek aan) visie wordt er ook **weinig of niet handhavend opgetreden**. Handhaving is het sluitstuk van een goed ruimtelijk beleid. Er is een grote nood aan het ontwikkelen én implementeren van een werkbare handhavingsstrategie.

Het ter beschikking stellen van **gebruiksvriendelijke informatie** is nog een aandachtspunt. Het actualiseren van de informatie op de website en het *up-to-date* houden hiervan komt zowel de dienstverlening als de efficiënte werking van de dienst zelf ten goede. Inzetten op een goed bijgewerkte productencatalogus, incl. instructiefilmpjes voor de burger, vergemakkelijkt de toegang tot de veelheid aan informatie en verhoogt de zelfredzaamheid van de burger. Er zou een meer gestroomlijnde communicatie moeten kunnen tot stand komen tussen de dienst, het beleid, ontwikkelaars, burgers en architecten.

Wat **parkeren** betreft dient er een onderscheid gemaakt te worden tussen het bovengronds en het ondergronds parkeren. Sinds 2022 zijn er een aantal positieve ontwikkelingen met o.a. de implementatie van het parkeerbeleidsplan en het nieuwe systeem en betaalautomaten. Blijven inzetten op flexibiliteit, digitale/technologische toepassingen (bijv. 4411) en handhaving (GAS-boetes) is echter aangewezen.

Het **ondergronds** parkeren staat voor grotere uitdagingen. De komst van het nieuwe parkeersysteem in 2023 heeft heel wat voeten in de aarde gehad. We durven voorzichtig te stellen dat de meeste kinderziektes ondertussen uit het systeem zijn, maar er wel nog steeds – en misschien vooral – een perceptieprobleem leeft rond het goed functioneren van de ondergrondse parkeergarages.

De **bezettingsgraad/permante** beschikbaarheid van het personeel kan hier zeker een rol in spelen, maar moet worden afgewogen tegen het gebrek aan winstgevendheid van de huidige uitbating. Het verder onderzoeken naar digitale oplossingen en het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie en analyse van de organisatie van het parkeerbeheer van de ondergrondse parkeergarages is aangewezen. Er werd daarnaast ook werk gemaakt van het aanbieden van een abonnementssysteem met korting voor het stadspersoneel.

Speerpunten voor 2026-2031

-
- 1 Streven naar een meer uniforme behandeling en opvolging van de dossiers via o.a.
 - ✓ het uitwerken en optimaliseren van *procesflows*, waaronder ook het verfijnen van het omgevingsvergunningsproces en de leegstandsprocedure
 - ✓ in gebruikname van een dossieropvolgingssysteem (LB365)
 - ✓ het uitwerken van dienstnota's
 - ✓ een meer uniforme werkwijze bekomen in de algemene werking van de dienst op diverse vlakken (o.a. rond budgetten, communicatie, overleg, inventarisatie, opleidingen,)
 - 2 Uitwerken van een structurele handhaving en handhavingsstrategie voor de omgevingsdiensten, in het bijzonder ruimtelijke ordening en milieu
 - 3 Uitwerken van een globaal beleidsplan stadsontwikkeling, met een bijzondere aandacht voor centrumontwikkeling, leegstand en parkeren/mobiliteit.
 - 4 Uitzetten van een duidelijk kader omtrent verantwoordelijkheden en communicatielijnen
 - 5 Plan van aanpak voor de optimalisatie van toegankelijke en gebruiksvriendelijke informatie voor de inwoners en implementatie daarvan
-

Cluster Stadsontwikkeling (technische diensten)

Korte SWOT-analyse

De diensten Infrastructuur, Patrimonium en Facilitair beheer vormen een onderdeel van de cluster Stadsontwikkeling (technische diensten). Deze diensten bestaan samen uit ongeveer 60 medewerkers. Zij zorgen voor het onderhoud van ons openbaar domein waaronder wegenis, waterlopen, begraafplaatsen en groen, zorgen voor de nodige signalisatie bij evenementen en staan tevens in voor het beheer en onderhoud van ons uitgebreid stedelijk patrimonium.

Er is een **uitgebreid aanbod dienstverlening** voor de inwoners: van het leveren van een podiumwagen aan verenigingen en plaatsen van signalisatie bij evenementen tot het zorgen voor een begraafenis, herstellen van het wegdek of onderhoud van openbaar groen.

Over het algemeen vertonen de medewerkers een hoge **bereidwilligheid** om de veelheid aan taken tot een goed einde te brengen en zij trachten zoveel als mogelijk **probleemoplossend** te werken. De medewerkers van de diverse diensten stellen zich **flexibel** op zodat zij ook snel kunnen schakelen wanneer nodig. Denk bijvoorbeeld maar aan het zorgen voor een veilig wegennet bij sneeuwval of klaarstaan om bij noodweer in te grijpen indien er schade is aan het openbaar domein of er een onveilige situatie ontstaat. Om het uitgebreide takenpakket te kunnen uitvoeren, kan men gebruik maken van **voldoende kwalitatief materiaal**. Dit zowel wat werkmateriaal betreft als allerhande machines en aangepaste voertuigen.

Op vlak van **leiding en aansturing** van de technische diensten is er een moeizaam traject doorlopen. De diensten hebben het gedurende een lange periode zonder diensthoofd moeten beredderen. De procedure voor het aanstellen van een diensthoofd werd in 2020-2022 maar liefst zes keer opnieuw opengesteld. Externe ondersteuning werd aangetrokken uit noodzaak doch niet steeds met het gewenste resultaat. Midden 2022 kon een diensthoofd aangesteld worden, helaas slechts voor korte duur waardoor de functie momenteel opnieuw vacant is. Er is geen sprake van continuïteit in de aansturing geweest de afgelopen jaren waardoor het moeilijk is gebleken om stappen vooruit te zetten in de organisatie van de diensten.

De medewerkers zorgden er ondertussen voor dat de noodzakelijke dienstverlening geboden kon blijven worden maar sturing en visie omtrent de werking is momenteel nog een groot gemis. Voornamelijk bij de administratieve medewerkers op de dienst is er nog teveel **onduidelijkheid op vlak van verantwoordelijkheden** en is de **structuur** niet altijd even helder. Men mist een aanspreekpunt, een diensthoofd dat de knopen doorhakt en ingrijpt waar nodig.

Onze organisatie heeft zoals hiervoor reeds aangegeven werd, een zeer uitgebreid patrimonium ter beschikking. Het ontbreekt echter aan **een strategisch patrimoniumbeleid en -beheer**. Er wordt momenteel veel ad hoc, vraaggestuurd gewerkt en te weinig op lange termijn gepland. Er worden dan ook te weinig preventieve onderhoudsbeurten voorzien en een lange termijnvisie op de instandhouding en renovatie, behouden en afstoten van patrimonium ontbreekt grotendeels. Er kunnen aldus nog grote stappen vooruit gezet worden. Een mogelijkheid is om meer gebruik te maken van opvolgingssoftware zoals 3P, waarin een inventaris van de gebouwen wordt opgenomen aangevuld met belangrijke informatie zoals onderhoudscontracten, keuringen etc.

Er zijn ook wat externe ontwikkelingen die aangegrepen kunnen worden om de werking van de diensten naar de toekomst toe te verbeteren. Er worden echter vooralsnog **weinig analyses** gemaakt van hoeveel inzet een bepaalde opdracht vergt. Om efficiënter te werken is deze informatie nochtans cruciaal. *Hoeveel metingen worden er bijvoorbeeld ingezet voor het laten werken van verplaatsbare camera's? Hoeveel openbaar groen is er in onze stad en welke menskracht staat daar tegenover? Wat doen we in eigen beheer en wat besteden we uit?* Het gebruik van **GIS** bijvoorbeeld kan ervoor zorgen dat er meer aan datagedreven beleid kan gedaan worden en op die manier ook meer efficiëntie aan de dag kan worden gelegd. Het gebruik van software zoals **3P** geeft dan weer beter inzicht in de werklust en zorgt voor een betere opvolging. Dit kan uitgebreid worden naar alle uitvoerende diensten zodat zij ook zaken die ze onderweg tegenkomen snel kunnen ingeven.

De technische diensten vormen vaak het sluitstuk van vragen en opdrachten die initieel bij de andere diensten opgestart worden maar waarvoor zij bepaalde technische ondersteuning nodig hebben (bijvoorbeeld voor het opmaken van een technisch bestek). In die zin fungeren de technische diensten als een soort **bottle neck**, m.n. wanneer door **drukke** bepaalde opdrachten vertraging oplopen of zelfs niet opgenomen kunnen worden. Betere afstemming, een goede planning en het stellen van duidelijke prioriteiten op de technische diensten zou hier voor een stuk aan kunnen verhelpen.

De laatste jaren werd er door de diensten wel meer en meer gewerkt via het systeem van 3P waarin **werkopdrachten** worden doorgegeven. De werkopdrachten zijn echter niet altijd even duidelijk opgesteld en er is nog een grote groeinoodzaak naar het consequent gebruik van werkbonden voor de uitvoering van opdrachten in sommige uitvoerende diensten om ook effectief beter te kunnen monitoren hoe de opdrachten worden afgehandeld. De mogelijkheden om in te tekenen op externe raamovereenkomsten door middel van **opdrachtencentrales** kan ook opportuniteiten bieden om sneller te schakelen.

Wijzigingen in de wetgeving zoals bijvoorbeeld het verbod op het gebruik van pesticiden hebben een impact op de werking, doch dit kan ook kansen creëren (bv. publieke groene ruimten zo hervormen dat er minder onderhoud nodig is). Hierop moeten we blijven inspelen.

Speerpunten voor 2026-2031

- 1 Zorgen voor goede aansturing van de diensten, een duidelijke visie en structuur in de werking aanbrengen, o.a. door
 - ✓ herorganisatie van de diensten verder uitrollen
 - ✓ het inzetten op een goede werkplanning voor de ploegen en opvolging daarvan
 - ✓ transparante planning/afstemming t.a.v. andere diensten in de organisatie
 - ✓ prioriteiten helder stellen voor eenieder
 - ✓ investeren in dienstoverleggen en continue vorming van de medewerkers (toolboxmeetings bv.) ter versterking van het team
- 2 Uitbouwen van een strategisch patrimoniumbeleid en -beheer en het gebruik van een goede software-ondersteuning bij de opvolging hiervan, o.m.:
 - ✓ optimaliseren van 3P (inventarisatie en onderhoudsplanung)
 - ✓ consequent gebruik van werkbonden voor de uitvoering van opdrachten
 - ✓ monitoring van de opvolging
- 3 Uitvoeren van analyses betreffende de werkopdrachten om sturing en opvolging te verbeteren, met behulp van datagedreven beleid (via GIS, 3P, LB365...)
- 4 Waar mogelijk raamcontracten voorzien om de efficiëntie van de werking van de dienst te vergroten

-
- 5** Nauw opvolgen van wetswijzigingen (ook op vlak van duurzaamheids- en klimaatnormen) om opportuniteiten of bedreigingen voor de werking van de dienst vroegtijdig op te sporen en daar positief op in te spelen
-

Cluster Mens

Korte SWOT-analyse

De cluster Mens bestaat specifiek uit de volgende diensten: het klantencontactcentrum, de dienst burgerzaken, de sociale dienst, de kinderopvang, de thuis- en ouderenzorg (incl. thuiszorgdiensten, dagverzorgingscentrum en woonzorgcentrum).

In Maaseik is een **mooi, kwalitatief aanbod** aan dienst- en hulpverlening voorhanden voor de burger. Dit aanbod reikt op bepaalde vlakken al verder dan het reguliere aanbod en staat open voor diverse bevolkingsgroepen in onze samenleving. Om er enkele voorbeelden uit te lichten: er is een deskundige ouderen, die zowel in Maaseik als in Opoeteren en Neeroeteren op regelmatige basis dorpsrestaurants en huisbezoeken bij 80-plussers organiseert alsook de aanvragen voor mantelzorgcheques behandelt. Met oog op jongerenwelzijn is een medewerker in *voltijds* dienstverband beschikbaar voor het leggen van outreachende contacten met doelgroepjongeren. Eveneens vermeldenswaardig: in 2023 werd een JAC (Jongeren Advies Centrum) opgericht in Maaseik, waar jongeren vanuit jeugdhuis Fuego door een medewerker van het CAW begeleid worden bij allerlei vragen en problemen. Eén van de drie Kruispunten in de eerstelijnszone Maasland is ook gevestigd in Maaseik: het gaat om een eerstelijnsplek voor burgers met een mix van psychische en welzijnsvragen, waarbij partners uit het netwerk zich engageren om intersectoraal samen te werken om op dat moment de meest geschikte hulp aan te reiken.

Wat de diensten in cluster Mens typeert is dat ze, elk voor hun domein, de nodige **kennis en ervaring** in de materie in huis hebben en daardoor vlot kunnen inspelen op complexe en steeds wijzigende richtlijnen of wetgeving. Uit inspectieverslagen blijkt een positieve feedback op onze werkmethoden. De beleidsperiode 2020-2025 heeft zeer duidelijk gemaakt dat de cluster Mens erg **wendbaar** is en **flexibel** kan omgaan met belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen zoals de covidcrisis, het oprichten van een vaccinatiecentrum, het opvangen en het begeleiden van Oekraïense vluchtelingen. Er wordt binnen de hulp- en dienstverlening steeds meer **multidisciplinair** samengewerkt, een trend die als positief wordt ervaren.

Het **teamgevoel** en de **verbondenheid** is in deze cluster ook sterk aanwezig, zowel binnen de diensten als dienstoverstijgend. Er heerst in deze cluster een positieve open-deur cultuur, waar transparant gecommuniceerd wordt en waar medewerkers voldoende verantwoordelijkheid en eigenaarschap krijgen/opnemen. **Klantvriendelijkheid** en **maatwerk** zijn onze sterkste troeven, dat blijkt ook uit de gebruikerspeilingen die een hoge klanttevredenheid aantonen. We kunnen tevens in belangrijke mate rekenen op tal van gedreven **vrijwilligers** die onze diensten versterken (mindermobielen centrale, huiswerkbegeleiding, huisbezoeken 80+, hulp voor het dagverzorgingscentrum en WZC, dorpsrestaurants, ...). De dienstoverschrijdende cel welzijn is een relatief nieuw platform waar verschillende diensten elkaar ontmoeten en samenwerken rond bredere welzijnsthema's (gezondheid, jongerenwelzijn, buurten, integratie, ...). Deze samenwerking zou nog sterker uitgebouwd kunnen worden in de komende beleidsperiode (opname van acties in het meerjarenplan en daaraan ook de nodige budgetten koppelen).

Over het algemeen is er voor de werkingen binnen cluster Mens een **goede omkadering** met *in* se voldoende financiële middelen en personeel ter beschikking en er kan ook gebruik worden gemaakt van een (ver)nieuw(d)e infrastructuur. Het woonzorgcentrum en het dagverzorgingscentrum zijn bijvoorbeeld ondergebracht in een vrij recent gebouw met een

hoog comfortgehalte. Er is in 2024 tevens gestart met de bouw van een nieuwe kinderopvang (groepsopvang én buitenschoolse opvang) in Neeroeteren, waar ook een fysiek huis van het kind gevestigd zal worden. Het ontbreken van een gedegen (preventief) gebouwenbeheerssysteem (zie hierboven) speelt echter geregeld binnen deze cluster op, *a fortiori* een pijnpunt gezien de gebouwen hier ten dienste staan van kwetsbare doelgroepen.

Een kwalitatief **aanbod** aan hulp- en dienstverlening is zoals hiervoor beschreven momenteel al voorhanden maar zou **nog sterker uitgebouwd** kunnen worden. Er is een goed basisaanbod maar tegelijkertijd is er weinig ruimte om extra in te spelen op bepaalde ontwikkelingen in de samenleving of specifieke noden van de doelgroepen bv. inzake zorgzame buurten, personen met een beperking, thuis- en daklozen, opbouwwerk in sociale wijken e.d.

Maaseik is geografisch gezien een lang uitgestrekt gebied zodat het voor inwoners afkomstig uit Dorne of Opoeteren een behoorlijke afstand kan vormen om de verplaatsing te maken naar diensten van Stad en OCMW, die in het stadscentrum gelokaliseerd zijn. De **nabijheid en bereikbaarheid** (geografisch) van onze hulp- en dienstverlening moeten we dan ook blijvend in vraag stellen. Wat een meer **outreachingende** werking op vlak van o.a. jeugdwelzijn, sociale dienst, huis van het kind en buurtwerking betreft, is er zeker nog groeimarge. Eveneens in het kader van toenemende **digitalisering** zal het belangrijk zijn om aandacht te blijven hebben voor het bereiken van kwetsbare (minder digitaal vaardige) doelgroepen. In de interne werking is er de afgelopen jaren een belangrijke inhaalbeweging gemaakt op vlak van digitaliseren maar er zijn nog bepaalde processen die verder uitgerold en geïmplementeerd moeten worden (digitaal sociaal dossier, Bel-Rai, vernieuwing telefonie en dwaaldetectie woonzorgcentrum, ...).

We stellen evoluties vast in de samenleving die duiden op een **toename** van de **nood** aan kinderopvang, thuis- en ouderenzorg, budgetbeheer, ... en verwachten dat deze noden enkel nog zullen toenemen in de komende beleidsperiode. De vraag overstijgt momenteel het aanbod waardoor burgers geconfronteerd worden met **wachlijsten** en de druk op de diensten sterk verhoogd. De financiële context (beschikbare mensen en middelen) die gepaard gaat met een lokaal aanbod aan hulp- en dienstverlening, speelt daarin vanzelfsprekend een belangrijke rol.

Mede gelet hierop, zal tijdens de nieuwe beleidsperiode een **kerntakendebat** zich wellicht verder opdringen: *wat kunnen we zelf blijven aanbieden van dienstverlening? Wat is ook financieel nog haalbaar en gelet op de mogelijkheden op personeelsinzet (incl. het vinden van personeel)? Zijn er op bepaalde vlakken interessante alternatieve werkwijzen mogelijk?* Er is ongetwijfeld meer onderzoek nodig naar interessante pistes om aan **efficiëntiewinsten** te doen. Kunnen we bijvoorbeeld bepaalde samenwerkingen aangaan met andere partners om tot een operationele schaalvergroting te komen van ons lokaal zorgaanbod? Er worden op dit vlak al initiatieven genomen door meerdere lokale besturen, waarbij eventueel zelfs aangesloten kan worden. Wat zijn mogelijke voor- en nadelen? Vooral wat het woonzorgcentrum betreft, is er momenteel nog sprake van een sterk verlieslatende dagelijkse werking. Kunnen we onze eigen activiteiten nog performanter maken en hoe?

De afgelopen periode werd al goed ingezet op het financieel versterken en **optimaliseren** van de thuis- en ouderenzorg waarbij gestreefd werd naar een break-even resultaat, met het oog op een zo efficiënt mogelijke inzet van overheidsmiddelen. In het woonzorgcentrum en dagverzorgingscentrum wordt sinds kort voorrang gegeven aan hulp- en dienstverlening van hogere zorgprofielen, waar ook extra financieringsmogelijkheden tegenover staan. Omdat

o.m. de thuiszorgdiensten inzetten op de noden van ouderen met een lagere zorgbehoefte doch met **noden** op andere vlakken (sociale contacten, ondersteuning bij het thuis blijven wonen e.d.), komt het ook verdedigbaar voor dat de voorzieningen in het woonzorgcentrum en het dagverzorgingscentrum in de eerste plaats worden gebruikt door de meest zorgbehoevende inwoners.

Anderzijds dienen we indachtig te zijn en te blijven dat het lokaal zorgaanbod voldoende kwalitatief blijft en dat het **aanbod voor ouderen met een lagere zorgnood** zo nodig verder ontwikkeld wordt (zie ook het aanbod in de omliggende gemeenten). Er zijn vooralsnog geen dienstencentra en slechts in beperkte mate alternatieve woonvormen (assistentiewoningen, serviceflats, kangoeroewoningen o.a.) voor ouderen voorhanden in Maaseik. De vraag kan gesteld worden of het huidig lokaal aanbod volstaat en zal blijven volstaan gezien de toenemende vergrijzing in de samenleving.

Een andere belangrijke factor betreft de evoluties op vlak van **financieringsmogelijkheden**. Het gaat dan zowel om basisfinanciering die verhoogd zou kunnen worden gelet op bepaalde maatschappelijke trends (denk bijvoorbeeld aan de vergrijzing, de stijgende nood aan kinderopvang, toename van problematiek dakloosheid etc.) als specifieke projectoproepen waarop we zouden kunnen intekenen om met verdere financiering de werking nog uit te bouwen (zorgzame buurten, armoedeprojecten, lokale netwerken, integratie,...). Subsidiemiddelen kunnen ons de nodige hefboomen geven om de huidige werking uit te breiden naar bijkomende doelgroepen (bv. ruimere outreachende werking op vlak van jeugdwelzijn). Het is dus zaak om de mogelijkheden tijdig op het spoor te zijn en subsidieaanvragen kwalitatief goed uit werken.

Vanuit Vlaanderen worden in toenemende mate **regierollen** toegekend aan lokale besturen, o.a. op vlak van lokaal sociaal beleid, lokaal aanbod opvang en activiteiten voor kinderen, vierde pijler (integratieregelgeving), ... waardoor men lokaal voor deze thema's het heft in eigen handen kan nemen. Een valkuil kan er echter uit bestaan dat hier geen extra middelen tegenover staan waardoor de druk op de diensten enkel nog zal toenemen, ten koste van de kwaliteit van de (basis)werking.

Het financieel kader inzake het **Vlaams decreet Buitenschoolse Opvang en Activiteiten (BOA)** wordt ook geacht een belangrijke impact te hebben in de positieve of negatieve zin op de toekomstige werking, in het bijzonder voor de kinderopvang: *hoeveel middelen zullen lokale besturen nog ontvangen om de regierol op te nemen en het aanbod aan lokale kinderopvang en -activiteiten te verzekeren?* Het decreet biedt zeker ook heel wat kansen om in de toekomst vanuit alle betrokken diensten nauwer samen te werken om tot een meer geïntegreerde aanpak te komen, waarbij het belang van het kind en het gezin centraal zal staan. Bij de uitrol van het decreet zullen ambitieuze doelstellingen in het belang van het kind afgewogen moeten worden tegen realistische mogelijkheden op vlak van beschikbare middelen en personeelscapaciteit. Dit is vooralsnog een onzekere factor.

Het verder **uitbouwen van netwerken met externe partners** wordt geacht steeds aan belang te winnen (zie ook de analyse organisatiebreed). Met het oog op een meer geïntegreerde werking kunnen alle betrokken sociale en zorgpartners elkaar versterken door betere samenwerking en zo ook de toegankelijkheid en begrijpbaarheid van het aanbod verbeteren. Bovenlokale initiatieven zoals de eerstelijnszone, digibanken Maasland, Kruispunten Maasland etc. spelen hier al op in. Meer regionale afstemming kan ook op grotere schaal meer uniformiteit en gelijkheid in het aanbod teweegbrengen, ten bate van de doelgroepen.

Speerpunten voor 2026-2031

-
- 1 Analyse van de behoeften van de diverse doelgroepen op vlak van dienst- en hulpverlening en waar mogelijk beter afstemmen van het aanbod op de gedetecteerde noden (mede gelet op een kerntakendebat), o.a.
 - ✓ wat doen we al en wat is er nog extra nodig?
 - ✓ wat is wenselijk en wat is onontbeerlijk?
 - ✓ wat is de impact van beleidskeuzes (bv. opname- of voorrangregels) op aanbod- en vraagzijde?
 - ✓ hoe gaan we om met wachtlijsten in onze werking?
 - ✓ hoe gaan we om onze regierollen i.f.v. reguliere werking?
 - ✓ kunnen er nog bijkomende efficiëntiewinsten gerealiseerd worden in de organisatie van het lokaal zorgaanbod (ev. via samenwerking met andere partners, dan wel in de eigen werking)?
 - 2 Analyse van de bereikbaarheid/nabijheid/toegankelijkheid van onze diensten
 - ✓ kunnen en moeten we meer bereikbaar zijn voor kwetsbare doelgroepen?
 - ✓ kunnen en moeten we inzetten op meer outreachende werking?
 - 3 Uitbouw van de fysieke vestiging van het huis van het kind
 - 4 Uitrol van het decreet BOA (uitwerken van een helder subsidiereglement en uitbouwen van lokale netwerken), rekening houdend met de financiële en personele mogelijkheden
 - 5 Verdere uitbouw van de dienstoverschrijdende cel welzijn en dienstoverschrijdend opvolgen en tijdig inspelen op opportuniteiten op vlak van subsidies en lokale/bovenlokale partnerschappen
-

Cluster Vrijtijdseconomie

Korte SWOT-analyse

De cluster vrijetijdseconomie bestaat uit de diensten Toerisme, Lokale economie, Musea en erfgoed, Jeugd en samenleven, Sport, Cultuur, Bib en de Stedelijke Academie.

Maaseik geniet van een **rijke geschiedenis** wat betreft haar vrijetijdseconomie: zij profileert zich als de **stad aan het water**, waar natuur en historische creativiteit samenvloeien. De vrijetijdsdiensten zijn een belangrijke schakel in het uitdragen en versterken van de visie van Maaseik, het **WaterMERK**. Zij staan voor een **uniek aanbod en kwaliteit**. Musea Maaseik bevat bijvoorbeeld zeer gevarieerde collecties die van internationale waarde zijn. Deze geven aanleiding tot diverse samenwerkingen/partnerschappen (binnen en buiten Maaseik). Ons historisch erfgoed is een duidelijke meerwaarde voor het toerisme van Maaseik. Het fysiek vanuit éénzelfde locatie opereren werkt voor dienst Toerisme en Musea Maaseik versterkend daarbij. De Stedelijke Academie voor Kunsten Maaseik is een gevestigde waarde over de stadsgrenzen heen, ook in Kinrooi en Bree zijn er vestigingen. Daarnaast staat Stad Maaseik ook bekend om zijn topsport (niet in het minst te denken aan de volleybalsport en motorcross).

Anderzijds wordt in deze cluster mogelijk te sterk vastgehouden aan tradities, wat zich uit in de steeds weerkerende evenementen of activiteiten via eenzelfde format. Een uitdaging is om **traditionele activiteiten** te behouden en tegelijkertijd ook een nieuw publiek aan te spreken door activiteiten en producten te blijven vernieuwen. Er kan meer ingespeeld worden op de huidige en nieuwe trends. Vooral op het vlak van het **vermarkten van onze sterktes** kan nog een inhaalbeweging gemaakt worden, o.a. bij dienst toerisme en lokale economie. Er wordt momenteel nog te weinig ingezet op samenwerking met toeristische partners. Met het verschijnen van de **reclamekubussen** in het straatbeeld kan ons aanbod aan evenementen duidelijker gecommuniceerd worden naar zowel bewoners als passanten. Dit aanbod bekendmaken over de gemeentegrenzen heen blijft een grote opportuniteit waarop we voortdurend moeten inzetten.

Klantvriendelijkheid en Maaslandse gastvrijheid wordt door de vrijetijdsdiensten zeer hoog in het vaandel gedragen. Lokale economie is continu op zoek naar manieren om de aantrekking van Maaseik als ondernemersstad te verhogen. Dienst Jeugd en Samenleven is erg flexibel t.a.v. jongeren en verenigingen, zet in op wijkspeeltuinen en heeft een service bij haar kampeertoerisme die men elders niet snel zal vinden. Wat betreft de ruime openingsuren van de balie van toerisme wordt zeker aan de toerist gedacht.

Community building oftewel **gemeenschapsvorming** is ook een sterk punt van de vrijetijdsdiensten, getuige de verscheidene raden, verenigingen en vrijwilligers die in Maaseik actief zijn. De organisatie doet het nodige om hen zo goed mogelijk te ondersteunen en ook te waarderen, zo is er o.a. het vrijwilligersfeest en de gratis uitleendienst voor verenigingen en projectsubsidies. Naar de toekomst toe zal er op een vernieuwende wijze omgegaan moeten worden met inzet van *social media* en participatieplatformen voor de vrijetijdsdiensten om voldoende engagement en inspraak te kunnen blijven bekomen.

De afgelopen jaren werd sterk ingezet op het verbeteren van **de infrastructuur** van dienst cultuur en de bibliotheek. De diensten hebben zich zeer wendbaar en flexibel getoond tijdens de verbouwing van Cultureel Centrum Achterolmen, waarbij voorstellingen in diverse locaties moesten doorgaan. De nieuwe accommodatie biedt veel potentieel voor het samenwerken

tussen verschillende diensten en het delen van infrastructuur. Het cultureel centrum Achterolmen waar zowel de dienst cultuur als de dienst bibliotheek hun intrek zullen nemen, gaat ervoor zorgen dat een nauwere samenwerking veel vlotter kan verlopen. Dat de bib een Digipunt is waar ook steeds vaker activiteiten voor kinderen en volwassenen doorgaan, zorgt er ook voor dat er kansen liggen die benut kunnen worden op vlak van samenwerking. Zo zouden deze activiteiten kunnen opgenomen worden bij de activiteitenbrochure van dienst Jeugd. Bovendien werden er recent renovatiewerken uitgevoerd aan het ontmoetingshuis in Voorshoven en staat een renovatie van het cultureel centrum in Neeroeteren in de startblokken. De sportdienst beschikt op drie locaties over een goed uitgeruste binneninfrastructuur, waar toezicht gehouden wordt in een volcontinu systeem.

Het huidige **gebouwenbeheer** is echter ook bij de vrijetijdsgebouwen nog niet toereikend. De academie heeft behoefte aan betere infrastructuur, o.a. om de toegankelijkheid van het gebouw te verbeteren. Dienst Toerisme en dienst Musea hebben een nieuwe infrastructuur in de vorm van een belevingscentrum nodig om te kunnen groeien naar een hedendaagse werking en om de collecties tot hun recht te kunnen laten komen (ook op vlak van bewaaromstandigheden). De (buiten)sportinfrastructuur kan nog worden verbeterd om met de huidige noden mee te kunnen.

Via het clusteroverleg wordt er ingezet op nauwe samenwerking. Er zijn **twee dienstoverschrijdende cellen** actief om samenwerking te promoten. De citymarketingcel zorgt voor kruisbestuiving tussen de diensten Lokale economie, Toerisme en Communicatie en werkt het citymarketingplan 'De Merkdagen' uit. Deze bevat een duidelijke identiteit voor de stad waarbij vakmanschap, kwaliteit en duurzaamheid centraal staan. De evenementencel zorgt voor een kwalitatieve opvolging en ondersteuning bij evenementen en bestaat uit de noodplanningscoördinator, evenementcoördinatoren, dienst werken, dienst mobiliteit en evenementleiders. Tevens worden er **dienstoverschrijdende projecten** en evenementen gelanceerd (denk aan het project 'dichter bij water', het project 'naar de kern' en de inspanningen die worden geleverd in het kader van 'drinkable Meuse').

Op vlak van **samenwerking** zou er nog meer inspanning geleverd kunnen worden om vanaf het begin beter af te stemmen met elkaar wat de reeds bestaande activiteiten betreft en zouden er nog meer synergiën gevonden kunnen worden door sterker in te zetten op dienstoverschrijdende samenwerking. Hier zal de komende periode voldoende aandacht naar uit moeten gaan. Ook het **decreet BOA** (zie hoger) zal een uitdaging vormen voor de vrijetijdsdiensten, om in overleg met de dienst kinderopvang te zoeken naar een geïntegreerd aanbod na school en tijdens de schoolvakanties. Zowel in Maaseik als in Neeroeteren en Opoeteren biedt de locatie van de kinderopvang, in nabije omgeving van het vrijetijdsaanbod en de scholen, een ideaal kader om samenwerkingen maximaal uit te bouwen.

Processen zijn in deze cluster nog niet optimaal en efficiënt. Het ontbreekt aan thematische jaarplanningen, draaiboeken en *out of the box* denken. De dienst vrijetijdseconomie wordt gekenmerkt door een ad hoc werking in plaats van het uitwerken van processen op lange(re) termijn. En ook de onderlinge afstemming van activiteiten, evenementen e.d. kan verbeterd worden. De uitrol van een vrijetijdsagenda, jaarplanning en *eventflow* in de evenementenbib heeft meer structuur gebracht op het vlak van een goede planning maar dit moet nog verder groeien in de komende beleidsperiode.

Ook voor deze cluster speelt het nauw opvolgen van **subsidiemogelijkheden** tijdens de komende beleidsperiode een belangrijke rol. *Zijn er bijvoorbeeld nog mogelijkheden op vlak*

van subsidies voor de uitbouw van een belevingscentrum voor Toerisme en Musea Maaseik, gezien ons historische erfgoed toch wel een onderscheidende factor is in vergelijking met andere gemeenten? Of zijn er ondersteuningsmogelijkheden voor de dienst lokale economie, met het oog op het aantrekken van nieuwe ondernemers in onze stad?

De cluster ervaart **personeelsuitval/pensionering** en moet zich tegelijkertijd aanpassen aan veranderende behoeften van haar doelpubliek. De kennis die nodig is om naar een vrijetijdseconomie 2.0 te gaan is momenteel nog niet voldoende aanwezig. Nieuwe profielen moeten hiervoor aangetrokken worden. Tevens moet er meer ingezet worden op warme overdracht bij het vertrek van ervaren personeelsleden. Bovendien evolueren we naar een steeds meer professionele werking waarbij **deskundigheid** vereist is. Wat Musea Maaseik betreft, dienen we er bv. voor te waken dat we de juiste profielen in huis houden zodat we het **kwaliteitslabel** kunnen behouden.

Speerpunten voor 2026-2031

- 1 Visie uitwerken omtrent een aantrekkelijk, hedendaags vrijetijdsaanbod, o.a.
 - ✓ hoe spelen we in op nieuwe trends, noden en ontwikkelingen?
 - ✓ op welke wijze kunnen we ons aanbod activiteiten en evenementen blijven vernieuwen?
 - ✓ waar gaat de focus daarbij naartoe (qua type aanbod en doelpubliek)?
 - ✓ toekomstvisie bepalen voor Visit en Musea Maaseik (behoud kwaliteitslabel)?
- 2 Communicatiestrategie versterken zowel intern als extern, o.a.
 - ✓ vermarkten en in de kijker plaatsen van ons aanbod
 - ✓ richtlijnen uitwerken inzake gebruik van social media
 - ✓ hedendaagse participatieplatformen voor vrijetijdsdiensten uitwerken om voldoende engagement en inspraak te kunnen blijven bekomen
- 3 Inspelen op mogelijkheden om de infrastructuur te verbeteren (o.a. belevingscentrum musea, toegankelijkheid academie, (buiten)sportinfrastructuur)
- 4 Dienstoverschrijdende samenwerkingen verder versterken
 - ✓ evenementencel en citymarketingcel verder uitrollen
 - ✓ zorgen voor duidelijke procesflows/planningen over diensten heen
- 5 Opvolgen van en tijdig inspelen op subsidieoproepen

Synthesenota

Externe omgevingsanalyse

het
water
merk

MAASEIK

Inhoud

Inleiding	5
Werkwijze/bronnen externe omgevingsanalyse.....	6
Maaseik in beeld	8
Demografische factoren.....	8
Tendensenanalyse.....	8
Samenvatting: mogelijke prioriteiten voor de komende beleidsperiode	11
Economische factoren	11
Tendensenanalyse.....	11
Samenvatting: mogelijke prioriteiten voor de komende beleidsperiode	14
Sociaal-culturele factoren	15
Tendensenanalyse.....	15
Welzijn.....	15
Vrijetijd	20
Samenvatting: mogelijke prioriteiten voor de komende beleidsperiode	23
Technologische factoren.....	24
Tendensenanalyse.....	24
Samenvatting: mogelijke prioriteiten voor de komende beleidsperiode	27
Ecologische factoren	28
Tendensenanalyse.....	28
Samenvatting: mogelijke prioriteiten voor de komende beleidsperiode	31
Politiek-juridische factoren.....	32
Tendensenanalyse.....	32
Samenvatting: mogelijke prioriteiten voor de komende beleidsperiode	37
Overzichtstabel	38
Achterliggende analyses en cijfergegevens	42
Demografische factoren.....	42
Beschikbare data	42
Bevolkingsaantal	42
Structuur van de bevolking	42
Huishoudens	44
Vreemdelingen	45
Personen van buitenlandse herkomst.....	47
Migratie	49
Inburgering	50
Economische factoren	52

Beschikbare data	52
Werk en werkloosheid	52
Economisch weefsel	55
Ondernemingen	58
Detailhandel en lokale economie	60
Toerisme	64
Socio-culturele factoren	68
Beschikbare data	68
Welzijn	68
Inkomen & betalingsmoeilijkheden	68
Kansarmoede	72
Onderwijs	74
Kinderopvang	75
Gezondheid	76
Zorg	79
Vrije tijd	81
Bibliotheken	81
Musea	83
Jeugd	86
Senioren	88
Sport	89
Ecologische factoren	90
Beschikbare data	90
Ruimte	90
Beschikbare ruimte	90
Verharding	92
Bebouwde oppervlakte	94
Onbebouwde oppervlakte	94
Wonen	95
Type woonvormen	95
Betaalbaarheid wonen	98
Voorzieningen en duurzaamheid	101
Mobiliteit	106
Klimaat, natuur en energie	114
Energie	120
Klimaatverandering	126
Politiek-juridische factoren	130

Beschikbare data	130
Samenleven	130
Buurt en betrokkenheid	130
Houding t.a.v. diversiteit	134
Veiligheid en hinder	136
Dienstverlening.....	140
Voldoende informatie.....	141
Personeel	143
Vertrouwen in bestuur en politie	146
Financiën.....	147

Inleiding

De volgende beleidsperiode staat voor de deur. Na de installatievergadering zullen de verkozen mandatarissen in samenwerking met het managementteam en de verschillende diensten van onze organisatie een **nieuw meerjarenplan** uitwerken. Dit meerjarenplan zal de planning bevatten op vlak van beleidsdoelstellingen en de daaraan gekoppelde budgetten voor de komende zesjarige periode (2026-2031).

Lokale besturen zijn op basis van het decreet lokaal bestuur verplicht een omgevingsanalyse toe te voegen aan hun meerjarenplan. Strategische beleidslijnen dienen immers opgebouwd te worden vanuit enerzijds een analyse van de ontwikkelingen in de samenleving (**externe omgevingsanalyse**) en anderzijds vanuit een analyse van de werking van de organisatie van het lokaal bestuur zelf (**interne omgevingsanalyse**).

Op deze manier worden lokale besturen uitgedaagd om onderbouwde, verantwoorde keuzes te maken en prioriteiten te bepalen.

De **externe omgevingsanalyse** is er voornamelijk op gericht om recente evoluties in de samenleving in kaart te brengen aan de hand van beschikbare data en tegelijkertijd ook reeds een prognose te maken aangaande de te verwachten ontwikkelingen in de komende beleidsperiode. *Hoe evolueert de toestand binnen ons lokaal bestuur op specifieke domeinen zoals de samenstelling van de bevolking, de werkgelegenheid in de stad, het aantal werklozen, het woonaanbod, de beschikbare ruimte, het klimaat, de verkeersveiligheid, vrijetijdsbesteding, het algemeen welzijn, etc.?*

Het ultieme doel van deze oefening is om op basis van de analyses goed onderbouwde strategische doelstellingen en acties uit te werken, die verankerd worden in het volgende meerjarenplan.

In samenwerking met de diverse diensten in onze organisatie, is het managementteam in de eerste helft van 2024 tot een omvattende externe omgevingsanalyse gekomen voor Stad en OCMW Maaseik.

Deze synthesenota vat de analyses op een zo bevattelijk mogelijke wijze samen. De nota is er niet op gericht om een *volledig* overzicht van alle maatschappelijke ontwikkelingen in Maaseik weer te geven, doch wel om de belangrijkste bevindingen en conclusies overzichtelijk weer te geven.

Werkwijze/bronnen externe omgevingsanalyse

In de eerste fase van de externe omgevingsanalyse werden in het najaar van 2023 de beschikbare bronnen voor het bekomen van **data** omtrent ontwikkelingen in de samenleving in Maaseik onderzocht. Er werd een **inventaris** opgemaakt en de meest relevante bronnen¹ werden per cluster opgelijst.

Aansluitend op het **kickoff-event** voor het traject naar een nieuw meerjarenplan in november 2023 (waarbij de timing en werkwijze werd bekendgemaakt in de organisatie), volgden de diensthoofden en deskundigen een **workshop** omtrent **datagedreven beleid en het werken met de gemeente- en stadsmonitor** (aanbod vanuit het Agentschap Binnenlands Bestuur en Mondea). Het was een boeiende ervaring waarbij met veel handige praktijkvoorbeelden en oefeningen de relevantie van data voor lokale besturen werd aangetoond.

Het managementteam kreeg ook toegang tot de **Beleidsplanner**: een toepassing uitgewerkt door Mondea, waar handige tools en werkinstrumenten geraadpleegd kunnen worden. Dit met als opzet de opmaak van de omgevingsanalyse volledig in eigen beheer te kunnen doorlopen, zonder verdere externe ondersteuning.

Na het kickoff-event en bijhorende workshop werden in **maart 2024** de geïnventariseerde data in de **clusteroverleggen** gepresenteerd aan de diensthoofden en deskundigen om hen meer inzicht te geven in evoluties in Maaseik. Hierbij werd voornamelijk beroep gedaan op de gegevens afkomstig uit de meest recente gemeente- en stadsmonitor² (gelanceerd in februari 2024). Hierin werden meer dan 400 omgevingsindicatoren verzameld, waarvan 100 door middel van een driejaarlijkse, representatieve burgerbevraging. De gemeente- en stadsmonitor geeft een goed zicht op de staat van de gemeente of stad. Het Agentschap Binnenlands Bestuur beoogt met deze tool lokale besturen te ondersteunen in het maken van (betere) beleidsbeslissingen.

De tool laat toe om hierbij ook de **vergelijking** te maken tussen Maaseik en benchmarks zoals de regio Limburg en het Vlaams Gewest. Voor sommige indicatoren kunnen de resultaten ook specifiek getoetst worden aan data van steden en gemeenten die vergelijkbaar zijn met Maaseik (de zogenaamde **Belfius-cluster**). Belfius verdeelt de 300 gemeenten van het Vlaamse Gewest namelijk onder in zestien clusters, die behoren tot zes types van gemeenten: woongemeenten, landelijke gemeenten, gemeenten met aantrekking door economische activiteit, verstedelijkte gemeenten, grote en regionale steden en kustgemeenten. Dit is de zogenaamde Belfius-typologie. Maaseik behoort tot de cluster van **goeduitgeruste gemeenten en kleine steden met vergrijzende bevolking** (o.a. Maasmechelen, Lanaken, Bilzen en Tongeren).

Het managementteam analyseerde samen met de diensthoofden en deskundigen per cluster de meest opmerkelijke ontwikkelingen en wierp een kritische blik op mogelijke toekomstige evoluties, kansen en bedreigingen (**tendensenanalyse**). *Wat zal de nabije toekomst voor Maaseik in petto hebben? Waar moeten we rekening mee houden de komende beleidsperiode, wat de diverse werkingen betreft? Waarin zien we kansen of bedreigingen?*

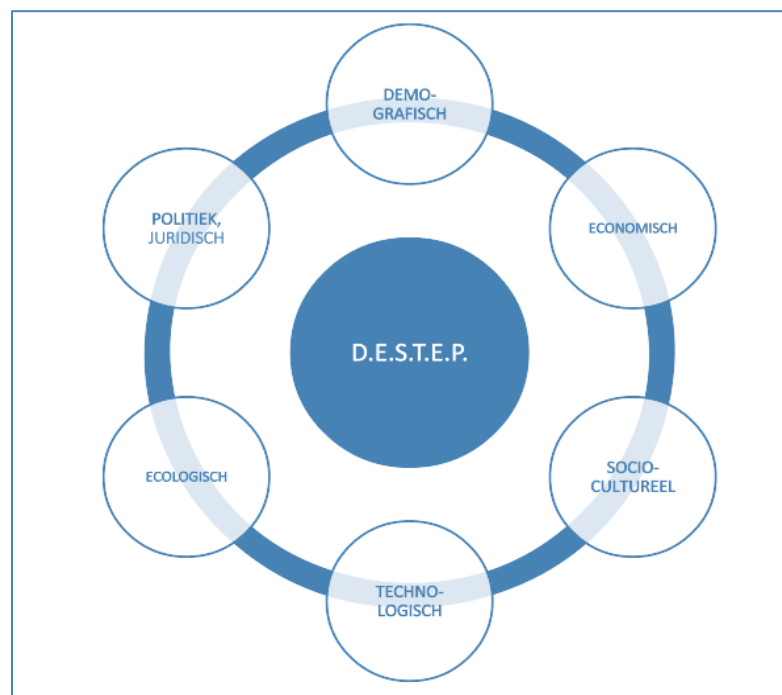
¹ Met name: de meest recente versie van de gemeente- en stadsmonitor (2024), data bekomen via provincie in cijfers, gegevens vanwege STATBEL en de fiches omgevingsanalyse opgemaakt door VVSG.

² <https://gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be/>

Op welke evoluties en trends kunnen we mogelijk inspelen? Tegen welke evoluties en trends zullen we ons als organisatie mogelijk moeten wapenen? De diensthoofden en deskundigen hadden als praktijkexpert vaak een uniek inzicht in de data. De waardevolle input van onze medewerkers kon ten volle verwerkt worden in de analyseoefening.

Er werd bij de analyse uitgegaan van het **DESTEP-model**. Deze checklist is een interessant kader voor een helicopteroefening en is erop gericht om de ruimere omgeving van een lokaal bestuur integraal in kaart te brengen door daarbij in te zoomen op demografische factoren, economische factoren, sociaal/culturele factoren, technologische factoren, ecologische factoren en politiek/juridische factoren. Deze DESTEP-indeling wordt ook in het verder verloop van deze samenvattende tekst als uitgangspunt genomen. Door elk domein te doorlopen, worden alle relevante aspecten binnen onze samenleving afgedekt.

Na afloop van de clusteroverleggen van maart kregen het MAT, de diensthoofden en deskundigen de opdracht om de (overige) databronnen diepgaander te raadplegen en de eerste reflecties van tijdens de clusteroverleggen nog verder aan te vullen. Zij werden tevens gevraagd om alvast na te denken over een eerste aanzet voor (begin van) doelstellingen en acties voor de volgende beleidsperiode. Op deze input werd vervolgens voortgebouwd tijdens de **clusteroverleggen** van **mei 2024**: de vastgestelde tendensen werden daarbij **gereduceerd tot 5 prioriteiten** per DESTEP-thema. Mogelijke daaraan te koppelen **acties** werden per prioriteit opgelijst. De bevindingen werden vervolgens uitgeschreven in een diepgaandere externe omgevingsanalyse, waarvan onderhavige tekst de **synthesenota** vormt.

Tot slot werd onder externe begeleiding van Mondea een brainstormsessie georganiseerd met het managementteam, teneinde de kernprioriteiten uit de interne en externe omgevingsanalyse te bepalen met oog op de opmaak van een kernachtige inspiratienota voor de nieuwe bestuursploeg.

Maaseik in beeld

Demografische factoren

Om het toekomstig beleid uit te kunnen tekenen, is in de eerste plaats een goed zicht nodig op de bevolkingstendensen. *Hoeveel inwoners zijn er momenteel in Maaseik en welke kenmerken vertoont de Maaseikse samenleving? Wat is de prognose: toename of afname van het aantal inwoners? Verjongt de bevolking of vergrijst ze? Wat is de grootte van de huishoudens? In welke richting gaan de migratiestromen? Hoe divers is de bevolking in Maaseik samengesteld? Etc.*

Het antwoord op deze vragen zal impact kunnen hebben op de beleidskeuzes van de nieuwe bestuursploeg. Bijvoorbeeld, een vergrijzing van de bevolking kan tot gevolg hebben dat bepaalde noden op vlak van thuis- en ouderenzorg meer aandacht zullen gaan vereisen. Een toenemende diversiteit in de samenstelling van de bevolking kan het nemen van bepaalde acties op vlak van goed samenleven en integratie verantwoorden. De grootte van de huishoudens kan dan weer leiden tot bepaalde keuzes op vlak van het woonbeleid.

Hieronder wordt een analyse gegeven op basis van opvallende tendensen uit de beschikbare data uit de gemeente- en stadsmonitor en provincie en cijfers. Hieruit volgt een samenvatting van 5 mogelijke prioritaire thema's voor de komende beleidsperiode. Een uitgebreide analyse van diverse cijfergegevens is terug te vinden in de bijlage van dit document.

Tendensenanalyse

De algemene verwachting is dat de bevolking de komende jaren in bijna alle Vlaamse steden en gemeenten zal groeien.³ Dit is echter niet de prognose voor Maaseik. Uit de voorgaande cijfers blijkt net dat een **afname** van het **aantal inwoners** wordt verwacht tegen 2040. Ook zou de groep jongste inwoners naar verwachting nog afnemen. Daar staat tegenover dat de **vergrijzing** van de bevolking zich nog sterker zal doorzetten in de komende jaren.

Onvermijdelijk hebben deze ontwikkelingen in de eerste plaats tot gevolg dat de **vraag naar zorg** zal toenemen, alsook de vraag naar **aangepaste woonvormen** en voorzieningen voor **ouderen** (zie ook infra, bij de socio-culturele en politiek-juridische factoren). Acties inzake detectie van eenzaamheid, hulp- en ondersteuningsnoden, valpreventie, het faciliteren van zo lang mogelijk thuis wonen, etc. blijven nodig. Tevens zal de inrichting van de stad en haar infrastructuur zich dienen te voorzien op de demografische evolutie en voldoende **toegankelijkheid** van de stad voor ouderen. Groen in de buurt, ontspanningsmogelijkheden en toegang tot gezondheidszorg zijn belangrijk. Clustering van functies in de stadsontwikkeling kan daartoe bijdragen. Ook op vlak van **mobiliteit** moet er rekening worden gehouden met de toename van ouderen (aanpassen aan minder mobiele doelgroep).

Het aandeel jongere inwoners zal bovendien verder afnemen. De combinatie van beide tendensen (minder jonge inwoners, meer ouderen) leidt ertoe dat de **grijze druk** sterker zal komen te wegen op de samenleving in Maaseik. Een en ander heeft onvermijdelijk ook een **financiële impact** voor het lokaal bestuur: we moeten rekening houden met minder

³ VVSG, Demografische evoluties, <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/demografische-evoluties> (29/04/2024).

inkomsten uit de aanvullende belasting op de personenbelastingen bij een hoger aandeel inwoners met een pensioen i.p.v. inkomen uit arbeid.

Wat de samenstelling van de huishoudens betreft, blijkt uit de cijfers dat het aantal **kleine huishoudens** (alleenstaanden, zowel met als zonder kinderen) in de toekomst zal stijgen. De maatschappelijke uitdagingen voor kleine gezinnen met kinderen, spreken voor zich: zij hebben nood aan betaalbare en aangepaste huisvesting, aan voldoende groene (buiten)ruimte voor ontspanning en ontmoeting, mogelijk ook aan sociale en financiële ondersteuning, voldoende aanbod kinderopvang, acties rond eenzaamheid bij alleenstaande ouders etc. Als lokaal bestuur zullen we hier rekening mee moeten houden en in een **aangepast aanbod** voorzien. De diensten binnen het lokaal bestuur zullen ook meer geconfronteerd worden met de complexiteit van samengestelde gezinnen op diverse vlakken (bv. onenigheden tussen ex-partners op vlak van kinderopvang of gecompliceerde vragen bij de dienst burgerzaken) en dit vereist mogelijk een andere aanpak of meer expertise.

Uit het voorgaande wordt al duidelijk dat voornoemde evoluties onvermijdelijk een impact hebben op het toekomstig woonbeleid in de stad: naast een toenemende vraag naar zorgwoningen, zal er steeds meer behoefte zijn aan (betaalbare) kleinere woonvormen/kavels en de vraag naar grotere woningen/ruimere kavels zal wellicht dalen. Als lokaal bestuur dienen we hierop te anticiperen in een **sterk vooruitziend woonbeleid** (o.a. afstemmen van verkavelingen op vraag). We komen hier later nog uitgebreider op terug (zie infra, bij de ecologische factoren).

Verder is een zeer opmerkelijke vaststelling dat de **diversiteit in de samenleving** in Maaseik de afgelopen jaren aanzienlijk is toegenomen. Alle Vlaamse gemeenten worden gekenmerkt door een groeiende diversiteit⁴ doch de toename in Maaseik is sterker dan elders in Limburg en Vlaanderen. Meer dan een derde van de inwoners kent een andere (niet-Belgische) herkomst. Het betreft voornamelijk personen afkomstig uit de EU met voldoende bestaansmiddelen. De cijfergegevens tonen aan dat vooral veel Nederlanders zich in Maaseik vestigen en daarnaast is er ook een sterke vertegenwoordiging van de Marokkaanse, Italiaanse en Poolse gemeenschap.

De snel toenemende diversiteit stelt het lokaal bestuur natuurlijk ook voor een ontzettend belangrijke opdracht op vlak van **goed samenleven en een goede inburgering** van al onze inwoners (zie ook infra, bij de politiek-juridische factoren). Komende beleidsperiode zal hiervoor de nodige aandacht vereist zijn: *kennen we alle bevolkingsgroepen in onze stad voldoende? Weten we om welke redenen zij zich vestigen in Maaseik en wat de mogelijke impact daarvan is op de samenleving alsook op de rol en de werking van het lokaal bestuur (o.a. op dienst kinderopvang, de sociale dienst, dienst burgerzaken, ...)? Hoe gaan we om met de maatschappelijke verschillen? Hoe dragen we bij tot een goede integratie van nieuwe inwoners in onze gemeenschap? Zijn er specifieke noden bij inwoners van een andere origine en hoe blijven we elkeen voldoende betrekken in onze samenleving (o.a. ook toeleiden naar het vrijetijdsaanbod)?*

Inzetten op het goed ontvangen, integreren en leren kennen van nieuwe inwoners zal dus aan belang toenemen. Het stimuleren van **ontmoeting en verbinding** speelt zich niet enkel af op vlak van buurtwerking, sociale ondersteuning, een toegankelijk en betaalbaar vrijetijdsaanbod maar ook op vlak van stadsontwikkeling en woonbeleid (o.a. inclusieve

⁴ <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/sociale-uitdagingen> (07/05/2024).

ontwikkeling van woonwijken). De toegenomen verscheidenheid en het structurele karakter van de migratie noopt aldus tot een **integrale, positieve en proactieve beleidsaanpak**⁵.

De uitgaande en inkomende **migratiestromen** zijn voor Maaseik nog minder intens dan elders in het Vlaams Gewest, maar wel in lijn met de regio Limburg. Opvallend is dat een groot aandeel inwoners langer dan 10 jaar in Maaseik blijft wonen (er is weinig uitstroom), wat doet vermoeden dat het goed en aangenaam wonen is in Maaseik. Het is natuurlijk belangrijk dat dat zo blijft maar anderzijds is het nodig om ook **nieuwe inwoners te kunnen blijven verwelkomen**, zeker gelet op de toenemende vergrijzing. In het voorgaande viel op dat net het aandeel jonge mensen erg hoog ligt bij de inwoners die niet de Belgische nationaliteit hebben, een andere herkomst hebben, of nieuwkomer zijn in Vlaanderen. Bijzondere aandacht zal dus uit dienen te gaan naar het aanbod voor jonge gezinnen met kinderen die zich vestigen in Maaseik en die gebruik maken van de scholen, de vrijetijdsmogelijkheden, winkels, ... Er kan, gelet op de toenemende grijze druk, potentieel gelegen zijn in het verder blijven **aantrekken** van **nieuwe** (jonge) **gezinnen** om zich te vestigen in Maaseik. Het is daarbij belangrijk om te kunnen beantwoorden aan hun noden op vlak van wonen (betaalbare en gepaste huisvesting), kinderopvang, speelplekken en het aanbod activiteiten voor kinderen en gezinnen, jobs of mogelijkheden tot telewerk, ...

Vanuit de hogere overheden wordt aan lokale besturen de vraag gesteld naar uitbreiding van het aantal opvangplaatsen voor **vluchtelingen** (spreidingsplan⁶). De vraag is hoe we hier in de komende beleidsperiode als lokaal bestuur mee zullen omgaan en welke impact dit zal hebben op de werking (o.a. meer ondersteuning nodig door maatschappelijk werkers doch dit is momenteel al een knelpuntberoep). Vanuit de sociale dienst wordt gesignaleerd dat dit een problematiek is die zich de afgelopen jaren steeds sterker manifesteerde: we merkten namelijk een **sterke toename** van vluchtelingen in Maaseik ingevolge opeenvolgende oorlogssituaties in Oekraïne, Gaza, Syrië, Afghanistan, ...⁷ Een duidelijke visie ontbreekt voorlopig nog. Als lokaal bestuur kunnen we bijdragen aan de kwalitatieve huisvesting van vluchtelingen door onder andere het Lokaal Opvanginitiatief (LOI) verder uit te bouwen en kwalitatief te versterken en een goede integratie in onze samenleving via de nodige hulp en ondersteunen, het voorzien in een buddywerking, het toeleiden naar (vrijwilligers)werk e.d.

In Vlaanderen is er tot slot een trend te bemerken inzake 'nieuwe' **arbeidsmigranten** uit Polen, Bulgarije en Roemenië, die laaggeschoold werk doen in de bouw, transport en seizoensarbeid.⁸ Ook zij hebben nood aan een aangepast woonaanbod. Vanuit o.a. de dienst burgerzaken in Maaseik wordt melding gemaakt dat arbeidsmigranten momenteel niet steeds in even goede omstandigheden gehuisvest worden in Maaseik ('**huissjesmelkerij**'). Dit is ook een trend die de komende periode goed opgevolgd zal moeten worden en waar desgevallend bepaalde acties aan gekoppeld kunnen worden (opmaak van een reglement kamerwonen en intensieve samenwerking tussen verschillende diensten kan daarbij o.m. aangewezen zijn).

⁵ <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/sociale-uitdagingen> (07/05/2024).

⁶ In geval van verzadiging van het opvangnetwerk, inclusief de beschikbare plaatsen in de noodopvangcentra, voorzien de Opvangwet en de OCMW-wet in een spreidingsplan over lokale besturen. Het spreidingsplan via lokale opvanginitiatieven, dat geregeld is bij koninklijk besluit van 17 mei 2016, legt in dit kader de criteria vast om een evenwichtige spreiding te verzekeren. Naast deze criteria bevat het eveneens informatie over de implementatietermijn en sancties bij niet naleving.

⁷ Zie ook de algemene tendens in Vlaanderen: <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/sociale-uitdagingen> (07/05/2024).

⁸ <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/sociale-uitdagingen> (07/05/2024).

Samenvatting: mogelijke prioriteiten voor de komende beleidsperiode

Demografische factoren Prioriteiten 2026-2031				
Kwalitatieve, aangepaste & betaalbare huisvesting/ woonomgeving voor elke inwoner	Aanbod binnen de stad aanpassen i.f.v. vergrijzing en kleinere samenstelling gezinnen	Maaseik als aantrekkelijke stad voor nieuwe inwoners	Integrale, positieve & proactieve beleidsaanpak inzake diversiteit	Visie inzake opvangnaden vluchtelingen & de rol van het lokaal bestuur

Economische factoren

Een samenleving is vanzelfsprekend gebaat bij een gunstig economisch klimaat, een hoge werkzaamheidsgraad en een lage werkzoekendengraad. De verhouding tussen werkzoekenden en werkaanbiedingen is van belang. We gaan na welke toestand er momenteel in Maaseik is op economisch vlak. *Hoe staat het met het inkomen van de inwoners in Maaseik? Zijn er veel werkzoekenden? Zijn er jobs ter beschikking en is er een match met de vraagzijde? Wordt er nog werkgelegenheid gecreëerd? Vinden inwoners een job in Maaseik zelf of moet er gependeld worden naar andere steden en gemeenten? Ervaart men betaalmoeilijkheden?* Deze ontwikkelingen in de samenleving zullen immers mee gaan wegen op de koers die de nieuwe bestuursploeg zal varen in de komende beleidsperiode.

Verder hebben ook nog andere economische factoren een potentiële invloed op toekomstige beleidskeuzes, met name de situatie op vlak van de bedrijvigheid in Maaseik, de lokale economie, het toerisme, ... *Hoe staat het met de economische groei in Maaseik: komen er startende ondernemingen bij? En hoe verhouden zij zich tot het aantal ondernemingen die hun activiteiten stopzetten? In welke sectoren is er sprake van groei? In welke mate is er sprake van leegstand? Zijn er voldoende winkelvoorzieningen? Welke evoluties doen er zich voor op vlak van de lokale economie en de toeristische sector?* De analyse toont aan waar er zich nog kansen en bedreigingen voordoen in de komende jaren.

Tendensenanalyse

In Maaseik kan een positieve evolutie bemerkt worden op vlak van de werkzaamheids- en de activiteitsgraad. De werkloosheidsgraad nam de afgelopen jaren sterk af en blijft nog

dalen. Een nuance is dat er hogere werkloosheidscijfers te bemerken zijn bij inwoners met een niet-EU herkomst. Ook zijn er in Maaseik merkkelijk meer langdurig werkzoekenden zonder werk in vergelijking met de benchmarks en dit aandeel neemt nog toe. **Specifieke acties rond de moeilijker te werk te stellen doelgroepen** kunnen zich dus komende beleidsperiode dan ook blijven opdringen.⁹

We stellen tevens vast dat net zoals in Vlaanderen de **krapte op de arbeidsmarkt** ook verder toeneemt in Maaseik. Een mogelijke verklaring vinden we in de meest voorkomende sectoren van tewerkstelling. Het gaat immers om sectoren met knelpuntberoepen (onderwijs, zorg, sociaal werk). Bovendien zullen deze sectoren nog meer onder druk komen te staan door een verwachte toenemende vraag aan zorg en hulpverlening (zie supra bij de demografische factoren). Daar komt ook bij dat er zich op vlak van economie en tewerkstelling wellicht nog meer technologische (r)evoluties zullen gaan voordoen (o.a. de toenemende interesse voor de inzet van AI). Een en ander kan leiden tot minder nood aan on- of laaggekwalficeerde arbeidskrachten en meer nood aan hoogopgeleide werknemers in de toekomst. Het betreft specifieke profielen die nu al zeer gewild zijn en waarnaar de vraag het aanbod overstijgt.¹⁰

Het betreft ontwikkelingen die daarom ook de nodige aandacht zullen blijven vereisen en waarbij een **creatieve aanpak op tewerkstelling** nodig zal zijn om de vraag te kunnen *matchen* met het aanbod. Er kan daarbij overwogen worden om de aantrekkelijkheid van bepaalde knelpuntberoepen te vergroten door bijvoorbeeld het verbeteren van de arbeidsvoorwaarden, het stimuleren van bepaalde opleidingen in deze sectoren, het bijstellen van voorwaarden om in aanmerking te komen etc. Ook kan er gezocht worden naar opportuniteiten in het licht van de technologische ontwikkelingen die mogelijk ook hulpmiddelen kunnen bieden om het werk te verlichten voor de overbevraagde beroepen (bv. verder onderzoek naar automatische rechtentoekenning in de sociale sector). Als lokaal bestuur zullen we hierin ook mee een verantwoordelijkheid dragen. Stad en OCMW Maaseik zijn zelf immers een **belangrijke werkgever** binnen de quataire sector en zullen dus ook geconfronteerd worden met de toenemende arbeidskrapte.

Tevens een belangrijke factor: de **jobratio** ligt in Maaseik **lager** dan bij de benchmarks. De uitgaande pendelstroom is al erg hoog in Maaseik en kan mogelijk nog toenemen de komende jaren. *Hoe roepen we een halt toe aan de brain-drain?* **Bijkomende jobcreatie** in de eigen regio is aangewezen. In het licht van het voorgaande overwegingen zal het nodig zijn om ook andere (arbeids)markten aan te boren dan de reeds overbevraagde knelpuntberoepen en goed in te spelen op de evoluties en opportuniteiten op vlak van technologie en duurzame economie. Als lokaal bestuur kunnen we hier mee onze schouders onder zetten.

Wat het ondernemingsluik betreft, scoort Maaseik momenteel goed qua bezettingsgraad van het bedrijventerrein. De netto-groei van ondernemingen in Maaseik ligt iets lager in vergelijking met de benchmarks en belangrijk: er is een dalende trend ingezet. Deze evolutie zal nauw opgevolgd moeten worden. Het lokaal bestuur kan zich daarbij de vraag stellen hoe zij een groeiende en bloeiende lokale economie kan versterken en welke rol zij daarin opneemt. We merken immers een sterke daling van het aantal handelspanden en de

⁹ VVSG, Ontwikkelingen in de economie, <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/ontwikkelingen-in-de-economie> (29/04/2024).

¹⁰ VVSG, Ontwikkelingen in de economie, <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/ontwikkelingen-in-de-economie> (29/04/2024).

winkelvloeroppervlakte op de afgelopen jaren. Het aantal leegstaande handelspanden ligt nog steeds merklijk hoger in vergelijking met andere relevante benchmarks.

Wat de winkelvoorzieningen in Maaseik betreft, is er een toename vast te stellen in de sectoren 'persoonlijke verzorging' en 'in en om woning'. Er is een merkbare afname van het aantal winkelvoorzieningen gericht op 'kleding en mode' en 'vrije tijd'. Dit verbaast niet gezien de toename van het online shoppen. De tevredenheid over de winkelvoorzieningen ligt evenwel opvallend lager bij inwoners van Maaseik in vergelijking met de benchmarks en neemt zelfs nog af. Meer dan elders gaan onze inwoners in een *andere* stad of gemeente frequent winkelen waarbij de landsgrenzen geen obstakel vormen.

Een **vernieuwende visie is nodig** over hoe we met deze recente tendensen omgaan en hoe we kunnen inspelen op hedendaagse wensen en noden bij de inwoners en ondernemers om zo terug naar een **levendige, attractieve stadskern** te kunnen evolueren. Voor de consument anno 2024 volstaan louter fysieke winkels niet meer om hem of haar aan te trekken. Er is ook een toevoeging van **ontspanning en beleving** (horeca en recreatie) nodig. Dit kan zeker nog uitgebreid worden in Maaseik. Het lokaal bestuur kan in belangrijke mate mee inspelen op de vraag naar en de nood aan meer groen, beleving, betere bereikbaarheid (o.a. gelet op de toenemende vergrijzing), meer mobiliteit (onder andere door de e-commerce), meer leefbaarheid (trager verkeer, veilige fietsverbindingen, voldoende en veilige fietsenstalling...), deeleconomie (auto's, fietsen, gebruiksvoorwerpen), etc.¹¹ Dit zal vooral belangrijk zijn voor het stadscentrum maar zeker ook voor de dorpskernen. Ook kan men bij de toekomstige invulling van het industrieterrein meer focus leggen op het creëren van werkgelegenheid.

Er dient ook rekening te worden gehouden met de globale **klimaat-, energie- en circulaire transitie**.¹² Er zijn vaak belangrijke investeringen nodig om te voldoen aan duurzaamheids- en klimaatnormen in het productieproces maar ook in de infrastructuur. Tevens zijn er de onzekere energie- en grondstoffenrijzen en zal meer creativiteit nodig zijn voor een duurzaam ruimtegebruik.¹³ Er is reeds een tendens naar **lokalisering** van de economie die gekoppeld kan worden aan authenticiteit, duurzaamheid, ambachtelijkheid en erfgoed.¹⁴ Dit biedt voor Maaseik zeker interessante perspectieven naar de toekomst toe, gezien daar traditie, cultuur en lokale ambacht/vakmanschap samenkomen (denk o.a. aan de knapkoek als handelsmerk). Hierbij zou de link ook kunnen worden gemaakt met vakscholen. En er zou ook ingespeeld kunnen worden op het aantrekken van een nieuw aanbod dat kadert binnen **duurzaamheid** en *upcycling* (aanbod tweedehandswinkels e.d.). Belangrijk zal tevens zijn om de lokale landbouw voldoende te ondersteunen (korte keten).

Het lokaal bestuur zal in deze ontwikkelingen een belangrijke motor zijn en dient daarvoor een duidelijke visie uit te werken voor de komende beleidsperiode. *Hoe zal het acquisitiebeleid worden aangepakt? Welke inzichten worden er aangehouden op vlak van handelsbestemmingen? Kan er o.a. ingespeeld worden op het creëren van aangepaste inrichting van de handelskernen, het doen herleven van leegstaande panden, het tegengaan*

¹¹ VVSG, Ontwikkelingen in de economie, <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/ontwikkelingen-in-de-economie> (29/04/2024).

¹² VVSG, Ontwikkelingen in de economie, <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/ontwikkelingen-in-de-economie> (29/04/2024).

¹³ VVSG, Ontwikkelingen in de economie, <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/ontwikkelingen-in-de-economie> (29/04/2024).

¹⁴ VVSG, Ontwikkelingen in de economie, <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/ontwikkelingen-in-de-economie> (29/04/2024).

van verloedering en het ter beschikking stellen van aangepaste werklocaties? Hoe krijgen we terug meer circulatie in de stadskern? Is er een betaalbaar aanbod aan handelspanden? Zijn er alternatieve invullingen mogelijk van leegstaande panden (pop-ups e.d.)? Moet het parkeerbeleid aangepast worden? Kunnen terrasmogelijkheden nog uitgebreid worden? ¹⁵ Belangrijk hierbij zal o.m. zijn om ook op vlak van stadsontwikkeling de nodige planologische initiatieven te nemen en toekomstige beleidsplannen af te stemmen op de noden en wensen (bv. kernwinkelgebied in RUP vastleggen, aangepast vergunningenbeleid, ev. aanpassen van het leegstandsreglement, clustering van functies stimuleren, ...).

Wat de toeristische sector betreft, valt op dat het aantal toeristische aankomsten en overnachtingen een merkbare stijging kent sedert de covid-crisis. Toeristen komen voornamelijk hoofdzakelijk uit eigen land maar het aandeel buitenlandse bezoekers neemt weer toe na de covid-periode. Maaseik heeft heel wat interessante **toeristische troeven**, niet alleen de unieke ligging aan het water (zie ook het Watermerk als stadslogo) maar ook de aanwezigheid van diverse natuurparken, onze musea en uniek erfgoed in de binnenstad. Deze troeven kunnen zeker **nog sterker uitgespeeld worden** naar de toekomst toe. Er kan in deze sector nog meer ingespeeld worden op duurzaam reizen, water- en natuurbeleving, culinair genieten etc. De ontwikkeling van een unieke watertoegangspoort tot het Nationaal Park kan daarbij veel kansen bieden. Maar er kan ook overwogen worden om ook de dalmomenten in het toeristisch seizoen een nieuwe invulling te geven. Een mogelijkheid is bijvoorbeeld om een nieuw publiek van ondernemers, professionals, partners aan te trekken en congressen of meetings te faciliteren i.s.m. de toeristische partners (meeting industrie of MICE-toerisme). Een andere optie is om in te zetten op winterterrassen om een unieke winterbeleving in de binnenstad te realiseren.

Samenvatting: mogelijke prioriteiten voor de komende beleidsperiode

Economische factoren Prioriteiten 2026-2031				
Werk- gelegenheid in de regio bevorderen	Moeilijke doelgroepen activeren (niet EU-herkomst, langdurig werklozen, ...)	Bereikbare, levendige en attractieve handelskernen in Maaseik	Stimuleren van lokalisering en verduurzaming in de lokale economie & landbouw	Toeristische troeven van Maaseik optimaal uitspelen

¹⁵ VVSG, Ontwikkelingen in de economie, <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/ontwikkelingen-in-de-economie> (29/04/2024).

Sociaal-culturele factoren

In dit onderdeel worden de sociaal-culturele aspecten van de samenleving in Maaseik in beeld gebracht.

Eenzijds worden er verschillende thema's inzake **welzijn** belicht: met name de situatie in Maaseik op vlak van inkomen, armoede, betalingsmoeilijkheden, onderwijs, zorg en gezondheid. *Hoeveel inwoners in Maaseik hebben een inkomen onder de kritische grens? Hoeveel inwoners ervaren betalingsmoeilijkheden? Wat is de evolutie op vlak van kansarmoede? Doen er zich problemen voor in het onderwijs op vlak van spijbelen en schoolse vertraging? In welke mate kan men gebruik maken van voorzieningen op vlak van zorg, gezondheid en kinderopvang en is men daar tevreden over? Hoe is het gesteld met het gezondheids- en geluksgevoel bij de Maaseikenaren?*

In een tweede luik gaan we dieper in op het onderwerp **vrijetijd**. *Welk aanbod is er in Maaseik op vlak van bibliotheek, musea en cultuur, sport, ...? Zijn inwoners tevreden over het huidige aanbod? Zijn er voldoende vrijetijdsvoorzieningen in hun gemeente, ook voor jongeren en senioren? Zijn er voldoende speel- en ontmoetingsmogelijkheden in de stad? Bewegen inwoners van Maaseik voldoende?*

Deze maatschappelijke evoluties kunnen een belangrijke input vormen voor toekomstige beleidsmakers om de speerpunten in het welzijns- en vrijetijdsbeleid voor de komende jaren te gaan bepalen.

Tendensenanalyse

Welzijn

Het inkomen van de inwoners in Maaseik kende de afgelopen jaren een stijging (o.a. door meerdere loonindexaties en toename van de jobmogelijkheden). Het aandeel inkomens onder de kritische grens nam af. Ook kon worden vastgesteld dat het aantal inwoners met een (equivalent) leefloon verder daalde. Inwoners hadden minder achterstand bij het afbetalen van hun kredieten (hypotheek/consumentenkrediet). Ongeacht deze gunstige ontwikkelingen nam de (kans)armoede in Maaseik niet af, integendeel. VVSG verklaart dat volgens de meest recente armoedebareometer de armoede in Vlaanderen lijkt te stagneren, maar dat **armoede** zich tegelijk **verbreedt en verdiept**. Er ontstaat hierdoor een **grote nieuwe risicogroep** van burgers die slechts één tegenslag verwijderd zijn van de armoedegrens.

Deze ontwikkeling laat zich ook in Maaseik zien: 1 op 7 inwoners heeft een verhoogde tegemoetkoming, hetgeen een sterke indicator vormt voor een laag inkomen. Inwoners geven bovendien aan in toenemende mate moeilijkheden te ondervinden bij het tijdig betalen van hun gewone rekeningen. Er kan ook een stijging worden vastgesteld in het aantal budgetmeters. Het subjectief armoedegevoel ligt daarenboven hoger in Maaseik dan bij de benchmarks. Een groeiend aandeel van de inwoners geeft aan minder goed toe te komen om comfortabel te kunnen leven of heeft het moeilijk dan wel erg moeilijk om rond te komen. De sociale dienst van het OCMW in Maaseik kon daarbij ook nog eens een stijgend aantal dak- en thuislozen tellen in het jaar 2023 (meer bepaald: 28).

Een en ander lijkt toch te wijzen op een zorgwekkende tendens waar de komende beleidsperiode voldoende aandacht naar uit dient te gaan. Lokale besturen hebben immers de opdracht om het aanbod lokale sociale hulp- en dienstverlening maximaal af te stemmen op de lokale behoeften.¹⁶ Zij dienen daarbij **onderbescherming** te helpen **bestrijden**. De cijfergegevens, in het bijzonder het lage en dalend aantal leeflonen in Maaseik, nopen tot de vraag in welke mate er nog sprake is van onderbescherming in onze stad. *Bereiken we de inwoners die recht hebben op een (equivalent) leefloon, een verhoogde tegemoetkoming, voedselhulp, etc.? Is de sociale hulpverlening voldoende bereikbaar en toegankelijk? Kan er nog meer ingezet worden op (mini)rechtenonderzoek? Zijn er nog mogelijkheden op vlak van automatische rechtentoekenning?* Meer onderzoek hiernaar is zeker aangewezen. Op vlak van **dak- en thuisloosheid** kunnen alleszins bepaalde partnerschappen worden opgezet om in een zekere vorm van (nood)opvang te kunnen voorzien. Momenteel zijn er nog geen samenwerkingen lopende op dit vlak.

De geografische ligging van Maaseik en haar deelgemeenten stelt ons voor de nodige uitdagingen. Hulp- en zorgvoorzieningen zijn hoofdzakelijk gevestigd in Maaseik-centrum en dit vormt voor inwoners uit de deelgemeenten al een behoorlijke afstand om te overbruggen gezien de uitgestrektheid van het grondgebied. De **toegankelijkheid en bereikbaarheid** van onze diensten komt hierdoor mogelijk in het gedrang. Niet enkel het lokaal bestuur en haar diensten maar ook andere regionale organisaties (o.m. mutualiteiten, banken) zijn hun dienstverlening steeds meer gaan centraliseren en daarbij overgestapt naar een of andere vorm van digitaal onthaal. Bij sommige instanties zijn spreekuren volledig verdwenen. Op lokaal niveau blijkt nochtans dat burgers behoefte blijven hebben aan **nabije en toegankelijke** dienstverlening.¹⁷ We stellen een toename vast van het aantal hulpvragen bij het in orde stellen van administratieve dossiers voor ziekte-uitkeringen, bankrekeningen, werkloosheidsuitkeringen, het opvolgen van facturatie van nutsvoorzieningen e.d. De druk op de sociale diensten neemt daardoor ook toe. Maatschappelijk werkers komen minder toe tot kwalitatieve individuele begeleiding van cliënten.

Een mogelijk antwoord op de schaalvergroting en decentralisatie is het inzetten op **outreachinge werking**, waarbij men actief op zoek kan gaan naar die kwetsbare personen in de stad, die drempels ondervinden om zelf hulp te vragen. Daarbij is het de bedoeling om hen zo integraal mogelijk te ondersteunen bij de diverse uitdagingen waarmee ze geconfronteerd worden (bv. digitale achterstand, armoede, vereenzaming en (mentale) gezondheid).¹⁸ Het vergt een andere manier van werken.

Zeer treffend is verder dat **1 op 7 kinderen** in Maaseik opgroeit in een **kansarm gezin**, daar waar dit in Vlaanderen bijvoorbeeld 1 op 10 kinderen is.¹⁹ Ook blijkt dat meer dan **1 kind op 6** in Maaseik leeft in een **gezin met zeer lage werkintensiteit**. Er is dan ook een hoger aandeel kinderen dat een schooltoeslag ontvangt. Zowel scholen als diensten kinderopvang signaleren in de praktijk problemen omtrent de ontwikkeling van kinderen, hun hygiëne en verzorging alsook omtrent de inhoud van hun brooddozen (weinig of ongezond aanbod aan kinderen). Deze signalen zijn verontrustend.

Het **preventief** ondernemen van **acties** in de **bestrijding van kansarmoede** blijft dan ook van groot belang. Als lokaal bestuur spelen we een belangrijke rol als regisseur van het

¹⁶ Zie het decreet betreffende het lokaal sociaal beleid van 9 februari 2018.

¹⁷ <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/sociale-uitdagingen> (07/05/2024).

¹⁸ <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/sociale-uitdagingen> (07/05/2024).

¹⁹ <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/sociale-uitdagingen> (07/05/2024).

lokaal sociaal beleid. We dienen met alle lokale partners rond de tafel te gaan en een structureel en onderbouwd plan van aanpak uit te werken voor de komende beleidsperiode. Een goede samenwerking met scholen, kinderopvang, de sociale dienst, vrijetijdsdiensten, clubs, verenigingen etc. is van cruciaal belang. Samen kunnen we inzetten op sensibiliseren en het wegnemen van drempels om kinderen meer kansen te geven in elke fase van hun ontwikkeling. Ook in de hulp- en dienstverlening moeten we steeds oog hebben voor de kinderen in de kwetsbare gezinnen die we begeleiden. Hiertoe moet een plan van aanpak worden uitgewerkt. *Hoe gaan we daarmee om? Wat kan er nog beter? Hoe gaan we structureel te werk?* Barrières door anderstaligheid worden zowel in de hulpverlening als op school, in de opvang en bij het vrijetijdsgebeuren ervaren. Bij de kinderen die thuis geen Nederlands spreken, merken we een hoger aandeel leerlingen met schoolse vertraging en vroegtijdige schoolverlaters op. Gerichte acties kunnen uitgezet worden i.s.m. relevante partners. Projecten met oog op (goedkope) gezonde voeding op school of op de opvang, huiswerkbegeleiding, uitbreiding van het kortingssysteem op het vrijetijdsaanbod, *second serve* e.d. zullen nog aan belang winnen in de komende periode.

Ook de **uitbouw van het een fysieke locatie van het huis van het kind** in het nieuwe gemeenschapscentrum in Neeroeteren zal de komende beleidsperiode heel wat kansen bieden om (kwetsbare) gezinnen beter te kunnen ondersteunen vanuit een sterk netwerk van partners en dit bovendien in de onmiddellijke nabijheid van een kinderopvang en vrijetijdslocatie. De samenwerking ter plaatse met een consultatiebureau van Kind en Gezin vormt in dit kader eveneens een sterke troef! We kunnen volop inzetten op toegankelijkheid, vroege detectie en samenwerking tussen verschillende partners.

Verder kan een **sterk flankerend onderwijsbeleid** een piste vormen in het creëren van meer kansen voor kinderen en jongeren. In het kader van flankerend onderwijs kan immers op maat worden gewerkt met scholen, voor het inzetten op belangrijke collectieve en individuele acties in het onderwijs, gericht op maatschappelijk relevante thema's (samenleven, inburgering, preventie drugs en alcohol, verkeersveiligheid, ...). In dit opzicht wordt er bijvoorbeeld al nagedacht aan het op korte termijn introduceren van de weerbaarheidsdialoog in de lagere scholen (nu reeds een succes in de secundaire scholen). Vanuit dit platform kan tevens ingezet worden op het sensibiliseren en ondersteunen van leerkrachten rond maatschappelijke thema's zoals armoede, diversiteit, polarisatie, ... Als lokaal bestuur moeten we een standpunt innemen over welke rol we wensen te vervullen op vlak van flankerend onderwijs en daartoe desgevallend de nodige reglementen uitwerken zodat scholen hierop kunnen intekenen.

Voor werkende of werkzoekende ouders is het van wezenlijk belang om beroep te kunnen doen op **(betaalbare) kinderopvang**. In Maaseik ligt het aantal plaatsen in de kinderopvang lager dan bij de benchmarks en dit blijkt zelfs een regionale uitdaging te zijn. Zowel voor de opvang van baby's en peuters, als voor de buitenschoolse kinderopvang worden ouders geconfronteerd met groeiende wachtlijsten. Ook het aanbod van privé-initiatieven neemt eerder af dan toe. Vacatures voor kinderbegeleiders kunnen moeilijk ingevuld worden, gezien het een knelpuntberoep betreft. De nood aan opvang lijkt echter niet af te nemen, integendeel: uit financiële overwegingen dienen ouders vaak beiden te gaan werken. Gelet op de verhoging van de pensioenleeftijd zijn grootouders meestal nog niet beschikbaar om te helpen. De druk op de kindervang neemt dus sterk toe. Bovendien wordt in de opvang een toename van het aantal **kinderen met een bijzondere zorgnood** vastgesteld. Een afweging moet dan telkens worden gemaakt in functie van het draagvlak van de kinderbegeleiders en de andere kinderen in de opvang enerzijds en de grote opvangnood bij ouders van kinderen met een bijzondere zorgnood anderzijds. Er zijn voor hen weinig of

geen alternatieven voorhanden. Voor gespecialiseerde opvanginitiatieven, als die er al zijn, gelden nog langere wachtlijsten. Deze situatie leidde in de praktijk al meer dan eens tot schrijnende problemen.

De voorbije jaren konden voor de stedelijke diensten kinderopvang wel al **bijkomende gesubsidieerde plaatsen** gerealiseerd worden, zowel voor de opvang van baby's en peuters als voor de buitenschoolse kinderopvang. De vraag is echter of dit bijkomend aanbod wel voldoende tegemoet kan komen aan de steeds toenemende opvangnood bij ouders. Vooral in de kern van Maaseik (centrum en omgeving) ligt de druk erg hoog. Komende beleidsperiode zullen we naar bijkomende oplossingen moeten blijven zoeken. Een onzekere factor is echter de toekomstige **financiering** vanuit de Vlaamse overheid in het kader van **het decreet BOA**. Volgens de huidige informatie zou Maaseik in de nabije toekomst aanzienlijk aan middelen moeten inboeten voor de financiering van de kinderopvang. Alternatieve en creatieve oplossingen, zoals meer afstemming tussen opvang en activiteiten voor kinderen na school en in de schoolvakanties, kunnen belangrijke opportuniteiten bieden. Ook zal er heel wat inspanning en creativiteit nodig zijn op vlak van het personeelsbeleid om de vacatures te kunnen blijven invullen in de diensten kinderopvang (zie ook supra bij de economische factoren).

Wat het thema gezondheid betreft, stellen we vast dat het huidig aanbod gezondheidsvoorzieningen de Maaseikenaar blijkbaar minder tevreden stemt dan elders in Limburg en Vlaanderen. Nochtans biedt de locatie van het Ziekenhuis ZOL Maas en Kempen op het grondgebied van Maaseik heel wat mogelijkheden op vlak van **kwalitatieve en nabije gezondheidszorg**. Inwoners plegen regelmatig een bezoekje aan huisartsen en tandartsen maar het aantal huisartsen wordt nog onvoldoende geacht. Inwoners scoren dan weer opvallend sterk op vlak van het regelmatig actief bewegen en het subjectief gezondheidsgevoel.

Uit een recent onderzoek blijkt dat er een sterke link is tussen **armoede** en een (minder) **gezonde levensstijl**. Bij een enquête in 2022 (EU-SILC) werden de inkomens en levensomstandigheden van meer dan 6.500 Belgische huishoudens bevraagd over hun inkomen, levensomstandigheden en gezondheid. Naast sport werden ook vragen gesteld over de consumptie van groenten, fruit, alcohol, tabak en elektronische sigaretten. De resultaten tonen aan dat mensen met een armoederisico minder vaak sporten op wekelijkse basis, minder vaak fruit en groenten eten en vaker alcohol en tabak consumeren.²⁰ Redenen te meer om in de komende beleidsperiode, gelet op de evoluties inzake (kans)armoede, ook te blijven inzetten op **thema's inzake gezondheid en toegang tot het vrijetijdsaanbod**. De eerstelijnszone speelt natuurlijk een belangrijke rol in het bovenlokaal samenwerken rond zorg en welzijn. Lokale besturen zijn een belangrijke en verplichte partner binnen de zorggraden.²¹

Het algemeen geluksgevoel ligt eerder hoog bij de inwoners van Maaseik. Er is evenwel een afnemende trend over de afgelopen jaren te bemerken. Vanuit de sociale dienst en de dienst jeugd en samenleven wordt ook in de praktijk vastgesteld dat er veel **meer signalen** ontvangen worden van inwoners **op vlak van verminderd mentaal welbevinden**. Kwetsbare doelgroepen kunnen door wachtlijsten niet altijd vlot bij een psycholoog of psychiater terecht. Er werden in de lopende beleidsperiode dan ook samenwerkingen aangegaan met oog op een toegankelijk en laagdrempelig aanbod aan psychosociale

²⁰ <https://statbel.fgov.be/nl/themas/huishoudens/armoede-en-levensomstandigheden/focus-op-de-levensomstandigheden/gezondheid-en> (07/05/2024).

²¹ <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/sociale-uitdagingen> (07/05/2024).

hulpverlening. Dergelijke initiatieven zijn zeer waardevol en kunnen nog verder uitgebouwd worden, i.s.m. de welzijnspartners. Zo kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het verder uitbouwen van het kruispunt en de JAC-werking. Ook kan de realisatie van een zeer laagdrempelig inloophuis opnieuw overwogen worden of kan er gewerkt worden rond gerichte, preventieve acties op vlak van jongerenwelzijn en veerkracht (al dan niet gekoppeld aan het bestaande initiatief 'Warme William'²²).

Ondanks de hogere mate van **vergrijzing** zijn er in Maaseik minder plaatsen in de woonzorgvoorzieningen en zijn er vooralsnog weinig tot geen aangepaste woonvormen voor ouderen ter beschikking. De tevredenheid over de **ouderenvoorzieningen** ligt in Maaseik lager in vergelijking met de benchmarks. Er is vooralsnog geen lokaal dienstencentrum opgericht. De wachtlijsten voor de woonzorgcentra en het dagverzorgingscentrum op het grondgebied, alsook het hoge gebruik van de thuiszorgdiensten versterken het aanvoelen dat hier evenwel nood aan is. **Lokale dienstencentra** bieden immers informatieve, recreatieve en vormende activiteiten aan en bieden tevens hulp aan bij activiteiten uit het dagelijkse leven (kappersdiensten, hulp bij het wassen, voetverzorging, warme maaltijden, hulp bij boodschappen, buurthulp, vervoer, ...). Door het aanbod in het dienstencentrum worden ouderen aangemoedigd in hun zelfredzaamheid en kunnen ze kennis maken met andere vormen van thuiszorg. Op die manier kan men langer thuis blijven wonen en moet de stap naar residentiële zorg minder snel gezet worden. Er ligt dus zeker nog potentieel in dit ontbrekend aanbod. Door het lokale, laagdrempelige karakter van de activiteiten worden lokale dienstencentra gezien als een goede partner in de strijd tegen de mogelijke vereenzaming van ouderen in de buurt.

Verder ligt er in Maaseik nog heel wat potentieel in de ontwikkeling naar **zorgzame buurten**²³ waar de focus ligt op de opbouw van sociaal weefsel, solidariteit en zorgzaam samenleven. Elkaar ontmoeten is hierbij van belang, omdat dit aan de basis van solidariteit ligt. Het gaat om 'het kleine helpen', als toevoeging aan het bestaande aanbod van professionele hulp en dienstverlening. Iedereen is betrokken bij een zorgzame buurt, en zorgzame buurten streven naar inclusie. Zorgzame buurten leggen de link tussen de informele zorg (zelfzorg, mantelzorg, burenhulp en vrijwilligerswerk) en de formele of professionele zorg. Deze link is noodzakelijk voor de vroegdetectie van kwetsbare mensen, de preventie van gezondheidsongelijkheid, en de ondersteuning van informele zorgverleners. In een zorgzame buurt werken welzijns- en zorgpartners samen met partners uit andere sectoren (waaronder huisvesting, ruimtelijke ordening, jeugd en cultuur). Zo ontstaat er een lokaal netwerk dat bestaat uit de buurt, het lokale bestuur en de welzijns- en zorgpartners. Zij kiezen samen waarop de zorgzame buurt focust. Het netwerk is gericht op preventie, gezondheidsbevordering en integrale zorgverlening. Omdat levenskwaliteit centraal staat, worden er stappen gezet naar geïntegreerde zorg. In Maaseik zijn er vooralsnog geen specifieke projecten uitgerold in het kader van zorgzame buurten.

Door de prognose van een groeiend aantal personen met zorgnoden, is de kans reëel dat de vraag het aanbod nog meer zal gaan overstijgen in de toekomst. Het zal dus belangrijk blijven om voldoende aangepaste woonmogelijkheden voor ouderen te voorzien in samenwerking met de sociale huisvestingspartners. Maar ook het blijven bieden van voldoende ondersteuning aan mantelzorgers en verzekeren van voldoende kwalitatieve professionele zorg aan huis zijn cruciaal. Verder onderzoek is vereist naar het **faciliteren van langer thuiswonen** met gepaste ondersteuning (bijvoorbeeld via inzet op buurtgerichte

²² <https://www.warmewilliam.be/> (03/06/2024).

²³ Meer info zie: <https://www.zorgenvoormorgen.be/zorgzamebuurten/wat> (03/06/2024).

zorg, zorgzame buurten en lokale dienstencentra). Ook zal rekening moeten worden gehouden met de mogelijkheden om voldoende personeel te (blijven) aantrekken in de zorg.

De nieuwe parkzone die binnenkort aan het woonzorgcentrum de Maaspoorte zal ontstaan ingevolge de sloop van het oude rusthuis en ziekenhuis kan belangrijke kansen creëren, zowel op het vlak van aangepaste woonvoorziening, de oprichting van een dienstencentrum alsook uiteraard het creëren van meer groene ontmoetingsruimte in de stad, voldoende toegankelijk en nabij voor onze ouderen. Ook op andere locaties doorheen de stad zullen bijkomende ruimtelijke ingrepen nodig zijn om de huidige **infrastructuur en mobiliteit** voldoende aan te passen aan inwoners op leeftijd of burgers met verminderde mobiliteit. Het is van groot belang om deze inwoners voldoende inspraakmogelijkheden te geven, zodat het resultaat zeker voldoende aansluiting vindt bij de moeilijkheden die zij momenteel ondervinden.

Vrijetijd

De cijfergegevens tonen aan dat het vrijetijdsgebeuren in Maaseik momenteel al erg uitgebouwd is: er is een **ruim aanbod** aan cultuur-, musea-, bibliotheek-, sport- en jeugdvoorzieningen en dit zowel in de stadskern als in de deelgemeenten. De stedelijke kunstacademie is bijvoorbeeld op meerdere locaties actief in de stad. Maaseik profileert zich in het vrijetijdsgebeuren ook sterk als een **cultuur-historische stad** met tal van tradities en erfgoed. Evenwel blijkt dat deelname aan dit aanbod bij de inwoners zelf nog eerder laag is. De vraag rijst dan ook in welke mate het huidige aanbod (bib, cultuur en musea) voldoende afgestemd is op de **hedendaagse noden**, wensen en verwachtingen van onze inwoners. *Spelen we onze troeven voldoende uit? Hanteren we daarbij de juiste aanpak en communicatiewijze? Missen we bepaalde doelgroepen (bv. nieuwkomers in de gemeente leren kennismaken met onze rijke geschiedenis)? Is er ook een vernieuwd aanbod nodig om de aantrek te vergroten?*

De haalbaarheidsstudie die lopende is naar een nieuw belevingscentrum in de stadskern zal natuurlijk ook een belangrijke rol spelen op vlak van het onderzoek naar de nodige infrastructuur en fysieke ruimte voor het op een kwalitatieve manier kunnen huisvesten en tentoonstellen van de museale collecties. De nieuwe bibliotheek en het gerenoveerde cultureel centrum Achterolmen bieden belangrijke kansen om meer ruimte te maken voor ontmoeting en beleving en het aantrekken van nieuwe bezoekers (o.a. door het delen van infrastructuur met cultuur, kinderopvang, ...). De verdere uitrol van deze initiatieven zal een belangrijk speerpunt worden voor de volgende beleidsperiode.

Ook op vlak van de **evenementen** die worden georganiseerd in de stad zullen we een hedendaags, aangepast aanbod moeten blijven voorzien, inclusief voor het doelpubliek jongeren en gezinnen, én rekening houdend met de toenemende diversiteit en onze topligging als grensgemeente. Er ligt op dit vlak nog heel wat potentieel. Een goed kader met een uitgewerkte toekomstvisie voor de richting die willen uitgaan met de evenementen in de stad kan daarbij helpen. Hierbij kan nagedacht worden over de spreiding van evenementen in tijd en ruimte (o.a. aanbod in deelgemeenten). Van belang is ook om de rol te bepalen die we als lokaal bestuur moeten/kunnen opnemen in de organisatie, gezien de druk die dit legt op de reguliere werking. *Blijven we zelf organisator van bepaalde evenementen of kunnen we beter bepaalde partnerschappen aangaan? Wat kunnen we nog zelf doen en wat besteden we uit? In geval van samenwerking, welke ondersteuning bieden we dan als lokaal*

bestuur? Het zou in elk geval aangewezen zijn om mogelijke samenwerkingsmogelijkheden te onderzoeken met externe partners met het oog op een kwalitatief socio-cultureel aanbod.

De resultaten van de burgerbevraging tonen verder duidelijk aan dat het aanbod **ontmoetingsmogelijkheden en activiteiten** voor jongeren nog onvoldoende wordt geacht door de inwoners. Ook het aanbod voor **ouderen** strekt nog onvoldoende tot tevredenheid, een belangrijk aandachtspunt gelet op de toenemende vergrijzing in Maaseik. Nader onderzoek is nodig: *wat ontbreekt er nog in het aanbod en hoe kan dit nog beter afgestemd worden?* Daarbij zouden we ook het onderscheid moeten maken in het aanbod voor medioren (55-65 jaar) en senioren (65+ jaar), gezien hun noden toch nog sterk verschillen.

Er zijn heel wat mogelijkheden in Maaseik op vlak van vrijetijdsbesteding, gaande van cultuur en erfgoed tot water-, sport- als natuurgebeleving. Maar toch kunnen deze troeven nog sterker uitgespeeld worden. Het **watermerk** kan daarbij verder als rode draad genomen worden. Vaak zijn inwoners nog onvoldoende op de hoogte van vrijetijdsactiviteiten of -evenementen in de stad merken we. De vrijetijdsdiensten en de dienst communicatie zullen hier komende periode aan moeten werken om tot een **meer afgestemd aanbod en een uniforme communicatiewijze** te komen. Daarbij mogen we niet uit het oog verliezen om ons aanbod én onze communicatie voldoende af te stemmen op onze buurlanden, vooral Nederland maar ook Duitsland. Vooral op toeristisch, economisch en cultureel vlak ligt hier nog heel wat (internationaal) potentieel.

Participatie van burgers en inspraak in het lokaal vrijetijdsbeleid verloopt nog steeds via de traditionele adviesraden (sportraad, cultuurraad, jeugdraad) doch in de praktijk blijkt dit niet altijd even optimaal te werken. Onderzoek naar meer **hedendaagse participatieplatformen** kan dus zeker nuttig zijn. Daarbij is ook van belang om de grote groep medioren (55-65 jaar) en senioren (65+jaar) voldoende te betrekken.

Gelet op de demografische en economische ontwikkelingen in de samenleving kan de vraag rijzen of het vrijetijdsaanbod momenteel voldoende **toegankelijk** is voor (financieel) kwetsbare doelgroepen. De toenemende diversiteit en (kans)armoede kunnen de deelname aan het vrijetijdsaanbod bemoeilijken. Recent werd in Maaseik een **kortingssysteem** uitgewerkt voor het vrijetijdsaanbod dat georganiseerd wordt door de stedelijke diensten zelf. Meer bepaald kunnen inwoners die recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming, een korting aanvragen op de tarieven. Er wordt voorlopig echter nog maar beperkt gebruik gemaakt van het systeem. Dit noopt tot nadere analyse. *Is het kortingssysteem voldoende bekend? Bij welke inwoners wel, bij wie niet? Volstaat het huidige systeem? Waarom wel of waarom niet? Kunnen we dit uitbreiden naar het aanbod van clubs en verenigingen? Of vereist deze maatschappelijke uitdaging een andere aanpak? Kunnen we ook bepaalde partners inzetten om drempels weg te nemen (de Plantrekkers, Sint-Vincentius, ...)? Hoe gaan we zelf om met betalingsmoeilijkheden (achterstallige betalingen)?*

Voor kwetsbare gezinnen kan het bijvoorbeeld interessant zijn om een meer **vrijblijvend en flexibel engagement** aan te gaan. Zo kan er bij lesaanbod of cursussen, gebruik worden gemaakt van formules die het mogelijk maken om in te stappen wanneer het kan (om kosten te drukken wanneer dat nodig is). Een andere mogelijkheid bestaat eruit het **vrij en kosteloos vrijetijdsaanbod verder uit te bouwen of bekend te maken** (bv. looproutes, natuurwandelingen, beweegpaden, openbare speelplaatsen, parken ...). Om een ruimer publiek te bereiken en ook het aanbod aan voordelen voor de inwoners te vergroten, zou het lokaal bestuur kunnen overwegen om alsnog in te stappen in het **UitPAS-systeem**.²⁴ De

²⁴ <https://www.uitpas.be/wat-is-uitpas> (31/05/2024).

UiTPAS een voordeelkaart voor deelname aan vrije tijd buitenshuis, waarmee de burger punten kan sparen bij deelname aan het vrijetijdsaanbod, die vervolgens ingevuld kunnen worden voor bepaalde voordelen. Mensen in armoede hebben recht op het kansentariaf bij de activiteiten.

Het vrijetijdsaanbod voor kinderen kan in belangrijke mate bijdragen om de hoge druk op de kinderopvang te verminderen. Het is daarom van wezenlijk belang om alle organisatoren van het lokaal vrijetijdsaanbod en kinderopvang mee rond de tafel te krijgen bij de verdere uitrol van het **decreet BOA**. In dit opzicht zou ook de nodige aandacht dienen uit te gaan naar een **beter samenwerking** tussen het aanbod activiteiten en opvang. Zo kan bijvoorbeeld getracht worden om een volledig dagaanbod in vakantieperiodes te realiseren voor de ouders. Ook op vlak van speelpleinwerking liggen er mogelijk nog kansen in onze stad. Het huidige aanbod is vrij beperkt en betreft ook geen volledige dagbesteding (waardoor vaak niet aangepast aan de noden van werkende ouders).

Tot slot kent Maaseik een **rijk verenigingsleven**. De diverse verenigingen kunnen rekenen op ondersteuning vanuit het lokaal bestuur. De mate van ondersteuning varieert weliswaar nog en daarom zou het uitwerken van een **uniform, vernieuwend kader** een meerwaarde kunnen vormen in de toekomstige beleidsperiode. Daarbij kan de vraag rijzen welke rol we als lokaal bestuur ook in de toekomst kunnen blijven opnemen gelet op de beschikbare middelen en het inzetbare personeel (kerntakendebat). Er engageren zich ook een groot aantal jongeren in de jeugdbewegingen van Maaseik. We scoren op dat vlak opvallend beter dan andere steden en gemeenten. In de praktijk merken we wel dat we bepaalde doelgroepen nog niet bereiken (bijvoorbeeld op vlak van diversiteit). Verenigingen zelf zoeken ook naar een nieuw evenwicht: hun leden willen niet meer voor lange termijn verbonden zijn maar zetten zich wel graag in voor kortere *projecten* waarvoor ze zelf het initiatief nemen. Er groeien tal van **nieuwe vormen van vrijwillig engagement** die niet altijd in de vorm van een klassieke vereniging passen: het gaat om lossere verbanden, zoals wijkcomités, actiegroepen, doelgroepenverenigingen, individuele amateur-kunstenaars, ...²⁵ Lokale besturen kunnen in hun beleid rond verenigingen en vrijwilligers op deze ontwikkelingen inspelen.

²⁵ <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/sociale-uitdagingen> (07/05/2024).

Samenvatting: mogelijke prioriteiten voor de komende beleidsperiode

Welzijn Prioriteiten 2026-2031				
(Kans)armoede en onderbescherming tegengaan	Toegankelijke, laagdrempelige & outreachende hulp- en dienstverlening	Voldoende betaalbare, kwalitatieve & inclusieve kinderopvang i.f.v. het decreet BOA	Fysieke & mentale gezondheid inwoners versterken	Kwalitatieve thuis- en ouderenzorg in alle facetten

Vrijetijd Prioriteiten 2026-2031				
Bruisend & toegankelijk vrijetijds-aanbod voor diverse doelgroepen	Een hernieuwd kader voor evenementen in de stad	Integrale vrijetijds-werking en communicatie, over (lands)grenzen heen	Hedendaagse aanpak voor participatie en inspraak op vlak van vrijetijd	Uniform en vernieuwend kader voor (ondersteuning van) verenigingen

Technologische factoren

Voor dit DESTEP-thema zijn er geen specifieke cijfergegevens beschikbaar. We beperken ons daarom tot een algemene tendensenanalyse en een vooruitblik op de komende beleidsperiode: *wat zijn de aandachtspunten op vlak van de technologische ontwikkelingen in onze samenleving? Waar moeten we in de komende beleidsperiode zeker voldoende rekening mee houden?*

Tendensenanalyse

Net zoals andere steden en gemeenten, worden we als lokaal bestuur uitgedaagd om te **evolueren naar een technologisch slimme en innovatieve stad**. Lokale besturen dienen voortdurend te investeren in data en technologie. Niet alleen om voldoende antwoord te kunnen bieden op de complexe hedendaagse maatschappelijke uitdagingen maar ook om (de efficiëntie van) onze organisatie en dienstverlening te optimaliseren.

Op vlak van **technologie** staat de evolutie nooit stil. Lokale besturen worden hier ook in toenemende mate mee geconfronteerd. Het gaat daarbij bijvoorbeeld van vernieuwende wijzen van digitale communicatie en participatietools (de stadsapp, automatische meldingen, digitale inspraakplatformen, ...) tot slimme technologie in de publieke ruimte (dynamische digitale infoborden, verkeersmetingen, slimme camera's, etc.). Dergelijke toepassingen kunnen worden ingezet om bepaalde informatie te verzamelen voor beleidsmakers of staan ten dienste van onze burgers. Vooral het gebruik van artificiële intelligentie wordt gezien als een belangrijke tool die de komende jaren nog heel wat potentieel kan bieden in de lokale context.²⁶

In het kader van de **digitale transformatie**, hebben lokale besturen ingevolge de covid-crisis een versneld traject moeten afleggen. De dienstverlening moest gegarandeerd blijven, ook bij gebrek aan persoonlijke contacten. Digitale tools en platformen konden heel wat oplossingen aanreiken en boden aanzienlijke mogelijkheden. Afspraken inboeken, dossiers opmaken, briefwisseling opvolgen, producten aanvragen, tickets reserveren voor activiteiten,... Alles diende op korte termijn integraal via digitale weg te verlopen. De burger verwacht ondertussen ook een goede gebruiksvriendelijke digitale dienstverlening op maat.

Bij de start van de nieuwe beleidsperiode bieden deze ontwikkelingen in de samenleving **kansen** voor het lokaal bestuur: *hoe kunnen we beschikbare data en technologische of digitale vaardigheden in de toekomst zo inzetten dat we kunnen komen tot betere (digitale) processen, projecten en beleidsvoering om onze impact te vergroten?*²⁷

In de eerste plaats moet zichtbaar worden **waar er precies nood is aan en ruimte is voor het inzetten van data, digitale toepassingen en innovatieve technologieën**. Daarvoor dienen we de maatschappelijke uitdagingen in Maaseik goed in kaart te brengen en prioriteiten te bepalen. De interne en externe omgevingsanalyse zal daarbij een goede start kunnen vormen. Vervolgens dient samen met de nieuwe beleidsploeg nog een belangrijke vertaalslag te worden gemaakt naar een nieuw meerjarenplan, het bepalen van opvolg**indicatoren** en het vaststellen van budgetten. Bij deze oefening zouden we best al

²⁶ <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/doorgedreven-digitalisering-en-technologische-ontwikkelingen> (03/06/2024).

²⁷ Zie hierover ook: VVSG, *Naar een volwaardige digitale transformatie van het lokaal bestuur*, <https://www.vvsg.be/bestuur/innovatie-endigitale-transformatie> en <https://www.vvsg.be/bestuur/innovatie-en-digitale-transformatie/smart-cities> (03/06/2024).

zoveel mogelijk de reflex maken naar opportuniteiten om data, digitale toepassingen en innovatieve technologieën aan te wenden als hulpmiddel (zowel in de uitvoering als bij de opvolging). Die **reflex** telkens al maken doorheen het **traject naar een nieuw meerjarenplan** zal een belangrijke meerwaarde kunnen zijn voor een goede lange termijnplanning. De richting wordt immers uitgezet voor de komende 6 jaar. Om een concreet voorbeeld te geven kan er bij de uitwerking van een nieuw kader voor verenigingen bv. ook meteen al de koppeling worden gemaakt naar een digitale omgeving (verenigingenloket en participatieplatform).

Verder zal ook voldoende ruimte gecreëerd moeten worden om te kunnen experimenteren teneinde te evolueren naar een bepaalde technologische of digitale transformatie. Het is van belang dat dit kan en dat **potentiële drempels of belemmeringen voor innovatie worden weggenomen**. Zo mag het regelgevend kader geen beperkingen opleggen en moet het voldoende flexibel zijn om een andere werkwijze toe te laten. Het kan bijvoorbeeld gaan over de nodige toegang tot bepaalde data verlenen of uitwisseling van gegevens met andere overheden of instanties toestaan.

Het zal tevens een uitdaging worden om als lokaal bestuur zelf op elk domein over de nodige **kennis en expertise** te beschikken. Gespecialiseerde en technische profielen zullen aan belang winnen (o.a. op vlak van databeheer en -analyse, ICT-toepassingen, artificiële intelligentie, ...) maar die hebben we (nog) niet in huis en zijn ook soms moeilijk aan te trekken gezien de krapte op de arbeidsmarkt. Een *up-to-date* HR-beleid met aandacht voor benodigde expertise, skills en een zekere digitale maturiteit bij nieuwe medewerkers kan een en ander voor een stuk ondervangen. Maar ook is het nodig om de situatie waarin we ons bevinden te erkennen en tijdig (andere vormen van) gepaste hulp in te roepen waar nodig. Zo niet lopen we het risico stil te blijven staan. Lokale besturen kunnen in dit opzicht nog meer gaan **samenwerken** met inwoners, individuele experts, de academische wereld, bedrijven, ondernemers of andere lokale en bovenlokale partners.

De **ontwikkelingen en best practices** die elders plaatsgrijpen, dienen we **nauw op te volgen**. Lokale besturen kunnen nu eenmaal in belangrijke mate van elkaar leren. Het is een meerwaarde om actief deel te nemen aan (deel)platformen waar ervaringen uitgewisseld worden. Bepaalde situaties kunnen er zelfs toe nopen om intergemeentelijk samen te werken voor het opzetten van bepaalde projecten, bijvoorbeeld met oog op delen van bepaalde kennis, mankracht of middelen (schaalvoordelen). De krachten bundelen kan er overigens toe leiden dat lokale besturen meer uniform gaan werken, met verbeterd resultaat voor de burger tot gevolg (kwalitatiever én efficiënter). In dit opzicht kan gedacht worden aan het ontwikkelen van bepaalde software of voorzien in bepaalde toepassingen die ook voor andere besturen een meerwaarde zijn. Of het delen van moeilijk aan te werven technische expertise of (project)coördinatie.

Echter, ook **binnen onze eigen werking** zal nauwer samengewerkt moeten worden over verschillende diensten heen, om gecompliceerde maatschappelijke uitdagingen het hoofd te kunnen bieden. We denken hier bijvoorbeeld aan thema's zoals klimaatverandering, burgerparticipatie, slimmere ouderenzorg, gebruik van artificiële intelligentie of inzet van chatbots in communicatiekanalen.

Het verzamelen, beheren en analyseren van data kan een belangrijke bron van informatie zijn voor lokale besturen. Het biedt de mogelijkheid om kennis en inzicht te verwerven in de samenleving en de noden die er zijn. Dit kan vervolgens leiden tot meer onderbouwde beleidsvoorstellen of slimme oplossingen (**datagedreven beleid**). Een vereiste is natuurlijk

ook hier dat er voldoende kennis in huis is rond het vinden en verwerken van data en ook het opmaken van dashboards om evoluties makkelijk te kunnen opvolgen. Tevens zijn er vaardigheden nodig om de verworven inzichten om te kunnen zetten naar concrete voorstellen voor beleidsmakers. Het is van belang om een duidelijke aanpak en verantwoordelijken vast te stellen om tot een **goed georganiseerde 'datahuishouding'** te komen. Een uitgewerkt **databeleid** kan bepalen welke richting we willen uitgaan de komende jaren en hoe we zullen omgaan met **datamanagement** en het streven naar datagedreven beslissingen.

Er zijn nog enkele kanttekeningen en nuances die we graag willen meegeven. Een eerste heeft betrekking op de nood aan goed informatiebeheer en -veiligheid. Er zullen steeds meer gegevens en data uitgewisseld of verzameld worden: *waar en hoe slaan we die informatie efficiënt op, gezien de technologische mogelijkheden? Wie is waar verantwoordelijk voor? Hoe optimaliseren we een verwerking van gegevens die veilig is én met respect voor de privacy? Hoe behoeden we onze samenleving en onze organisatie voor cybercriminaliteit, niet in het minst digitaal minder vaardige of kwetsbare inwoners?* De digitale wereld bracht een nieuwe vorm van criminaliteit mee. We krijgen steeds vaker te maken met cyberaanvallen die de dienstverlening kunnen verstoren en kunnen leiden tot een datalek. We moeten hier zo goed als mogelijk op anticiperen en dat o.m. door te voorzien in een plan van aanpak voor wanneer alle systemen zouden falen (**business continuity plan**).

Verder wijst o.a. VVSG erop om digitale en technologische mogelijkheden steeds **voldoende kritisch** te benaderen: technologie maakt heel veel mogelijk, maar het is niet omdat iets technologisch kan, dat het ook moet of wenselijk is. Als overheid hebben we een belangrijke maatschappelijke taak om het **wettelijk en ethisch kader** te bepalen waarin nieuwe toepassingen worden ontwikkeld en gebruikt en moeten we waken voor respect voor de integriteit en privacy van elke burger.²⁸ Ook op vlak van datagebruik speelt **privacy en informatieveiligheid** een belangrijke rol. We moeten erop toezien dat data enerzijds voldoende beschermd wordt maar anderzijds dat een maximale ontsluiting mogelijk is waar nodig is (ook in relatie met andere overheden).

Daarnaast is van groot belang dat onze medewerkers en onze burgers mee moeten kunnen evolueren in de processen en tijdig betrokken worden om het **draagvlak voor bepaalde transformaties** te vergroten. Soms zal het nodig zijn om aan te voelen dat bepaalde ontwikkelingen of overgangen te vroeg komen en moet er even **getemporiseerd** kunnen worden. De trend **naar een performante digitale transformatie** zal in de komende beleidsperiode voortgezet worden en de bestaande mogelijkheden kunnen nog verder geoptimaliseerd worden. Ongetwijfeld zijn er al grote stappen voorwaarts gezet maar mogelijk is door de snelheid van de overgangen naar nieuwe systemen ook niet altijd rekening gehouden met een goede implementatie of een geïntegreerde werking (afstemming verschillende toepassingen onderling). Digitale processen die de gebruiksvriendelijkheid kunnen verhogen voor de werking of de dienstverlening, daar moeten we volop voor gaan. Er zijn immers zeker nog ontwikkelingen waar we vooralsnog niet mee aan de slag zijn gegaan, bijvoorbeeld de overstap naar een digitaal sociaal dossier.

Het zal evenwel tezelfdertijd noodzakelijk zijn om steeds aandacht te hebben voor **de digitale kloof**. Door de versnelde digitalisering van de maatschappij is ook het **risico op uitsluiting vergroot** voor diegenen die onvoldoende digitaal vaardig zijn. In Vlaanderen is het percentage mensen met zwakke digitale vaardigheden in de afgelopen twee jaar sterk

²⁸ <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/doorgedreven-digitalisering-en-technologische-ontwikkelingen> (03/06/2024).

gestegen, van 29% tot 43%. Daarentegen is het percentage mensen met gevorderde digitale vaardigheden sterk gedaald, van 40% tot 28%. In België is 46% van de bevolking digitaal kwetsbaar.²⁹ Er is uit onderzoek bovendien een samenhang vastgesteld tussen **digitale kwetsbaarheid** en een lager opleidingsniveau, een lager inkomen, een hogere leeftijd en gezinssamenstelling, waarbij alleenstaanden een groter risico lopen.³⁰ Niet iedereen beschikt over een smartphone, internetverbinding of de nodige digitale skills om mee te kunnen stappen in de digitale transformatie. Als lokaal bestuur zijn we er voor elke burger en moet onze dienstverlening voldoende toegankelijk blijven. We dienen daarom te streven naar een **inclusief digitaal beleid** (e-inclusie). Er zijn nog inspanningen nodig om de digitale vaardigheden van onze burgers te verhogen en werk te maken van inclusieve digitale toepassingen. Hiertoe kunnen specifieke projecten uitgerold worden op lokaal niveau, enerzijds om de digitale vaardigheden van inwoners te versterken (workshops, lezingen, etc.) en anderzijds om benodigdheden en ondersteuning te voorzien (bv. de verdere uitrol van digipunten en digibanken). Op vlak van digitale dienstverlening (bv. via outreaching, digitale buurtplatformen en digicheques) staan we in Maaseik nog niet zo ver.

Er blijft bij bepaalde doelgroepen zeker een (toenemende) nood bestaan aan **persoonlijk contact**. Dit evenwicht moet goed bewaakt worden. Efficiënter gaan werken kan in dat opzicht ook ruimte maken voor het inzetten op dienstverlening op maat en een meer outreachende werking voor wie daar nood aan heeft. In dit opzicht zou er bijvoorbeeld ook ruimte kunnen komen voor bepaalde dienstverlening aan huis voor inwoners met een beperkte mobiliteit.

Samenvatting: mogelijke prioriteiten voor de komende beleidsperiode

Technologische factoren Prioriteiten 2026-2031				
Inspelen op technologische innovaties en datagestuurd werken	Naar een volwaardige digitale transformatie	Een inclusief digitaal beleid en persoonlijk warm onthaal waar nodig	Databeheer en informatieveiligheid optimaliseren	Business continuity verzekeren

²⁹ <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/sociale-uitdagingen> (07/05/2024).

³⁰ Barometer digitale inclusie 2022 (Koning Boudewijnstichting).

Ecologische factoren

Er liggen eveneens belangrijke uitdagingen in het vooruitzicht voor lokale besturen op vlak van stadsontwikkeling. Een hedendaagse inrichting van de **ruimte** dient niet enkel rekening te houden met voldoende ruimte voor woongelegenheden, maar tevens met voldoende groen en waterbuffering om tot een **klimaatbestendige inrichting** te komen. Ook kan vanuit stadsontwikkeling de lokale economie en het ondernemerschap in de stad versterkt worden.

We onderzoeken hoe het in Maaseik staat met de bevolkingsdichtheid, het ruimtegebruik, de mate van verharding, het groen in de buurt e.d. Deze factoren bepalen mee de **leefbaarheid** van de stad. *Hoe staat het met ruimtegebruik en welke ontwikkelingen kunnen we nog verwachten? Zijn er voldoende groenvoorzieningen en maken inwoners daar ook gebruik van? Maar ook de woonvoorzieningen komen aan bod. Welke evolutie is er in het woonaanbod en de prijzen voor woningen en appartementen? Hoe ervaren inwoners uit Maaseik de huidige voorzieningen op vlak van wonen, groen, speelmogelijkheden, ...? Welk aandeel van de bevolking heeft verhuisintenties?*

Een ander aspect heeft betrekking op het **milieubewustzijn en de mobiliteitskeuzes**. *Hoe verplaatsen de inwoners van Maaseik zich? Wordt hierbij gebruik gemaakt van duurzame mobiliteitsvoorzieningen? Is de stad in het licht daarvan voldoende uitgerust? Hoe wordt de verkeersveiligheid ervaren? Hoe evolueren de CO₂-uitstoot, het energieverbruik e.d.? Daarbij gaan we bijvoorbeeld ook na in welke mate er reeds gekozen wordt voor hernieuwbare energiebronnen.*

Tot slot bespreken we de impact van de **klimaatverandering** op de stad Maaseik. Dit wordt mogelijk nog het meest relevante thema voor de komende beleidsperiode. *Welke prognoses worden er voor Maaseik gesteld op vlak van toekomstige neerslagen, temperaturen, droogte, ...? Ernstige inspanningen zullen alleszins nodig zijn om de klimaat- en duurzaamheidsnormen voor 2030 en 2050 te kunnen behalen.*

Tendensenanalyse

Voorgaande cijfergegevens tonen aan dat de bevolkingsdichtheid in Maaseik eerder laag is, zeker in vergelijking met de rest van Vlaanderen. De bebouwingsgraad nam de afgelopen jaren toe maar blijft nog ver onder het Vlaams gemiddelde. Er is in Maaseik bijgevolg **meer open ruimte** voorhanden. Qua bestemming, is het grootste aandeel thans bestemd voor landbouw. Het aandeel woonbestemming ligt lager dan elders in Vlaanderen.

Ook op vlak van **verharding** scoort Maaseik beter dan Limburg en Vlaanderen. De mate van verharding wordt geacht te stabiliseren en bijkomende acties zullen nodig zijn om tot een vermindering van de verhardingsgraad te komen naar de toekomst toe. In het licht van een klimaatbestendige stadsontwikkeling zal dit noodzakelijk zijn. Verharding is er in Maaseik vooral door huizen en tuinen en transportinfrastructuur. Het lokaal bestuur kan mee **acties uitrollen inzake ontharden en vergroenen** om de verharding nog verder te laten afnemen en kan zich daarbij vooral op deze 'sectoren' richten in de eerste plaats. Bovendien zal een duidelijk vergunningskader- en handhavingsbeleid inzake verharding kunnen baten.

De **bebouwde oppervlakte** beslaat voornamelijk ruimte met een woonfunctie. De economische functie komt in Maaseik minder voor dan elders. De bebouwde ruimte in functie van welzijn en recreatie ligt dan weer hoger dan elders. De onbebouwde oppervlakte wordt

vooral gebruikt als gras- en akkerland of het betreft bossen en boomgaarden. Wat het type woningen in Maaseik aangaat, ligt het aandeel open bebouwing erg hoog en het aandeel appartementen nog eerder laag. De vraag rijst in functie van deze vaststellingen wederom of er gezien de prognoses op demografisch vlak naar de toekomst toe voldoende **betaalbaar en aangepast woonaanbod** voorhanden zal zijn voor kleinere huishoudens. Ook een goed onderbouwde visie op verdichting moet hierin een rol spelen, zeker binnen de relevante (deel)kern(en) van de stad Maaseik.

Kortom, een duidelijke **visie** omtrent de toekomstige **stadsontwikkeling en het woonbeleid** dringt zich op, om proactief in te kunnen spelen op de lange termijn uitdagingen die deze ontwikkelingen zullen stellen. De bedoeling is namelijk dat bijkomende ruimte-inname voor de mens stelselmatig zal afnemen om in 2040 op 0 hectare bijkomende ruimte-inname uit te komen.³¹ Het beperken van de bijkomende ruimte-inname impliceert volgens VVSG een enorme opgave voor de bestaande bebouwde omgeving. In kernen en in wijken is een echte kwaliteitssprong nodig. En daar speelt het ruimtegebruik een belangrijke rol in. In de ruimte, zowel publiek als privaat, wordt alles verknoopt en komt alles samen: economie, mobiliteit, vrije tijd, landbouw, (betaalbaar) wonen, gezondheid, ... We kunnen hier goed op inspelen door een **wel doordachte clustering van functies**. Tegelijk moet er voldoende open ruimte blijven en gecreëerd worden voor groen, natuur, bos en biodiversiteit. Een kader strategische/selectieve verdichting en woonkwaliteit (ruimtepact 2040) dient nog uitgewerkt te worden.

De **renovatie-intentie** bij woning-eigenaars in Maaseik ligt eerder laag en neemt nog af. Enerzijds kan dit verklaard worden doordat er in verhouding meer recentere woningen zijn in vergelijking met de benchmarks. Evenwel stellen we vast dat tot nog toe vooral werd ingezet op energiezuinige woningen maar dat **energierecuperatie** nog minder frequent voorkomt. Samen met onze partners zullen we huiseigenaars moeten blijven sensibiliseren en stimuleren om actie te ondernemen op dit vlak. Er is in Maaseik duidelijk nog ruimte voor het installeren van zonnepanelen en het investeren in duurzame warmtebronnen etc. Ook zullen we als lokaal bestuur zelf een belangrijke voorbeeldrol moeten opnemen, wat het eigen patrimonium betreft. Hier ligt een belangrijke uitdaging in het kunnen behalen van de doelstellingen voor 2030-2050.

Er zijn verhoudingsgewijs een hoog aandeel huurders in Maaseik, vooral in het stadscentrum en in het centrum van Neeroeteren. We merken dat inwoners een groot aandeel van hun uitgaven moeten besteden aan woonkosten en dat vooral huurders hier vaak meer dan 30% van hun inkomen aan moeten spenderen. De prijzen voor woningen en appartementen zijn enorm gestegen de afgelopen periode. Het stijgende aandeel inwoners met problemen om tijdig hun woonkosten te betalen, is dan ook niet verwonderlijk. Deze **financiële kwetsbaarheid** wordt verwacht nog verder te gaan toenemen gelet op de demografische prognoses (meer kleine huishoudens).

Het aanbod **sociale woningen** is momenteel in Maaseik hoger dan bij de benchmarks. Een belangrijke kanttekening betreft echter de impact van de verwachte ontwikkelingen op vlak van gezinssamenstelling en (kans)armoede alsook het gegeven dat er momenteel nog heel wat kandidaat-huurders op de wachtlijst staan. Het aanbod lijkt dan ook niet kunnen voldoen aan de (toenemende) vraag.

³¹ <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/klimaat-en-ecologische-uitdagingen> (consultatie 29/05/2024).

Inwoners van Maaseik **wonen graag** in hun stad en buurt en zijn doorgaans tevreden over hun buurt, de netheid van straten, pleinen en het centrum. Hierop zal blijvend ingezet moeten worden in de komende beleidsperiode. De tevredenheid lijkt namelijk hand in hand te gaan met een lage verhuisintentie bij inwoners. Als lokaal bestuur willen we natuurlijk ervoor blijven zorgen dat Maaseik een aangename stad is om in te wonen en leven. Maaseik beschikt meer dan andere steden en gemeenten over **buurtgroen en wijkgroen**, doch de toegang hiertoe voor onze inwoners kan nog beter (vooral voor wijkgroen). Het meer inzetten op groene speel- en ontmoetingsruimte in de directe nabijheid kan dan ook mogelijk aangewezen zijn.

Wat het topic **mobiliteit** betreft, merken we vooral op dat het autogebruik nog erg hoog ligt in Maaseik, zowel bij woon-werkverkeer als in de vrijetijd. Inwoners sensibiliseren om meer de keuze te maken voor **duurzame verplaatsingen** (fiets, te voet) komt dan ook aangewezen voor. Het gebruik van elektrische fietsen ligt wel al hoog in Maaseik. Als lokaal bestuur kunnen we dit bijvoorbeeld nog verder stimuleren door het voorzien van voldoende laadmogelijkheden, veilige fietsenstallingen, e.d. maar ook door zelf een voorbeeldrol te vervullen door de keuze voor duurzame verplaatsingen (m.b.t. het woon-werkverkeer en het dienstverkeer). De bereikbaarheid via het openbaar vervoer blijft een pijnpunt. Samen met de betrokken partners en hogere overheden zullen we moeten blijven zoeken naar mogelijkheden om verbetering aan te brengen. Verder kan er zeker nog ingezet worden komende beleidsperiode op het faciliteren van deelmobiliteit, het uitbreiden van het aantal laadpunten voor elektrische wagens in de stad en het creëren van meer autoluwe of -vrije zones.

Op vlak van **verkeersveiligheid** is er nog werk aan de winkel wat betreft het veilig fietsen naar school. Hierop zal blijvend ingezet moeten worden. Ook merken we een toename van het aantal dodelijke verkeersslachtoffers. Een diepgaandere verkeersanalyse en gepaste maatregelen zullen nodig zijn. Ook hinder door sluipverkeer en te snel rijden kan daarbij verder aangepakt worden (bv. via uitbreiding van GAS5 of door bepaalde verkeersvertragende ingrepen). Een helder mobiliteits- en fietsplan is nodig.

De cijfers tonen aan dat er in het **milieubewust handelen** nog groeimarge is bij de inwoners. Als lokaal bestuur kunnen we hierin, samen met onze partners, een cruciale rol opnemen door o.a. een sterk **energietransitiebeleid** uit te werken. Zo kan de overstap naar hernieuwbare energie (zonne- en windenergie) en duurzame verwarmingsbronnen verder gestimuleerd worden en kan er sensibilisering plaatsvinden rond de nieuwe normering inzake het energielabel. Belangrijk zal zijn om erover te waken dat ook financieel kwetsbare huishoudens de nieuwe normen kunnen behalen. Een groeiend aandeel woningeigenaars heeft wellicht financiële ondersteuning nodig om een diepgaande renovatie te bekostigen. De energietransitie is niet alleen urgent, maar moet ook **inclusief** zijn.³²

Bovendien moet de stad in het beheer van haar **eigen patrimonium** de nodige stappen ondernemen om de **duurzaamheidsdoelstellingen** te behalen. Bijna alle Vlaamse gemeenten ondertekenden het Burgemeestersconvenant of hebben eigen engagementen, waarmee ze een ambitieuze klimaatdoelstelling onderschrijven. 40% à 55% CO₂-besparing tegen 2030, meer dan 80% tegen 2050 ten opzichte van 2011, ... daarmee bereiden lokale besturen mee het pad voor om op lange termijn naar een nuluitstoot te evolueren, zoals afgesproken in het klimaatakkoord van Parijs. Een overweging kan in dit kader zijn om over te stappen naar een collectieve aankoop van groene energie.

³² <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/klimaat-en-ecologische-uitdagingen> (consultatie 29/05/2024).

Tot slot zal het lokaal bestuur voor een van de grootste uitdagingen ooit staan inzake het preventief mediëren en temperen van de gevolgen van de **klimaatverandering**. In de eerste plaats via een **sterk adaptatiebeleid**. Hogere temperaturen, perioden van extreme neerslag of net extreme droogte, toename van hittegolven, etc. gaan steeds meer impact hebben op onze samenleving. Een hemelwater- en droogteplan werd reeds opgemaakt maar dient nog verder in uitvoering te worden gebracht. Een warmte- en sloopbeleidsplan moet nog opgesteld worden. Verder zal het belangrijk zijn om met onze partners te blijven samenwerken rond erosiebestrijding en overstromingsgevaar.

Groenblauwe dooradering van onze kernen in dorpen en steden is volgens VVSG een sleutelmaatregel, evenals het maximaal lokaal sluiten van de waterkringlopen. Het water zoveel mogelijk vasthouden en hergebruiken waar mogelijk. Extremere zomerstormen zullen in de eerste plaats een grote invloed hebben op de lokale, gemeentelijk beheerde watersystemen. Om hiermee om te gaan kunnen en moeten gemeenten initiatieven nemen op zowel privaat als publiek domein. Op het privaat domein legt ze randvoorwaarden op bij vergunningen. Op het openbare domein moet ze extra aandacht hebben voor de kwaliteit van de bodem en de aanleg of het herstel van groenblauwe netwerken en de optimalisatie en verbetering van de waterinfrastructuur.³³

Maar niet alleen in de context van stadsontwikkeling moeten we rekening gaan houden met de effecten van klimaatverandering, maar ook in de mensgerichte diensten (bv. hitteplannen uitwerken voor de ouderenzorg, de kinderopvang, ...) of in de vrijetijdseconomie (bv. het afstemmen van het vrijetijdsaanbod op de wijzigende (weers)omstandigheden, duurzame evenementen en toerisme, stimuleren van de korte keten, ...).

Samenvatting: mogelijke prioriteiten voor de komende beleidsperiode

Ecologische factoren Prioriteiten 2026-2031				
Visie stads-ontwikkeling en woonbeleid	Inclusief energie-transitiebeleid	Klimaattransitie-en adaptatiebeleid	Duurzame en veilige mobiliteit	Voorbeeld-functie lokaal bestuur keuze op vlak van duurzaamheid-normen

³³ <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/klimaat-en-ecologische-uitdagingen> (consultatie 29/05/2024).

Politiek-juridische factoren

Als laatste thema wordt dieper ingegaan op het **samenleven** in de stad en de **betrokkenheid** van de inwoners. Een sterk sociaal weefsel en persoonlijke netwerken zijn erg belangrijk om goed te kunnen samenleven. *Hoe verhouden de inwoners zich ten opzichte van elkaar? Zijn er goede sociale contacten? Hoe wordt de buurt beleefd? Zetten inwoners zich actief in voor hun buurt? Hoe wordt diversiteit in de samenleving onthaald?*

Ook **participatie en consultatie** van burgers speelt hierbij een cruciale rol: de eigen inbreng van burgers stimuleert hun maatschappelijk engagement en maakt dat lokale besturen effectief kunnen inspelen op wensen, noden en verwachtingen van inwoners. Lokale besturen leunen sterk op een groot netwerk van **vrijwilligers** en **verenigingen**, die het netwerk binnen de samenleving versterken. *Worden inwoners voldoende betrokken? In welke mate wordt er aan vrijwilligerswerk gedaan binnen de stad? Is er voldoende communicatie vanuit de stad?*

Andere topics binnen dit domein hebben bv. betrekking op de **veiligheid** en de cijfers inzake **criminaliteit en hinder**. *Hoe veilig voelen inwoners zich in Maaseik? In welke mate ervaren ze hinder door vandalisme, lawaai in de buurt, zwerfvuil op straat, ...?*

Maar ook de dienstverlening, de personeelsomkadering, de situatie op vlak van belastingen en het vertrouwen in het **lokaal bestuur** komen aan bod. *Hoeveel mensen werken er voor de stad? Zijn inwoners van Maaseik tevreden over de dienstverlening van hun lokaal bestuur? Hoeveel vertrouwen hebben ze in het bestuur en in andere overheden? Hoe staan we er eigenlijk financieel voor in Maaseik?*

Tendensenanalyse

Uit de cijfergegevens kwam naar voor dat Maaseik een **aangename stad** is om in te wonen. De inwoners voelen zich thuis in hun buurt en zijn tevreden over de contacten die ze er hebben. De helft van de respondenten gaf aan een sterk **sociaal weefsel** te hebben in de buurt. Dit houdt echter ook in dat de overige helft daar *niet* over bleek te beschikken. Tegelijk stellen we vast dat de actieve betrokkenheid van inwoners bij hun buurt of stad nog beperkt is en dat de deelname in bewonersgroepen afneemt.

In combinatie met eerdere vaststellingen inzake een steeds toenemende diversiteit in de samenleving alsook de toename van (kans)armoede en vergrijzing, ligt er o.a. nog heel wat potentieel in het **versterken van onze buurten**. Meer bepaald door in te zetten op het uitbouwen van informele sociale netwerken en het stimuleren van verbinding en ontmoeting tussen de inwoners.

In het kader van de toenemende vergrijzing en zorgnoden werd reeds gesproken over de meerwaarde van het investeren in **zorgzame buurten** (zie supra bij de bespreking van de sociaal-culturele factoren). In deze context kan er immers gewerkt worden aan meer én snellere detectie van (zorg)noden. Bovendien kan in een zorgzame buurt informele zorg en hulp gestimuleerd worden, met ook een actieve rol van buurtbewoners hierin (empowering door het 'kleine helpen' van je buren). Deze investering kan aan eenzaamheid het hoofd bieden. De ontwikkeling naar een zorgzame buurt kan er overigens toe bijdragen dat ouderen

langer zelfstandig thuis kunnen wonen en vormt dan ook een mogelijk antwoord op de druk op de zorgsector.³⁴

Daarnaast kan **buurtopbouwwerk** een belangrijke bijdrage leveren om de verbondenheid en ontmoeting in buurten te stimuleren. Inwoners worden getriggerd om kennis te maken met elkaars cultuur en leefwereld, zodat er meer wederzijds begrip en inzicht kan ontstaan. Investeren in ontmoeting is investeren in de strijd tegen de verdere individualisering en polarisering van de samenleving. We brengen mensen terug samen. Een buurtopbouwwerker kan de noden in een wijk of buurt in kaart brengen en daar gerichte acties voor uitzetten en begeleiden. Momenteel zijn er in Maaseik nog geen projecten lopende op vlak van buurtopbouwwerk of zorgzame buurten. Een grondige buurtanalyse is in de eerste plaats aangewezen, waaruit meer specifiek zou kunnen blijken welke buurten prioritair gebaat zouden zijn bij versterkende acties en wat de behoeften daar precies zijn.

VVSG geeft aan dat er in Vlaanderen een algemene tendens is waarbij lokale besturen steeds meer in **buurtwerking** investeren: een jeugdlokaal, museum of bibliotheek kan voor inwoners een derde plek zijn, waar je welkom bent zonder er te wonen, werken, naar school te gaan, of te consumeren en biedt in dat opzicht heel wat mogelijkheden.³⁵ Maaseik heeft op dit vlak heel wat troeven in handen. De nieuwe bibliotheek in het centrum van Maaseik is ondergebracht in het gerenoveerde cultureel centrum Achterolmen en deze locatie zal bij uitstek kunnen fungeren als een multifunctionele plaats van ontmoeting in de zeer nabije toekomst. Ook het nieuwe gemeenschapscentrum in Neeroeteren, dat in de nabije toekomst naast een nieuwe kinderopvang, ook een huis van het kind, jeugdhuis, stedelijke academie, ... gaat huisvesten, biedt heel wat potentieel om nog meer in te zetten op meer ontmoeting en verbinding van de lokale gemeenschap. In Opoeteren komt de kinderopvang, cultuur, sport en academie al samen in één ontmoetingshuis. Kortom, op meerdere locaties in de stad zijn de nodige voorzieningen voorhanden (of gaan alleszins op korte termijn voorhanden zijn), en kan in de komende beleidsperiode volop ingezet worden om het maximale uit dit potentieel te halen om het ontmoeten en ontspannen te bevorderen in de stad.

Wat de houding ten aanzien van diversiteit betreft, is er nog een belangrijke uitdaging voor onze samenleving. In de eerste plaats komt het aangewezen voor om de professionele actoren (OCMW- en stadsdiensten, clubs, verenigingen, scholen, politie, bestuurders, ...) te **sensibiliseren** rond het omgaan met de diversiteit in onze samenleving. Zij hebben namelijk een voorbeeldfunctie in de maatschappij en vormen dan ook een belangrijk (eerste) aanspreekpunt voor jongeren en volwassenen. Het **platform 'Samenleven'** in het kader van de LIVCR-werking brengt alle betrokken professionele actoren rond de tafel om ervaringen en kennis uit te wisselen over thema's zoals integratie, polarisatie, radicalisering etc. Deze werking is erg waardevol en kan in de toekomst nog verder uitgebouwd worden. Op het platform werden het afgelopen jaar meerdere signalen van polarisatie opgepikt, niet in het minst in de verhouding tussen verschillende groepen jongeren op school. Hier zal een preventief en daadkrachtig **actieplan** rond uitgewerkt moeten worden. Het aspect van een multiculturele samenleving kan ook als een positieve meerwaarde voor Maaseik gezien worden, met heel wat kansen op vlak van **kennismaking met verschillende culturen en het kunnen leren van elkaar**. Als voorbeeld kan verwezen worden naar de Vennestraat in Genk, waar net uit de kruisbestuiving van culturen een heropleving van een voormalige straat met veel leegstand heeft plaatsgevonden en waar nu tal van gezellige multiculturele restaurants, cafés, gespecialiseerde winkeltjes en creatieve ondernemingen samenkomen.

³⁴ <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/sociale-uitdagingen> (07/05/2024).

³⁵ <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/sociale-uitdagingen> (07/05/2024).

Hoewel Maaseik beschikt over een **rijk verenigingsleven** en vooralsnog ten aanzien van de benchmarks in sterkere mate beroep kan doen op **vrijwilligers**, is de verwachting dat het opnemen van een dergelijk sociaal engagement een belangrijke **maatschappelijke uitdaging** zal worden op langere termijn. Het opnemen van een rol in verenigingen evolueert momenteel al in dalende lijn in onze stad, zo tonen de cijfers aan. Door o.a. een toenemende vergrijzing, verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd, meer mogelijkheden in kader van flexijobs en prangende opvangnoden bij jonge ouders verwachten we dat het steeds moeilijker zal worden om vrijwilligers te kunnen aantrekken. Zeker indien gaat om langdurig en intensief engagement voor de stad. Door de groeiende complexiteit van de taken van het lokaal bestuur zonder dat hier bijkomende financiering tegenover staat, zal anderzijds de nood aan waardevolle hulp en ondersteuning van vrijwilligers vermoedelijk toenemen. Als voorbeeld kan verwezen worden naar de verdere uitrol van het decreet BOA, waarbij lokale besturen vanuit Vlaanderen gestimuleerd worden om buitenschoolse opvang en activiteiten voor kinderen beter op elkaar afstemmen. Gezien er vermoedelijk geen bijkomende middelen voorzien worden (integendeel, we moeten aan financiering inboeten) en vacatures in de kinderopvang moeilijk ingevuld kunnen worden, zal de inzet van vrijwilligers van wezenlijk belang zijn om te kunnen ondersteunen bij korte opvangmomenten of in de begeleiding bij vervoer e.d.

Het zal dan ook zaak zijn om met een **vernieuwend vrijwilligersbeleid** in te kunnen spelen op deze maatschappelijke ontwikkelingen en preventief na te denken over hoe we in de toekomst het aanbod beter kunnen gaan afstemmen op de vraag. *Welke mate van engagement zijn burgers wel nog bereid op te nemen? Gaat het bijvoorbeeld om eerder kortdurende, afgebakende projecten? Dienen er zich mogelijkheden aan op vlak van de uitbouw van de vierde pijler van het inburgeringsdecreet (buddywerking, vrijwilligerswerk als integratiemiddel)? Is er een andere insteek nodig om toekomstige vrijwilligers te kunnen blijven aantrekken, bijvoorbeeld in de vorm van aantrekkelijke voordelen of andere vergoedingswijzen?*

Op vlak van het **veiligheidsgevoel** en de **criminaliteitsgraad** scoren we beter dan de benchmarks. Maaseik is dus niet alleen een aangename stad maar ook een **veilige stad** om in te wonen. Inwoners ondervinden wel bepaalde **hinder** door zwerfvuil, hondenpoep en dieren. Ook **overlast** door vandalisme en drugsdealen doet zich meer voor dan elders. Concrete bestuurlijke acties om deze hinder te trachten te verminderen kan dan ook de levenskwaliteit van de inwoners nog verbeteren (o.a. handhaving via gemeentelijke sanctionerende ambtenaars). VVSG wijst op belangrijke ontwikkelingen op vlak van veiligheid: enerzijds worden lokale veiligheidsproblemen steeds complexer, anderzijds zijn burgers steeds minder bereid om onveiligheid te accepteren. Lokale besturen zien toe op de veiligheid in de samenleving en zullen daarbij moeten inzetten op **preventie, repressie en nazorg**, hetgeen een multidisciplinaire samenwerking vereist.³⁶ VVSG verwijst naar de nood aan een **geïntegreerde aanpak** tussen de verschillende verticale beleidsniveaus en horizontale beleidsdomeinen. Daartoe is de totstandkoming en implementatie van het lokaal veiligheidsbeleid een belangrijke uitdaging.

Op vlak van **dienstverlening** heeft Maaseik de afgelopen periode ongetwijfeld al heel wat stappen voorwaarts gezet. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan het digitaal aanvragen van attesten, het online inboeken van afspraken, de lancering van de stadsapp, decentrale dienstverlening in de deelgemeenten via snelbalies, de introductie van live-enrollment in de strijd tegen identiteitsfraude, e.d. In de komende beleidsperiode willen we blijven streven naar een hoge mate van **klanttevredenheid**. Als lokaal bestuur moeten we daarom alle

³⁶ VVSG, opmaak van de omgevingsanalyse, fiche veiligheid (2024).

nieuwe ontwikkelingen op de voet blijven opvolgen, zodat we onze dienstverlening gaandeweg steeds verder kunnen optimaliseren. Dit geldt zowel op vlak van technologische en digitale evoluties en meer datagedreven werken als op vlak van het instandhouden van voldoende persoonlijke aanspeekpunten waar nodig (warm onthaal). Verder onderzoek kan o.a. nog gevoerd worden naar een bepaalde mate van serviceverlening aan huis voor kwetsbare doelgroepen. Een nadere bevraging bij de inwoners omtrent de huidige werking (afsprakensysteem, klantencontactcentrum en snelbalies in de deelgemeenten) en het al dan niet afgestemd zijn op hun noden en behoeften, kan een meerwaarde zijn.

Op vlak van **communicatie, participatie en consultatie** is er in Maaseik een positieve evolutie waar te nemen in de cijfers. Maar net zoals bij andere lokale besturen, is er zeker nog groeimarge op dit vlak. Niet in het minst wat de communicatie over de beslissingen van het stadsbestuur betreft. Er zijn nog heel wat kansen gelegen in de verdere uitrol van het Watermerk als uniek stadslogo en het betrekken van de diverse lokale stakeholders (toerisme, horeca, ondernemers, vrijetijdspartners, ...) hierbij. Er wordt ook verwacht dat het **betrekken van burgers bij beslissingen** in de toekomst enkel nog aan belang zal toenemen, gezien de groeiende mondigheid en het gebruik van social media als forum.³⁷ Er kan ingezet worden op **innovatieve praktijken** om burgers op grotere schaal te betrekken, door het uitwerken van een nieuw participatiereglement, het gebruiken van vernieuwde participatie- en consultatiemiddelen (stadsapp, social media, ...), het ter beschikking stellen van burgerbudgetten e.d.

Deze betrokkenheid en openheid naar burgers toe heeft ook impact op het versterken van het **vertrouwen in het lokaal bestuur**. De cijfers tonen aan dat Maaseik op dat vlak lager scoort dan andere steden en gemeenten. Door de nieuwe regeling inzake lokale verkiezingen worden de opkomst bij de verkiezingen, het stemgedrag van inwoners en de uitslag minder voorspelbaar. Een belangrijke vraag daarbij is wat het effect hiervan zal zijn op de legitimiteit van de besturen.³⁸ De veelheid aan en de toegankelijkheid van communicatiekanalen in onze samenleving heeft eveneens een impact op het vertrouwen in de bestuursorganen. Niet enkel burgers maar ook politici zelf krijgen vlot toegang tot een breed forum waar ongefilterd meningen geëxprimeerd kunnen worden, zonder enige nuance. VVSG verwijst in deze ook naar een belangrijke rol voor het lokaal bestuur, met name om mee de **sereniteit van het debat** te bewaken en daarbij voldoende belang te blijven hechten aan integriteit en deontologie. Als de focus wordt gelegd op de inhoud (en het waarom van bepaalde beslissingen) in plaats van de strijd tussen bepaalde politieke figuren, wordt er minder risico gelopen dat het vertrouwen in de politiek verder beschadigd wordt.³⁹

Op personeelsvlak stellen we vast dat de **personeelsinzet** bij lokaal bestuur Maaseik hoger is dan elders in Vlaanderen, al dient genuanceerd te worden dat o.a. het bestaan van een OCMW-woonzorgcentrum en thuiszorgdiensten een verzwarend effect kan hebben op het aantal personeelsleden. Er is bij de medewerkers een toenemende vergrijzing waar te nemen. Vacatures invullen is nu al geen evidente opgave. Het wordt dus belangrijk om een strategie te bepalen hoe we de komende jaren als werkgever voldoende aantrekkelijk gaan

³⁷ <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/politieke-en-bestuurlijke-bewegingen> (21/05/2024).

³⁸ <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/politieke-en-bestuurlijke-bewegingen> (21/05/2024). Niet alleen is er geen stemplicht meer maar ook verdwijnt het effect van de lijststem zodat elke verkozenen alleen nog op basis van de eigen voorkeurstemmen wordt verkozen. Bovendien krijgt de grootste partij het initiatiefrecht om een coalitie te vormen. Tot slot wijst VVSG erop dat de lokale kiesstrijd een stuk persoonlijker kan worden nu de burgemeester automatisch diegene wordt met de meeste voorkeurstemmen van de grootste meerderheidsfractie.

³⁹ <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/politieke-en-bestuurlijke-bewegingen> (21/05/2024).

zijn en hoe we ook jonge medewerkers gaan kunnen aanwerven en in dienst houden. *Hoe blijven we concurrentieel gezien de krapte op de arbeidsmarkt en gezien de veelheid aan knelpuntberoepen in onze lokale context (zorg, maatschappelijk werk, technische profielen, ...)?*

Een **vernieuwend en wervend personeelsbeleid** zal één van de speerpunten zijn voor de komende beleidsperiode, waarbij we als lokaal bestuur een voorbeeldfunctie kunnen vervullen en dienen in te spelen op de evoluties in de samenleving (*lead by example*). Niet enkel het creëren van competitieve loon- en arbeidsvoorwaarden maar ook hoog inzetten op *employer-branding* zal hierbij meer en meer van belang zijn. Beeldvorming speelt een belangrijke rol voor potentiële kandidaat-werknemers. Daarbij kunnen de troeven van het werken voor een lokaal bestuur extra in de verf gezet worden: de bijdrage aan de eigen gemeenschap en het unieke potentieel om de lokale samenleving vorm te geven. Bovendien vragen medewerkers vandaag de dag om voldoende autonomie en ondersteuning.⁴⁰ De keuze in Maaseik voor een horizontaal organisatiemodel kan daarop inspelen en dus zeker ook een pluspunt zijn dat vermeld mag worden in de communicatie rond werving en selectie. Hoewel de Maaseikse samenleving steeds diverser wordt, weerspiegelt zich dit nog niet in het personeelsbestand. Mogelijk liggen hier ook nog kansen op wervingsvlak.

Tevens zal een **kerntakendebat** zich, gezien de toenemende schaalvergroting, opdringen: *wat kunnen en willen we nog zelf blijven doen? Wat is financieel mogelijk? Waarvoor gaan we meer samenwerken met andere besturen of partners? Zijn er kansen gelegen in een fusie met een andere gemeente? Welke impact zal de regiovorming hebben op het lokaal bestuur?* Als lokaal bestuur zijn we nu eenmaal niet in staat om voor alle maatschappelijke uitdagingen zelf de oplossingen aan te leveren. Het belang van een stevig netwerk van lokale en bovenlokale partners (andere overheden, NGO's, ondernemingen, organisaties, onderwijs- en zorginstellingen, etc.) neemt toe. We zullen op zoek moeten gaan naar **schaalvoordelen** die dergelijke samenwerkingsverbanden kunnen opleveren. Bovenlokale partnerschappen bieden vaak ook meer kansen voor het bekomen van subsidiemiddelen voor bepaalde projecten. Het lokaal bestuur neemt in dit opzicht steeds vaker de rol van **regisseur** op: zij brengt stakeholders bij elkaar en neemt het voortouw om tot concrete resultaten te kunnen komen. Ook in dit opzicht is een toenemende mate van **expertise** vereist binnen het lokaal bestuur en de ambtelijke organisatie, die momenteel nog niet ten volle voorhanden is.⁴¹

Op **financieel vlak** kan tot slot worden opgemerkt dat de **schuldenlast** van lokaal bestuur Maaseik aanzienlijk werd afgebouwd de afgelopen periode. Deze koers kan uiteraard komende beleidsperiode voortgezet worden. De AFM ligt voor Maaseik hoger dan bij de benchmarks. De belastingdruk ligt eveneens hoger dan elders. Er zou dus ruimte kunnen ontstaan om bijvoorbeeld te overwegen om de **belastingdruk** te verlagen in de komende beleidsperiode. Evenwel moeten bepaalde financiële risico's meegenomen worden naar de volgende periode en dienen we indachtig te zijn dat er wellicht enkel een nog **ruimer bevoegdheidspakket** voor lokale besturen in het vooruitzicht ligt. Dit binnen een steeds **strakker financieel kader**. VVSG geeft in die zin aan dat vanuit Europa de druk wordt opgevoerd om de overheidsfinanciën te saneren, waardoor de kans op besparingen ook in ons land reëel is.⁴² Ook de investeringsenveloppe van de komende beleidsperiode dient geëvalueerd te worden vooraleer er overgegaan kan worden tot een verlaging van de belastingdruk.

⁴⁰ <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/politieke-en-bestuurlijke-bewegingen> (21/05/2024).

⁴¹ <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/politieke-en-bestuurlijke-bewegingen> (21/05/2024).

⁴² <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/politieke-en-bestuurlijke-bewegingen> (21/05/2024).

Samenvatting: mogelijke prioriteiten voor de komende beleidsperiode

Politiek-juridische factoren Prioriteiten 2026-2031				
Sociaal weefsel in onze buurten versterken & polarisatie tegengaan	Geïntegreerde aanpak van criminaliteit, hinder en overlast	Betrokkenheid van burgers door meer (innovatieve) communicatie, participatie & consultatie	Vernieuwend en wervend personeels- én vrijwilligers- beleid	Kerntakendebat i.f.v. lean financieel management

Overzichtstabel

Uit het voorgaande kunnen enkele mogelijke belangrijke **speerpunten** voor de nieuwe beleidsperiode worden afgeleid. We lijsten ze hieronder nog eens op per DESTEP-domein als samenvattend overzicht:

Demografische factoren Prioriteiten 2026-2031				
Kwalitatieve, aangepaste & betaalbare huisvesting/ woonomgeving voor elke inwoner	Aanbod binnen de stad aanpassen i.f.v. vergrijzing en kleinere samenstelling gezinnen	Maaseik als aantrekkelijke stad voor nieuwe inwoners	Integrale, positieve & proactieve beleidsaanpak inzake diversiteit	Visie inzake opvangnaden vluchtelingen & de rol van het lokaal bestuur

Economische factoren Prioriteiten 2026-2031				
Werk-gelegenheid in de regio bevorderen	Moeilijke doelgroepen activeren (niet EU-herkomst, langdurig werklozen, ...)	Bereikbare, levendige en attractieve handelskernen in Maaseik	Stimuleren van lokalisering en verduurzaming in de lokale economie & landbouw	Toeristische troeven van Maaseik optimaal uitspelen

Welzijn

Prioriteiten 2026-2031

(Kans)armoede en onderbescherming tegengaan	Toegankelijke, laagdrempelige & outreachende hulp- en dienstverlening	Voldoende betaalbare, kwalitatieve & inclusieve kinderopvang i.f.v. het decreet BOA	Fysieke & mentale gezondheid inwoners versterken	Kwalitatieve thuis- en ouderenzorg in alle facetten
---	---	---	--	---

Vrijetijd

Prioriteiten 2026-2031

Bruisend & toegankelijk vrijetijds-aanbod voor diverse doelgroepen	Een hernieuwd kader voor evenementen in de stad	Integrale vrijetijds-werking en communicatie, over (lands)grenzen heen	Hedendaagse aanpak voor participatie en inspraak op vlak van vrijetijd	Uniform en vernieuwend kader voor (ondersteuning van) verenigingen
--	---	--	--	--

Technologische factoren

Prioriteiten 2026-2031

Inspelen op technologische innovaties en datagestuurd werken	Naar een volwaardige digitale transformatie	Een inclusief digitaal beleid en persoonlijk warm onthaal waar nodig	Databeheer en informatieveiligheid optimaliseren	Business continuity verzekeren
--	---	--	--	--------------------------------

Ecologische factoren

Prioriteiten 2026-2031

Visie stads-ontwikkeling en woonbeleid	Inclusief energie-transitiebeleid	Klimaattransitie- en adaptatiebeleid	Duurzame en veilige mobiliteit	Voorbeeld-functie lokaal bestuur keuze op vlak van duurzaamheid-normen
--	-----------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------	--

Politiek-juridische factoren

Prioriteiten 2026-2031

Sociaal weefsel in onze buurten versterken & polarisatie tegengaan	Geïntegreerde aanpak van criminaliteit, hinder en overlast	Betrokkenheid van burgers door meer (innovatieve) communicatie, participatie & consultatie	Vernieuwend en wervend personeels- én vrijwilligers- beleid	Kerntakendebat i.f.v. lean financieel management
--	--	--	---	---

Achterliggende analyses en cijfergegevens

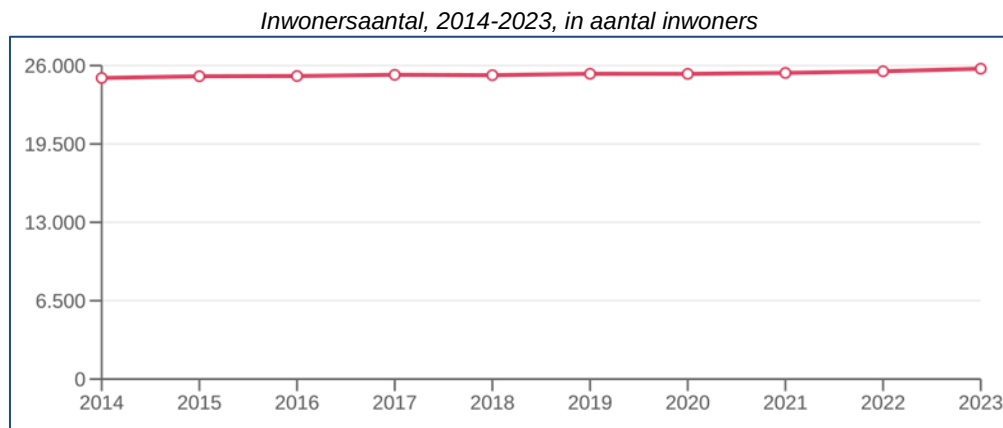
Demografische factoren

Beschikbare data

Bevolkingsaantal

Maaseik telde in 2023 bij de laatste telling **25.737 inwoners**.⁴³ Het aantal inwoners is licht toegenomen t.o.v. 2022 (25.524) en 2021 (25.389).

Hieronder is in een visualisatie weergegeven hoe het aantal inwoners over de periode van 2014-2023 geëvolueerd is. Er is de afgelopen jaren een licht stijgende trend waar te nemen.⁴⁴

Als we de **aangroei** van de bevolking over een periode van 10 jaar beschouwen, dan ligt dit percentage voor Maaseik op **3,4%** (2023), daar waar dit in regio Limburg 4,9% is en in het Vlaams Gewest zelfs 6,8%. Deze score ligt dus merkelijk **lager**, ook ten aanzien van vergelijkbare steden en gemeenten (Belfius-cluster 'Goeduitgeruste gemeenten met vergrijzing'), waar dit 5,9% betreft.⁴⁵

De gemeente- en stadsmonitor geeft ook in **prognoses** weer welke ontwikkelingen nog verwacht kunnen worden op demografisch vlak. Hieruit blijkt dat er op lange termijn zelfs een negatieve bevolkingsgroei (zijnde een daling van het aantal inwoners van Maaseik) zichtbaar zou zijn. Verwacht wordt dat er tegen **2040** een **driehonderdtal inwoners minder** in Maaseik geteld kunnen worden, met name nog maar **25.403 inwoners**.

Structuur van de bevolking

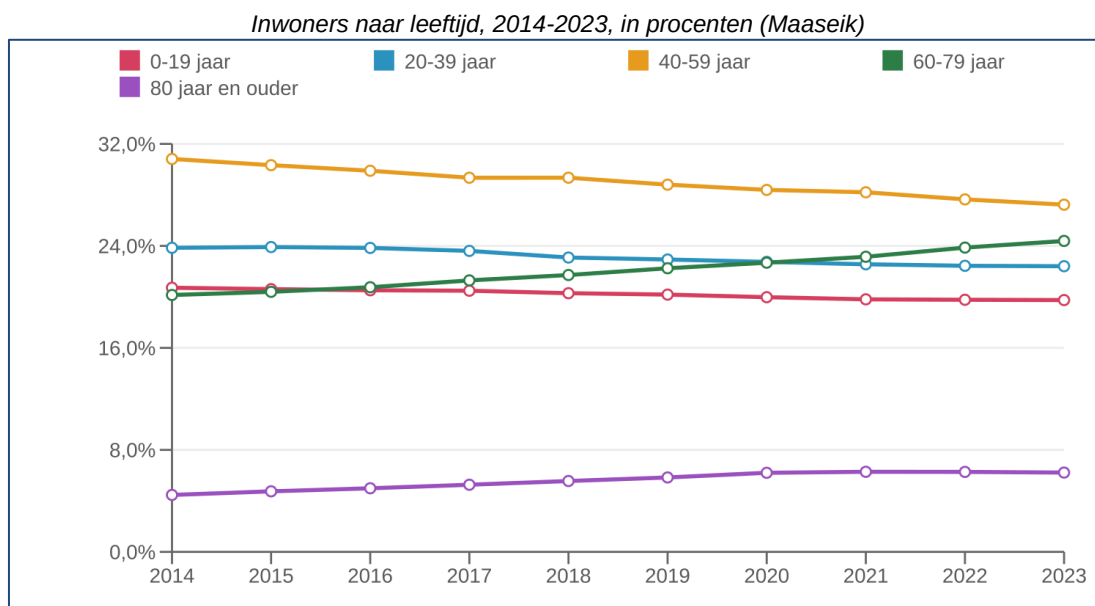
Wat de structuur van de bevolking betreft, is er sprake van een (snel) toenemende **vergrijzende bevolking**.⁴⁶ De evolutie, gezien over meerdere jaren heen, op vlak van leeftijd van de inwoners is als volgt:

⁴³ Aantal inwoners zoals geregistreerd in de registers van de burgerlijke stand van de gemeente. Gemeente- en stadsmonitor (2024) en STATBEL.

⁴⁴ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en STATBEL.

⁴⁵ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en STATBEL.

⁴⁶ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en STATBEL.

De leeftijdscategorie **ouder dan 60 jaar** is **sterker vertegenwoordigd** in Maaseik dan in regio Limburg en het Vlaams Gewest.⁴⁷ De cijfers zijn ook hoger dan deze voor de Belfius-cluster.⁴⁸ De leeftijdsgroep **jonger dan 19 jaar** is dan weer **minder vertegenwoordigd** in vergelijking met de benchmarks.

Deze trends zouden zich in de toekomst ook nog verderzetten: **de vergrijzing neemt tegen 2040 nog toe in Maaseik** en dit in sterkere mate dan in de regio Limburg en het Vlaams Gewest. Dit blijkt uit onderstaande tabel⁴⁹:

Structuur van de bevolking	Maaseik	Limburg	Vlaams Gewest
Inwoners naar leeftijd			
- jonger dan 19 jaar	19,8%	20,4%	21,6%
- 20 tot 59 jaar	49,6%	50,4%	50,6%
- ouder dan 60 jaar	30,6%	29,2%	27,9%
Prognoses 2040	Maaseik	Limburg	Vlaams Gewest
Prognose inwoners naar leeftijd			
- jonger dan 19 jaar	17,4%	19,0%	20,4%
- 20 tot 59 jaar	46,1%	47,7%	48,4%
- ouder dan 60 jaar	36,5%	33,3%	31,2%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

De **grijze druk** meet het aantal 65-plussers over het aantal 20-64 jarigen. Dit percentage betreft **39,3%** voor Maaseik, daar waar dit in de regio Limburg neerkomt op 37,7% en in het Vlaams Gewest op 36,8%.⁵⁰ De grijze druk evolueert bovendien eveneens in **stijgende lijn**. Anno 2012 bedroeg dit percentage immers nog minder dan 30%.

⁴⁷ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en STATBEL.

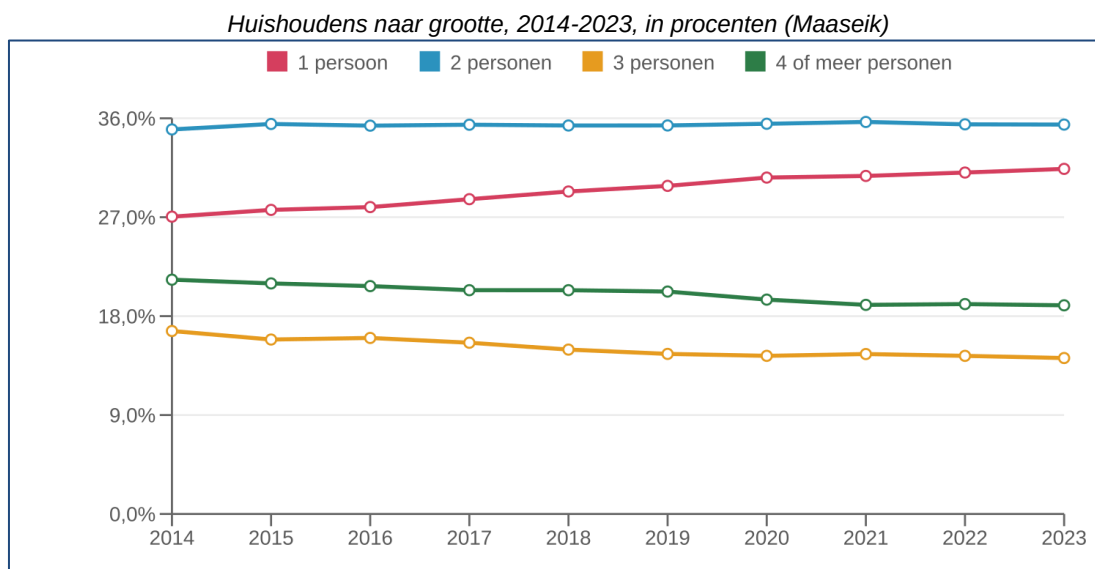
⁴⁸ Zo ligt het percentage 65-plussers in Maaseik op 22,6% en in de Belfius-cluster op 22,3% (Vlaams Gewest 21,1%).

⁴⁹ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en STATBEL.

⁵⁰ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en STATBEL.

Huishoudens

Er kunnen in Maaseik **11.214 huishoudens**⁵¹ geteld worden (2023). Deze zijn verder in te delen in functie van hun grootte.⁵²

Wat de evolutie in de huishoudens betreft, werd in de gemeente- en stadsmonitor een **prognose** opgesteld waaruit blijkt dat het aantal **1- en 2-persoonsgezinnen** nog zal **toenemen tegen 2040**. Het aandeel gezinnen van 3-, 4 of meer personen zal kleiner worden. Een tendens die zich ook breder in de regio Limburg en in het Vlaams Gewest aftekent.

Structuur van de bevolking	Maaseik	Limburg	Vlaams Gewest
Huishoudens naar grootte			
- 1 persoon	31,4%	30,3%	33,1%
- 2 personen	35,4%	35,5%	34,0%
- 3 personen	14,2%	14,7%	13,6%
- 4 of meer personen	19,0%	19,5%	19,3%
Prognoses 2040	Maaseik	Limburg	Vlaams Gewest
Prognose huishoudens naar grootte			
- 1 persoon	34,5%	34,1%	35,6%
- 2 personen	37,6%	35,5%	33,5%
- 3 personen	11,9%	12,8%	12,7%
- 4 of meer personen	15,9%	17,6%	18,2%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

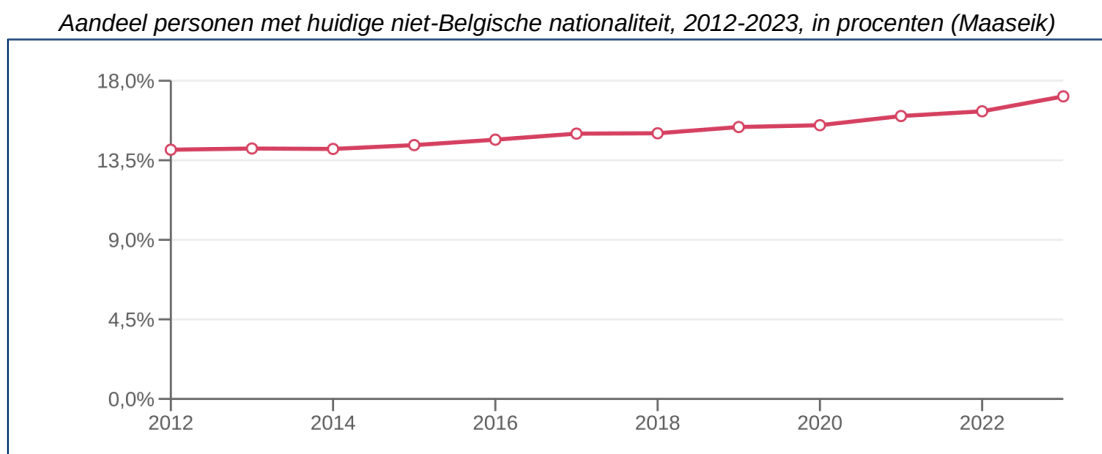
⁵¹ Onder huishouden verstaat men alle personen die gewoonlijk eenzelfde woning betrekken en er samen leven. Een huishouden bestaat ofwel uit een persoon die gewoonlijk alleen leeft, ofwel uit twee of meer personen die al dan niet door verwantschap aan elkaar verbonden zijn.

⁵² Gemeente- en stadsmonitor (2024) en STATBEL.

Vreemdelingen

Het aandeel **inwoners van Maaseik** die momenteel **niet de Belgische nationaliteit** heeft⁵³, betreft **17,1%**. Dit aandeel ligt opvallend **hoger** in vergelijking met de regio Limburg (11,6%) en in het Vlaams Gewest (10,5%).⁵⁴

Bovendien kunnen we vaststellen dat over de jaren heen (nl. tussen 1990 en 2023) een **enorme stijging** heeft plaatsgevonden in dit aandeel, gaande van 6,1% naar 17,1%.⁵⁵ Deze trend kunnen we ook duidelijk in de meest recente jaren waarnemen (blijft in stijgende lijn):

Verdere analyse maakt duidelijk dat het grootste aandeel van deze categorie inwoners een **West- of Noord-Europese nationaliteit** heeft.⁵⁶

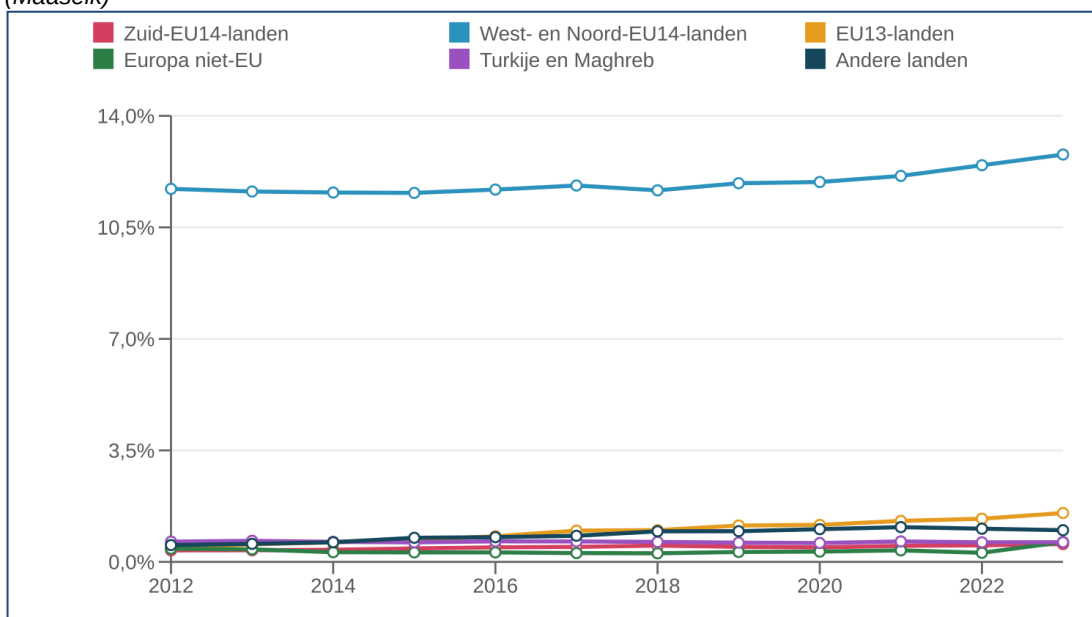
⁵³ Het gaat dus niet om inwoners met een huidige Belgische nationaliteit noch om inwoners met een dubbele nationaliteit waaronder de Belgische nationaliteit.

⁵⁴ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en STATBEL. Geen gegevens bekend voor de Belfius-cluster.

⁵⁵ Provincie in cijfers (2024).

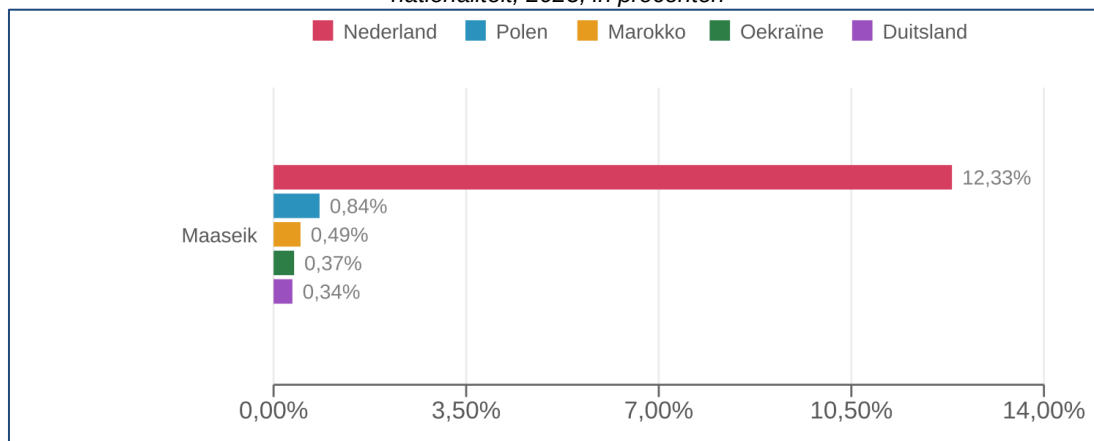
⁵⁶ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Aandeel personen met huidige niet-Belgische nationaliteit naar nationaliteitsgroep, 2012-2023, in procenten (Maaseik)

De meest voorkomende nationaliteit is **Nederland**, niet verwonderlijk gezien Maaseik een grensgemeente is.⁵⁷

Top 5 meest voorkomende nationaliteiten: aandeel personen met huidige niet-Belgische nationaliteit, naar nationaliteit, 2023, in procenten

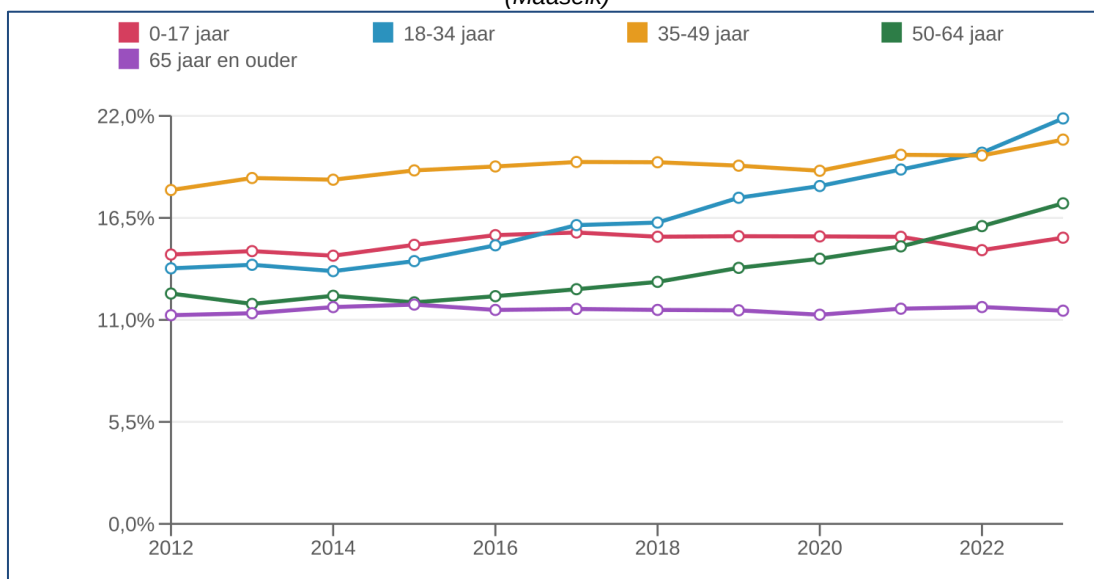

Als we de verschillende leeftijdscategorieën beschouwen binnen het aandeel inwoners in Maaseik die niet de Belgische nationaliteit hebben, dan is de categorie 65-plussers hierbij het minst vertegenwoordigd en de categorie **18-34 jarigen** het **sterkst vertegenwoordigd**, gevolgd door de categorie 35-49 jarigen. Het betreft dus een **vrij jonge samenstelling** binnen de categorie van personen die niet de Belgische nationaliteit hebben.⁵⁸

⁵⁷ Lokale integratiescan (2024).

⁵⁸ Lokale integratiescan (2024).

Aandeel personen met huidige niet-Belgische nationaliteit per leeftijdsgroep, 2012-2023, in procenten (Maaseik)

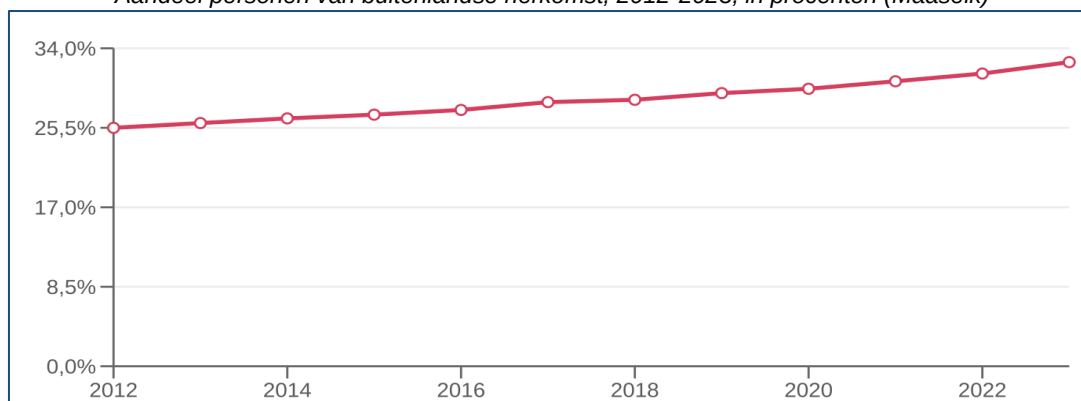

Personen van buitenlandse herkomst

Het aandeel **inwoners van buitenlandse herkomst**⁵⁹ bedraagt **32,5%** in Maaseik. In de regio Limburg ligt dit aandeel op 31,4%, in het Vlaams gewest op 26,3% en in de Belfius-cluster op 25,0%.⁶⁰

Ook voor deze bevolkingsgroep is er een **zeer sterke toename** waar te nemen, met name komende van 9,4% in 1990 tot 32,5% in 2023.⁶¹ Ook de meest recente jaren blijft het aandeel merkkelijk toenemen:

Aandeel personen van buitenlandse herkomst, 2012-2023, in procenten (Maaseik)

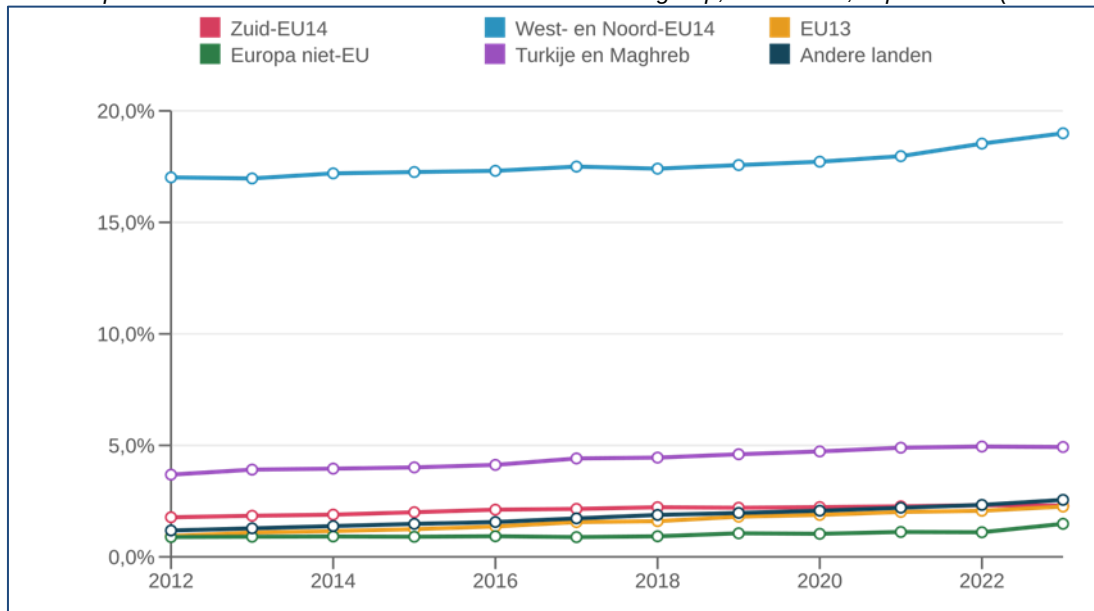
⁵⁹ Om de herkomst van een persoon te bepalen worden vier criteria in rekening gebracht: de huidige nationaliteit van de persoon, de geboortenationaliteit van de persoon, de geboortenationaliteit van de vader en de geboortenationaliteit van de moeder. Is één van deze vier criteria een niet-Belgische nationaliteit, dan wordt de persoon beschouwd als zijnde een persoon van buitenlandse herkomst.

⁶⁰ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en STATBEL.

⁶¹ Provincie in cijfers (2024).

Het grootste aandeel inwoners van buitenlandse herkomst, is opnieuw afkomstig uit **West- of Noord-Europa**.⁶²

Aandeel personen van buitenlandse herkomst naar herkomstgroep, 2012-2023, in procenten (Maaseik)

Nader onderzoek naar de individuele herkomstnationaliteiten, toont aan dat in Maaseik maar liefst **91 verschillende herkomstnationaliteiten** voorkomen. Provincie in cijfers geeft een overzicht van de meest voorkomende herkomst- en geboortenationaliteiten.⁶³ Hieruit blijkt dat Nederland en Marokko bovenaan staan (het overzicht hieronder beperkt zich tot de top 8):

Land	Herkomstnationaliteit (n)	Geboortenationaliteit (n)	Huidige nationaliteit (n)
België	17.500	19.540	21.330
Nederland	4.474	3.570	3.171
Marokko	1.069	624	126
Italië	390	195	62
Polen	371	294	215
Duitsland	268	162	88
Sovjet-Unie	183	119	-
Turkije	110	63	20

(*) De kleur turkoois duidt op een opvallende waarde.

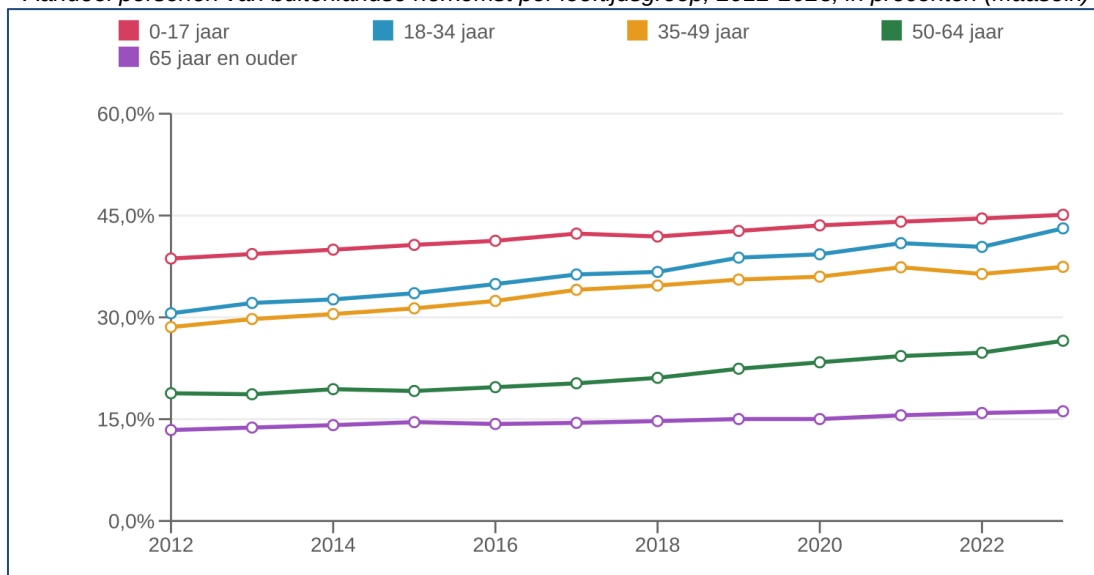
Als we de verschillende leeftijdscategorieën gaan beschouwen binnen het aandeel inwoners van buitenlandse herkomst, dan is de categorie 65-plussers ook hier het minst vertegenwoordigd en opmerkelijk, de jongste leeftijdscategorie van **0-17 jaar** het sterkst vertegenwoordigd. Opnieuw dus een opvallend **jonge samenstelling** binnen deze bevolkingsgroep.⁶⁴

⁶² Lokale integratiescan (2024).

⁶³ Provincie in cijfers (2024).

⁶⁴ Lokale integratiescan (2024).

Aandeel personen van buitenlandse herkomst per leeftijdsgroep, 2012-2023, in procenten (Maaseik)

Migratie

In het kader van de ontwikkeling van de bevolking is het ook nuttig om meer zicht te krijgen op de migratiestromen. Enerzijds gaat het om het aantal inwoners dat zich vanuit een andere Belgische gemeente of vanuit het buitenland in Maaseik is komen vestigen (**inwijking**). Anderzijds betreft het de voormalige inwoners die uitgeweken zijn naar een andere Belgische gemeente of het buitenland (**uitwijking**).⁶⁵ Het **migratiesaldo** wordt bekomen door de totale inwijking te verminderen met de totale uitwijking. De **migratie-intensiteit** is de som van de totale inwijking en de totale uitwijking.

De gegevens voor Maaseik zijn vergelijkbaar met deze voor de regio Limburg. Er is wel een aanzienlijk verschil met het Vlaams Gewest, waar er een hogere migratie-intensiteit te bemerken is (zowel op vlak van inwijking als op vlak van uitwijking).⁶⁶

Migratiebewegingen	Maaseik	Limburg	Vlaams Gewest
Totale inwijking	56,5	57,4	65,3
Totale uitwijking	46,1	45,7	53,3
Migratiesaldo	10,4	11,7	12,0
Migratie-intensiteit	102,7/1000 inw.	103,2/1000 inw.	118,6/1000 inw.

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Bij een vergelijking van de migratiecijfers in de vergelijkbare steden en gemeenten in de Belfius-cluster valt op dat er in Maaseik verhoudingsgewijs een **groter aandeel inwoners wonen die al meer dan 10 jaar in deze stad wonen**, met name 79% van de inwoners waar dit in de Belfius-cluster 77% is. Inwoners uit Maaseik lijken dus meer 'honkvast' te zijn in vergelijking met inwoners elders.⁶⁷

⁶⁵ Inclusief het aantal personen dat overgeschreven werd van een regulier bevolkingsregister naar het wachtregister en het aantal personen dat uit een regulier bevolkingsregister werd geschrapt.

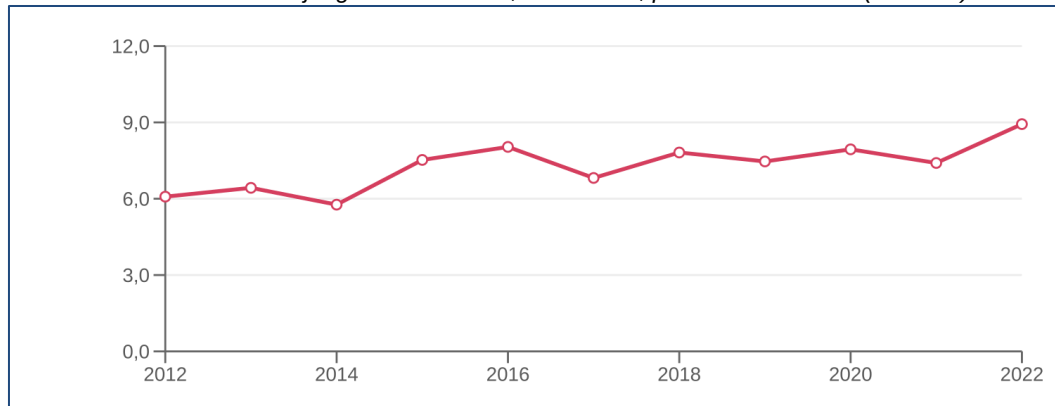
⁶⁶ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en STATBEL. Geen gegevens bekend voor de Belfius-cluster.

⁶⁷ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Inburgering

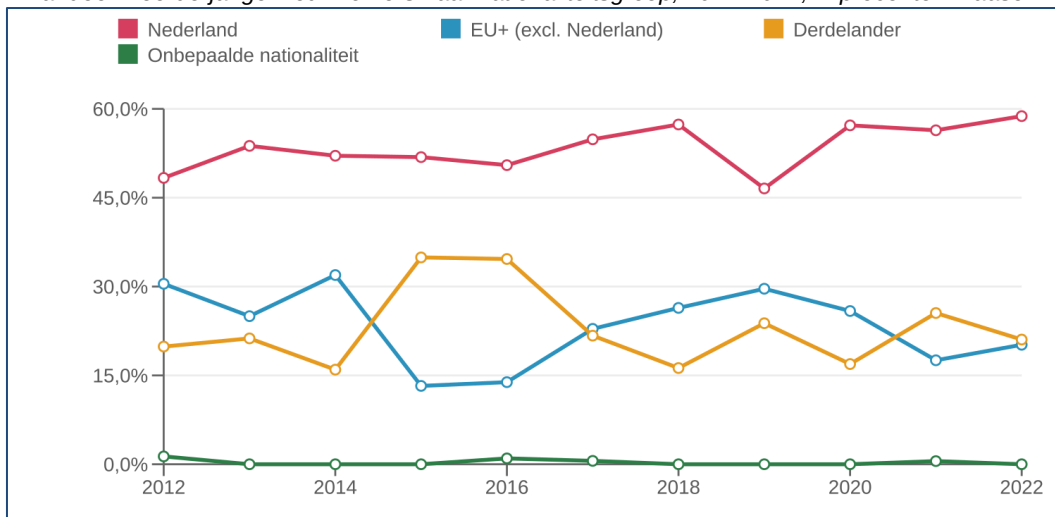
Het aantal **meerderjarige nieuwkomers** bedroeg bij de laatste telling **228** voor Maaseik (2022). Het betreft de personen die zich recent, voor het eerst en voor langere duur (meer dan 3 maanden) in Vlaanderen zijn komen vestigen.⁶⁸ Personen die hier slechts tijdelijk verblijven, worden niet als nieuwkomers beschouwd. Het aantal nieuwkomers evolueerde in **stijgende lijn** de afgelopen jaren:

Het aantal meerderjarige nieuwkomers, 2012-2022, per 1.000 inwoners (Maaseik)

Een zeer hoog percentage van deze nieuwkomers heeft opnieuw de **Nederlandse nationaliteit**.⁶⁹

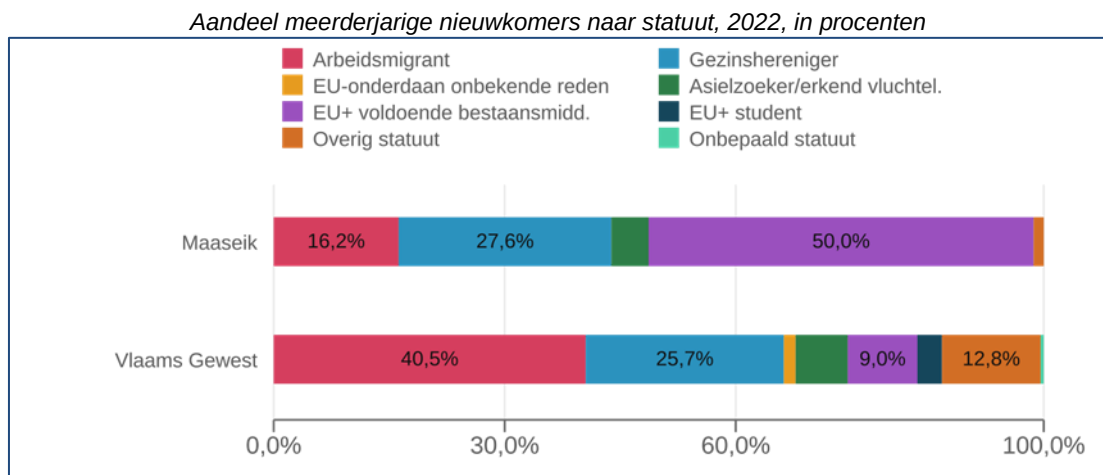
Aandeel meerderjarige nieuwkomers naar nationaliteitsgroep, 2012-2022, in procenten Maaseik

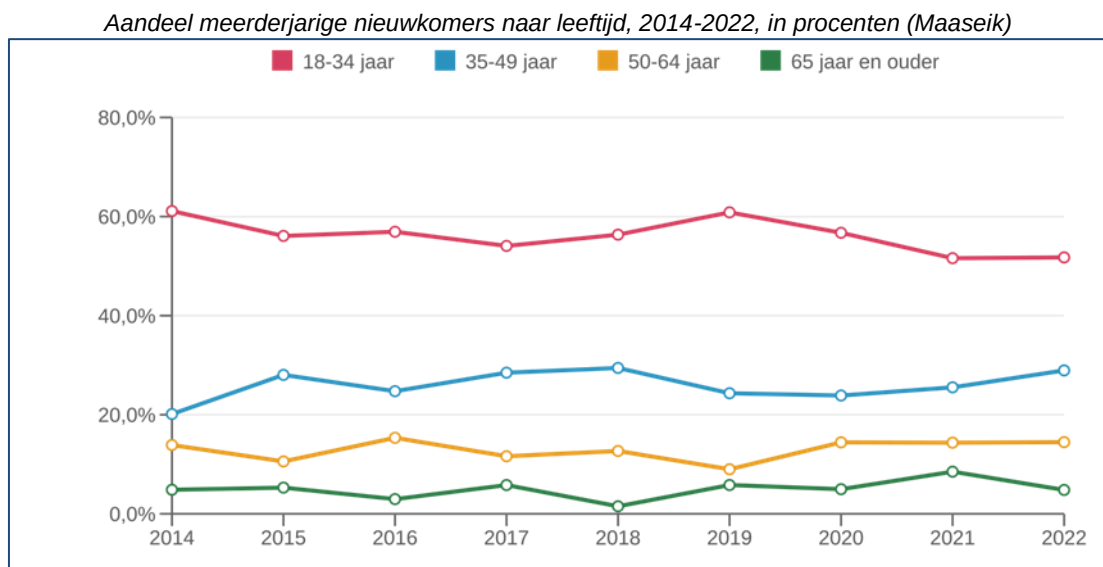
⁶⁸ Lokale integratiescan (2024). Concreet gaat het om de som van: het aantal meerderjarige inburgeraars met een vreemde (= niet-Belgische) nationaliteit dat zich voor het eerst en voor langere duur (meer dan 3 maanden) in België komt vestigen; het aantal meerderjarige inburgeraars met de Belgische nationaliteit dat voor het eerst sedert niet langer dan 12 opeenvolgende maanden in het bevolkingsregister van de gemeente werd ingeschreven; het aantal meerderjarige asielzoekers dat meer dan 4 maanden geleden een asielaanvraag heeft ingediend; het aantal meerderjarige personen dat recent als doelgroep van inburgering werd gedetecteerd, maar niet onder categorie 1, 2 en 3 valt (bv. slachtoffers van mensenhandel met een attest van immatriculatie model A) dat geldig is voor meer dan 3 maanden.

⁶⁹ Lokale integratiescan (2024).

Binnen de categorie nieuwkomers is slechts **14,9% verplicht** een *inburgeringstraject* te volgen. Precies de helft van de meerderjarige nieuwkomers valt onder de categorie “EU met voldoende bestaansmiddelen”⁷⁰:

Bovendien opmerkelijk: **51,8%** van de meerderjarige nieuwkomers is tussen de **18 en 34 jaar oud**.⁷¹

⁷⁰ Lokale integratiescan (2024).

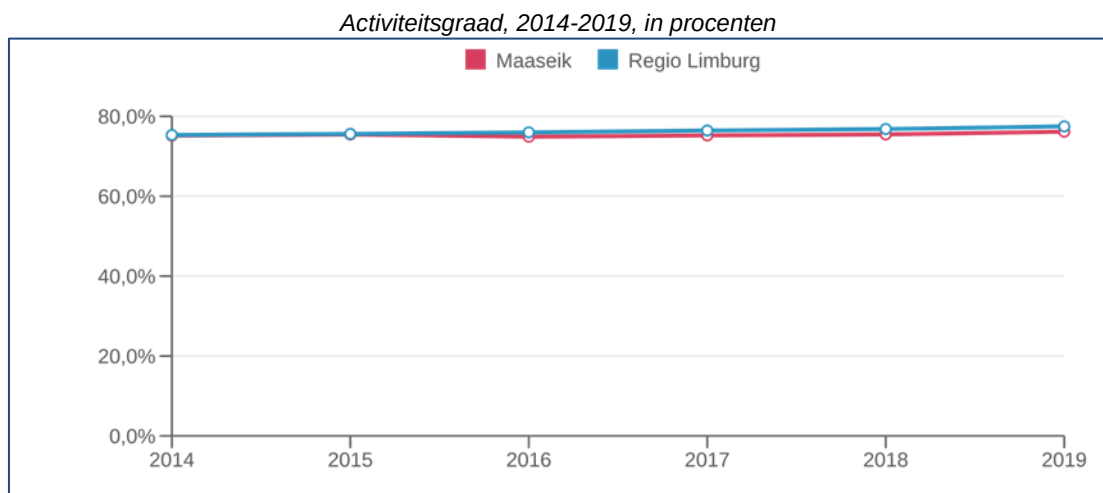
⁷¹ Lokale integratiescan (2024).

Economische factoren

Beschikbare data

Werk en werkloosheid

De **activiteitsgraad** heeft betrekking op het aandeel van de beroepsbevolking⁷² in de totale bevolking op arbeidsleeftijd (van 20 t.e.m. 64 jaar). Van de totale bevolking op arbeidsleeftijd, zijn er in Maaseik **76,2%** mensen aan het werk of actief op zoek naar werk. Dit aandeel ligt in lijn met de resultaten voor de regio Limburg (77,5%) maar lager dan in het Vlaams Gewest (79,7%).⁷³ Over de afgelopen jaren is een **toename** van de **activiteitsgraad** merkbaar.

De **werkzoekendengraad** heeft betrekking op het aandeel van de werkzoekenden⁷⁴ zonder werk (15-64 jaar) in de totale beroepsbevolking⁷⁵ (15-64 jaar). Het betreft voor Maaseik ong. **15%**, gelijkaardige cijfers vinden we terug in de regio Limburg en het Vlaams Gewest.⁷⁶

De werkzoekendengraad wordt hieronder weergegeven voor de leeftijdsgroep van 15-24-jarigen en voor de leeftijdsgroep van 50-64-jarigen. In beide leeftijdscategorieën **neemt de graad van werkzoekenden aanzienlijk af** de laatste jaren. Een positieve trend die we ook in de regio Limburg en het Vlaams Gewest kunnen waarnemen.⁷⁷

⁷² De beroepsbevolking bestaat uit diegenen die aan het werk zijn (werkenden) en zij die beschikbaar zijn voor een job en actief op zoek naar werk (niet-werkende werkzoekenden).

⁷³ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Vlaamse Arbeidsrekening. Geen gegevens bekend voor de Belfius-cluster.

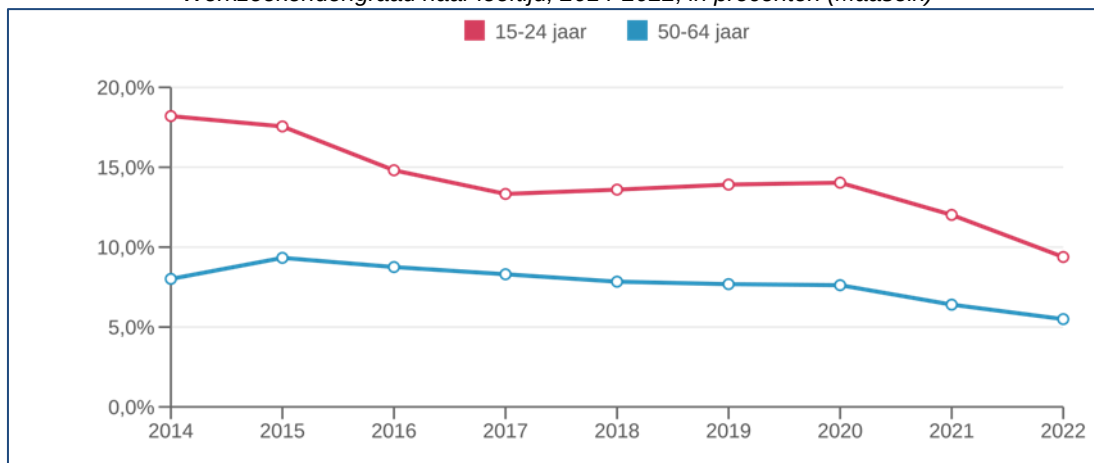
⁷⁴ De werkzoekenden zonder werk (WZW) zijn personen zonder job die zich bij de VDAB als werkzoekende hebben ingeschreven.

⁷⁵ De beroepsbevolking is samengesteld uit werkenden (loontrekkenden, zelfstandigen en helpers) en werkzoekenden zonder werk.

⁷⁶ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Vlaamse Arbeidsrekening. Geen gegevens bekend voor de Belfius-cluster.

⁷⁷ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Werkzoekendengraad naar leeftijd, 2014-2022, in procenten (Maaseik)

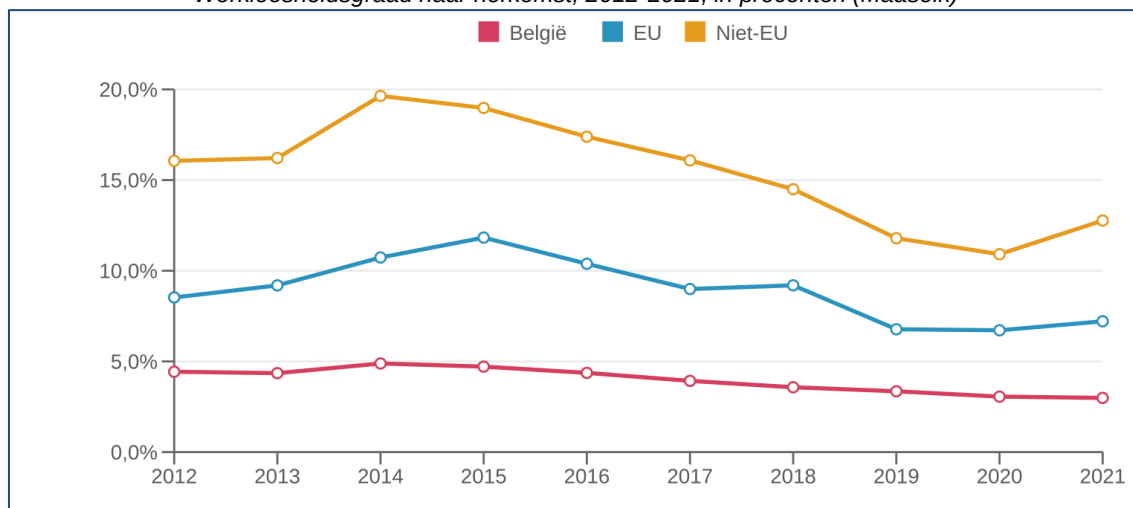
De werkloosheidsgraad ligt in Maaseik het hoogst bij de inwoners met een **niet-EU herkomst**. Er zijn geen cijfers beschikbaar voor regio Limburg, maar er kan wel vergeleken worden met het Vlaams Gewest. De werkloosheidsgraad ligt in elke categorie hoger dan in het Vlaams Gewest.⁷⁸

Werkloosheidsgraad naar herkomst	Maaseik	Vlaams Gewest
Herkomst België	3,0%	2,5%
Herkomst EU	7,2%	4,9%
Herkomst niet-EU	12,8%	9,1%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

De evolutie over de jaren heen toont aan dat de werkloosheidsgraad vooral bij inwoners met EU- of niet-EU-herkomst terug in stijgende lijn evolueert sedert 2019.⁷⁹

Werkloosheidsgraad naar herkomst, 2012-2021, in procenten (Maaseik)

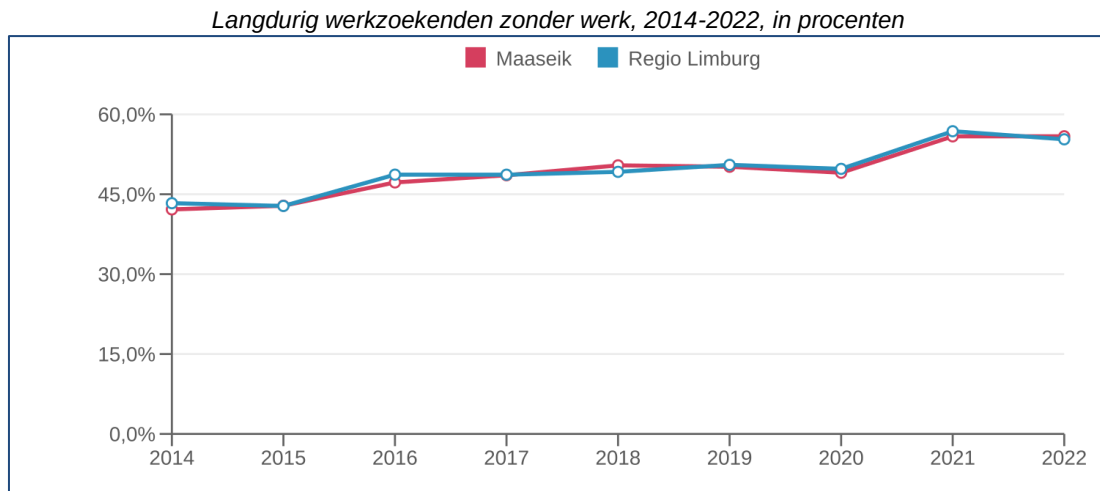

⁷⁸ Gemeente- en stadsmonitor (2024), Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.

⁷⁹ Lokale integratiescan (2024).

Het aandeel **langdurig werkzoekenden**⁸⁰ zonder werk in de totale groep van werkzoekenden zonder werk⁸¹ ligt voor Maaseik op **55,9%**, vergelijkbaar met de regio Limburg (55,3%) maar hoger dan in Vlaams Gewest (46,5%).⁸²

De **evolutie** over de afgelopen jaren toont aan dat het aandeel **sterk is toegenomen**, hoewel de graad van werkzoekenden op zich afnam (zie hierboven).⁸³ Om deze reden komt het aangewezen voor om deze evolutie goed op te volgen.

De **spanningsratio** geeft aan **hoeveel werkzoekenden zonder werk**⁸⁴ er beschikbaar zijn **ten opzichte van** het totaal **aantal openstaande vacatures**⁸⁵, als gemiddelde over de maanden januari-december.⁸⁶ In 2023 was dit cijfer in Maaseik **5,5**, en dat is merkkelijk **hoger** in vergelijking met de regio Limburg (2,6), het Vlaams Gewest (3,0) en de Belfius-cluster (4,2). Wanneer deze ratio daalt, neemt de **krapte op de arbeidsmarkt toe**. Dit is een evolutie die we inderdaad over de afgelopen jaren kunnen waarnemen voor Maaseik en voor regio Limburg en het Vlaams Gewest: de spanningsratio neemt telkens meer af en de krapte op de arbeidsmarkt neemt dus steeds meer toe.⁸⁷

⁸⁰ Langdurig werkzoekenden zonder werk zijn 1 jaar of langer werkzoekend (tussen 15 en 64 jaar).

⁸¹ Personen zonder job die zich bij de VDAB als werkzoekende hebben ingeschreven (tussen 15 en 64 jaar).

⁸² Gemeente- en stadsmonitor (2024) en VDAB Studiedienst. Geen gegevens bekend voor de Belfius-cluster.

⁸³ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en VDAB Studiedienst. Geen gegevens bekend voor de Belfius-cluster.

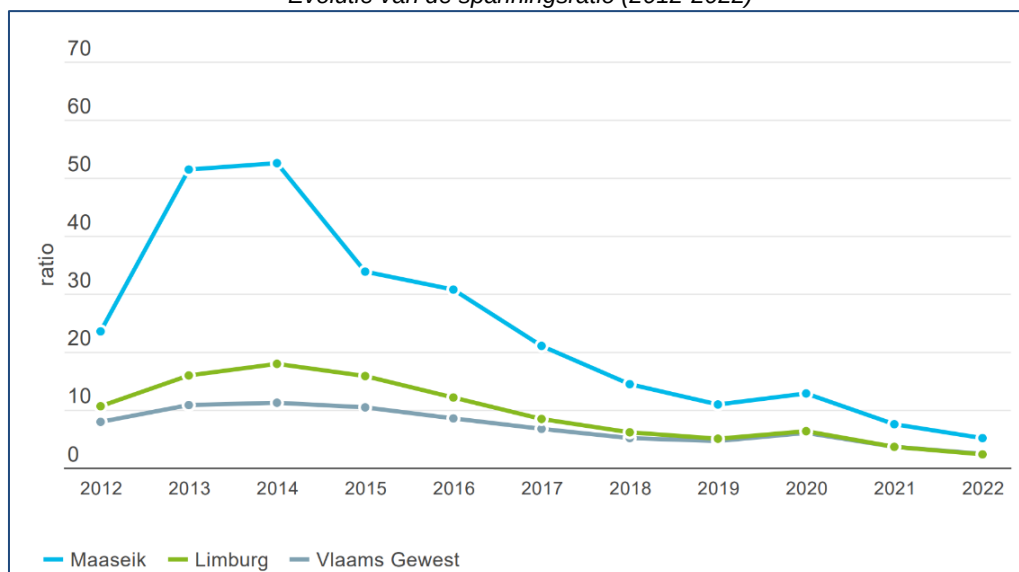
⁸⁴ Personen zonder job die zich bij de VDAB als werkzoekende hebben ingeschreven.

⁸⁵ De openstaande VDAB-vacatures tonen de voorraad aan vacatures die op de laatste dag van de maand bij de VDAB uitstaan.

⁸⁶ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en VDAB Studiedienst.

⁸⁷ Provincie in cijfers (2024).

Evolutie van de spanningsratio (2012-2022)

Economisch weefsel

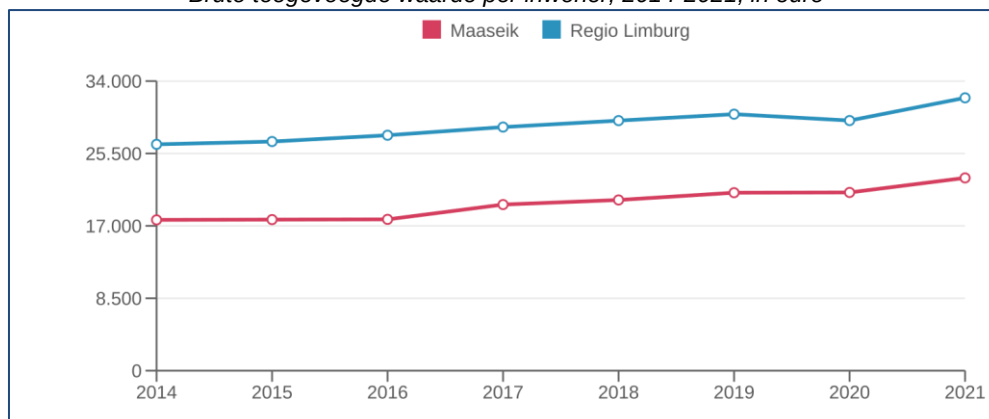
De **bruto toegevoegde waarde** is het verschil tussen de marktwaarde van de in één jaar geproduceerde goederen en diensten en de marktwaarde van de in het productieproces verbruikte goederen en diensten. Het is met andere woorden de waarde die de productiefactoren arbeid en kapitaal toevoegen aan de verbruikte of intermediaire goederen en diensten. De bruto toegevoegde waarde wordt hieronder uitgedrukt per inwoner (2021).⁸⁸ Er kan opgemerkt worden dat Maaseik op dit vlak **lager scoort** dan de benchmarks.

	Maaseik	Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Bruto toegevoegde waarde/ inwoner in €	22.634	32.034	39.507	28.226

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Er is over de afgelopen jaren heen **wel een positieve evolutie** te bemerken, maar de kloof ten opzichte van het Limburgs gemiddelde blijft nagenoeg gelijk.

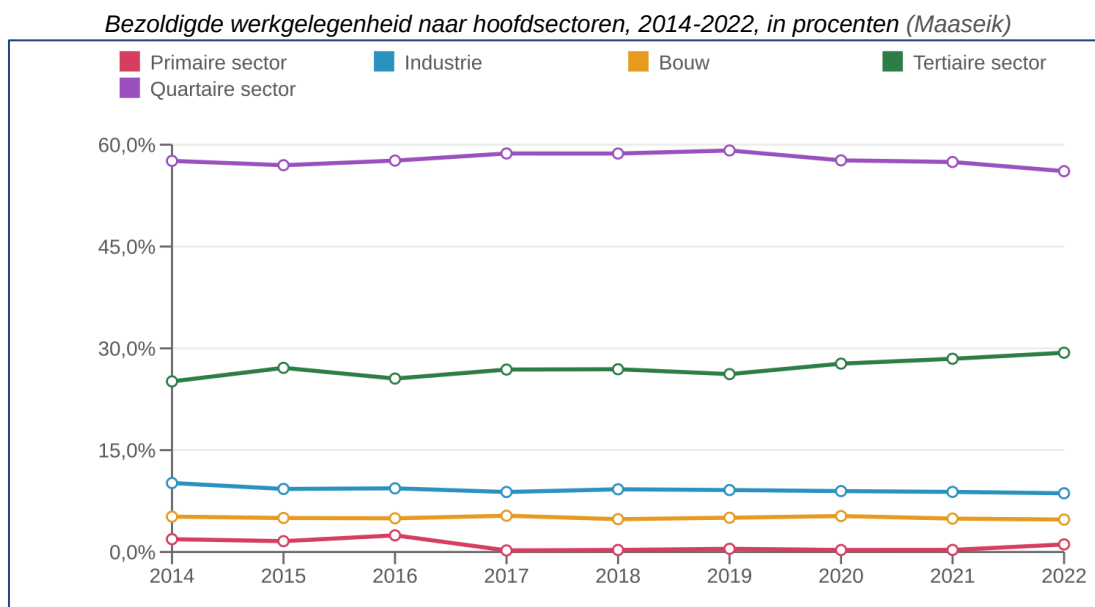
Bruto toegevoegde waarde per inwoner, 2014-2021, in euro

⁸⁸ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en STATBEL.

Het **aandeel bezette oppervlakte bedrijventerreinen** op het grondgebied van de stad is in Maaseik 84,9%. Dit percentage ligt **hoger** dan in de regio Limburg (82,1%) en komt in de buurt van het percentage in het Vlaams Gewest (85,7%). Over de jaren heen is de evolutie haast lineair gebleven.⁸⁹

Als we nagaan waar de **(bezoldigde) werkgelegenheid** zich voordoet in Maaseik, dan kan er een indeling gemaakt worden volgens de volgende **hoofdsectoren**⁹⁰:

Maar liefst **56,1%** van de bezoldigde werkgelegenheid in Maaseik doet zich voor in de **quartaire sector**, die betrekking heeft op de niet-commerciële dienstverlening (bv. ziekenhuizen, gezondheidszorg, sociaal werk en onderwijs). Dat percentage ligt aanzienlijk **hoger** in vergelijking met de regio Limburg (35,9%) en het Vlaams Gewest (33,5%).

We krijgen hier nog een beter zicht op als we nagaan in welke diensten men meer bepaald tewerkgesteld is in Maaseik. De top 3 op vlak tewerkstelling is het onderwijs, de menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening met huisvesting.⁹¹

Top 10 loontrekkende tewerkstelling in diensten (2022)	Loontrekkende tewerkstelling (n)	% in Maaseik	% in Limburg	% in Vlaams Gewest
Onderwijs	1.088	19,6	10,3	10,0
Menselijke gezondheidszorg	698	12,6	6,0	5,9
Maatschappelijke dienstverlening met huisvesting	514	9,3	4,6	4,8
Maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting	363	6,5	5,9	4,7
Diensten i.v.m. gebouwen, landschapsverzorging	345	6,2	5,0	4,4
Detailhandel m.u.v. handel in auto's en motorfietsen	340	6,1	6,3	6,3

⁸⁹ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Agentschap Innoveren en Ondernemen. Geen gegevens bekend voor de Belfius-cluster.

⁹⁰ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

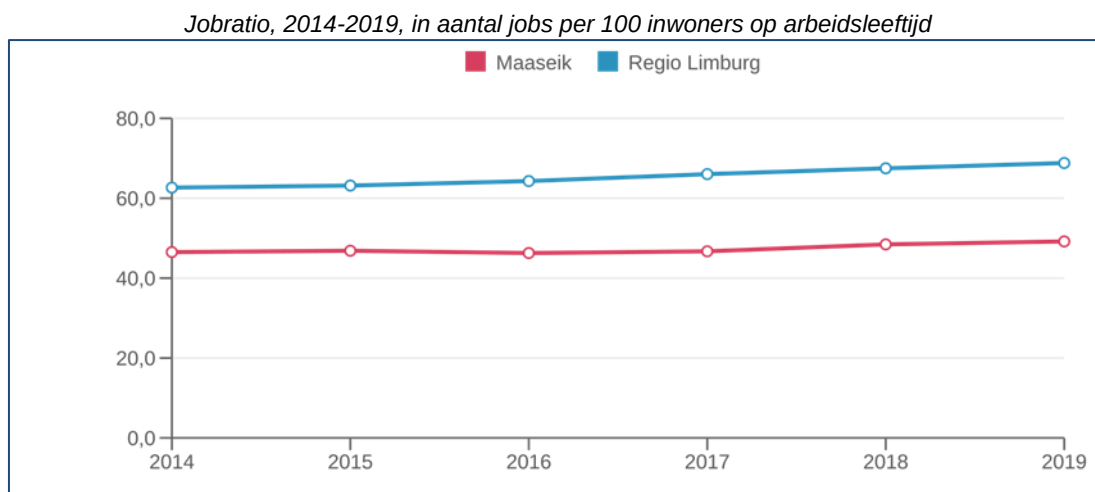
⁹¹ Provincie in cijfers (2024) en RSZ.

Openbaar bestuur en defensie, verplichte sociale verzekeringen	329	5,9	7,3	6,3
Groothandel en handelsbemiddeling, m.u.v. handel in motorvoertuigen en moto's	204	3,7	3,9	5,6
Eet- en drinkgelegenheden	172	3,1	2,6	2,4
Verschaffen van accommodatie	79	1,4	0,9	0,6

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Een andere belangrijke bron van werkgelegenheid in Maaseik is de **tertiaire sector (29,4%)**. Tot de tertiaire sector rekent men o.a. winkels, horeca, kappers, zakelijke dienstverleners, advocaten, ICT-bedrijven en andere dienstverleners. In vergelijking met de regio Limburg en het Vlaams Gewest (45,2%) ligt dit percentage in Maaseik wel **lager** (40,9%).

De **jobratio** is een parameter die het aantal jobs⁹² per 100 inwoners op arbeidsleeftijd (15-64 jaar) weergeeft.⁹³ We beschikken hiervoor enkel over cijfers van 2019. De jobratio in Maaseik bestond op dat ogenblik uit **49,2 jobs op 100 inwoners op arbeidsleeftijd. Aanzienlijk lager** dan in de regio Limburg (68,8), het Vlaams Gewest (73,7) en de Belfius-cluster (57,8). De evolutie van het aantal jobs verloopt weliswaar licht stijgend vanaf 2018 (daarvoor haast lineair):

Ook nuttig om te weten is hoeveel inwoners in Maaseik werken of zich net naar een andere gemeente verplaatsen om te gaan werken.⁹⁴ Van het totaal aantal personen die werken in Maaseik, wonen er **58,4%** buiten de stad (**inkomende pendel**, 2019). Van het totaal aantal werkende inwoners in Maaseik, verplaatst maar liefst **75,7%** zich voor hun werk naar een andere stad of gemeente (**uitgaande pendel**, 2019). Er is dus een **hoge frequentie van woon-werkverkeer**.

Eveneens valt voor Maaseik op dat de **inkomende woon-schoolpendel hoger** ligt voor het secundair onderwijs, vergeleken met andere steden en gemeenten in Limburg.⁹⁵

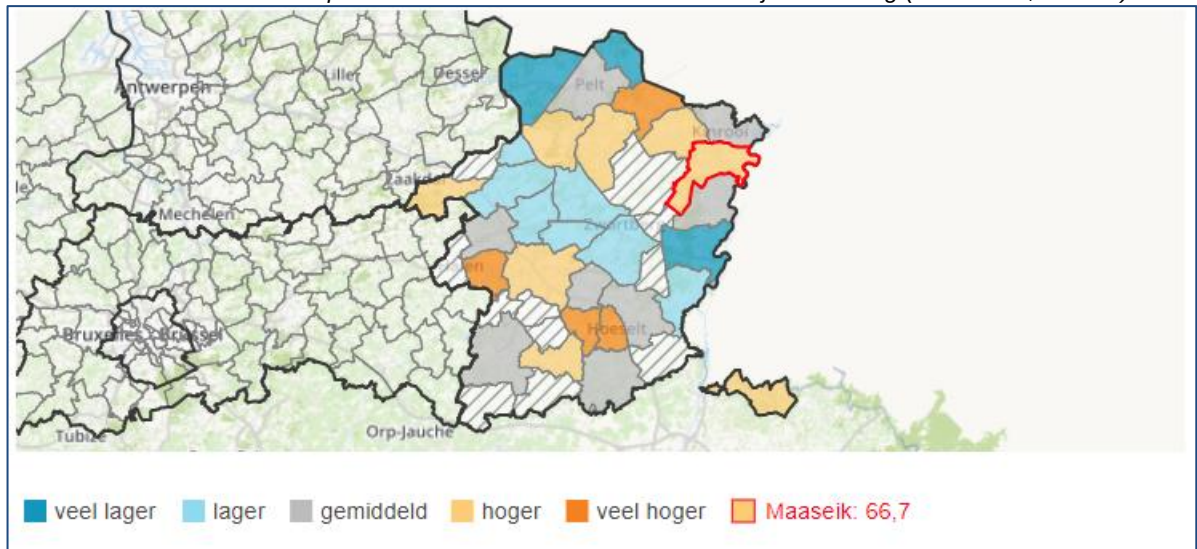
⁹² Jobs zijn de vervulde arbeidsplaatsen bij de in de gemeente gevestigde productie-eenheden. Het totaal aantal jobs wordt gevormd door het totaal aantal loontrekkende jobs, de jobs van zelfstandigen en de jobs van helpers.

⁹³ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

⁹⁴ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Steunpunt Werk, Departement Werk en Sociale Economie.

⁹⁵ Provincie in cijfers (2024). Het betreft de instroom van leerlingen secundair onderwijs (t.o.v. leerlingen die hier naar school gaan (in percentage).

Inkomende woon-schoolpendel van scholieren secundair onderwijs in Limburg (2022-2023, z-score)

Ondernemingen

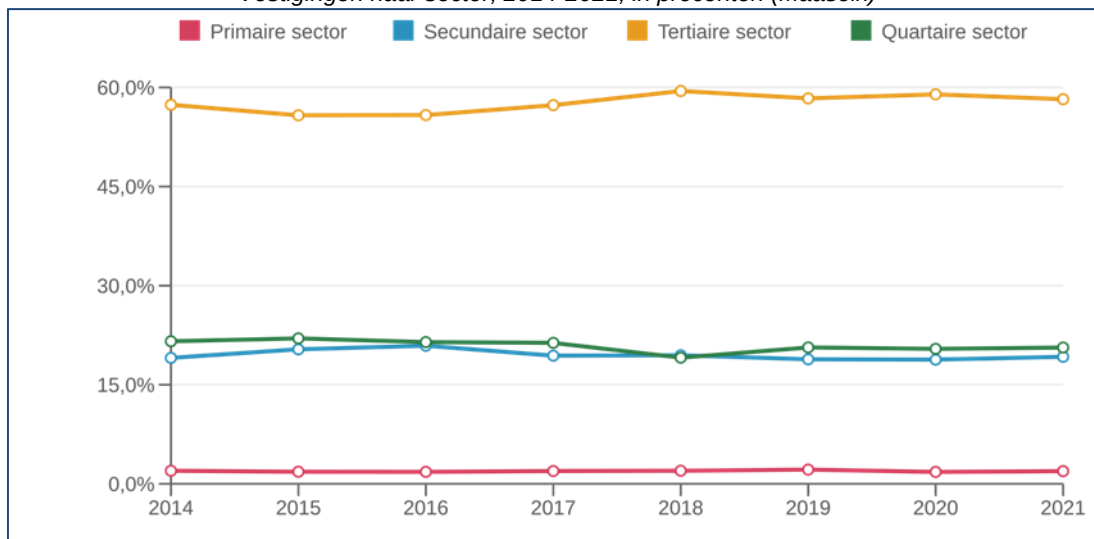
Volgens de laatste cijfers (2022) zijn er in absolute aantallen **2.419 btw-plichtige ondernemingen** gevestigd in Maaseik.⁹⁶ De verhouding daarbij is 50,8% natuurlijke personen en 49,2% rechtspersonen. Bij de benchmarks ligt het percentage rechtspersonen wat hoger, 54,6% in de regio Limburg en 55,9% in het Vlaams Gewest.

Verder kan worden nagegaan wat de verdeling van het **aantal vestigingen met personeel** is naargelang de **hoofdsectoren**: primair, secundair, tertiair en quartair.⁹⁷ Hierbij valt op dat een **hoog aandeel** vestigingen gelieerd is aan de **tertiaire** sector. Dit aandeel ligt echter in het Vlaams Gewest hoger (64,1%) alsook in de Belfius-cluster (62,0%). Tevens valt op dat het aandeel vestigingen in de **quartaire** sector **aanzienlijk hoog** is in Maaseik (20,6%). Dit aandeel ligt bv. lager in het Vlaams Gewest (15,9%) en in de Belfius-cluster (16,4%). Een gelijkaardige trend bleek eerder al uit de analyse van de bezoldigde werkgelegenheid (zie *supra*) en is mede verklaarbaar door de talrijke onderwijsinstellingen op het grondgebied, de aanwezigheid van het Ziekenhuis ZOL Maas en Kempen, alsook de diverse voorzieningen voor thuis- en ouderenzorg (zie top 10 loontrekkende tewerkstellingen in Maaseik, *supra*).

⁹⁶ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en STATBEL.

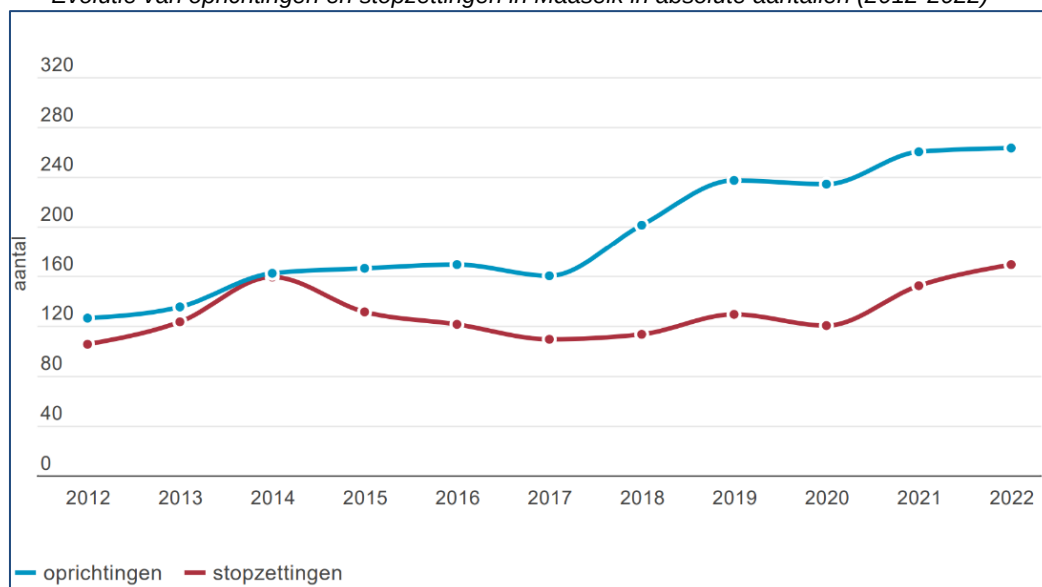
⁹⁷ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

Vestigingen naar sector, 2014-2021, in procenten (Maaseik)

De **oprichtingsratio** geeft de verhouding weer tussen het aantal oprichtingen in een bepaald jaar tegenover het aantal ondernemingen in dat jaar, uitgedrukt per 100 ondernemingen.⁹⁸ Voor Maaseik lag dit cijfer op **11,2** (anno 2022), aldus **lager** in vergelijking met de regio Limburg (12,2) en het Vlaams Gewest (12,1).

De **stopzettingsratio** geeft de verhouding weer tussen het aantal stopzettingen in een bepaald jaar tegenover het aantal ondernemingen in dat jaar, uitgedrukt per 100 ondernemingen. Voor Maaseik is dit cijfer **7,2** (anno 2022), waar dit voor de regio Limburg 7,3 en voor het Vlaams Gewest 7,1 is.⁹⁹ De score ligt aldus in lijn van het **gemiddelde**.

Evolutie van oprichtingen en stopzettingen in Maaseik in absolute aantallen (2012-2022)¹⁰⁰

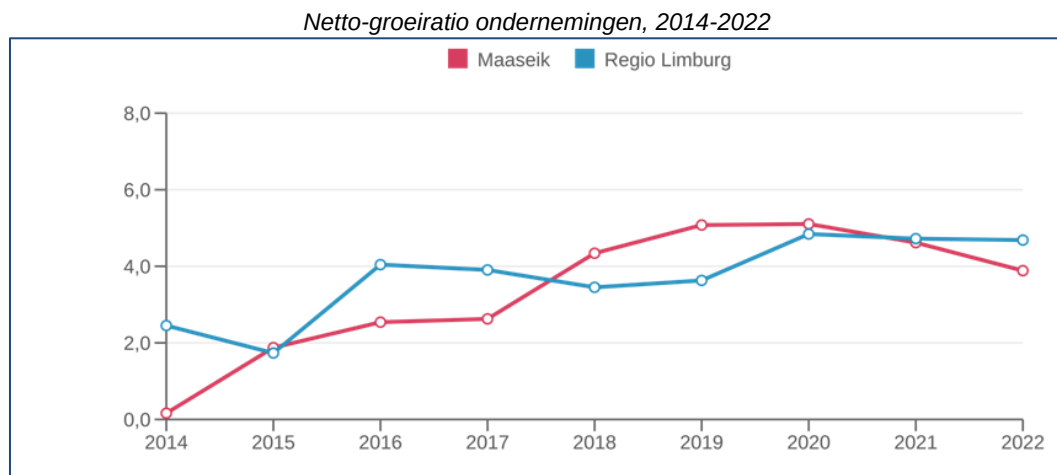
⁹⁸ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en STATBEL.

⁹⁹ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en STATBEL.

¹⁰⁰ Provincie in cijfers (2024).

De **netto-groei ratio** geeft het verschil weer tussen het aantal oprichtingen en het aantal stopzettingen in een bepaald jaar tegenover het aantal ondernemingen in dat jaar, uitgedrukt per 100 ondernemingen. Dit is eigenlijk het verschil tussen de oprichtingsratio en de stopzettingsratio. Voor Maaseik ligt dit cijfer op **4,0**, aldus **lager** dan de regio Limburg (4,9), het Vlaams Gewest (5,1) en de Belfius-cluster (4,4).¹⁰¹

De evolutie van dit cijfer over de afgelopen jaren heen, geeft een duidelijk beeld van de groei van de ondernemingen in Maaseik: voor de covidcrisis nam de groei toe maar sedert de covidcrisis is er **een dalende trend** ingezet. Een ontwikkeling die best goed opgevolgd wordt. In de regio Limburg was er eerder sprake van een stagnatie de afgelopen jaren.¹⁰²

Detailhandel en lokale economie

Maaseik telt 539 **handelspanden**. In 2013 waren er nog 613 handelspanden. Het aantal handelspanden is tussen 2013 en 2023 **sterk gedaald** met 12,1% (voor de regio Limburg is dit een daling met 7,9%). Het aantal handelspanden per 1.000 inwoners ligt evenwel nog steeds **hoger** in Maaseik (20,3) dan in regio Limburg (17,7) en het Vlaams Gewest (17,1).¹⁰³

Naast het aantal handelspanden is de **evolutie** van de **winkelvloeroppervlakte** een belangrijke indicator om de ontwikkeling van het handelsaanbod in kaart te brengen. In 2013 omvatte de totale winkelvloeroppervlakte in Maaseik 56.285 m², terwijl dit in 2023 nog 48.471 m² was. In Maaseik is er dus, ten opzichte van 2013, een **sterke afname** geweest van de winkelvloeroppervlakte met 13,9% (in regio Limburg gaat het om een afname van 8,5%). Door de trend die zich de afgelopen jaar heeft doorgezet, ligt de winkelvloeroppervlakte per 1.000 inwoners in Maaseik (1.885,1 m²) nu **lager** dan in regio Limburg (2.257 m²) en het Vlaams Gewest (1.900,2 m²).¹⁰⁴

Ook **leegstand** is een belangrijk aandachtspunt. Leegstaande handelspanden zijn nooit volledig te vermijden maar de mate van leegstand dient evenwel goed opgevolgd te worden, zodat het fenomeen voldoende beheersbaar blijft. In Maaseik staat **15,0%** van alle handelspanden leeg. In vergelijking met 2013 stellen we een **lichte afname** van de leegstand vast. In 2013 stond namelijk 15,3% van de handelspanden leeg. In de regio Limburg is dit

¹⁰¹ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en STATBEL.

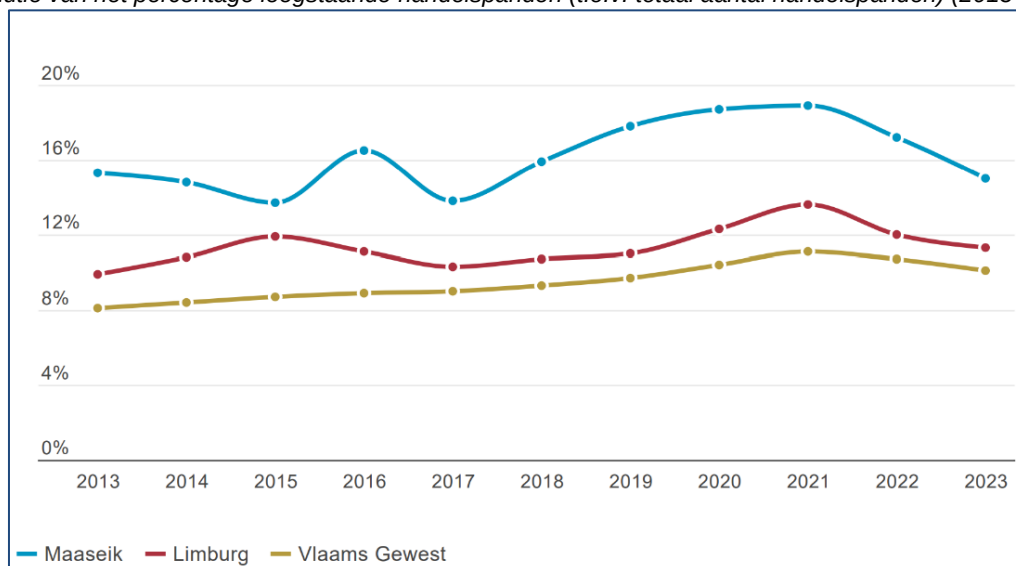
¹⁰² Gemeente- en stadsmonitor (2024) en STATBEL.

¹⁰³ Provincie in cijfers (2024) en Locatus.

¹⁰⁴ Provincie in cijfers (2024) en Locatus.

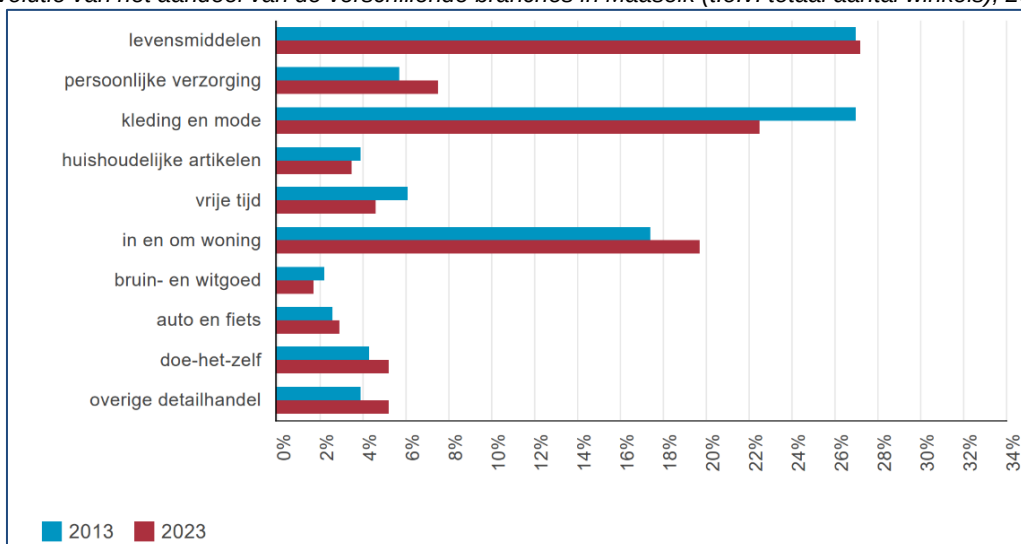
aandeel toegenomen (van 9,9% in 2013 naar 11,3% in 2023). De cijfers tonen wel aan dat er een **hogere mate** van leegstand is in Maaseik in vergelijking met de benchmarks.¹⁰⁵

Evolutie van het percentage leegstaande handelspanden (t.o.v. totaal aantal handelspanden) (2013-2023)

In 2013 telde Maaseik in totaal 230 winkels, in 2023 nog 173. In 2023 vormt de categorie **'levensmiddelen'** 27,2% van het totaal aantal winkels, **'kleding en mode'** 22,5% en **'in en om woning'** 19,7%.¹⁰⁶ Gezamenlijk is dit 69,4% en daarmee nemen deze drie sectoren de meerderheid van het totaal aantal winkels voor hun rekening in Maaseik. 'Kleding en mode' en 'vrije tijd' kenden de sterkste terugval over een periode van 10 jaar. Dit kan wellicht o.m. verklaard worden door de sterke toename van online aankopen. 'Persoonlijke verzorging' en 'in en om woning' kende een belangrijke opmars in vergelijking met 10 jaar geleden.

Evolutie van het aandeel van de verschillende branches in Maaseik (t.o.v. totaal aantal winkels), 2023

¹⁰⁵ Provincie in cijfers (2024) en Locatus.

¹⁰⁶ Provincie in cijfers (2024) en Locatus.

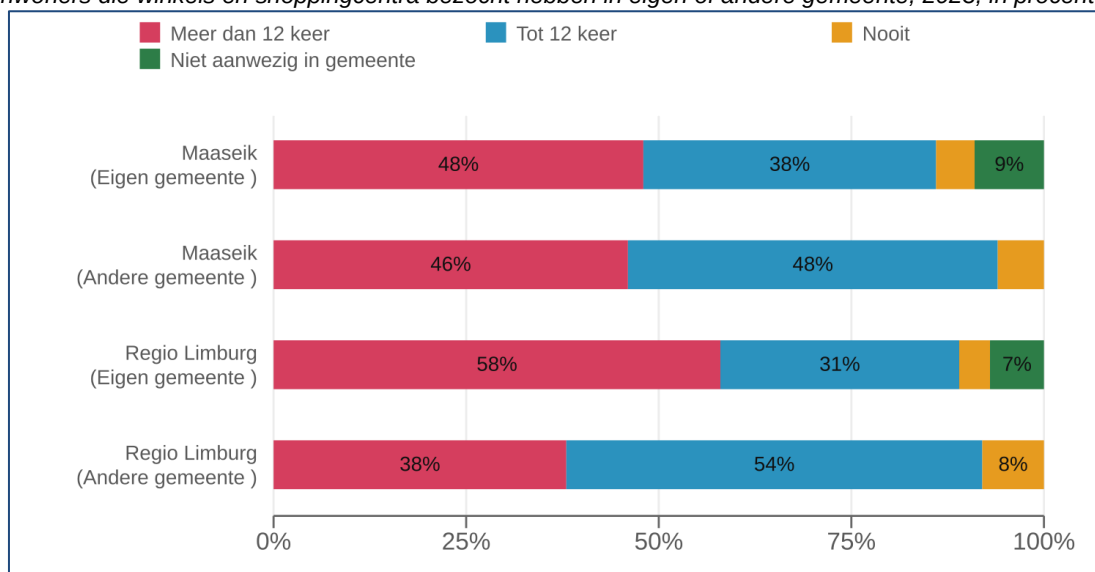
Bij een burgerbevraging in het kader van de gemeente- en stadsmonitor vinden 61% van de respondenten uit Maaseik dat er in hun stad **voldoende winkels** zijn voor **dagelijkse boodschappen**. 30% is het daar niet mee eens. Deze cijfers wijken aanzienlijk af van de benchmarks.¹⁰⁷

Inwoners dat vindt dat er voldoende winkels zijn voor dagelijkse boodschappen, 2023, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Eens	61%	71%	72%	70%
Neutraal	9%	9%	9%	10%
Oneens	30%	20%	19%	20%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Ook blijkt dat de respondenten uit Maaseik **minder frequent een winkel/shopping bezoeken** in hun stad, vergeleken met de benchmark regio Limburg. In vergelijking met regio Limburg trekt een groter aandeel respondenten naar een andere gemeente om (frequent) te winkelen. De cijfers voor het Vlaams Gewest lopen ongeveer gelijk met deze voor de regio Limburg.¹⁰⁸

Inwoners die winkels en shoppingcentra bezocht hebben in eigen of andere gemeente, 2023, in procenten

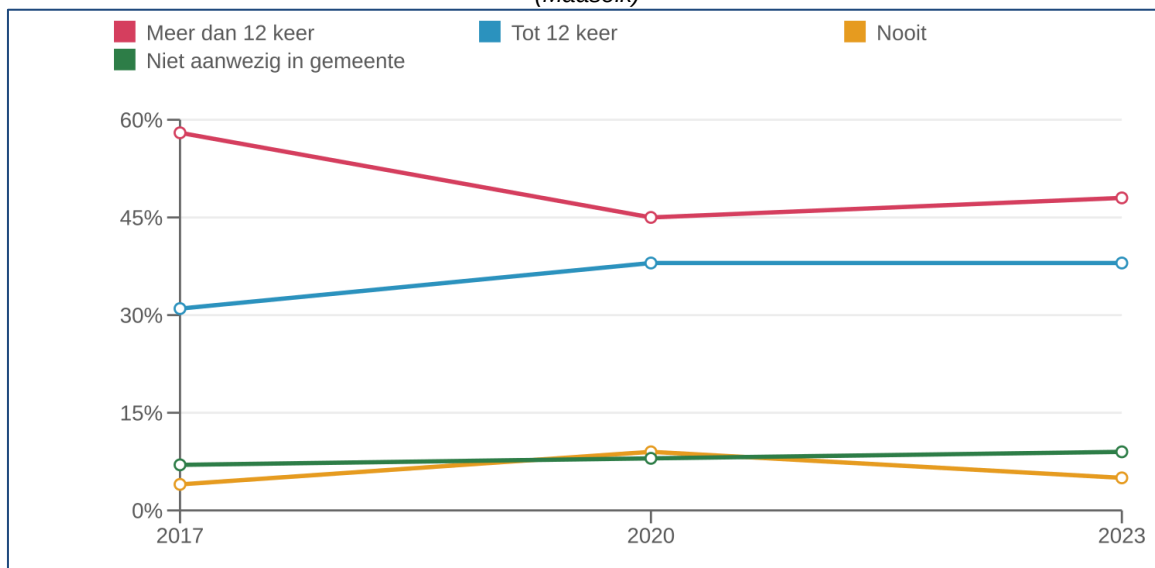
Een analyse van de cijfers over de afgelopen periode maakt duidelijk dat het aandeel respondenten die **frequent** winkelen in de eigen stad sterk is **afgenomen** in de periode 2017-2020. Hierna is een lichte **stijging** waarneembaar¹⁰⁹:

¹⁰⁷ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

¹⁰⁸ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

¹⁰⁹ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Inwoners die winkels en shoppingcentra bezocht hebben in eigen gemeente, 2017-2023, in procenten (Maaseik)

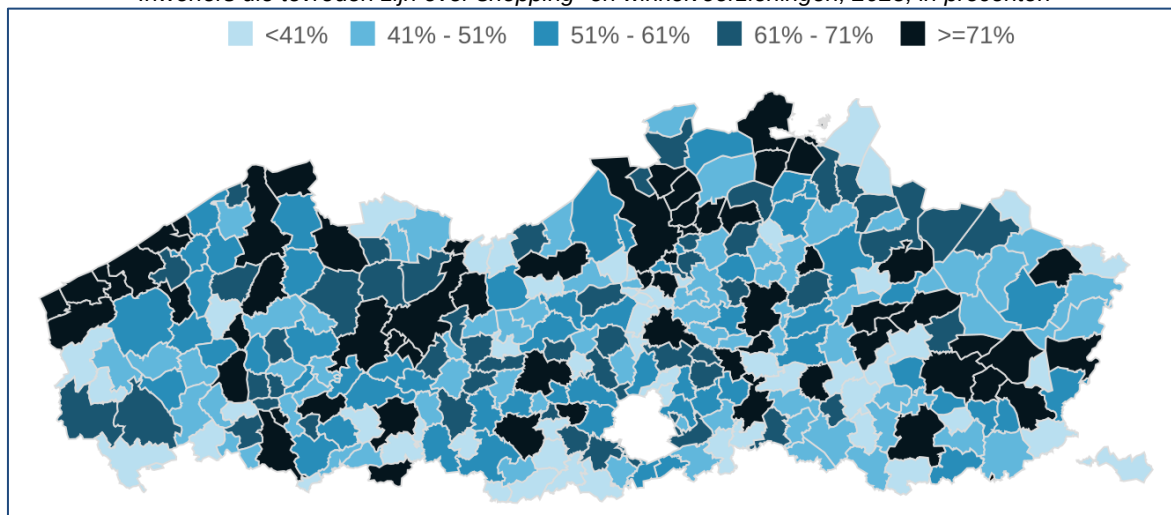

Wat de **tevredenheid** van de respondenten over de shopping- en winkelvoorzieningen in Maaseik betreft, valt op dat deze **opvallend lager** ligt in vergelijking met de benchmarks¹¹⁰:

Inwoners die tevreden zijn over shopping- en winkelvoorzieningen, 2023, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Tevreden	41%	62%	63%	63%
Neutraal	21%	18%	18%	18%
Ontevreden	38%	20%	19%	19%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Inwoners die tevreden zijn over shopping- en winkelvoorzieningen, 2023, in procenten

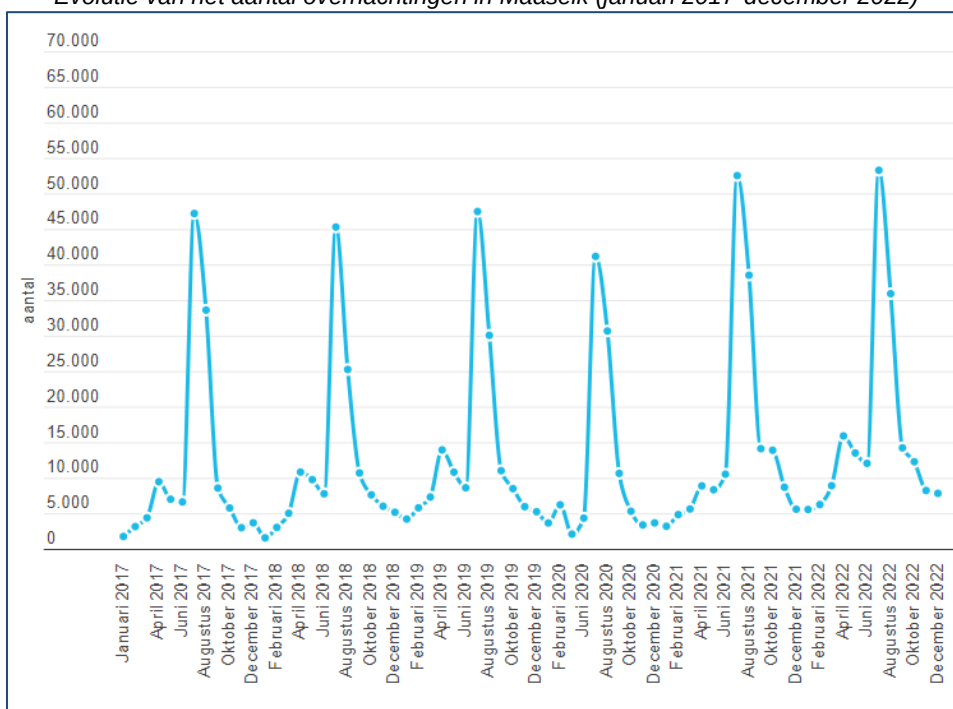
¹¹⁰ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Toerisme

Belangrijk is ook om een goed zicht te hebben op evoluties in de toeristische sector. We brengen daarom het aantal maandelijkse toeristische overnachtingen en aankomsten in Maaseik in kaart.¹¹¹ Voor de interpretatie van de cijfers van 2020 en 2021 is het van belang om rekening te houden met de lockdowns als gevolg van de coronapandemie.

Onderstaande figuur toont niet alleen de evolutie van het **aantal overnachtingen per maand** over de jaren, maar ook hoe het aantal overnachtingen varieert doorheen het jaar. In de voorbije jaren lag het hoogste aantal overnachtingen in een maand tijd op 53.256 overnachtingen, dit was in juli 2022. Het kleinste aantal overnachtingen stellen we vast in januari 2018 (1.548 overnachtingen). We zien overall een **stijging** in het aantal overnachtingen over de jaren heen.¹¹²

Evolutie van het aantal overnachtingen in Maaseik (januari 2017-december 2022)

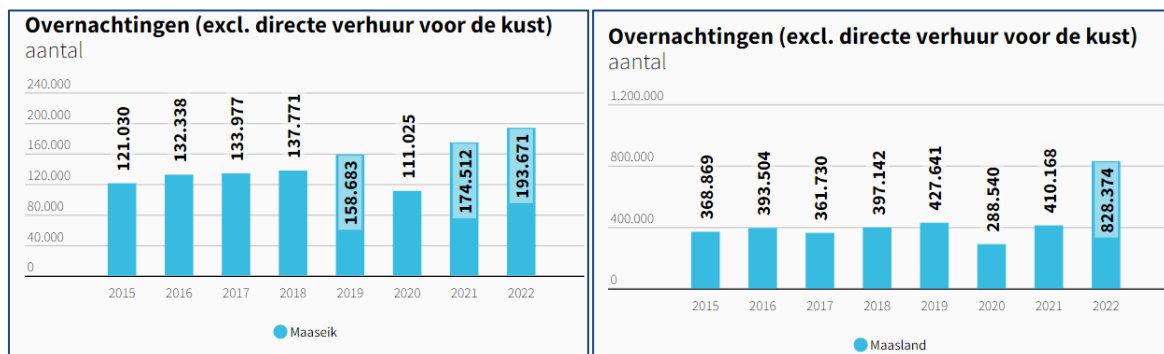

We kunnen vervolgens de cijfers voor Maaseik specifiek nog **vergelijken** met het **totaal aantal overnachtingen per jaar** voor de hele **regio Maasland**. Het aandeel overnachtingen in Maaseik maakt **23%** uit van het totaal aantal overnachtingen in de regio Maasland in 2022.¹¹³

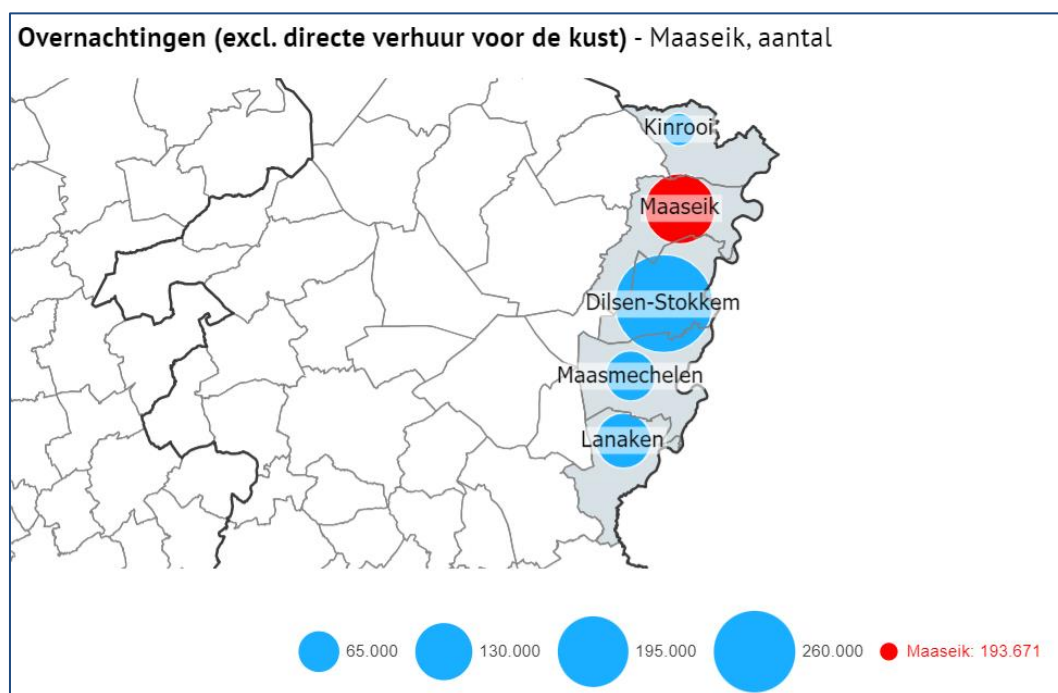
¹¹¹ Provincie in cijfers (2024). Er is sprake van een aankomst als een persoon in een collectief logiesverstrekkend verblijf aankomt en daar minstens 1 nacht verblijft. Een overnachting is iedere nacht die een gast in een collectief logiesverstrekkend bedrijf doorbrengt of is geregistreerd. Het aantal overnachtingen wordt dus berekend door het aantal aankomsten (personen) te vermenigvuldigen met het aantal nachten dat het gezelschap verblijft.

¹¹² Provincie in cijfers (2024).

¹¹³ Provincie in cijfers (2024).

Hieronder zien we de verhoudingen binnen regio Maasland in het jaar 2022. Het grootste aantal overnachtingen is te vinden in Dilsen-Stokkem (het vakantiepark Terhills Resort by CenterParcs is hier o.m. gelegen).¹¹⁴

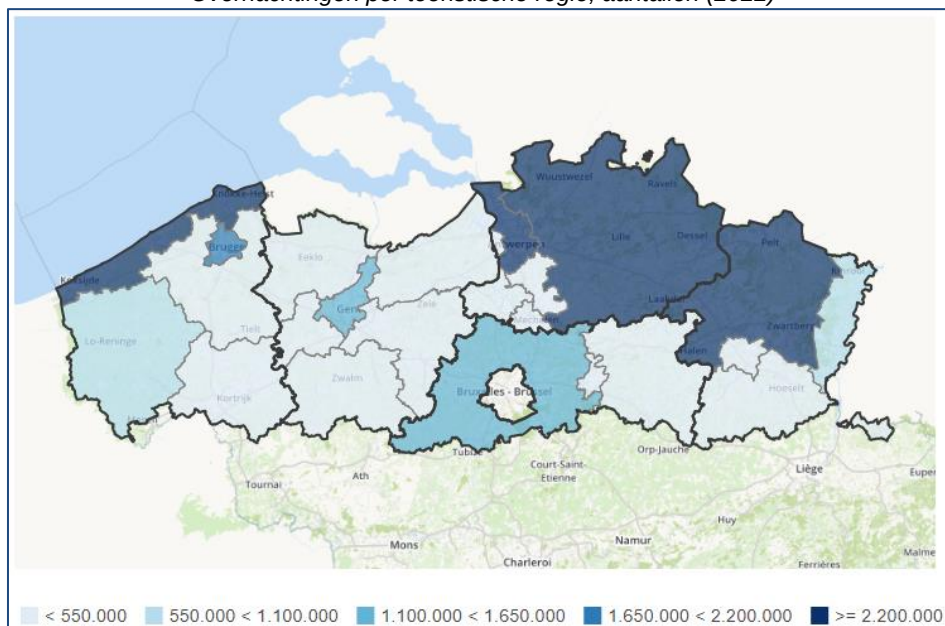

Tevens is er ook een overzichtskaart van het aantal overnachtingen per toeristische regio (2022). Voor het Maasland betreft dit aantal in absolute cijfers 828.374. Hieronder de vergelijking met overige regio's in Vlaanderen¹¹⁵:

¹¹⁴ Provincie in cijfers (2024).

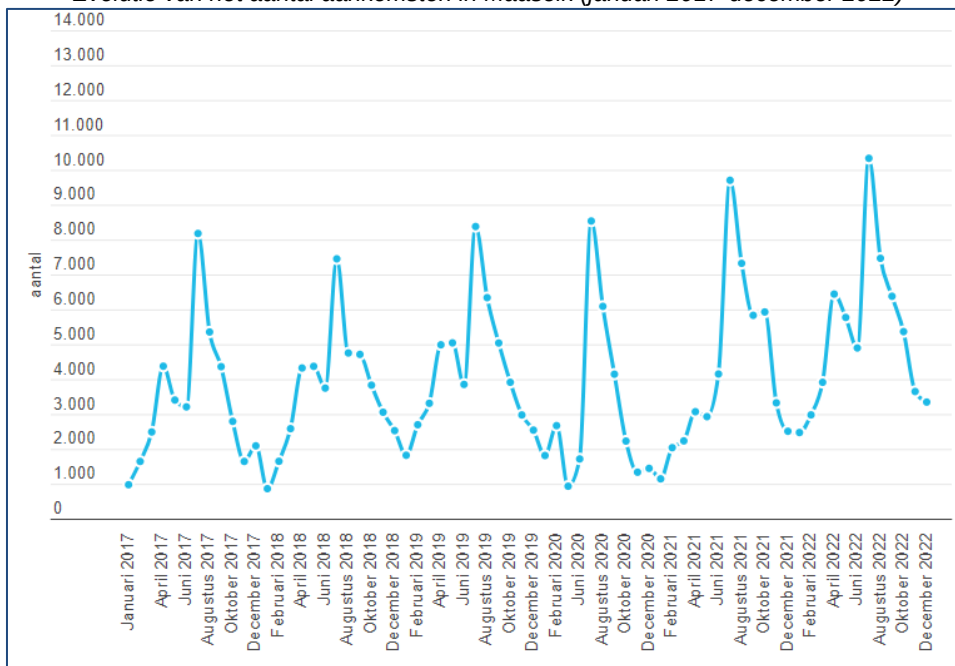
¹¹⁵ Provincie in cijfers (2024).

Overnachtingen per toeristische regio, aantallen (2022)

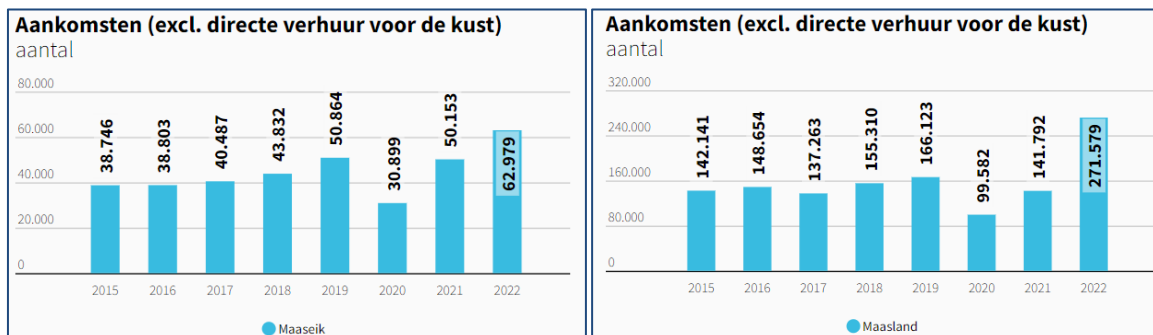
Ook het ogenblik van de aankomst van toeristen is belangrijke info (*welke periode is hierin het populairste?*). Onderstaande grafiek toont de evolutie van het **aantal aankomsten per maand** in Maaseik tussen januari 2017 en december 2022. De **meeste** aankomsten zien we telkens in de **zomerperiode**: juli 2022 (10.330 aankomsten), juli 2021 (9.701 aankomsten) en juli 2020 (8.533 aankomsten). Merklijk **minder** aankomsten zijn er in het **najaar en de winterperiode**: januari 2018 (861 aankomsten) en januari 2017 (975 aankomsten).¹¹⁶

Evolutie van het aantal aankomsten in Maaseik (januari 2017-december 2022)

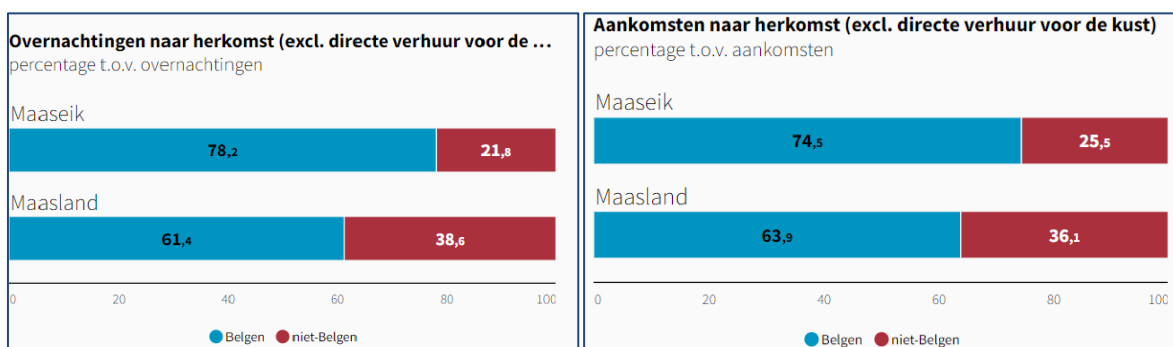

¹¹⁶ Provincie in cijfers (2024).

We kunnen vervolgens de cijfers voor Maaseik specifiek nog **vergelijken** met het totaal aantal aankomsten per jaar voor de hele **regio Maasland**. Het aandeel aankomsten in Maaseik maakt **23%** uit van het totaal aantal aankomsten in de regio Maasland in 2022.¹¹⁷

Overnachtingen en aankomsten kunnen ook nog opgesplitst worden naar **herkomstland van de toerist**. We kunnen daarbij Maaseik weer vergelijken met de regio Maasland (2022).¹¹⁸

In verhouding tot de regio Maasland zijn er in Maaseik **meer toeristen uit eigen land**. Zij maken de hoofdmoot uit van de bezoekers. Dit aandeel lag nog hoger tijdens de covidcrisis, het aandeel bezoekers uit het buitenland is weer wat toegenomen. Het aandeel Nederlandse en Duitse toeristen ligt hoog, niet verwonderlijk gezien Maaseik een grensgemeente is.¹¹⁹

¹¹⁷ Provincie in cijfers (2024).

¹¹⁸ Provincie in cijfers (2024).

¹¹⁹ Provincie in cijfers (2024).

Socio-culturele factoren

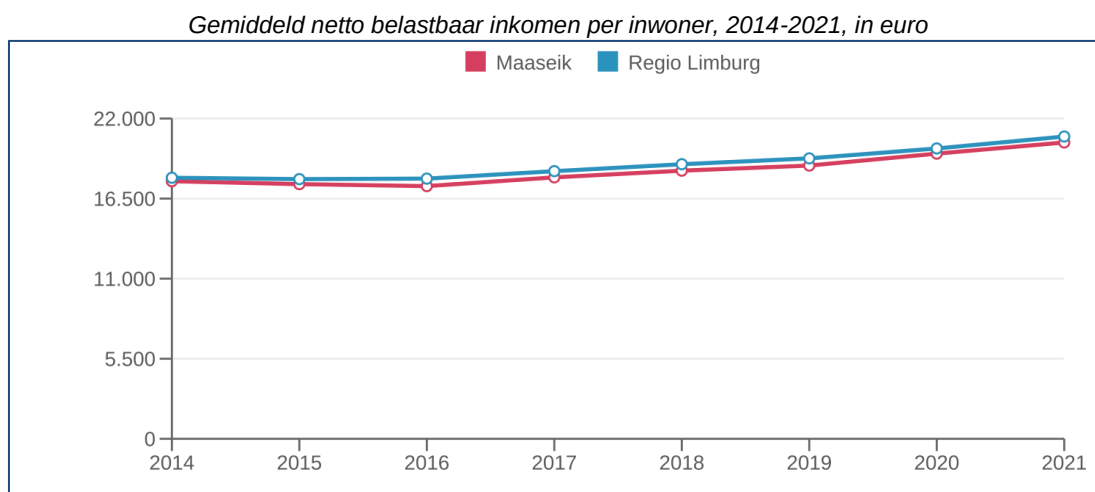
Beschikbare data

Welzijn

Inkomen & betalingsmoeilijkheden

Het **gemiddeld inkomen per inwoner** bedraagt in Maaseik **20.356 euro** (2021).¹²⁰ Dit inkomen ligt **lager** dan het gemiddelde in de regio Limburg (20.763 euro), het Vlaams Gewest (21.926 euro) en de vergelijkbare steden en gemeenten van de Belfius-cluster (21.439 euro).

Het gemiddeld inkomen per inwoner kende wel een **stijging** de afgelopen jaren. Het betreft een tendens die we algemeen waarnemen en die o.m. samenhangt met de loonindexaties die de afgelopen periode meerdere keren hebben plaatsgevonden. Onderstaande figuur toont bijvoorbeeld aan dat de stijging in het gemiddeld inkomen in Maaseik gelijk oploopt met de evolutie in de regio Limburg.

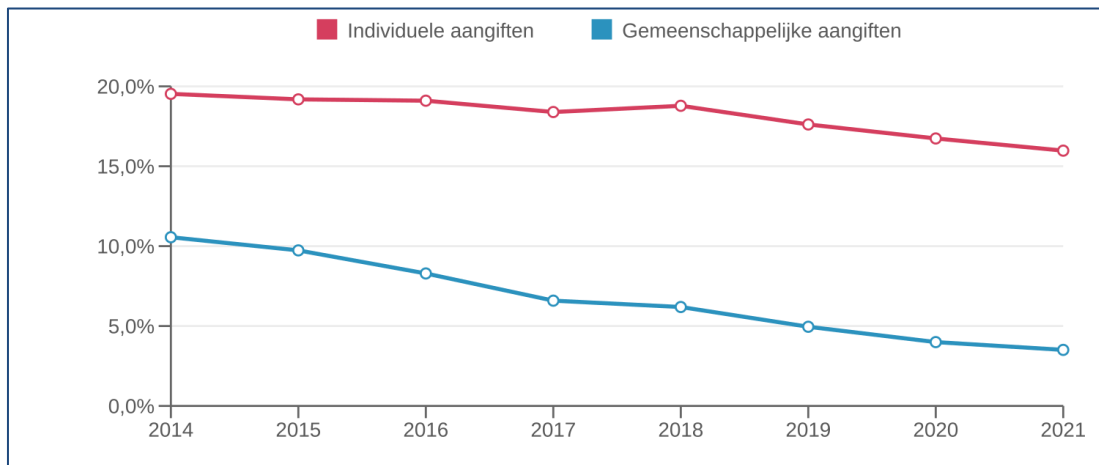

Het aandeel fiscale aangiften met een **inkomen beneden de kritische grens** (minder dan 10.000 euro belastbaar inkomen voor een individuele aangifte en minder dan 20.000 euro belastbaar inkomen voor een gemeenschappelijke aangifte) **daalde** de afgelopen jaren en ligt ook wat **lager** in vergelijking met de regio Limburg en het Vlaams Gewest¹²¹:

Aangiften beneden kritische grens, 2014-2021, in procenten (Maaseik)

¹²⁰ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en STATBEL. Het totale netto belastbaar inkomen bestaat uit alle netto inkomsten van alle inwoners min de aftrekbare uitgaven over de periode van een jaar. Het totale netto belastbaar inkomen wordt gedeeld door het aantal inwoners om het gemiddelde per inwoner te bekomen.

¹²¹ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en STATBEL.

Van alle inwoners in Maaseik heeft **0,25% een leefloon of equivalent leefloon (2022)**, dit is merkkelijk **lager** dan in regio Limburg (0,42%) en het Vlaams Gewest (0,68%).¹²² Er is sedert 2020 ook een **dalende trend** waarneembaar op vlak van leeflonen, die eveneens merkbaar is in de regio Limburg en het Vlaams Gewest. Jobmogelijkheden zijn de afgelopen jaren ontegensprekelijk toegenomen (zie hierboven ook omtrent de jobratio en de krapte op de arbeidsmarkt) en kunnen dan ook een verklaring zijn voor een daling in het aantal leeflonen. De sociale dienst van het OCMW van Maaseik zet overigens sterk in op het activeren van cliënten met een (equivalent) leefloon, een factor die eveneens meeweegt op deze cijfers. Verder kan de vergrijzing ook een rol spelen: minder groot aandeel inwoners met een beroepsactieve leeftijd.

In 2023 waren er onder de inwoners van Maaseik **14,4%** personen met een **verhoogde tegemoetkoming**.¹²³ In de regio Limburg en in het Vlaams Gewest was dit aandeel 14,6%. De verhoogde tegemoetkoming maakt de gezondheidszorg goedkoper voor bepaalde personen met een laag inkomen, wat de indicator geschikt maakt om een inschatting te maken van de bevolking met een laag inkomen. Het percentage bleef de afgelopen jaren ongeveer stabiel doch is de vaststelling nu eenmaal dat **1 op 7 inwoners in Maaseik tot een (minstens financieel) kwetsbare doelgroep behoort**.¹²⁴

¹²² Gemeente- en stadsmonitor (2024) en POD MI. Geen gegevens bekend voor de Belfius-cluster.

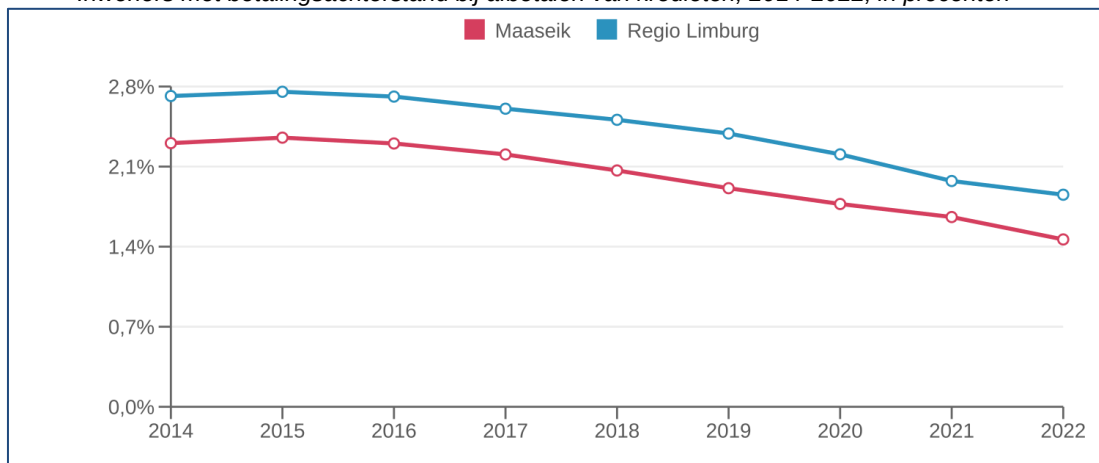
¹²³ Aantal personen met een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering ten opzichte van de totale bevolking, op 1 januari van het jaar. Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, Gemeente- en stadsmonitor (2024) en STATBEL. Geen gegevens bekend voor de Belfius-cluster.

¹²⁴ Personen met een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering genieten o.a. van hogere terugbetalingen voor geneeskundige verzorging en geneesmiddelen, een gunstiger stelsel voor de vooruitbetalingen en het persoonlijk aandeel (remgeld) in geval van hospitalisatie. Er zijn drie rechtgevendende categorieën: (1) op basis van een ontvangen sociaal voordeel (leefloon of gelijkaardige OCMW-hulp, IGO, GIB of recht op rentebijslag, uitkering voor personen met een handicap volgens de wet van 27 februari 1987, niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, gehandicapte kinderen met ongeschiktheid van ten minste 66%), (2) op basis van een specifieke hoedanigheid en een inkomenscontrole (wezen, gepensioneerden, invaliden, weduwen/weduwnaars, personen die minstens één jaar werkloos of arbeidsongeschikt zijn, personen met een erkende handicap die geen tegemoetkoming ontvangen en leden van eenoudergezinnen), (3) op basis van een inkomenscontrole voor de gezinnen die zich niet in één van bovenstaande situaties bevinden maar leven in een gezin met een bescheiden inkomen (OMNIO-statuuut).

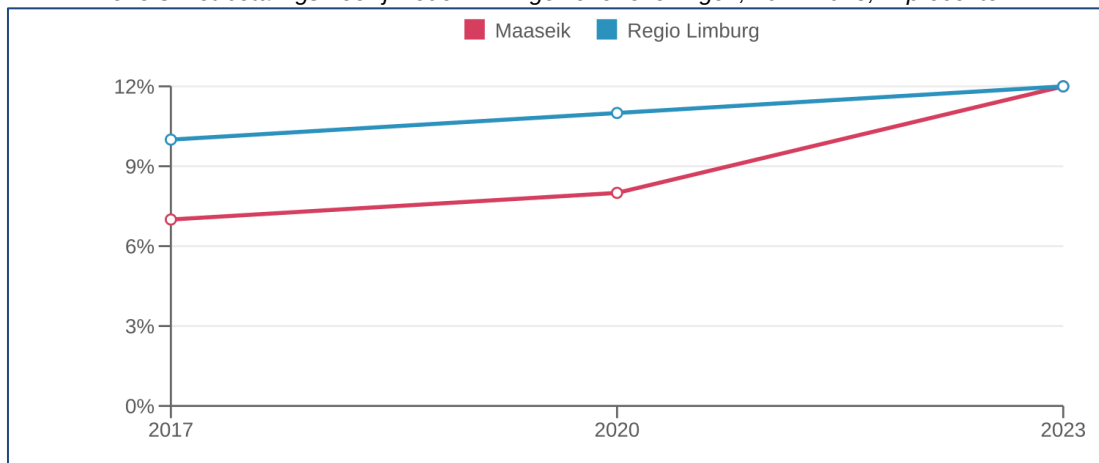
Ook het **aantal budgetmeters** elektriciteit en aardgas is sedert 2021 sterk **toegenomen**.¹²⁵

De gegevens op vlak van **betalingsmoeilijkheden** bij inwoners wijzen eveneens op enkele opmerkelijke ontwikkelingen: het aandeel inwoners met een effectieve betalingsachterstand bij het afbetalen van **kredieten** (hypotheek, consumentenkrediet) evolueerde in **dalende lijn**. Evenwel nam het aandeel inwoners die **moeilijkheden** ondervinden bij het tijdig betalen van **gewone rekeningen** (huishuur, energiekosten, gezondheidskosten, ...) de afgelopen periode **sterk toe** in Maaseik.

Inwoners met betalingsachterstand bij afbetalen van kredieten, 2014-2022, in procenten¹²⁶

Inwoners met betalingsmoeilijkheden i.k.v. gewone rekeningen, 2017-2023, in procenten¹²⁷

Het is een ontwikkeling die we ook breder in Vlaanderen kunnen vaststellen. Ruim 11% van de bevolking in Vlaamse steden en gemeenten leeft in armoede of sociale uitsluiting.¹²⁸ Eén

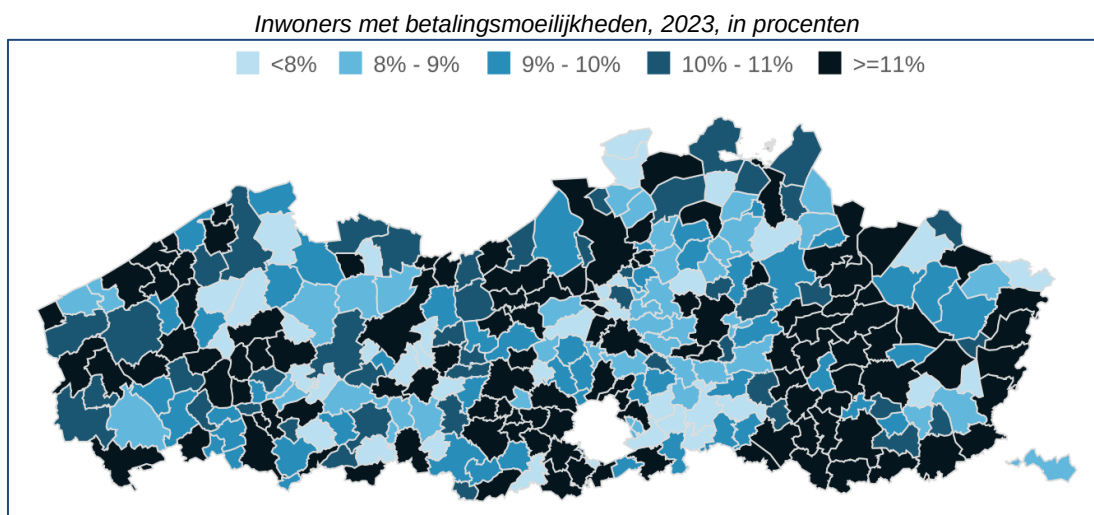
¹²⁵ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

¹²⁶ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en STATBEL. Aandeel personen dat bij de Centrale voor Kredieten aan Particulieren van de Nationale Bank van België geregistreerd staat met minstens één wanbetaling voor een consumentenkrediet (verrichtingen op afbetaling en kredietopeningen) of hypotheecair krediet, afgesloten door natuurlijke personen voor privédoeleinden.

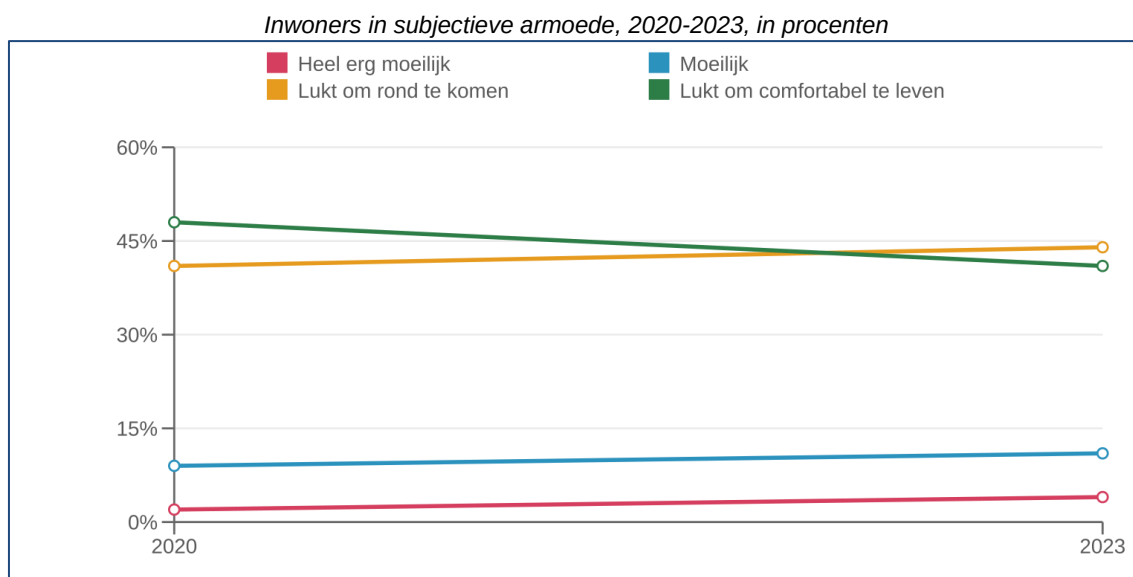
¹²⁷ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en ABB. Aandeel inwoners dat behoort tot een huishouden met betalingsmoeilijkheden dat het afgelopen jaar problemen heeft gehad om één of meerdere rekeningen (op tijd) te betalen (huishuur, energiekosten, gezondheidskosten, ...).

¹²⁸ <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/sociale-uitdagingen> (07/05/2024).

op de tien inwoners geeft aan betalingsmoeilijkheden te hebben bij facturen voor basisbehoeften zoals wonen, energie, gezondheidszorg en onderwijs. In vergelijking met de andere steden en gemeenten in het Vlaams Gewest behoort Maaseik zelfs tot de groep met het **hoogst percentage inwoners met betalingsmoeilijkheden**¹²⁹:

Wanneer inwoners bevraagd worden naar de mate waarin ze kunnen toekomen met hun maandelijks beschikbaar inkomen (**subjectieve armoede**), dan valt op dat de groep respondenten voor wie het lukt om comfortabel te leven, kleiner wordt. Het aandeel respondenten die aangeven moeilijk of heel erg moeilijk rond te komen neemt toe.¹³⁰

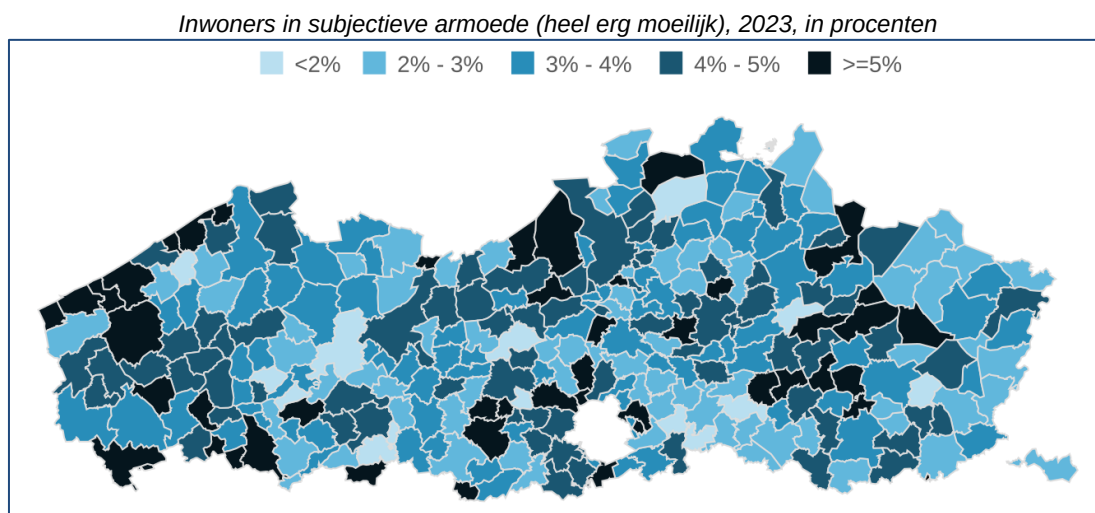

Bij een vergelijking met andere Vlaamse steden en gemeenten wordt duidelijk dat Maaseik behoort tot de **tweede hoogste categorie** op vlak van het aandeel inwoners in subjectieve armoede¹³¹:

¹²⁹ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

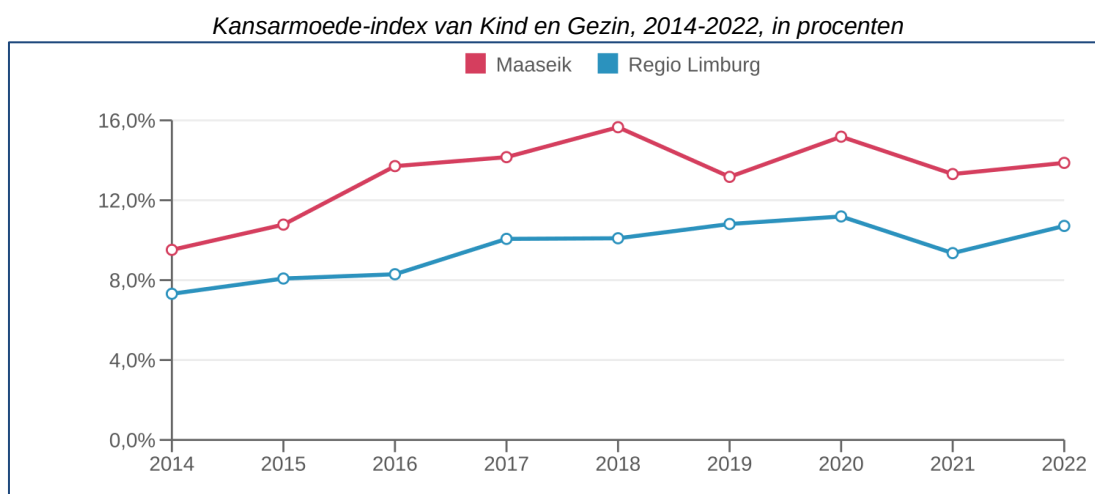
¹³⁰ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

¹³¹ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Kansarmoede

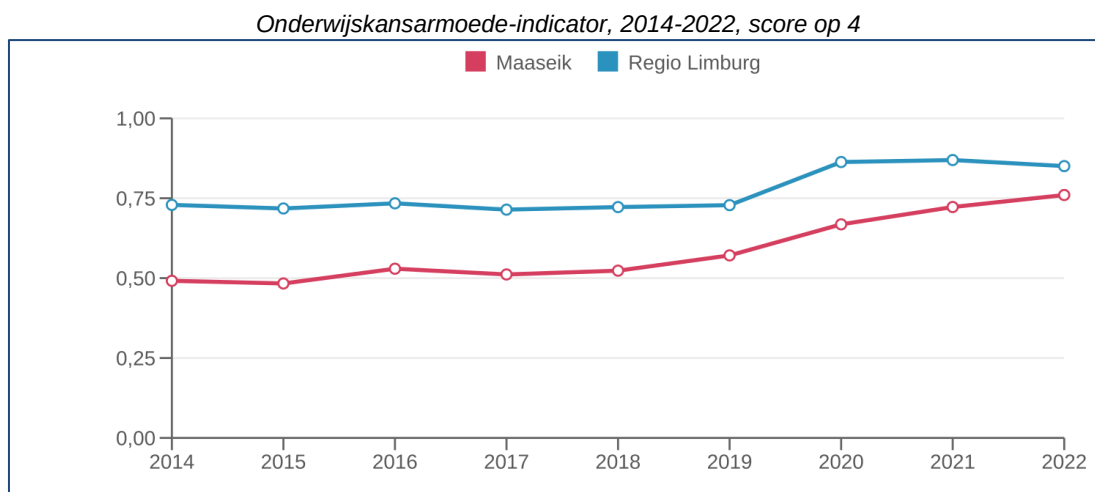
De **kansarmoedeindex van Kind en Gezin** meet het aandeel kinderen dat geboren is een kansarm gezin en baseert zich daarvoor op bepaalde criteria. Een gezin wordt door Kind en Gezin als kansarm beschouwd als het op minstens drie van volgende criteria zwak scoort: beschikbaar maandinkomen, opleiding ouders, arbeidssituatie ouders, laag stimulatie-niveau, huisvesting en gezondheid.¹³² Voor Maaseik is de index **13,9%**, hetgeen **merkelijk hoger** is dan in de regio Limburg (10,7%), het Vlaams Gewest (12,6%) en in de Belfius-cluster (11,4%). Dit wil zeggen dat bijna **1 op 7 kinderen** opgroeit in een kansarm gezin. Bovendien stellen we vast dat na een daling van de kansarmoedeindex in 2021, er terug een **toename** werd ingezet in 2022:

Ook de **onderwijskansarmoede-indicator** kan kansarmoede in beeld brengen. Deze indicator is gebaseerd op het voorkomen van bepaalde kenmerken bij leerlingen die kunnen wijzen op kansarmoede. Er wordt gekeken naar vier leerlingenkenmerken (thuis taal niet-Nederlands, laag opleidingsniveau van de moeder, ontvangen van een schooltoelage,

¹³² Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Kind en Gezin.

wonend in een buurt met hoge mate van schoolse vertraging) waaraan de leerlingen voldoen. De scores worden voor alle leerlingen opgeteld en vervolgens gedeeld door het totaal aantal leerlingen. De eindscore is bijgevolg een cijfer tussen 0 en 4 en drukt het gemiddeld aantal kenmerken uit waaraan de leerlingen in de gemeente voldoen.¹³³ Maaseik scoort op deze indicator **0,76/4** en dus lager dan het gemiddelde in de regio Limburg (0,85/4), het Vlaams Gewest (1,00/4) en de Belfius-cluster (0,82/4). Evenwel is vast te stellen dat de indicator een **sterke stijging** vertoont de afgelopen jaren in Maaseik.

Verder blijkt dat **17,6%** van de kinderen tussen 0 en 17 jaar in Maaseik opgroeit in een **gezin met een zeer lage werkintensiteit**. Het gaat om meer dan **1 kind op 6**. Dit aandeel is **opvallend hoger** in vergelijking met het Vlaams Gewest (10,3%).¹³⁴ Voor regio Limburg zijn er geen cijfers beschikbaar.

Het aandeel leerlingen dat **een schooltoeslag ontvangt**, ligt in Maaseik **hoger** in vergelijking met regio Limburg en het Vlaams Gewest. Er lijkt evenwel sprake te zijn van een licht **dalende** trend, vooral bij de jongste kinderen.¹³⁵

Leerlingen die een schooltoeslag ontvangen	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest
3-5 jaar	35,9%	37,6%	35,7%
6-11 jaar	44,3%	40,6%	38,0%
12-17 jaar	41,9%	40,8%	36,6%

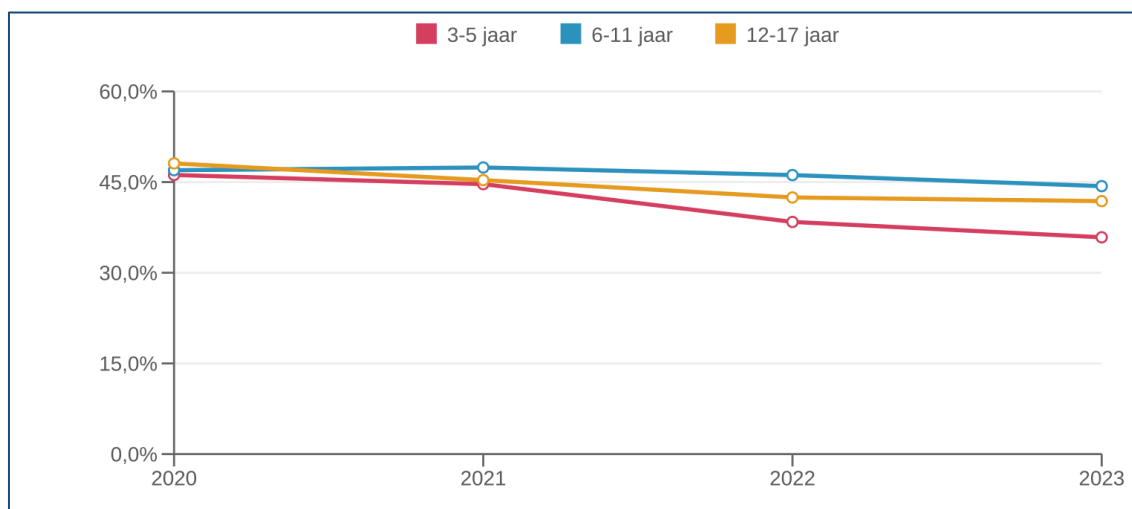
(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Leerlingen die een schooltoeslag ontvangen, 2020-2023, in procenten (Maaseik)

¹³³ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Departement Onderwijs en Vorming.

¹³⁴ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.

¹³⁵ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en departement Onderwijs en Vorming. Geen gegevens bekend voor de Belfius-cluster.

Onderwijs

In dit onderdeel geven we nog enkele specifieke indicatoren weer op vlak van kwetsbare doelgroepen in het onderwijs.

Van de overgrote meerderheid van de leerlingen die in Maaseik wonen is het **Nederlands** de **thuis taal**. Voor **slechts 7 à 8%** is dat **niet** het geval. Dat aandeel ligt aanzienlijk **lager** in vergelijking met de cijfers voor regio Limburg en het Vlaams Gewest.

Leerlingen wonend in de gemeente, thuistaal niet-Nederlands	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest
Kleuteronderwijs	7,7%	17,2%	23,4%
Lager onderwijs	8,3%	16,3%	21,0%
Secundair onderwijs	8,0%	15,1%	18,1%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Spijbelgedrag¹³⁶ komt in Maaseik opvallend **minder** voor, in vergelijking met het Vlaams Gewest. In het lager onderwijs komt **schoolse vertraging**¹³⁷ wel **vaker** voor dan in de regio Limburg en het Vlaams Gewest.¹³⁸ Het aandeel vroegtijdige schoolverlaters met thuistaal niet Nederlands ligt ook merkkelijk hoger dan bij de benchmarks. Een vaststelling die zowel voor Maaseik als voor de benchmarks opgaat is dat het aandeel leerlingen met een **schoolse vertraging of die vroegtijdig de school verlaten** merkkelijk **hoger** is **bij de leerlingen die niet het Nederlands als thuistaal hebben**.

Deelname aan het onderwijs	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest
Spijbelgedrag secundair onderwijs (scholen gevestigd in gemeente)	2,6%	-	3,3%
Spijbelgedrag deeltijds beroepsonderwijs (scholen gevestigd in gemeente)	15,2%	-	39,8%

¹³⁶ Aantal leerplichtige leerlingen dat ten minste 30 halve dagen ongewettigd afwezig was ten opzichte van aantal leerlingen binnen deze onderwijsvorm, in de vestigingsplaatsen gelegen in de gemeente.

¹³⁷ Aantal leerlingen dat minstens 2 jaar schoolse vertraging heeft opgelopen en die wonen in de gemeente ten opzichte van het aantal leerlingen binnen de onderwijsvorm die wonen in de gemeente.

¹³⁸ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en departement Onderwijs en Vorming. Geen gegevens bekend voor de Belfius cluster.

Schoolse vertraging lager onderwijs, wonend in gemeente			
- Thuis taal Nederlands	0,80%	0,25%	0,29%
- Thuis taal niet-Nederlands	3,97%	2,90%	2,91%
Schoolse vertraging secundair onderwijs, wonend in gemeente			
- Thuis taal Nederlands	2,49%	2,15%	2,04%
- Thuis taal niet-Nederlands	9,32%	10,36%	11,03%
Vroegtijdige schoolverlaters, wonend in gemeente			
- Thuis taal Nederlands	4,7%	8,5%	8,4%
- Thuis taal niet-Nederlands	25,0%	22,9%	24,9%
Tevredenheid onderwijsvoorzieningen	89%	87%	86%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Kinderopvang

Per 100 baby's en peuters zijn er in Maaseik **36,5 opvangplaatsen** voorhanden (2022).¹³⁹ Dit aanbod ligt **lager** dan in de regio Limburg (39,8), het Vlaams Gewest (44) en de Belfius-cluster (40,9).

Er is sprake van een **gelijke spreiding** tussen Maaseik en haar buurgemeenten. In de omringende steden en gemeenten is er dus ook een beperkter aanbod opvangplaatsen, hetgeen inhoudt dat ouders niet makkelijker opvang kunnen vinden in een nabijgelegen gemeente. Dit wordt ook door de dienst kinderopvang in de praktijk ervaren. In de regio lopen de **wachtlijsten** op en ouders vinden steeds moeilijker een oplossing voor hun opvangnood (te meer als de vraag pas later gesteld wordt dan bij de eerste vaststelling van de zwangerschap).

Het **tevredenheidsgevoel** van ouders over de opvang van baby's en peuters ligt evenwel **hoger** dan in de regio Limburg en het Vlaams Gewest. Maaseik scoort op dit vlak overigens ook beter dan vergelijkbare steden en gemeenten in de Belfius-cluster.¹⁴⁰

Inwoners die tevreden zijn over kinderopvang, 2023, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Tevreden	64%	60%	57%	57%
Neutraal	23%	26%	27%	28%
Ontevreden	13%	14%	16%	15%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Per 100 inwoners zijn er in Maaseik **7,9 opvangplaatsen voor buitenschoolse opvang** voorhanden. In het Vlaams Gewest is dit 6,7/100 en in de Belfius-cluster 8,7/100.¹⁴¹ De druk op de buitenschoolse opvang neemt ook toe. De dienst kinderopvang stelt vooral voor het gebied in en rond de kern van Maaseik een grote opvangnood vast, waardoor er voor bepaalde dagen **wachtlijsten** ontstaan. Bij de opvanglocaties in de deelgemeenten Opoeteren en Neeroeteren stelt dit probleem zich merkkelijk minder. Dit heeft o.a. ook te maken met de hogere bevolkingsdichtheid in het centrum en het feit dat de scholen in Neeroeteren zelf ook voor- en naschoolse opvang aanbieden tijdens schooldagen.

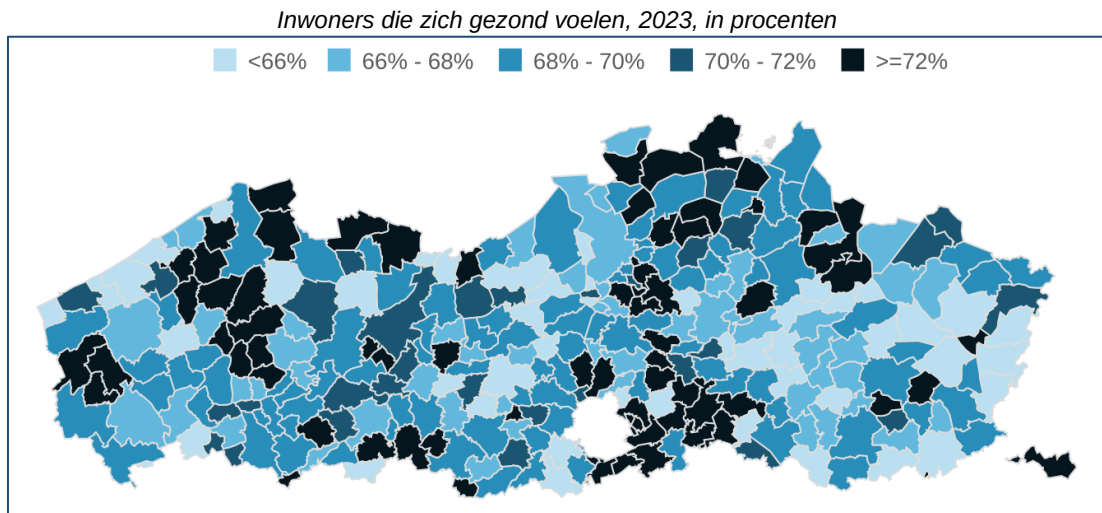
¹³⁹ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Kind en Gezin. De cijfers gaan over formele kinderopvang: beroepsmatig en tegen betaling. Elke opvanglocatie voor baby's en peuters heeft een vergunning van Kind & Gezin.

¹⁴⁰ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

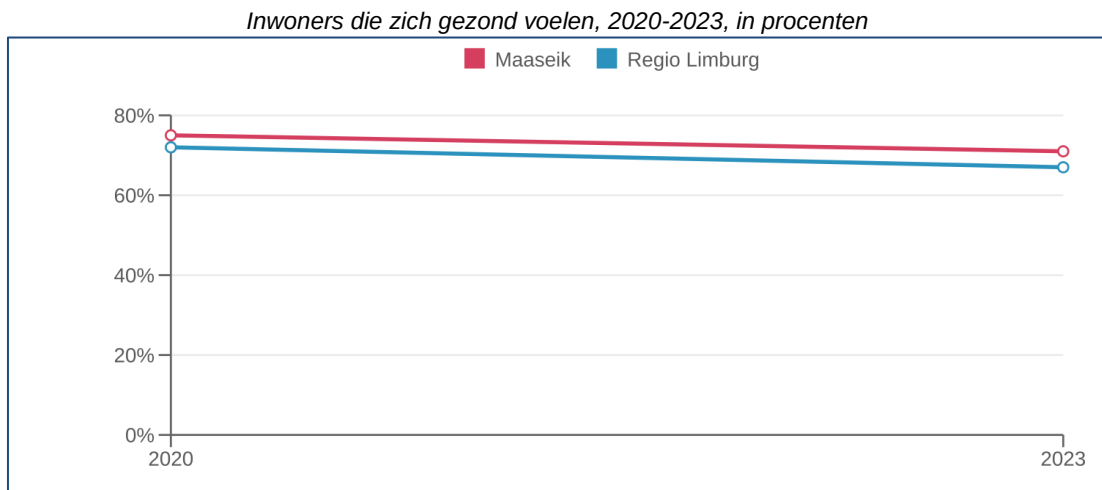
¹⁴¹ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Gezondheid

Het **subjectief gezondheidsgevoel** geeft aan welk aandeel van de bevraagde inwoners zich over het algemeen gezond voelt. In Maaseik ligt dit aandeel **hoger** dan in de regio Limburg, het Vlaams Gewest en de Belfius-cluster.¹⁴² **71%** van de respondenten uit Maaseik voelt zich over het algemeen gezond, daar waar dit aandeel in de Belfius-cluster op 67% ligt. Onderstaande kaart toont de cijfers aan voor de steden en gemeenten in het Vlaams Gewest.

Er is evenwel een **dalende trend** te bemerken in het subjectief gezondheidsgevoel voor Maaseik (ook waarneembaar in de regio Limburg en het Vlaams Gewest)¹⁴³:

82% van de respondenten geeft aan zich, alles bij elkaar genomen, **gelukkig** te voelen. Een vergelijkbare score met de regio Limburg en het Vlaams Gewest (beiden 83%) en de Belfius-cluster (82%).¹⁴⁴ Het **subjectief geluksgevoel** is echter wel **afgenomen met 6%** sedert 2020. Een ontwikkeling die opgevolgd moet worden. In de praktijk signaleren de diensten meer problematieken op vlak van **mentaal welzijn** bij de inwoners en dit zou ook resulteren

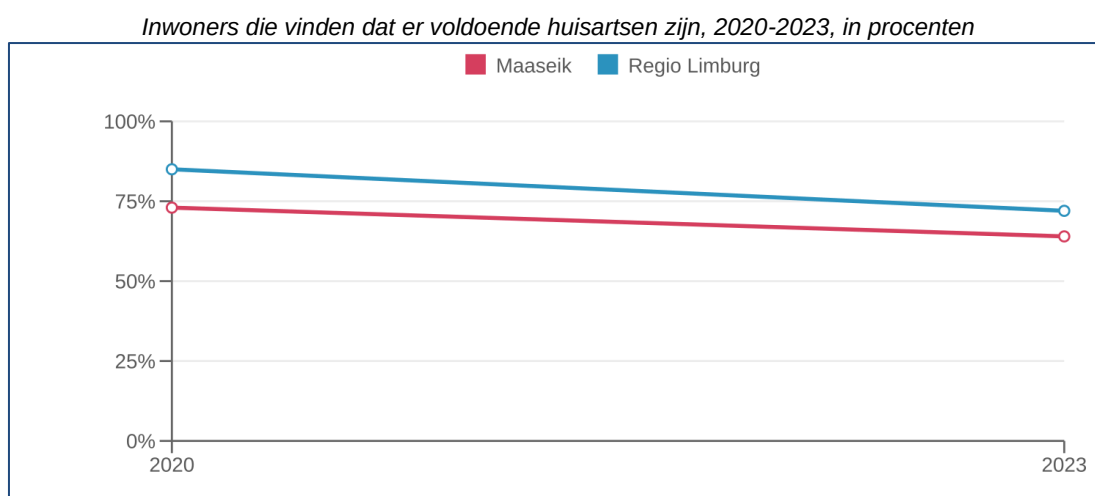
¹⁴² Gemeente- en stadsmonitor (2024).

¹⁴³ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

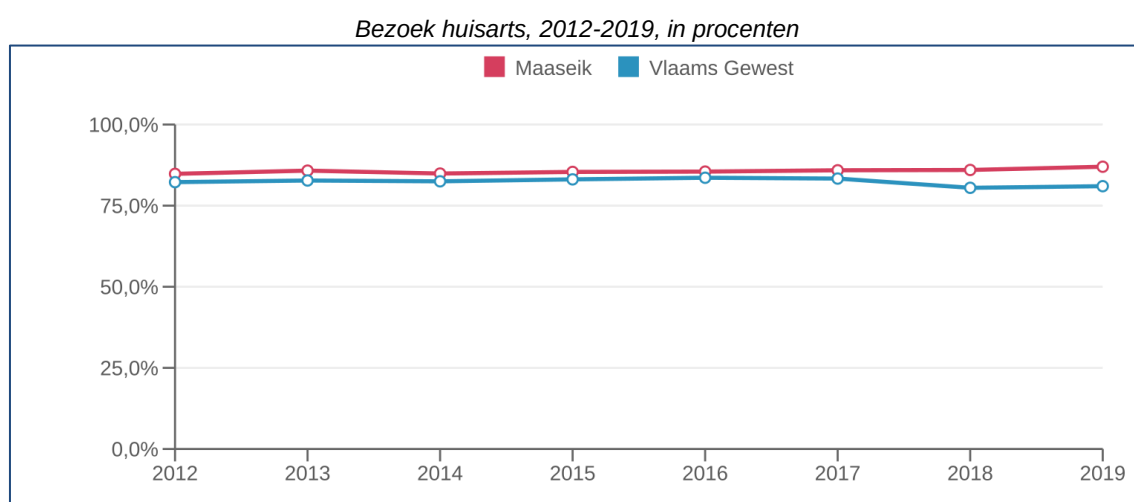
¹⁴⁴ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

in een toenemende vraag naar hulp en ondersteuning. Inwoners kunnen vaak niet meteen terecht bij reguliere hulpverleningskanalen ingevolge lange wachtlijsten. Er werd bijgevolg al een laagdrempelig en toegankelijk aanbod voorzien zowel voor jongeren (zitdagen van het Jongeren Advies Centrum bij de dienst jeugd en samenleven) als voor volwassenen (zitdag van een psychologe van Integra bij de sociale dienst). Dit aanbod wordt goed gebruikt door de inwoners.

Wat de beschikbare gezondheidszorg betreft, is **64%** van de inwoners van Maaseik is van oordeel dat er **voldoende huisartsen** zijn in de eigen buurt. Dit aandeel ligt **lager** dan in de regio Limburg (72%), het Vlaams Gewest (67%) en de Belfius-cluster (69%). Er is bovendien een **dalende** trend waarneembaar over de afgelopen jaren.¹⁴⁵

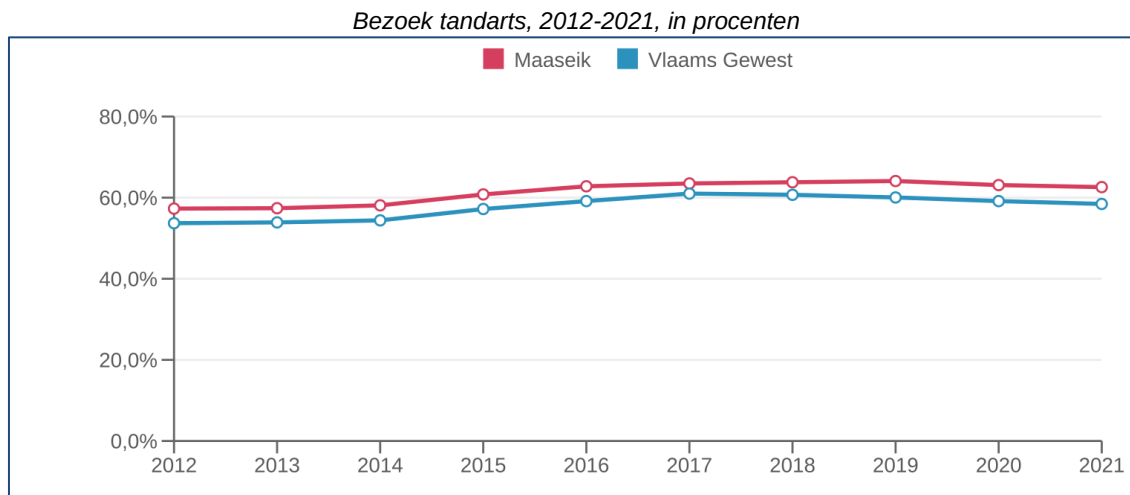
Evenwel valt in de vergelijking met het Vlaams Gewest op dat er in Maaseik **meer** inwoners aangeven **jaarlijks min. één contact te hebben gehad met de huisarts**.¹⁴⁶ Voor de regio Limburg zijn er geen cijfers beschikbaar hierover.

¹⁴⁵ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

¹⁴⁶ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en InterMutualistisch Agentschap. Het betreft het aandeel rechthebbenden die minstens één contact (raadpleging/bezoek) met de huisarts hebben.

Een zelfde vaststelling kunnen we doen inzake het **bezoek aan de tandarts** (min. twee contacten in twee verschillende jaren over een periode van drie jaar):

Het aandeel respondenten dat in de burgerbevraging aangeeft **tevreden** te zijn over de gezondheidsvoorzieningen in Maaseik is **70%**. Dit ligt **lager** dan in de regio Limburg, het Vlaams Gewest en de Belfius-cluster¹⁴⁷ en is opmerkelijk gezien de aanwezigheid van het Ziekenhuis Maas en Kempen op ons grondgebied.

Inwoners die tevreden zijn over de gezondheidsvoorzieningen, 2023, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Tevreden	70%	82%	80%	82%
Neutraal	13%	10%	11%	11%
Ontevreden	17%	8%	9%	7%

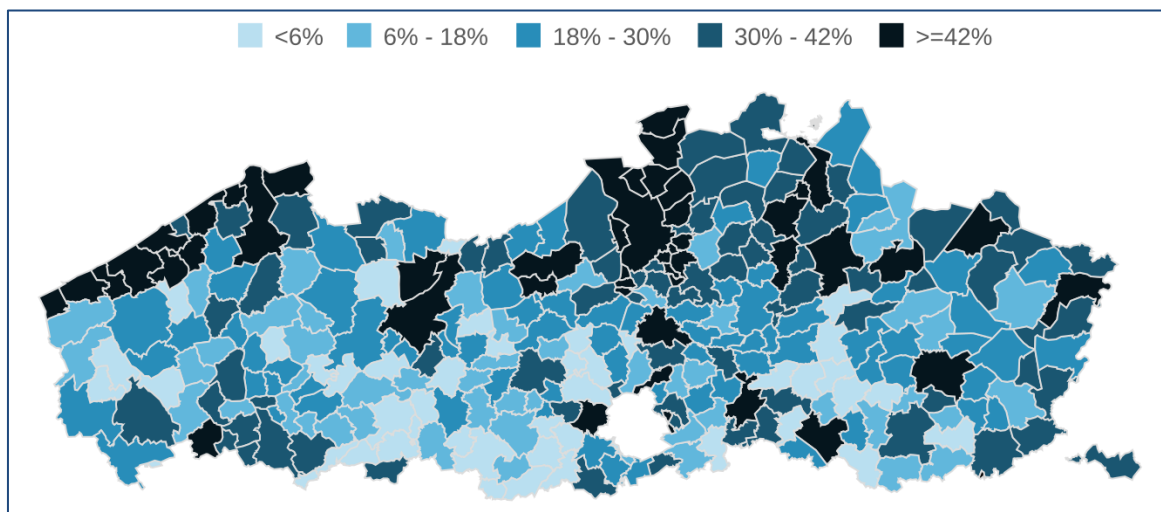
(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Wat het **actief bewegen** betreft (regelmatig 30 min. stappen, wandelen of fietsen), scoren de respondenten van Maaseik **beter** in vergelijking met inwoners uit andere Vlaamse steden en gemeenten en ook binnen regio Limburg¹⁴⁸:

Inwoners die regelmatig actief bewegen (dagelijks), 2023, in procenten

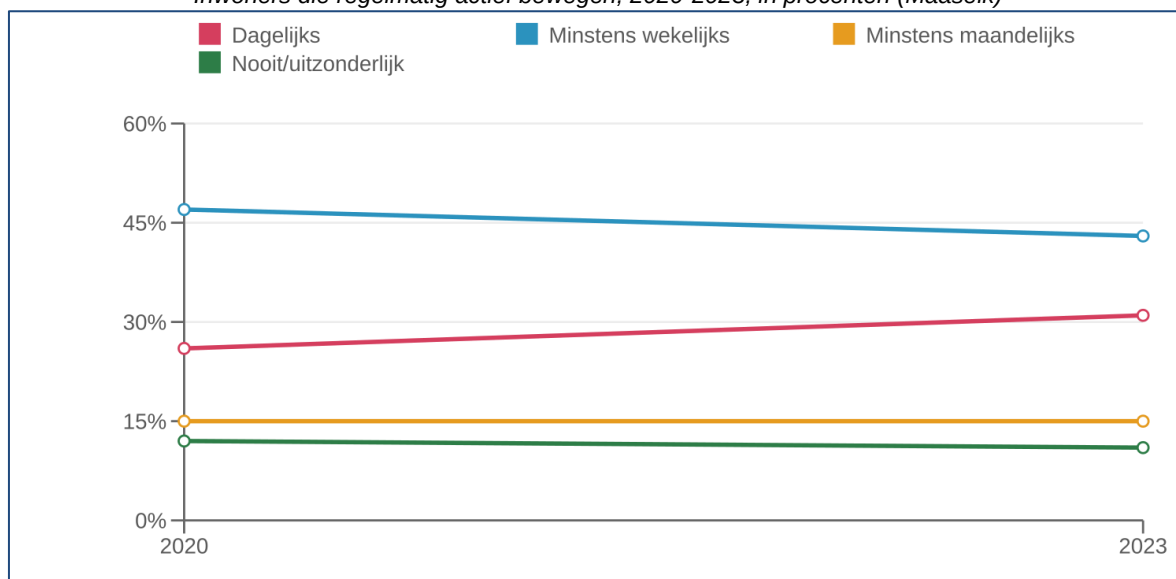
¹⁴⁷ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

¹⁴⁸ Gemeente- en stadsmonitor (2024). Geen gegevens bekend voor de Belfius-cluster.

De respondenten die aangeven wekelijks actief te bewegen, vormen de grootste groep in Maaseik. Dit gevolgd door degenen die dagelijks actief bewegen. Deze groep nam zelfs nog toe over de laatste jaren, daar waar het wekelijks actief bewegen eerder een dalende trend vertoonde. Uit de grafiek zouden we kunnen afleiden dat de vooral een **overstap plaatsvond van het wekelijks actief bewegen naar het dagelijks actief bewegen**, wat wijst op een positieve evolutie.

Inwoners die regelmatig actief bewegen, 2020-2023, in procenten (Maaseik)

Zorg

Het aantal gepresteerde uren **gezinszorg** ligt in Maaseik **hoger** dan bij de benchmarks. Dit is niet verwonderlijk gezien de bevolking in toenemende mate vergrijst.¹⁴⁹ Stad en OCMW Maaseik bieden zelf een uitgebreud aanbod thuiszorgdiensten aan. Deze werking is

¹⁴⁹ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid. De som van het aantal gesubsidieerde uren dat de private en de openbare diensten voor gezinszorg gepresteerd hebben, over de periode van een jaar.

geïntegreerd binnen de afdeling thuis- en ouderenzorg, waardoor een goede samenwerking mogelijk is met het woonzorgcentrum en het dagverzorgingscentrum van het OCMW.

Gezinszorg, 2022, in aantal uren per 100 inwoners	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest
Aantal uren	282,1	232,0	226,6

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

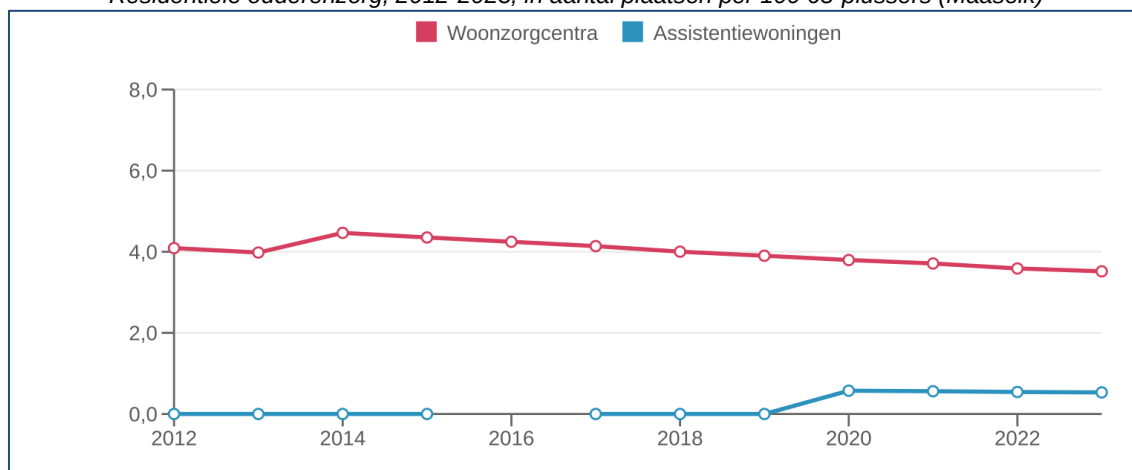
Verder blijkt dat het **aantal plaatsen in de residentiële ouderenzorg** (woonzorgcentra en assistentiewoningen) in Maaseik **lager** ligt dan in de regio Limburg en het Vlaams Gewest. Assistentiewoningen zijn slechts zeer beperkt voorhanden.¹⁵⁰

Residentiële ouderenzorg, 2023, in aantal plaatsen per 100 65-plussers	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest
Aantal plaatsen in WZC	3,5	4,8	5,8
Aantal plaatsen in assistentiewoningen	0,5	1,8	2,5

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Bovendien is er een **dalende trend te bemerken** in het aanbod en zal die vermoedelijk nog toenemen gezien de toename van het aantal 65-plussers.

Residentiële ouderenzorg, 2012-2023, in aantal plaatsen per 100 65-plussers (Maaseik)

Wat de regionale spreiding betreft, is er een **sterkere aanwezigheid** van ouderenvoorzieningen in de omliggende **buurgemeenten**.¹⁵¹ Inwoners uit Maaseik zullen dus bij wachtlijsten op zoek moeten gaan naar ouderenvoorzieningen buiten de gemeente.

Ondanks de steeds toenemende vergrijzing, is er in Maaseik voornamelijk **geen lokaal dienstencentrum** opgericht. Een lokaal dienstencentrum¹⁵² richt zich in het bijzonder tot personen in een beginnende zorgsituatie. Een dienstencentrum is minstens 32 uur per week voor iedereen toegankelijk. In de regio Limburg is er gemiddeld 1,8 lokaal dienstencentrum

¹⁵⁰ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid. Geen gegevens bekend voor de Belfius-cluster.

¹⁵¹ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid.

¹⁵² Zie voor meer info: <https://www.vlaanderen.be/gezondheid-en-welzijn/gezondheid/thuiszorg/lokale-dienstencentra> (raadpleging op 7/5/2024).

per 10.000 inwoners van 65 jaar en ouder. In het Vlaams Gewest is dit zelfs 2,1 centra.¹⁵³ In 2023 waren er 5.828 inwoners van 65 jaar en ouder in Maaseik. **Naar verwachting** zou er dus wel **minstens 1** lokaal dienstencentrum in Maaseik voorhanden zijn. De wachtlijsten voor de woonzorgcentra en het dagverzorgingscentrum op het grondgebied, alsook het hoge gebruik van de thuiszorgdiensten versterken dit aanvoelen in de praktijk.

Bovendien stellen we vast dat er **minder tevredenheid** is bij de bevroagde inwoners over de ouderenvoorzieningen in Maaseik, in vergelijking met de benchmarks.

Inwoners die tevreden zijn over ouderenvoorzieningen, 2023, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Tevreden	67%	74%	71%	72%
Neutraal	22%	19%	21%	20%
Ontevreden	11%	7%	8%	8%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Het aantal thuiswonende personen die een **tegemoetkoming mantel- en thuiszorg van de Vlaamse zorgverzekering** ontvangen, ligt in Maaseik merklijk **hoger** dan bij de benchmarks. Voor Maaseik zijn dat namelijk **5,2** zorgbehoevenden met zorgverzekering mantel- en thuiszorg **per 100 inwoners**. Daar waar dit voor de regio Limburg 4,9/100, het Vlaams Gewest 2,8/100 en in de Belfius-cluster 4,0/100 is. Bovendien is dit aandeel nog **in stijgende lijn** voor Maaseik.¹⁵⁴

Vrije tijd

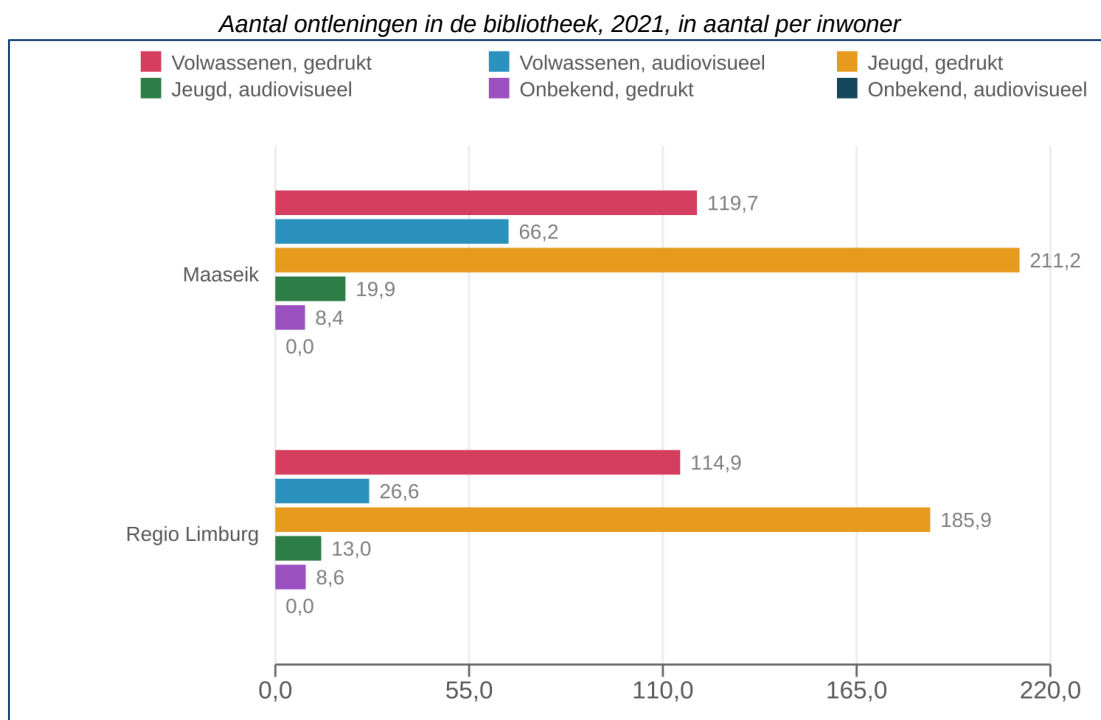
Bibliotheken

De gemeente- en stadsmonitor geeft een overzicht van het **aantal ontleningen** uit de bibliotheekcollectie **per inwoner**. De cijfers tonen structureel **meer** ontleningen aan in vergelijking met de benchmark regio Limburg en dit voor haast elke categorie.¹⁵⁵ Hetzelfde geldt bij een vergelijking met het Vlaams Gewest. Vooral de ontleningen van **jeugdboeken** zijn in opmars. Er is een zichtbare stijging in deze categorie te bemerken over de jaren heen. Voor de categorie volwassenen (audiovisueel én gedrukt) is er echter een dalende trend in het aantal ontleningen merkbaar.

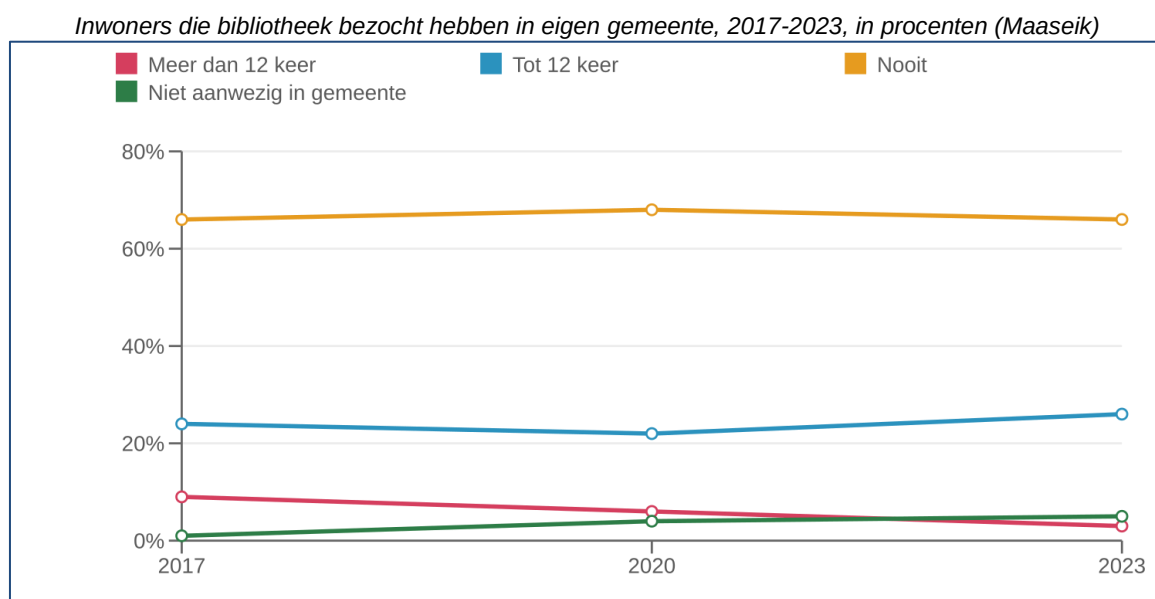
¹⁵³ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid. Aantal lokale dienstencentra (gerealiseerde capaciteit, d.w.z. erkende centra en centra met erkenning in onderzoek), per 10.000 inwoners van 65 jaar en ouder.

¹⁵⁴ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid.

¹⁵⁵ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Cultuurconnect. Er zijn geen gegevens bekend voor de Belfius-cluster.

34% van de respondenten bracht in 2023 een **bezoek** aan de **bib in de eigen gemeente**. Voor het merendeel daarvan ging het over een frequentie tussen 1 en 12 bezoeken op een jaar tijd. Het aandeel respondenten dat aangeeft meer dan 12 keer de bib te hebben bezocht, is eerder beperkt. Opvallend: maar liefst **twee op drie respondenten** (66%) stelt het afgelopen jaar **geen bezoek** te hebben gebracht aan de bibliotheek in Maaseik. In vergelijking met de regio Limburg (56%) en het Vlaams Gewest (52%) ligt dit aandeel merkkelijk **hoger**.¹⁵⁶

¹⁵⁶ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

14% van de bevroagde inwoners **bezoekt** al eens een **bibliotheek in een andere gemeente**.¹⁵⁷ In 2023 deed 3% van de respondenten dit meer dan 12 keer en 11% tot 12 keer. Het is dus ook niet zo dat inwoners frequenter elders naar de bib gaan.

De **tevredenheid** over de bibliotheekvoorzieningen in Maaseik ligt bij de bevroagde inwoners **lager** dan in de regio Limburg, het Vlaams Gewest en de Belfius-cluster.¹⁵⁸

Inwoners die tevreden zijn over bibliotheekvoorzieningen, 2023, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Tevreden	74%	85%	86%	87%
Neutraal	15%	10%	10%	9%
Ontevreden	11%	5%	4%	4%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Een belangrijke kanttekening daarbij is dat er in Maaseik het afgelopen jaar door het lokaal bestuur hoog werd ingezet op het verbeteren van de bibliotheekvoorzieningen, met name door de realisatie van een nieuwe bibliotheek in Maaseik-centrum, die bovendien geïntegreerd werd in het nieuwe cultuurcentrum Achterolmen. In de nieuwe locatie zal het gebruikerscomfort en de beleving voor de bib-bezoeker aanzienlijk verhogen en zal meer samenwerking met andere diensten mogelijk worden (cultuurdienst, kinderopvang, ...). De nieuwe bib zal officieel geopend worden na de zomer van 2024.

Musea

28% van de respondenten geeft aan het afgelopen jaar 1 tot 12 keer een bezoek te hebben gebracht aan een museum, tentoonstelling, galerij of historisch gebouw of dergelijke in de **eigen gemeente**. Het aandeel dat aangeeft dit meer dan 12 keer te hebben gedaan, is verwaarloosbaar. Ook hier geeft **twee op drie respondenten** (66%) aan **geen bezoek** te hebben gebracht aan een museum, tentoonstelling e.d. in eigen gemeente. Dit aandeel ligt wederom merkkelijk **hoger** dan in de regio Limburg of in het Vlaams Gewest en evolueert in stijgende lijn.¹⁵⁹

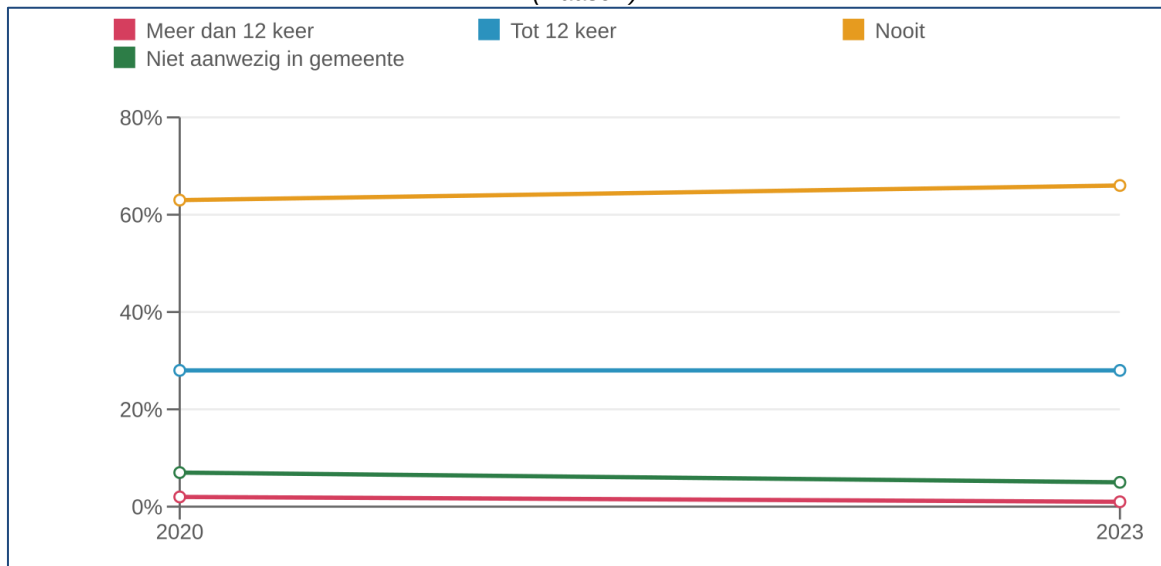
¹⁵⁷ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

¹⁵⁸ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

¹⁵⁹ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Inwoners die museum, tentoonstelling, e.d. bezocht hebben in eigen gemeente, 2020-2023, in procenten (Maaseik)

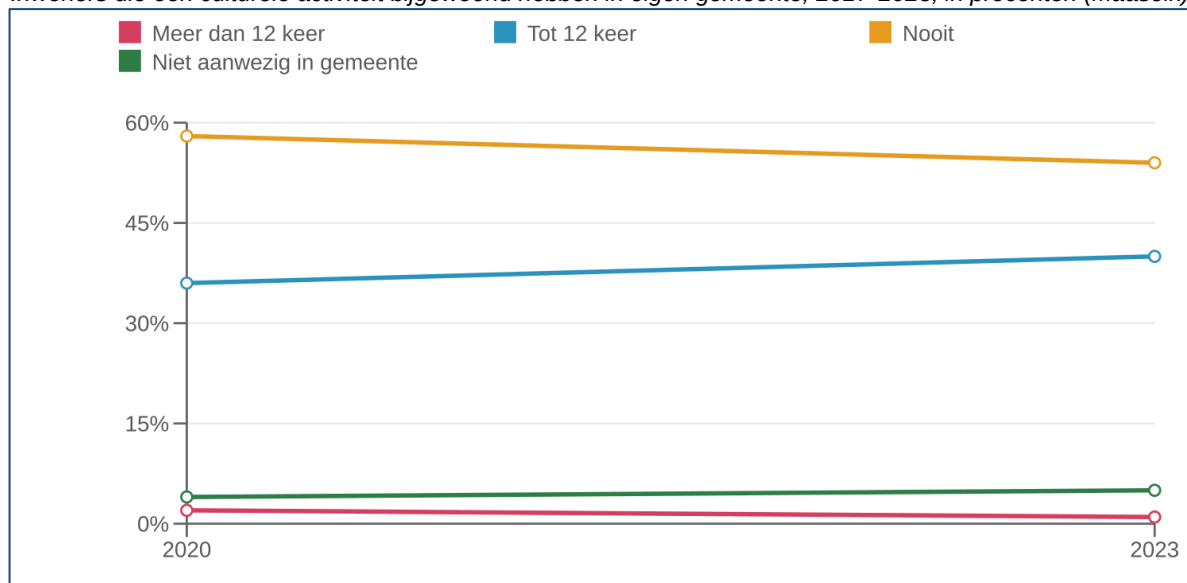
Er is moet evenwel rekening worden gehouden met een mogelijk effect ten gevolge van de covid-crisis. Gedurende deze periode was er vaak geen bezoek mogelijk aan musea, tentoonstellingen, historische gebouwen, ... De weerslag hiervan zou echter stilaan minder voelbaar moeten worden maar dit blijkt voorlopig nog niet uit de cijfers. Bovendien speelt bij de benchmarks natuurlijk hetzelfde covid-effect en toch scoren zij beter. We zullen deze ontwikkeling dan ook verder moeten opvolgen. Ongeveer 47% van de respondenten bezocht in 2023 een museum, tentoonstelling, galerij of historisch gebouw in een andere gemeente.¹⁶⁰

40% van de bevroagde inwoners geeft aan in 2023 tussen 1 en 12 keer **een culturele activiteit te hebben bijgewoond** (toneel, dans, concert, ...). Meer dan de helft van de respondenten (54%) deed dit in 2023 niet. Dit resultaat ligt **in lijn** met de bevindingen voor de benchmarks regio Limburg en het Vlaams Gewest. Het aandeel inwoners die wel een culturele activiteit bijwoonde, nam geleidelijk toe.¹⁶¹ Dit is een tendens die opnieuw een mogelijke verklaring vindt in de covid-crisis. Gedurende deze periode gingen culturele voorstellingen vaak niet door. Sedert het hernemen van de activiteiten zien we terug een lichte toename.

¹⁶⁰ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

¹⁶¹ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Inwoners die een culturele activiteit bijgewoond hebben in eigen gemeente, 2017-2023, in procenten (Maaseik)

Ongeveer 49% van de respondenten bezocht in 2023 een culturele activiteit (toneel, dans, concert...) in een andere gemeente.¹⁶²

Het aandeel respondenten dat **tevreden** stelt te zijn over **de culturele voorzieningen** in Maaseik ligt wat hoger (72%) dan in de regio Limburg en het Vlaams Gewest maar lager dan vergelijkbare steden en gemeenten in de Belfius-cluster.

Inwoners die tevreden zijn over culturele voorzieningen, 2023, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Tevreden	72%	70%	68%	78%
Neutraal	16%	18%	18%	13%
Ontevreden	12%	12%	14%	9%

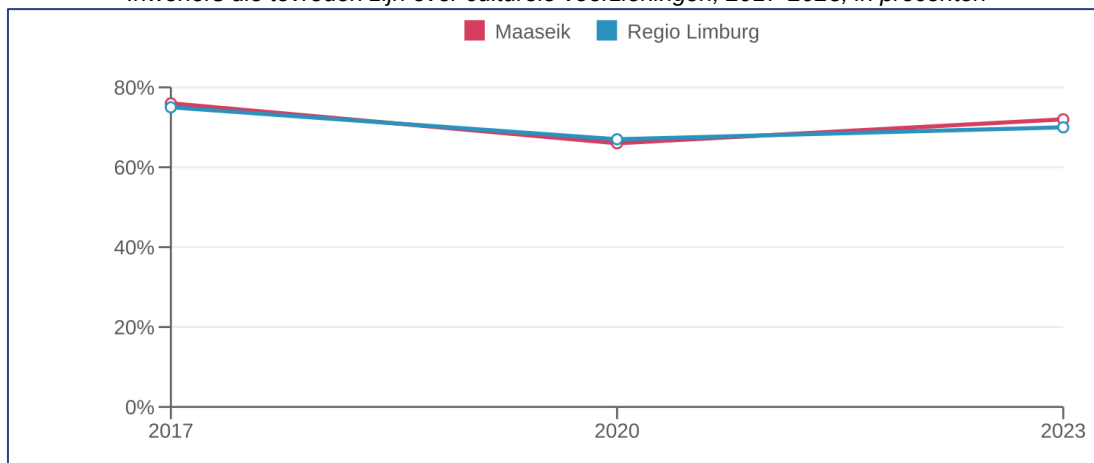
(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

De tevredenheid over de culturele voorzieningen bij de inwoners van Maaseik kende eerst een daling maar **nam** sedert 2020 terug geleidelijk aan **toe**.¹⁶³

¹⁶² Gemeente- en stadsmonitor (2024).

¹⁶³ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Inwoners die tevreden zijn over culturele voorzieningen, 2017-2023, in procenten

Jeugd

Maaseik kent een **uitgebreide en actieve jeugdbeweging**. De stad telt **aanzienlijk meer leden** in de jeugdbeweging per 1.000 inwoners van 3 t.e.m. 30 jaar (129,9) in vergelijking met de benchmarks in de regio Limburg (81,9) en het Vlaams Gewest (76,7).¹⁶⁴

De **tevredenheid** bij de bevroagde inwoners over de **jongerenvoorzieningen** (speelplekken buiten en binnen) in Maaseik ligt dan weer **opvallend lager** in vergelijking met de benchmarks.¹⁶⁵

Inwoners die tevreden zijn over jongerenvoorzieningen, 2023, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Tevreden	35%	48%	50%	46%
Neutraal	33%	29%	28%	31%
Ontevreden	32%	23%	22%	23%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

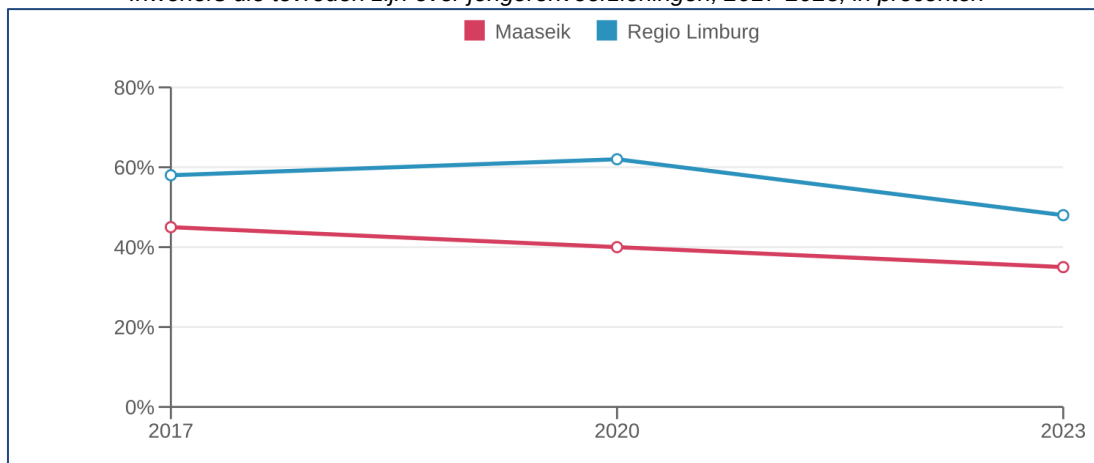
De mate van tevredenheid **nam ook af** over de afgelopen periode.¹⁶⁶

¹⁶⁴ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Koepelorganisaties Vlaamse Jeugdbewegingen. Geen gegevens bekend voor de Belfius-cluster.

¹⁶⁵ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

¹⁶⁶ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Inwoners die tevreden zijn over jongerenvoorzieningen, 2017-2023, in procenten

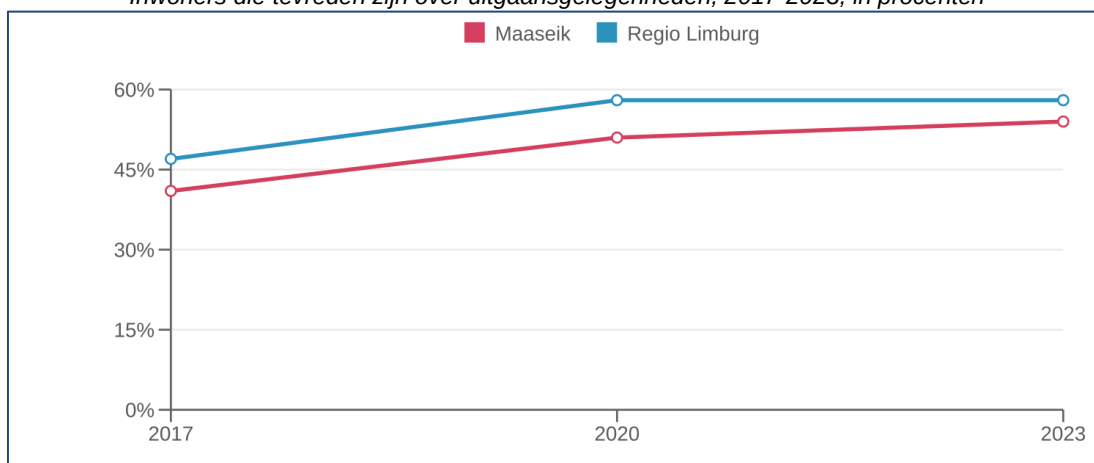
De **tevredenheid** over **uitgaansgelegenheden** (cafés, danscafés, dancings, terrassen...) scoort in Maaseik eveneens **lager** in vergelijking met de benchmarks.¹⁶⁷

Inwoners die tevreden zijn over uitgaansgelegenheden, 2023, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Tevreden	54%	58%	59%	65%
Neutraal	23%	21%	22%	20%
Ontevreden	23%	21%	19%	15%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Op dit vlak zien we wel dat de tevredenheid bij de respondenten over de afgelopen jaren heen is **toegenomen**.¹⁶⁸

Inwoners die tevreden zijn over uitgaansgelegenheden, 2017-2023, in procenten

Tot slot is het aandeel bevraagde inwoners dat vindt dat er **voldoende activiteiten** zijn voor **kinderen en jongeren** opvallend **lager** in vergelijking met de benchmarks.¹⁶⁹

¹⁶⁷ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

¹⁶⁸ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

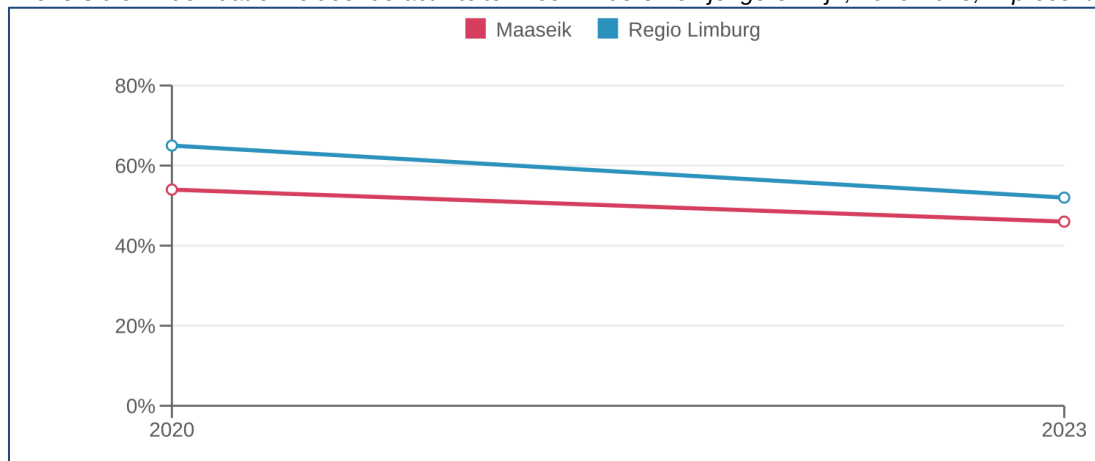
¹⁶⁹ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Inwoners die vinden dat er voldoende activiteiten voor kinderen en jongeren zijn, 2023, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Eens	46%	52%	53%	50%
Neutraal	22%	25%	24%	25%
Oneens	32%	23%	23%	25%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Er is op dit vlak een **dalende trend** te bemerken over de afgelopen jaren¹⁷⁰:

Inwoners die vinden dat er voldoende activiteiten voor kinderen en jongeren zijn, 2020-2023, in procenten

Senioren

Hoewel de seniorenpopulatie sterk vertegenwoordigd is in Maaseik en nog toeneemt, ligt het aandeel respondenten dat vindt dat er **voldoende activiteiten** zijn voor **senioren lager** in vergelijking met de benchmarks.¹⁷¹

Inwoners die vinden dat er voldoende activiteiten voor senioren zijn, 2023, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Eens	48%	53%	52%	50%
Neutraal	26%	27%	28%	28%
Oneens	26%	20%	20%	22%

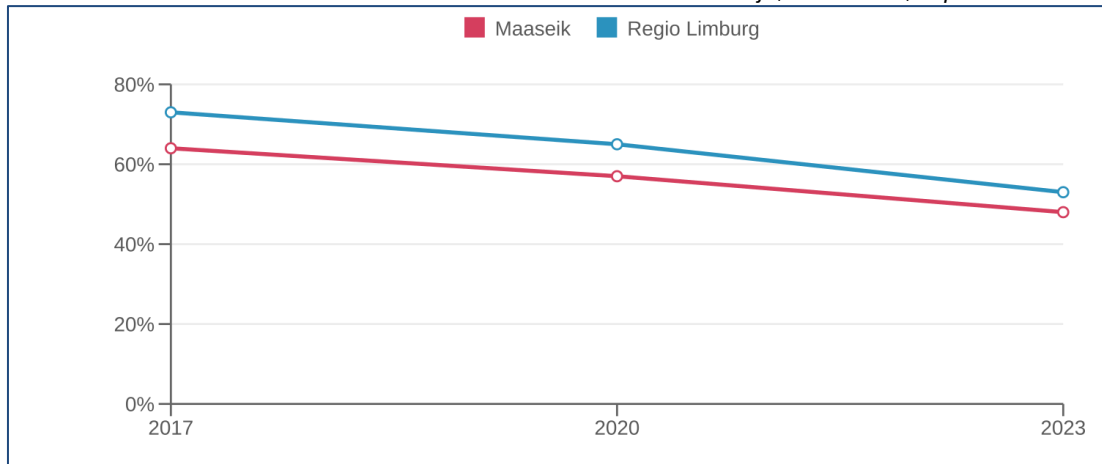
(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Bovendien kunnen we opmerken dat er een **sterk dalende trend** is ingezet over de jaren heen¹⁷²:

¹⁷⁰ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

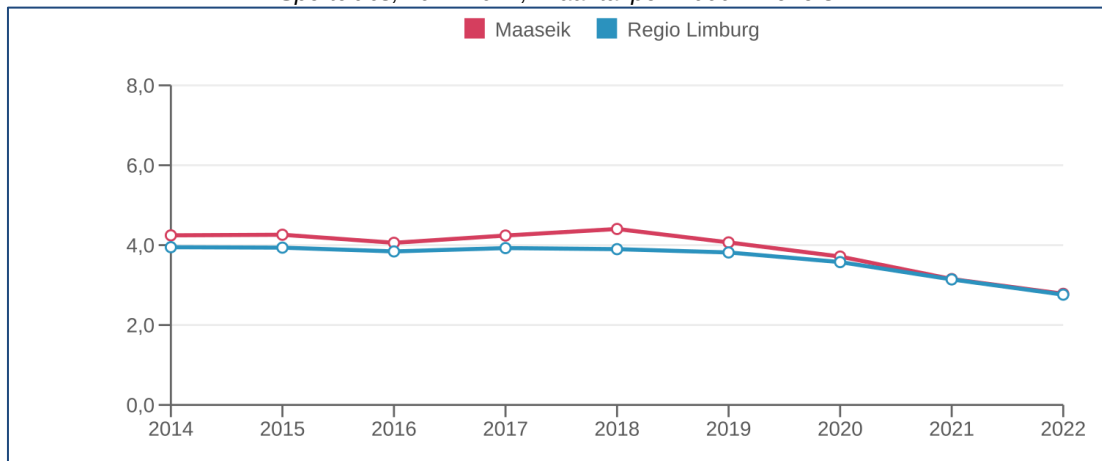
¹⁷¹ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

¹⁷² Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Inwoners die vinden dat er voldoende activiteiten voor senioren zijn, 2017-2023, in procenten

Sport

Er konden bij de laatste telling in 2022 in Maaseik 71 sportclubs worden geteld. Dit komt neer op **2,8 sportclubs per 1000 inwoners**. Deze verhouding komt exact overeen met de verhouding in de regio Limburg.¹⁷³ We merken wel dat er een **terugval** was van het aantal sportclubs tijdens de covid-periode. Deze tendens zal verder opgevolgd moeten worden de komende jaren.

Sportclubs, 2014-2022, in aantal per 1.000 inwoners

Per 1.000 inwoners zijn er in Maaseik **203,6 leden** aangesloten bij een **sportclub** (erkende of gesubsidieerde federatie).¹⁷⁴ Voor de regio Limburg komt dit aantal neer op 205,1 leden per 1.000 inwoners en voor het Vlaams Gewest op 217,4 leden per 1.000 inwoners. De cijfers dateren evenwel van 2020. Tot dan was het aantal leden in stijgende lijn. Eens er nieuwe cijfers beschikbaar zijn, kan de impact van de covid-crisis zichtbaar worden.

Op vlak van het **aandeel bevraagde inwoners** dat **regelmatig actief aan sport** doet, scoort Maaseik **beter** in vergelijking met de benchmarks¹⁷⁵:

¹⁷³ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Sport Vlaanderen.

¹⁷⁴ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Sport Vlaanderen.

¹⁷⁵ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Inwoners die regelmatig aan sport doen, 2023, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Minstens wekelijks	60%	56%	56%	56%
Minstens maandelijks	22%	23%	23%	23%
Nooit/een uitzonderlijke keer	18%	21%	21%	21%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Het aantal **sportaccommodaties** per 1.000 inwoners bedraagt in Maaseik **5,8**, daar waar dit in de regio Limburg bijvoorbeeld maar 4,3 is. Maaseik heeft in elke deelgemeente een sporthal ter beschikking van de inwoners en de sportclubs. Er zijn bovendien in elke deelgemeente diverse sportfaciliteiten voorhanden. Zo is er in elke deelgemeente een voetbal- en tennisclub aanwezig.

De mate van **tevredenheid** over de **sportvoorzieningen** in Maaseik ligt **hoger** in vergelijking met de regio Limburg en het Vlaams Gewest. In vergelijkbare steden en gemeenten in de Belfius-cluster ligt de mate van tevredenheid ongeveer even hoog als in Maaseik.

Inwoners die tevreden zijn over sportvoorzieningen, 2023, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Tevreden	81%	78%	75%	82%
Neutraal	10%	13%	14%	10%
Ontevreden	9%	9%	11%	8%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Ecologische factoren

Beschikbare data

Ruimte

Beschikbare ruimte

Maaseik heeft een oppervlakte van 7.718,45 ha.¹⁷⁶ De **bevolkingsdichtheid** in Maaseik ligt **aanzienlijk lager** dan in de regio Limburg, het Vlaams Gewest en vergelijkbare steden en gemeenten in de Belfius-cluster.¹⁷⁷

Bevolkingsdichtheid, 2023	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Aantal inwoners/km ²	333	369	497	433

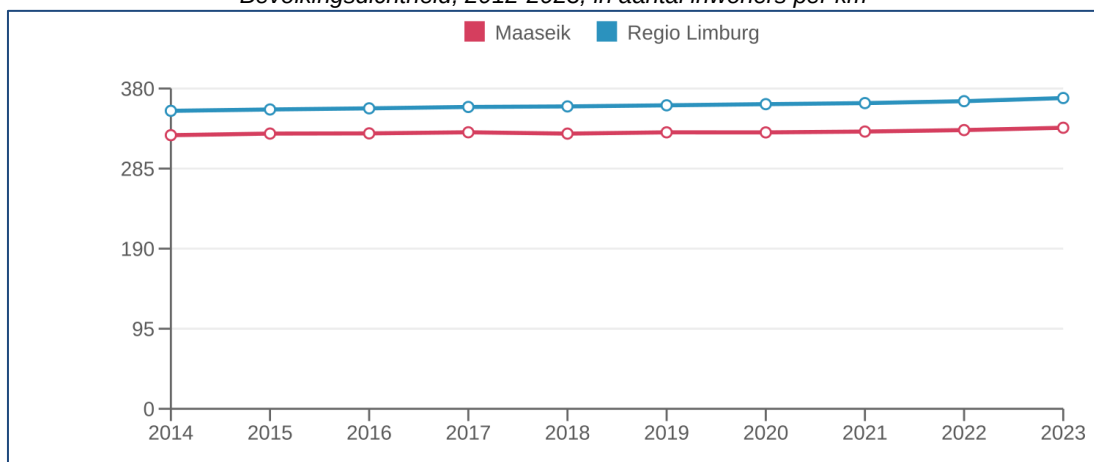
(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Er kan evenwel worden vastgesteld dat de bevolkingsdichtheid in Maaseik over de jaren heen **licht is toegenomen**. Een gelijkaardige evolutie doet zich ook in Limburg en in het Vlaams Gewest voor.¹⁷⁸

¹⁷⁶ Provincie in cijfers (2024).

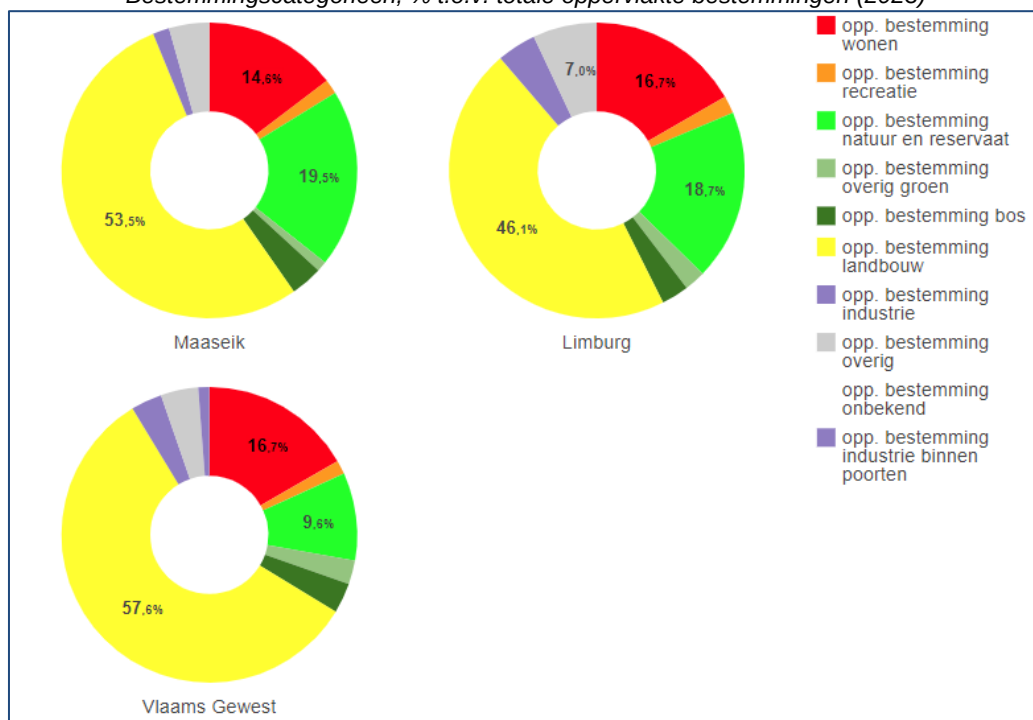
¹⁷⁷ Gemeente- en Stadsmonitor (2024) en STATBEL.

¹⁷⁸ Gemeente- en Stadsmonitor (2024) en STATBEL.

Bevolkingsdichtheid, 2012-2023, in aantal inwoners per km²

In Maaseik is conform de plannen van aanleg en de ruimtelijke uitvoeringsplannen het grootste aandeel van de ruimte, zijnde **53,5%** bestemd voor **landbouw**. Dit t.o.v. 46,1% in Limburg en 57,6% in het Vlaams Gewest.¹⁷⁹ Het aandeel met bestemming **wonen** is in Maaseik 14,6%. Dit percentage ligt lager in vergelijking met de benchmarks (16,7%).

Bestemmingscategorieën, % t.o.v. totale oppervlakte bestemmingen (2023)

De **bebouwingsgraad** in Maaseik ligt **aanzienlijk lager**, in vergelijking met de benchmarks¹⁸⁰.

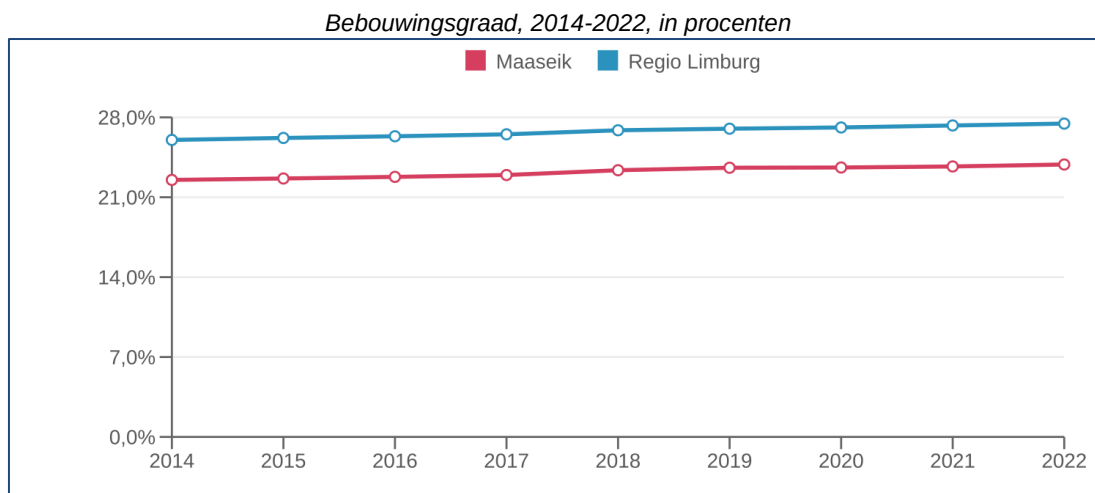
¹⁷⁹ Provincie in cijfers (2024) en departement omgeving. Geen gegevens voor de Belfius-cluster.

¹⁸⁰ Gemeente- en Stadsmonitor (2024) en STATBEL.

Bebouwingsgraad, 2022, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Aandeel bebouwde oppervlakte ten opzichte van de totale oppervlakte van de gemeente	23,9%	27,5%	28,9%	28,3%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

De bebouwingsgraad is over de jaren heen wel **in stijgende lijn** geëvolueerd, net als in de regio Limburg en het Vlaams Gewest¹⁸¹:

Verharding

De mate van **verharding** aangebracht aan het bodemoppervlak, ligt in Maaseik **lager** in vergelijking met de benchmarks¹⁸²:

Verharding, 2021, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
De oppervlakte waarvan de aard en/of toestand van het bodemoppervlak gewijzigd is door het aanbrengen van artificiële, (semi-)ondoorlaatbare materialen waardoor essentiële ecosysteefuncties van de bodem verloren gaan.	11,6%	12,3%	14,6%	15,2%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

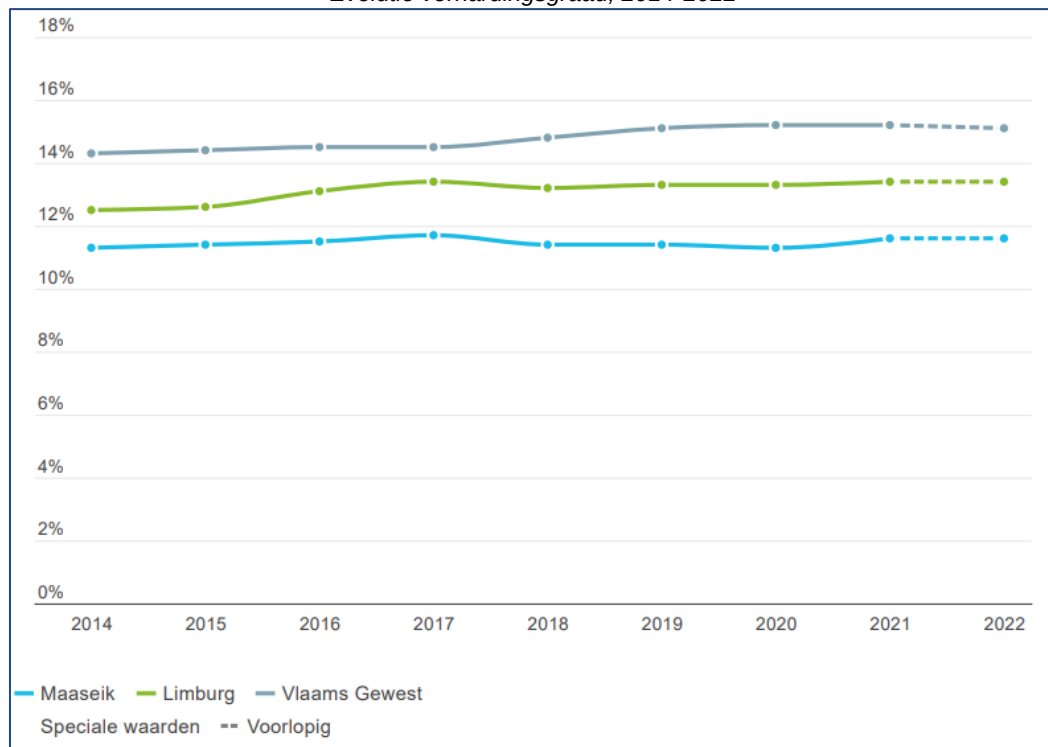
We kunnen tot 2021 een **lichte toename** van de mate van verharding van de bodem waarnemen in Maaseik, vergelijkbaar met de evolutie in de regio Limburg en het Vlaams Gewest doch de prognose is dat het percentage voorlopig stabiel blijft hierna.¹⁸³

¹⁸¹ Gemeente- en Stadsmonitor (2024) en STATBEL.

¹⁸² Gemeente- en Stadsmonitor (2024) en Agentschap Informatie Vlaanderen.

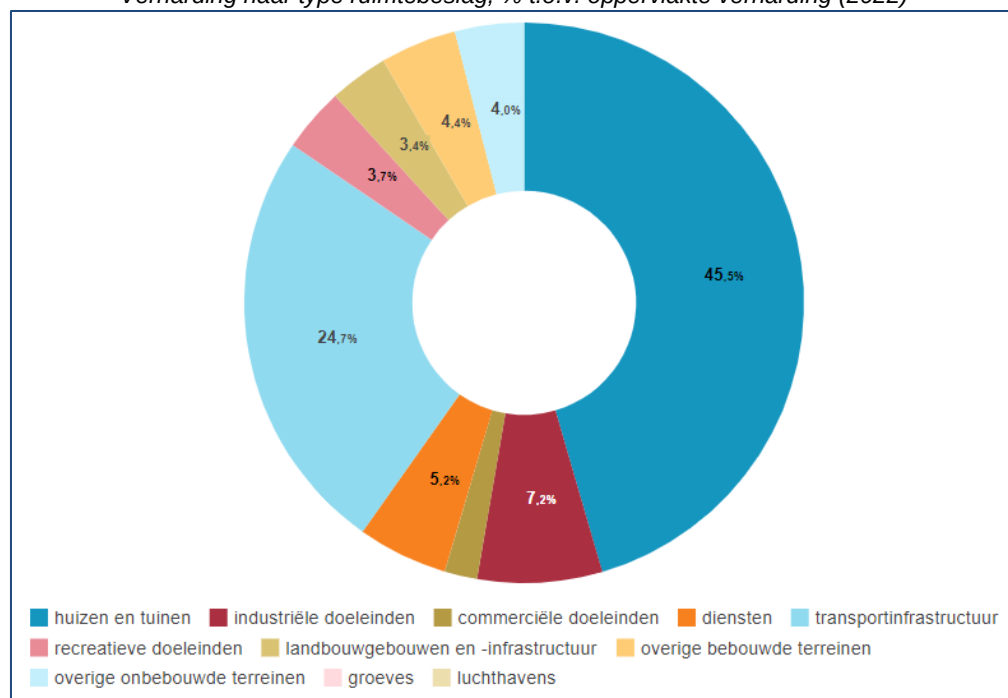
¹⁸³ Gemeente- en Stadsmonitor (2024) en STATBEL.

Evolutie verhardingsgraad, 2014-2022

In Maaseik kan het grootste aandeel van de totale verharding worden teruggevonden in percelen van **huizen en tuinen** (45,5%) en in de **transportinfrastructuur** (24,7%).¹⁸⁴

Verharding naar type ruimtebeslag, % t.o.v. oppervlakte verharding (2022)

¹⁸⁴ Provincie in cijfers (2024).

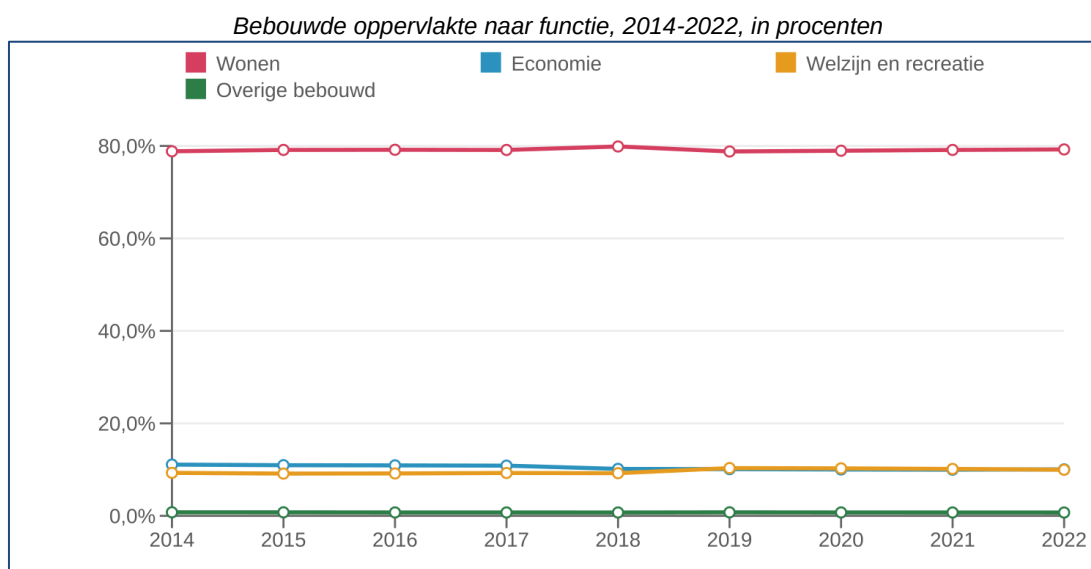
Bebouwde oppervlakte

Als we de **bebouwde oppervlakte** in Maaseik indelen **volgens functie**, dan valt op dat in Maaseik procentueel gezien **meer** oppervlakte voorhanden is met een **woonfunctie** en een functie **welzijn en recreatie**. Ruimte met een economische functie komt dan weer minder voor, in vergelijking met de benchmarks.¹⁸⁵

Bebouwde oppervlakte naar functie, 2022, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Wonen	79,2%	71,1%	75,4%	75,5%
Economie	10,1%	16,9%	15,6%	14,1%
Welzijn en recreatie	10,0%	7,3%	6,4%	8,9%
Overige bebouwd	0,7%	4,7%	2,6%	1,5%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Over de jaren heen nam de economische functie licht af en de functie welzijn en recreatie licht toe¹⁸⁶:

Onbebouwde oppervlakte

Wat de **onbebouwde oppervlakte** betreft, valt op dat bijna **67%** van de oppervlakte in Maaseik uit **akkerland en grasland** bestaat, gevolgd door **23,5% bossen en boomgaarden**. Deze verhouding wijkt af van de verhoudingen in regio Limburg en het Vlaams Gewest maar ligt wel in lijn met de Belfius-cluster.¹⁸⁷

Onbebouwde oppervlakte naar functie, 2022, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Akkerland en grasland	66,8%	58,3%	74,6%	65,5%
Bossen en boomgaarden	19,5%	23,5%	13,3%	19,1%

¹⁸⁵ Provincie in cijfers (2024). Geen gegevens voor de Belfius-cluster.

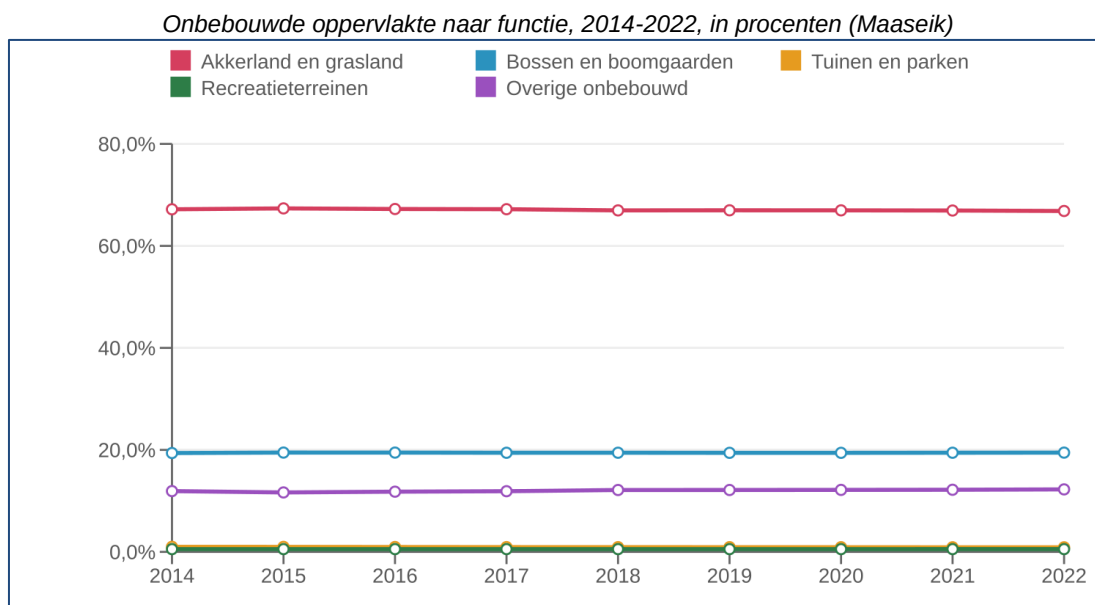
¹⁸⁶ Gemeente- en Stadsmonitor (2024) en STATBEL.

¹⁸⁷ Gemeente- en Stadsmonitor (2024) en STATBEL.

Overig	13,7%	18,2%	12,1%	15,4%
--------	-------	-------	-------	-------

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

De verdeling van de onbebouwde oppervlakte naargelang de functies over de jaren heen, is **quasi lineair**.¹⁸⁸

Wonen

Type woonvormen

In Maaseik wonen in totaal 25.734 mensen of 11.205 huishoudens op een totale oppervlakte van 77,2 km².

Het overzicht van het aantal **woongelegenheden** in gebouwen **per type** toont aan dat er in Maaseik verhoudingsgewijs **meer** woongelegenheden zijn van het type **open bebouwing** en minder van het type halfopen of gesloten bebouwing. Het aandeel appartementen ligt in Maaseik lager dan in de regio Limburg maar komt overeen met de verhouding in het Vlaams Gewest.¹⁸⁹ Aandachtspunt in het licht van reeds hiervoor besproken evoluties (demografische factoren) is dat het aantal kleine huishoudens zal toenemen de komende jaren en dat er voor hen een gepast woningaanbod voorhanden dient te zijn.

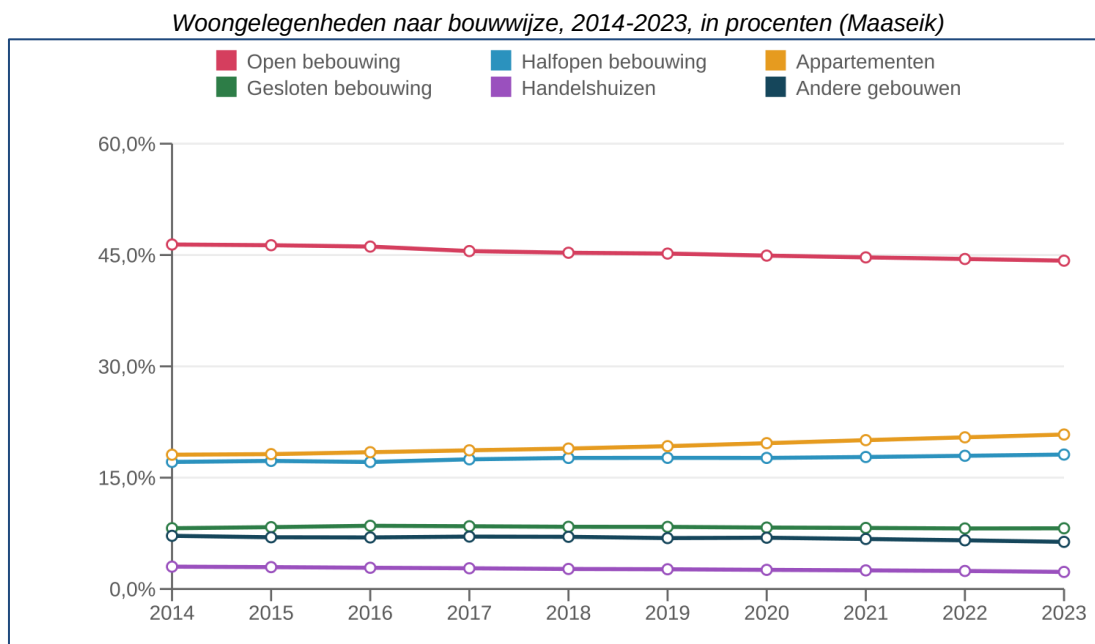
Woongelegenheden naar bouwwijze, 2023, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest
Open bebouwing	44,2%	41,0%	27,3%
Halfopen bebouwing	18,1%	22,7%	18,3%
Gesloten bebouwing	8,2%	8,5%	28,8%
Appartementen	20,8%	23,0%	20,8%
Overig	8,7%	4,8%	4,8%

¹⁸⁸ Gemeente- en Stadsmonitor (2024) en STATBEL.

¹⁸⁹ Gemeente- en Stadsmonitor (2024) en STATBEL. Er zijn geen volledige gegevens beschikbaar voor de Belfius-cluster.

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Over de jaren heen zien we opnieuw een vrij lineaire evolutie behoudens voor het aantal **appartementen**, dat een **toename** kende en het aandeel woningen type **open bebouwing** dat **afnam**¹⁹⁰.

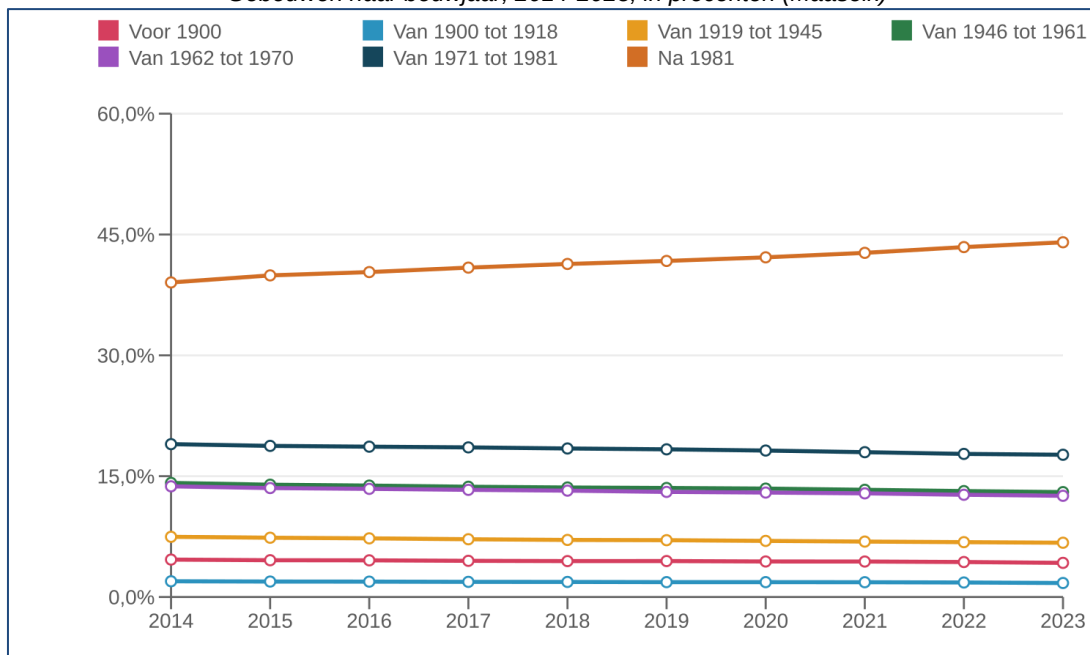

Wat het **bouwjaar** van de gebouwen in Maaseik betreft, merken we op dat het grootste aandeel van de gebouwen na 1981 werd gebouwd (44%) of tussen 1971 en 1981 (17,7%).¹⁹¹ Dit aandeel recente gebouwen ligt hoger dan in de regio Limburg en het Vlaams Gewest.

¹⁹⁰ Gemeente- en Stadsmonitor (2024) en STATBEL.

¹⁹¹ Gemeente- en Stadsmonitor (2024) en STATBEL.

Gebouwen naar bouwjaar, 2014-2023, in procenten (Maaseik)

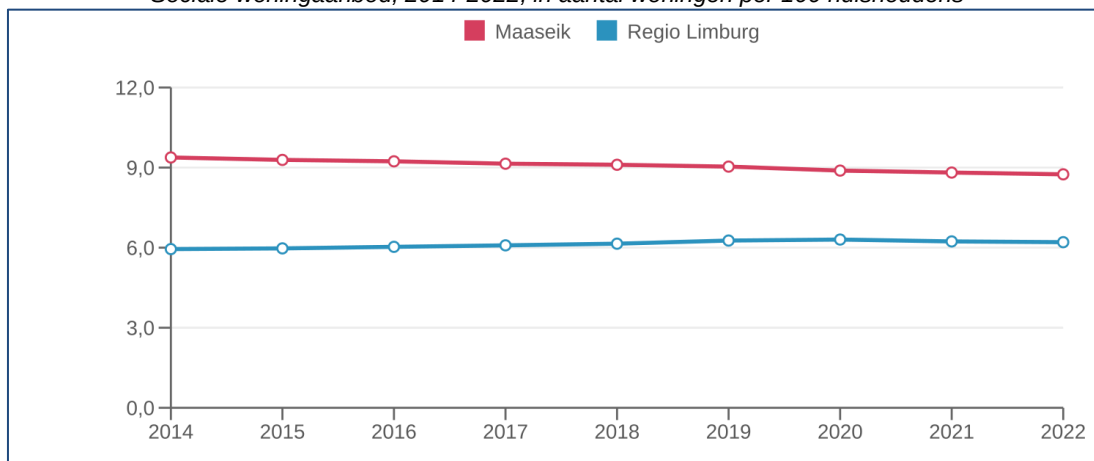
In Maaseik ligt het aandeel **sociale woningen** ruim **hoger** in vergelijking met de benchmarks¹⁹²:

Sociaal woningaanbod, 2022	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
In aantal woningen per 100 huishoudens	8,7	6,2	6,0	5,9

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Het sociale woningaanbod in Maaseik is **afgenomen** over de periode van 2014-2022, daar waar we in de regio Limburg en het Vlaams Gewest een lichte toename kunnen opmerken.¹⁹³

Sociale woningaanbod, 2014-2022, in aantal woningen per 100 huishoudens

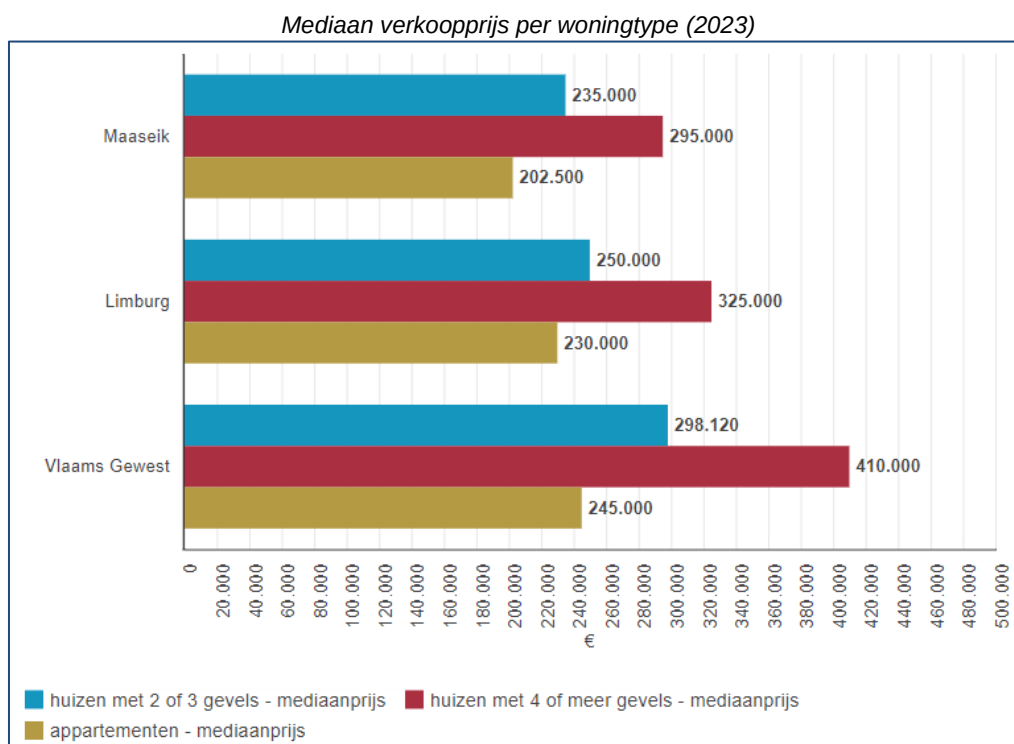
¹⁹² Gemeente- en Stadsmonitor (2024) en Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen.

¹⁹³ Gemeente- en Stadsmonitor (2024) en STATBEL.

De vraag is daarnaast **hoeveel kandidaat-huurders** zich nog **op wachtlijsten** bevinden bij de sociale huisvestingsmaatschappijen. In 2023 waren dit er **511** voor Maaseik.¹⁹⁴ Hoewel er dus al heel wat inspanningen zijn geleverd om sociale woningen te voorzien in Maaseik, is er momenteel ontegensprekelijk nog een grote nood bij de inwoners. Het lokaal bestuur zal dan ook dienen na te gaan welke visie en aanpak zij op dit vlak wenst te hanteren in de komende jaren.

Betaalbaarheid wonen

Een thema dat tevens doorlopend van belang is voor (toekomstige) inwoners: *hoeveel kost het om een woning aan te kopen in Maaseik?* Onderstaande figuur geeft de mediaan **verkoopprijs** weer per type woning.¹⁹⁵ De prijzen in Maaseik liggen voor elk type woning **lager** dan in de benchmarks.

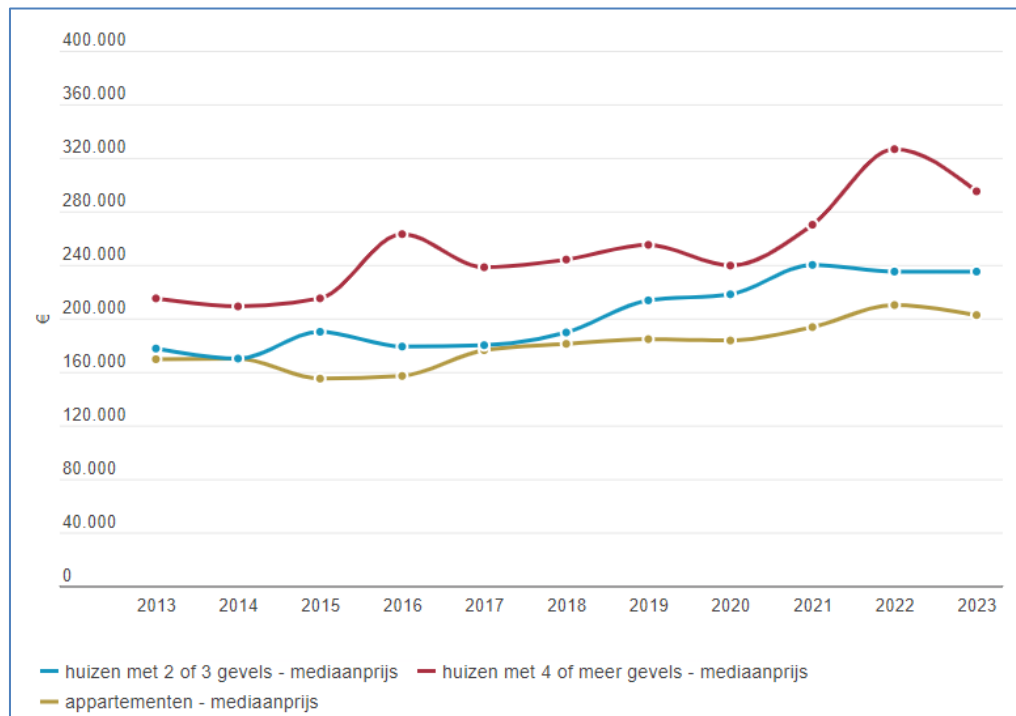
De **prijzen** van woningen zijn over de afgelopen jaren weliswaar **sterk gestegen** en dit voor elk type woning¹⁹⁶.

Evolutie mediaan verkoopprijs per woningtype (2013-2023) in Maaseik

¹⁹⁴ Provincie in cijfers (2024). Voor de regio Limburg zijn er 18.877 kandidaat-huurders op wachtlijsten ingeschreven en voor het Vlaams-Gewest gaat het om 170.201 kandidaat huurders.

¹⁹⁵ Provincie in cijfers (2024). De mediaan geeft het midden van een verdeling aan. Precies de ene helft van de waarnemingen bevindt zich onder deze waarde en de andere helft erboven. Kenmerkend voor de mediaan is dat deze niet beïnvloed wordt door extreme waarden. Hierdoor geven we de voorkeur aan de mediaan boven de gemiddelde waarde.

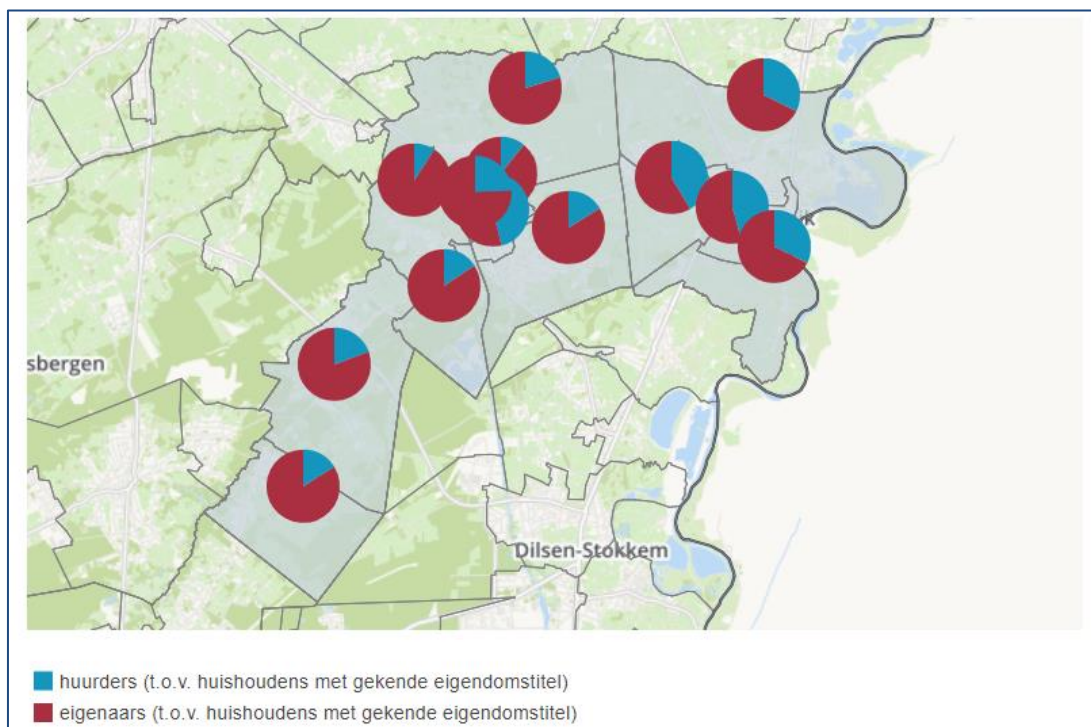
¹⁹⁶ Provincie in cijfers (2024).

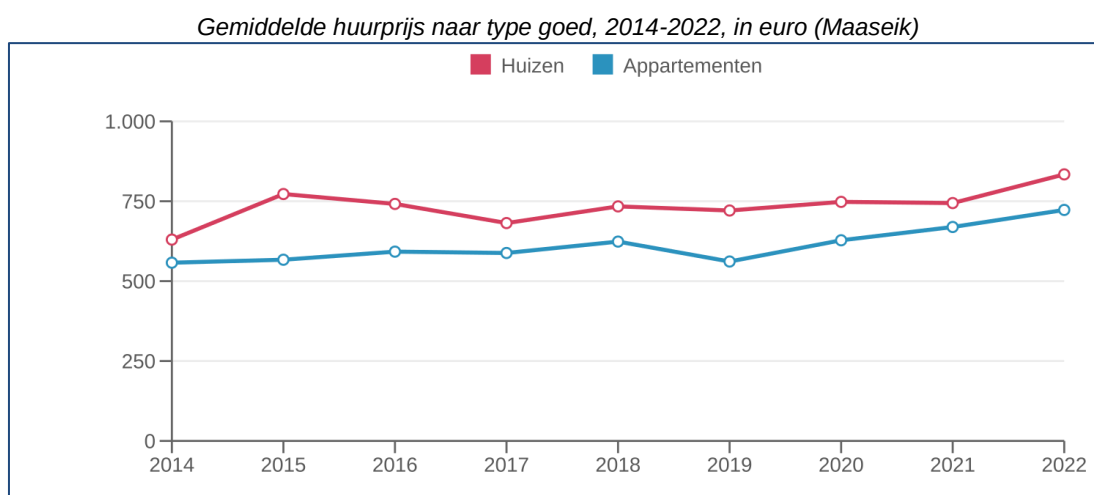
Het aandeel huurders en het aandeel eigenaars kan berekend worden t.o.v. het aantal huishoudens. In Maaseik bedraagt het aandeel **huurders 29,3%**; in Limburg is dit 26,7% en in het Vlaams Gewest 31,5%.¹⁹⁷ Het aandeel huurders ligt verhoudingsgewijs hoger in Maaseik-centrum en Neeroeteren-centrum.

Huurders en eigenaars op wijkniveau in Maaseik, % t.o.v. huishoudens met gekende eigendomstitel (2023)

¹⁹⁷ Provincie in cijfers (2024).

De **gemiddelde huurprijs** in Maaseik is **834 euro** per maand voor een huis en **723 euro** per maand voor een appartement.¹⁹⁸ Ook deze prijzen zijn sterk **gestegen** over de afgelopen jaren:

De **woonquote** meet het aandeel van de inwoners die **meer dan 30% van het gezinsinkomen** besteden aan huur of de afbetaling van de woonlening. Dit aandeel ligt **lager** dan wel in lijn van het aandeel bij de benchmarks **maar** voor huurders betreft het toch een **aanzienlijk percentage**.¹⁹⁹

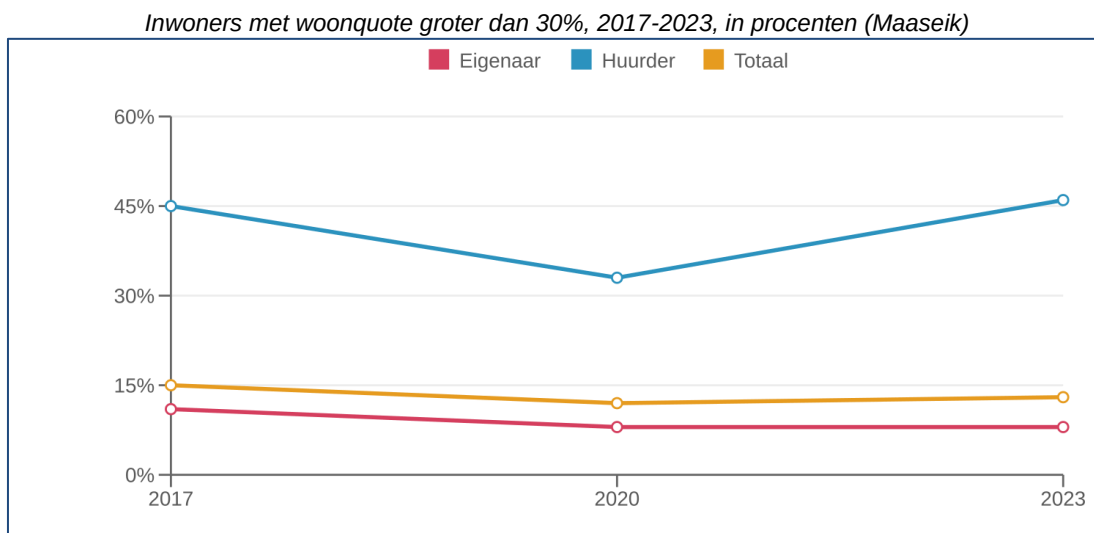
¹⁹⁸ Gemeente- en Stadsmonitor (2024) en Federale Overheidsdienst Financiën. Geen gegevens van de andere benchmarks beschikbaar.

¹⁹⁹ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

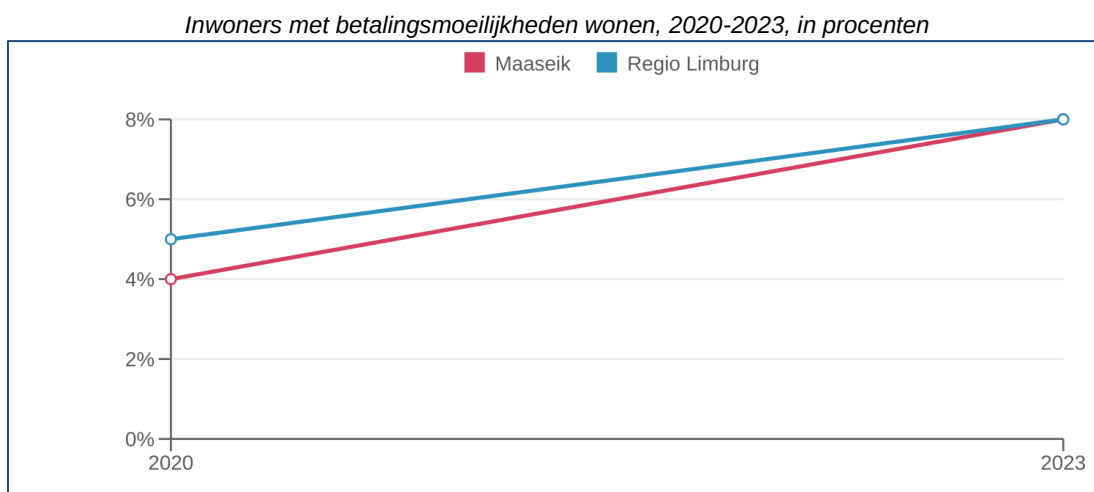
Inwoners met woonquote groter dan 30%, 2023, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Eigenaar	8%	10%	11%	11%
Huurder	46%	42%	46%	47%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Over de jaren heen zien we vooral in de categorie **huurders** een **enorme stijging** in het aandeel inwoners met een woonquote hoger dan 30%²⁰⁰:

Het aandeel inwoners dat zijn of haar **woonkosten niet tijdig kan betalen**, bedraagt **8%** voor Maaseik. Voor de benchmarks is dit gelijkaardig (8% regio Limburg, 7% Vlaams Gewest). De betaalmoeilijkheden voor de woonkosten zijn **zeer sterk toegenomen** over de laatste drie jaar, net zoals in regio Limburg en het Vlaams Gewest.²⁰¹

Voorzieningen en duurzaamheid

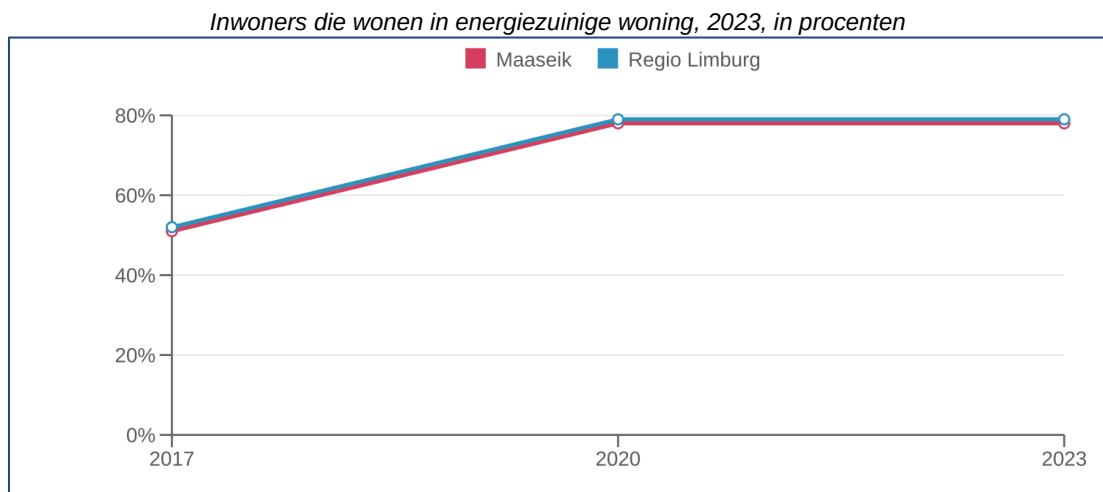
²⁰⁰ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

²⁰¹ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

Wat de **voorzieningen** aan de woonruimte betreft, zegt maar liefst **98%** van de bevroagde inwoners in Maaseik over een **private buitenruimte** te beschikken aan de woning (vgl. regio Limburg en Belfius-cluster 97% en 96% in het Vlaams Gewest).

96% van de respondenten geeft aan ook plaats te hebben om **fietsen te stallen** in of bij de woning (vgl. regio Limburg 95 %, het 92% in het Vlaams Gewest en 96% in de Belfius-cluster).²⁰²

Het aandeel respondenten die stellen over een **energiezuinige woning** te beschikken bedraagt **78%**, net zoals in de Belfius-cluster. Dit aandeel bedraagt in de regio Limburg 79% en in het Vlaams Gewest 76%.²⁰³ Er is een duidelijke toename op dit vlak vast te stellen in de periode 2017-2020 maar vervolgens een stagnatie (mogelijk door het wegvallen van bepaalde subsidies e.d.).

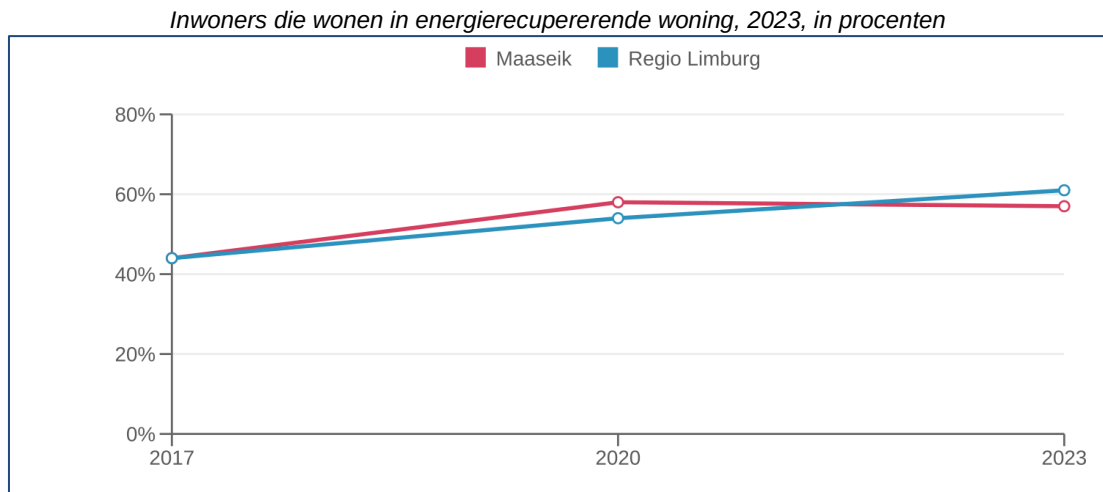

Slechts 57% van de bevroagde inwoners van Maaseik geeft aan in een **energierecupererende woning** te wonen.²⁰⁴ In de regio Limburg (61%), het Vlaams Gewest (60%) en de Belfius-cluster (63%) is dit aandeel hoger. Het aandeel in Maaseik stagneerde na een stijging. In de regio Limburg zien we echter dat de toename zich blijft doorzetten (idem voor het Vlaams Gewest).

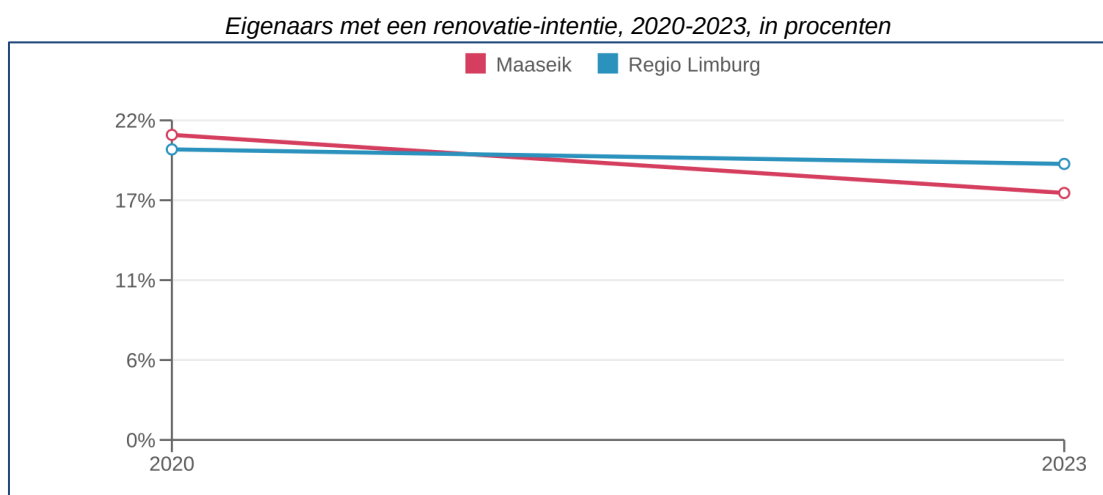
²⁰² Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

²⁰³ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

²⁰⁴ Een woning is energierecupererend als één van deze voorzieningen aanwezig is: groendak, zonnepanelen, zonneboiler, warmtepomp, gebruik regenwater.

Bij de bevraging gaf **17%** van de inwoners van Maaseik aan plan te zijn om de komende vijf jaar te verbouwen of te renoveren. De **renovatie-intentie** ligt **lager** dan in de regio Limburg (19%), het Vlaams Gewest (21%) en in de Belfius-cluster (19%). We stellen een sterkere **afname** vast over de afgelopen jaren, in vergelijking met de regio Limburg.²⁰⁵

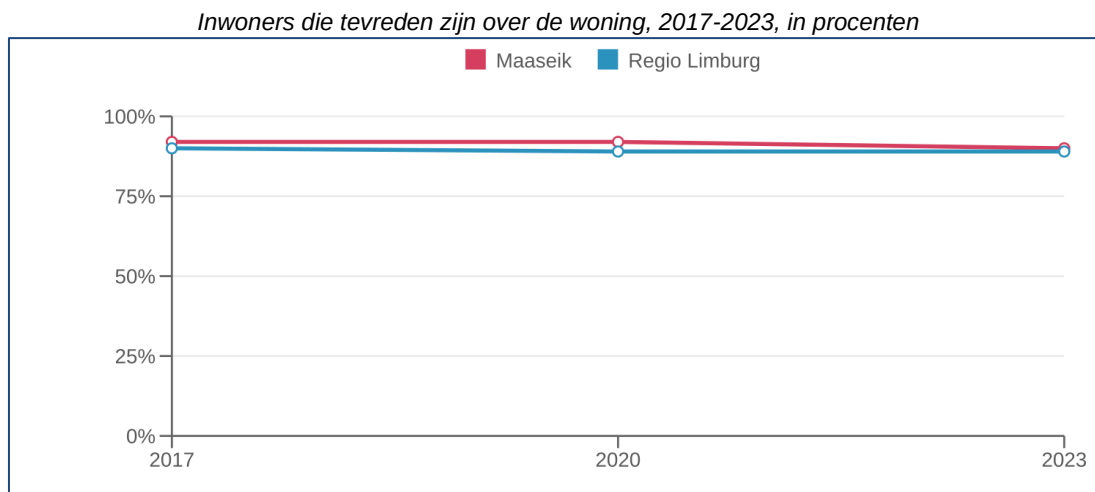

Tevredenheid woonvoorzieningen

Maar liefst **90%** van de bevroagde inwoners van Maaseik stelt **tevreden** te zijn over zijn of haar **woning**. Voor de regio Limburg en de Belfius-cluster is dit 89% en het Vlaams Gewest 88%. Deze cijfers blijven ongeveer stabiel, in vergelijking met vorige jaren.²⁰⁶

²⁰⁵ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

²⁰⁶ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

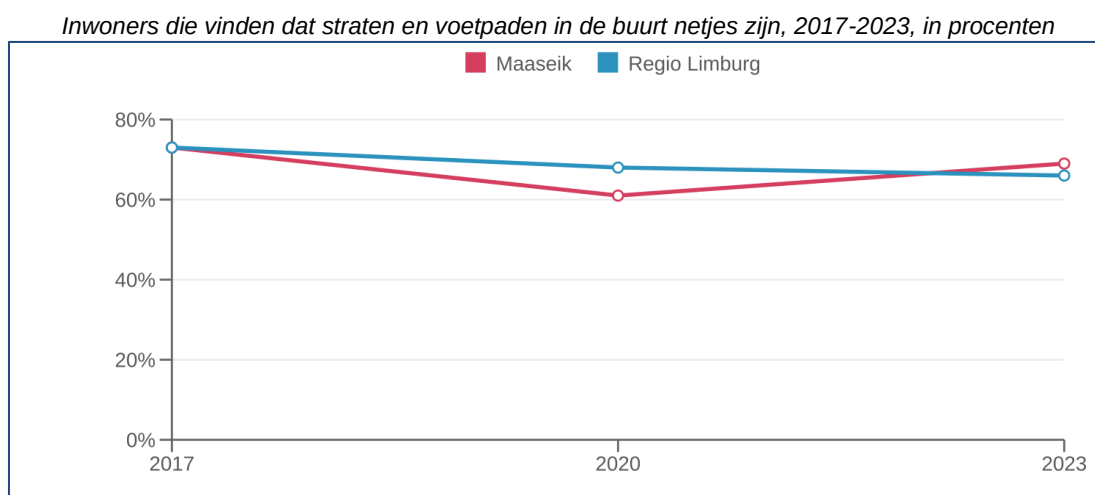

Voor het eerst werd in de gemeente- en stadsmonitor de mening van de inwoners gevraagd omtrent de **netheid** van het **stadscentrum**. Verder werd net als andere jaren bevraagd in welke mate men de **voetpaden en straten** voldoende netjes acht.²⁰⁷ Maaseik scoort overwegend **beter** dan de benchmarks.

Inwoners die vinden dat het netjes is, 2023, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
- Stadscentrum	81%	81%	78%	77%
- Straten en voetpaden in de buurt	69%	66%	62%	60%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Bovendien valt op dat de afgelopen jaren **een positieve ontwikkeling** te bemerken is op vlak van de perceptie van de netheid van straten en voetpaden in de buurt²⁰⁸:

De gemeente- en stadsmonitor heeft de inwoners ook bevraagd over hun **algemene tevredenheid** over hun buurt en stad. Daarbij valt op dat in Maaseik de tevredenheid over de **buurt** eerder **hoog** ligt, in vergelijking met de benchmarks. Echter de tevredenheid over de stad ligt merkkelijk lager, maar dit stellen we ook vast bij de benchmarks.

²⁰⁷ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

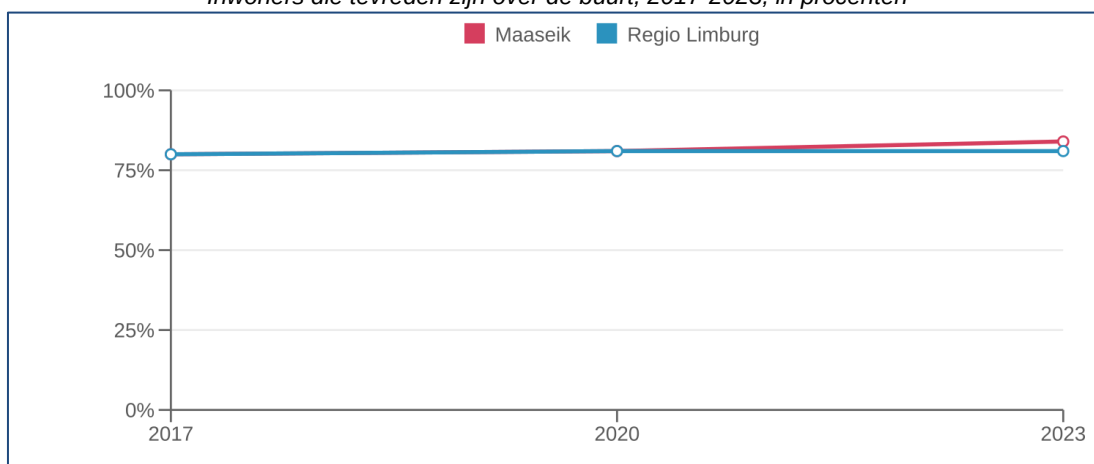
²⁰⁸ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

Inwoners die tevreden zijn, 2023, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
- Over de buurt	84%	81%	79%	80%
- Over de stad	72%	75%	73%	72%

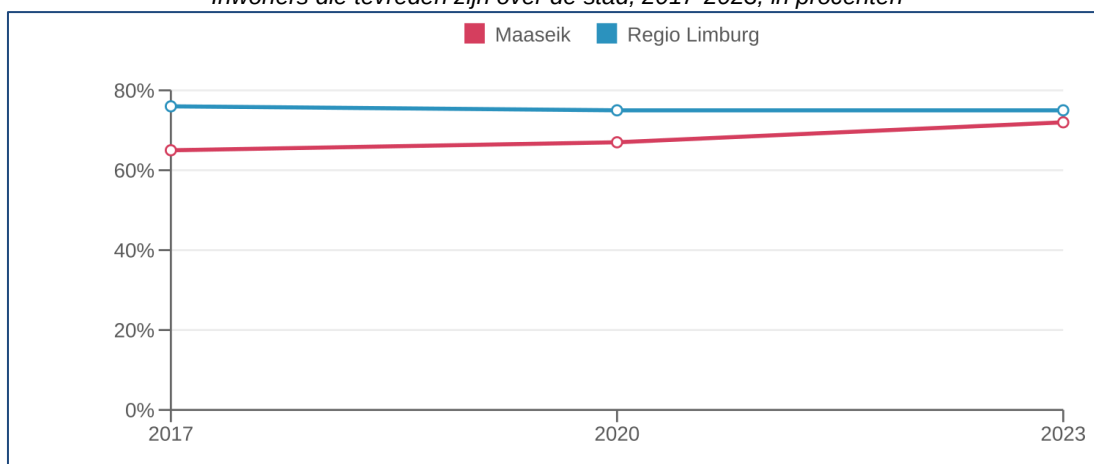
(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Voor beide parameters **nam** de tevredenheid bij respondenten uit Maaseik de afgelopen jaren **toe**.²⁰⁹

Inwoners die tevreden zijn over de buurt, 2017-2023, in procenten

Inwoners die tevreden zijn over de stad, 2017-2023, in procenten

91% van de bevroagde inwoners **woont graag** in Maaseik en **87%** geeft aan **geen plannen** te hebben **om te verhuizen**. Deze scores liggen erg hoog, ook in vergelijking met de benchmarks.²¹⁰

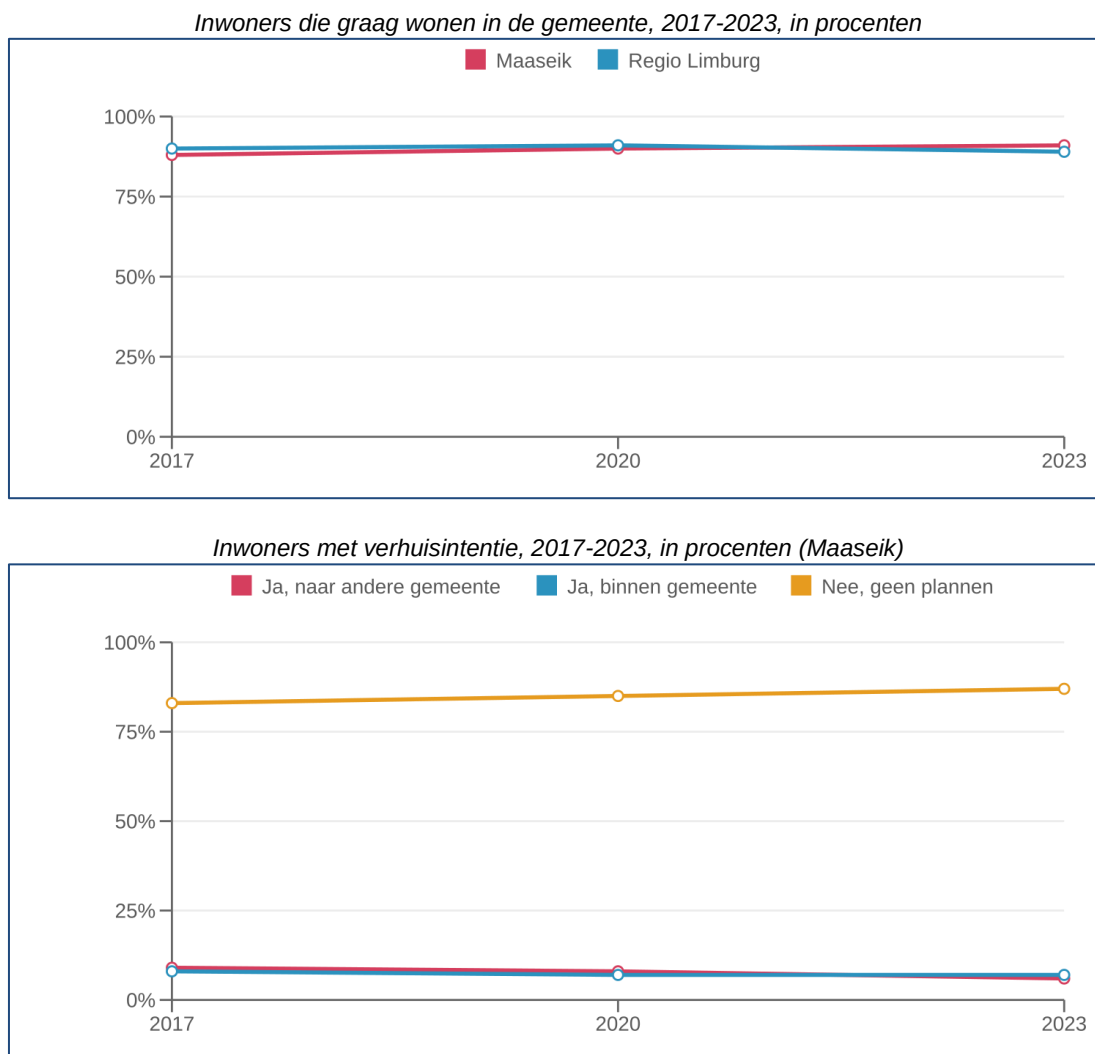
Inwoners, 2023, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
- Graag wonen in eigen gemeente	91%	89%	88%	89%
- Geen verhuisplannen	87%	85%	82%	84%

²⁰⁹ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

²¹⁰ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

De cijfers evolueren bovendien nog in de **positieve richting**²¹¹:

Mobiliteit

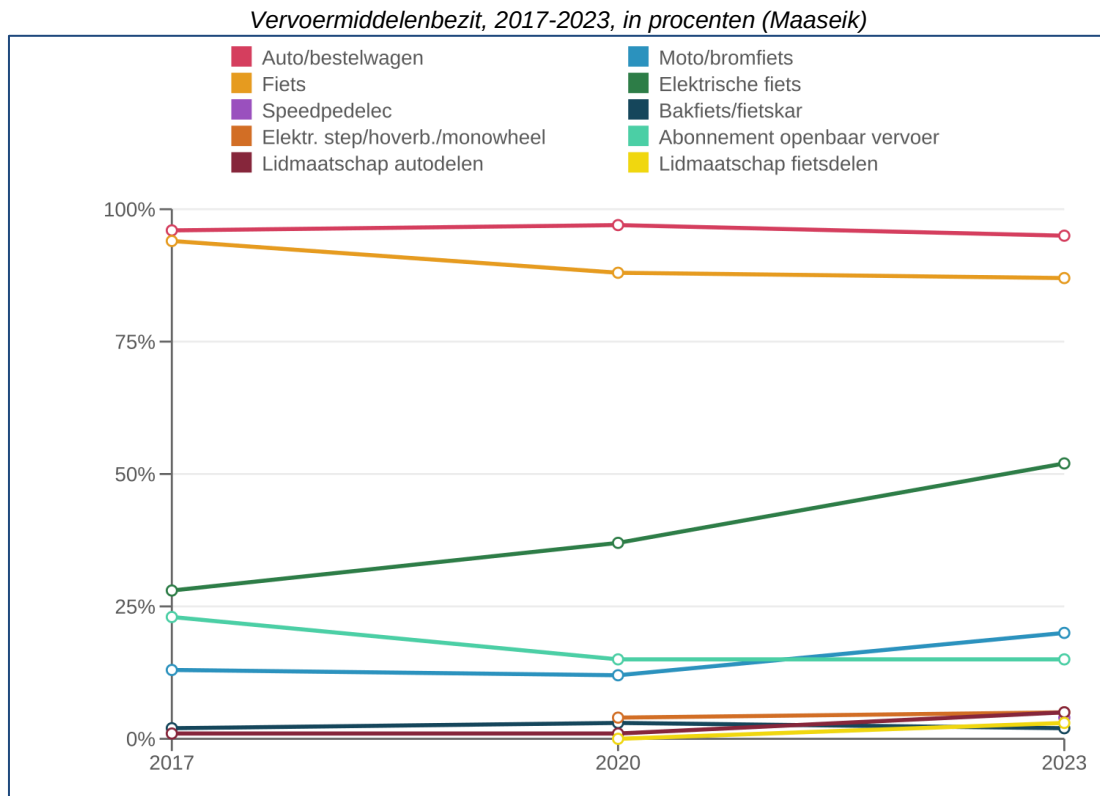
Vervoermiddelen

In 2022 konden er in Maaseik **13.773 wagens** geteld worden bij 11.093 huishoudens. In 2017 waren er respectievelijk in Maaseik 13.237 wagens bij 10.644 huishoudens. Dit betekent dat er in Maaseik in 2022 124,2 wagens per 100 huishoudens waren tegenover 124,4 wagens per 100 huishoudens in 2017. Ter vergelijking: in Limburg waren er in 2022 125,4 wagens per 100 huishoudens tegenover 126,1 wagens per 100 huishoudens in 2017. En in het Vlaams Gewest waren er in 2022 113,4 wagens per 100 huishoudens tegenover 114,1 wagens per 100 huishoudens in 2017. Het wagenbezit in Maaseik leunt dus aan bij het gemiddelde in Limburg en ligt iets hoger in vergelijking met het Vlaams Gewest.²¹²

²¹¹ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

²¹² Provincie in cijfers (2024).

Wat de door inwoners gebruikte vervoermiddelen betreft, geeft bij de burgerbevraging in het kader van de gemeente- en stadsmonitor maar liefst **95%** van de respondenten aan over een **auto of bestelwagen** te beschikken in Maaseik.²¹³ Het aandeel respondenten dat over een auto of fiets beschikt neemt af over de afgelopen jaren en het aandeel inwoners dat over een **elektrische fiets** beschikt **neemt sterk toe**. Het aandeel respondenten met een **abonnement** op het **openbaar vervoer** **nam af**. Opmerkelijk nog: er is een **toename** van het aandeel inwoners met een **moto/bromfiets**.²¹⁴

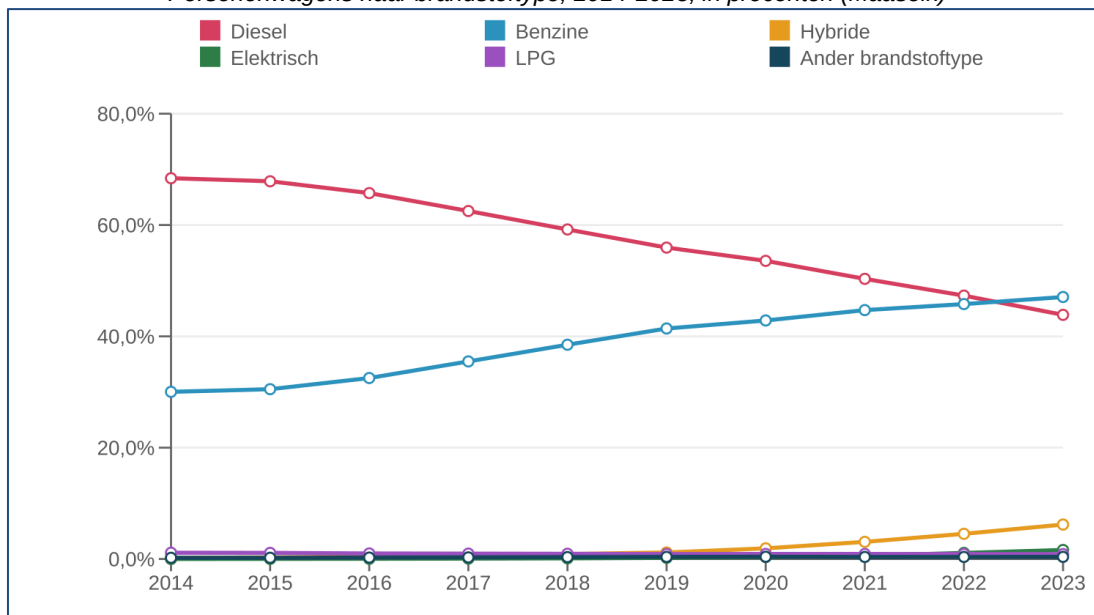
Voor wat het autogebruik per **brandstoftype** betreft, **nam** het aandeel voertuigen met **diesel** brandstof in Maaseik **sterk af** over de afgelopen periode (maar dit ligt wel nog hoger dan in de regio Limburg en het Vlaams Gewest). Het aandeel voertuigen met **benzine** brandstof nam wel **sterk toe**. We zien tot slot een **toename** van het aandeel **hybride voertuigen**. Het aandeel (volledig) elektrische voertuigen ligt thans nog eerder laag. Het aandeel hybride/elektrische wagens ligt wel al hoger in de regio Limburg en het Vlaams Gewest.²¹⁵

²¹³ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

²¹⁴ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

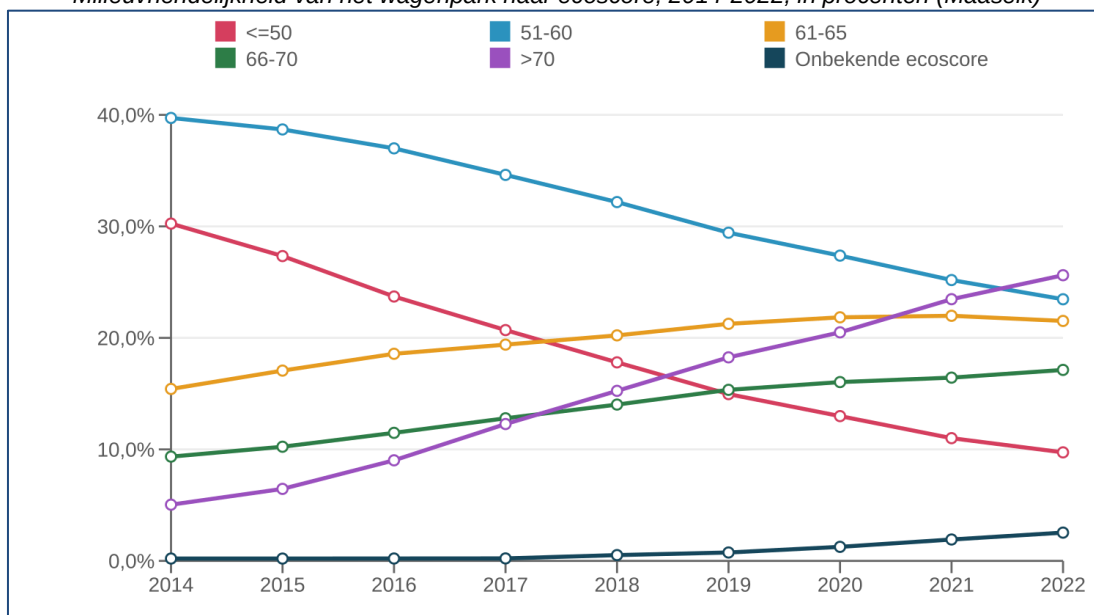
²¹⁵ Gemeente- en Stadsmonitor (2024) en STATBEL. Geen gegevens bekend voor de Belfius-cluster.

Personenwagens naar brandstoftype, 2014-2023, in procenten (Maaseik)

De **ecoscore** is een milieuscore voor voertuigen, die op een schaal van 0 tot 100 een indicatie geeft van de globale milieuvriendelijkheid van het voertuig. Hoe hoger de score, hoe milieuvriendelijker het voertuig. In Maaseik zien we over de afgelopen periode een **stijging** van het **aantal voertuigen met een hogere ecoscore**. De voertuigen met een lagere ecoscore nemen af. Het aandeel voertuigen met een score beter dan 70 is voor Maaseik 25,6%. Dit is wel **lager** in vergelijking met de regio Limburg (28,4%) en het Vlaams Gewest (30,3%).²¹⁶

Milieuvriendelijkheid van het wagenpark naar ecoscore, 2014-2022, in procenten (Maaseik)

²¹⁶ Gemeente- en Stadsmonitor (2024) en Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek. Geen gegevens bekend voor de Belfius-cluster.

Infrastructuur mobiliteit

De infrastructurele voorzieningen voor mobiliteit waren eveneens een topic in het kader van de burgerbevraging bij de gemeente- en stadsmonitor.²¹⁷ Uit een vergelijking met de benchmarks blijkt dat **41%** van de respondenten meent dat er **onvoldoende fietsstallingen** zijn. Dat aandeel ligt bij de benchmarks evenwel nog hoger. Ook op vlak van **voldoende openbaar vervoer, deelsystemen en voldoende autoluwe en autovrije zones** scoort Maaseik **minder goed** (ook in vergelijking met de benchmarks).

Op vlak van het beschikken over **voldoende fietspaden** en het voorhanden zijn van **voldoende parkeerplaatsen** scoren we opvallend **beter** dan de benchmarks.

Mening van inwoners over aanwezige infrastructuur, 2023, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Voldoende fietsstallingen				
- Eens	30%	30%	31%	25%
- Neutraal	29%	26%	23%	23%
- Oneens	41%	44%	46%	52%
Voldoende fietspaden				
- Eens	69%	58%	52%	47%
- Neutraal	15%	15%	16%	16%
- Oneens	16%	27%	32%	37%
Voldoende openbaar vervoer				
- Eens	40%	51%	59%	59%
- Neutraal	15%	15%	14%	15%
- Oneens	45%	34%	27%	26%
Voldoende parkeerplaatsen				
- Eens	67%	61%	55%	58%
- Neutraal	12%	14%	13%	14%
- Oneens	21%	25%	32%	28%
Voldoende deelsystemen				
- Eens	23%	29%	40%	25%
- Neutraal	22%	27%	26%	28%
- Oneens	55%	44%	34%	47%
Voldoende autoluwe en autovrije zones				
- Eens	30%	34%	40%	30%
- Neutraal	26%	26%	24%	27%
- Oneens	44%	40%	36%	43%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Als we de evolutie van deze cijfers over de jaren heen bekijken, dan kunnen we wel vaststellen dat de perceptie over de infrastructuur **positief geëvolueerd is** (enkel voldoende parkeerplaatsen is quasi ongewijzigd gebleven).

De **tevredenheid** over de aanwezige infrastructuur ligt eerder hoog in vergelijking met de benchmarks. Over de **staat van straten en pleinen** is men het meest tevreden. Als we de evolutie over de jaren heen bekijken, nam de tevredenheid over elk onderdeel toe.²¹⁸

Tevredenheid van inwoners over infrastructuur, 2023, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Staat voetpaden				
- Tevreden	52%	51%	47%	42%
- Neutraal	21%	19%	18%	19%
- Ontevreden	27%	30%	35%	39%

²¹⁷ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

²¹⁸ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

Staat fietsinfrastructuur (fietspaden, fietsstraten, ...)	53%	49%	45%	39%
- Tevreden	19%	19%	19%	19%
- Neutraal	28%	32%	35%	42%
- Ontevreden				
Staat straten en pleinen	61%	61%	59%	54%
- Tevreden	22%	20%	20%	22%
- Neutraal	17%	19%	21%	24%
- Ontevreden				

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Verkeersveiligheid en verkeershinder

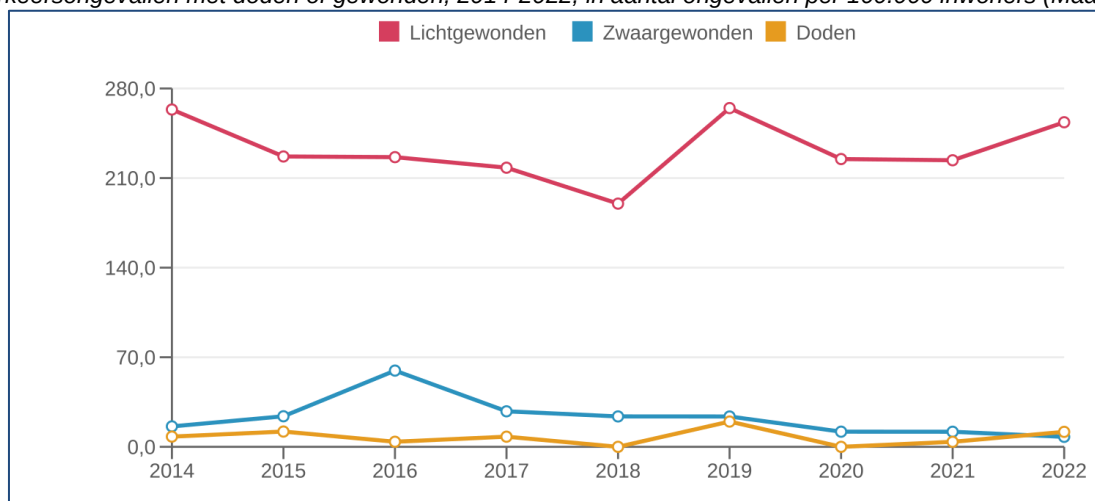
Het **aantal verkeersongevallen met licht- of zwaargewonden** ligt in Maaseik **lager** dan bij de benchmarks. Het aantal **dodelijke** verkeersslachtoffers ligt dan weer merkkelijk **hoger**.²¹⁹

Verkeersongevallen met doden of gewonden, 2022	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest
Aantal ongevallen per 100.000 inwoners			
- Lichtgewonden	253,6	285,6	310,1
- Zwaargewonden	7,8	26,2	32,9
- Doden	11,7	5,5	4,0

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

De evolutie over de jaren heen maakt duidelijk dat het aantal lichtgewonde verkeersslachtoffers voor Maaseik de laatste jaren terug **in stijgende lijn** evolueert. Het aantal zwaargewonde verkeersslachtoffers neemt af maar het aantal dodelijke slachtoffers **neemt toe**.

Verkeersongevallen met doden of gewonden, 2014-2022, in aantal ongevallen per 100.000 inwoners (Maaseik)

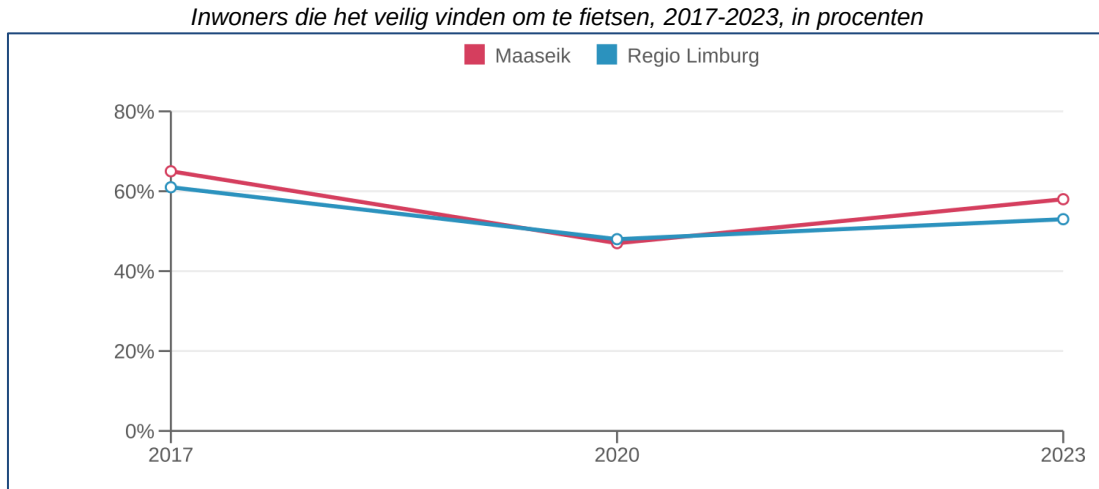

Van de respondenten die bevraagd werden in het kader van de gemeente- en stadsmonitor geeft **23%** aan dat zij het **niet veilig** vinden om te fietsen in Maaseik. Dit aandeel ligt **lager** dan bij de benchmarks: 28% in de regio Limburg, 31% in het Vlaams Gewest en 36% in de Belfius-cluster.²²⁰

²¹⁹ Gemeente- en Stadsmonitor (2024) en STATBEL. Geen gegevens bekend voor de Belfius-cluster.

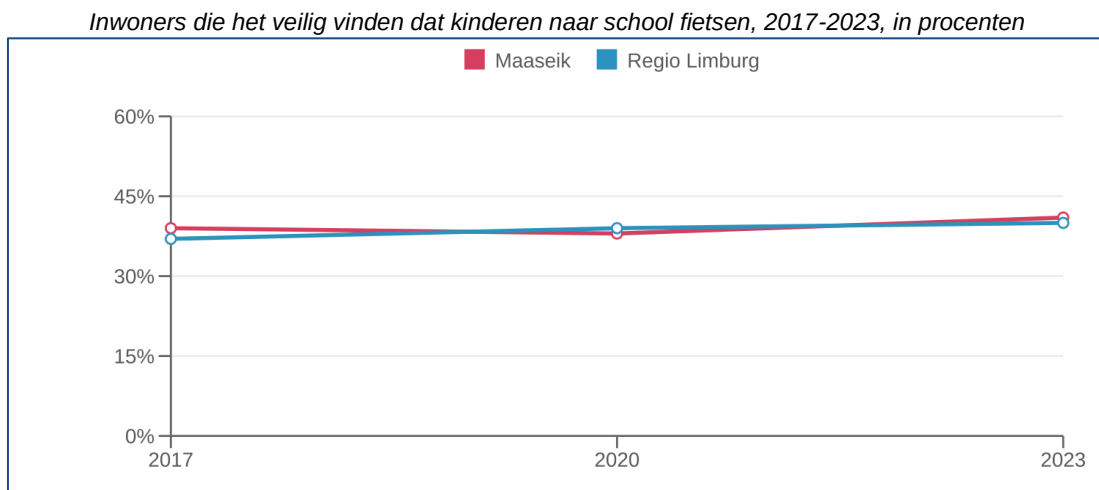
²²⁰ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

58% van de respondenten vond het wel **veilig** om in Maaseik te fietsen en dit aandeel lijkt, na een daling, weer **in positieve richting** te evolueren tussen 2020 en 2023.²²¹

Verder nog opmerkelijk: **42%** van de respondenten vindt het **niet veilig** dat kinderen **naar school** fietsen in Maaseik. Gelijkaardige cijfers zijn er bij de benchmarks te vinden: dit aandeel is 42% in de regio Limburg, 41% in het Vlaams Gewest en 45% in de Belfius-cluster.²²²

De afgelopen jaren is het aandeel inwoners die van mening zijn dat kinderen wel **veilig** naar school kunnen fietsen **licht gestegen**, tot 41% in 2023.²²³ Er werd vanuit het lokaal bestuur ook gewerkt aan dit aandachtspunt met het project '*Route 2 school*'. Belangrijk zal zijn om hierop ook de komende beleidsperiode te blijven inzetten.

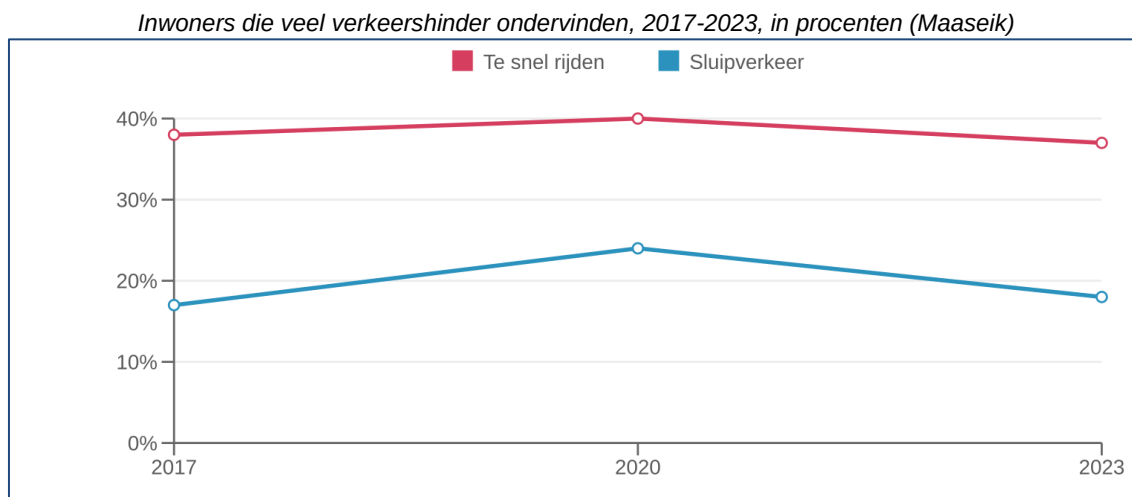
Van de respondenten gaf **37%** aan de afgelopen maand **hinder** te hebben ondervonden door **onaangepaste snelheid** in het verkeer en **18%** van **sluipverkeer**. Deze cijfers liggen **lager**, in vergelijking met de benchmarks. In de regio Limburg betreft dit aandeel 40% voor hinder te snel rijden en 28% voor hinder door sluipverkeer. Voor het Vlaams Gewest gaat

²²¹ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

²²² Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

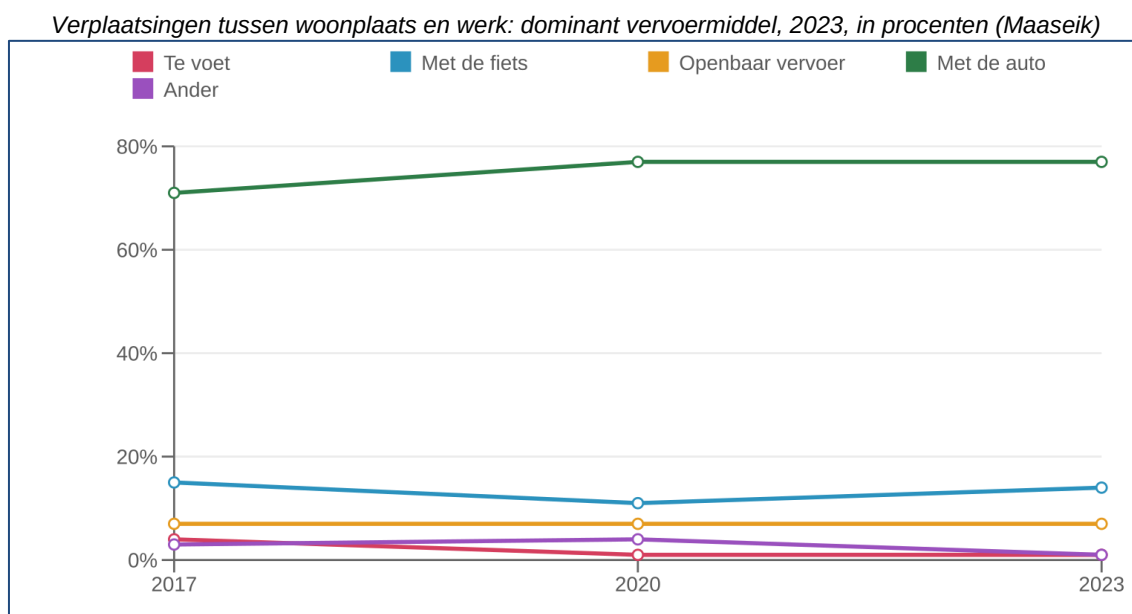
²²³ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

het om resp. 39% en 29% en in de Belfius-cluster over resp. 41% en 29%.²²⁴ Na een aanvankelijke stijging, nemen de cijfers inzake hinder weer af de afgelopen jaren.²²⁵

Duurzame verplaatsingen

In Maaseik is het **dominant vervoersmiddel** voor de verplaatsingen tussen woonplaats en werk of school nog steeds **de auto**, zo blijkt uit de burgerbevraging. **77%** van de respondenten duidt dit vervoersmiddel aan. Bij de benchmarks ligt dit aandeel lager: 74% in de regio Limburg, 60% in het Vlaams Gewest en 66% in de Belfius-cluster. Elders wordt er meer gebruik gemaakt van de fiets en het openbaar vervoer of gaat men te voet.²²⁶

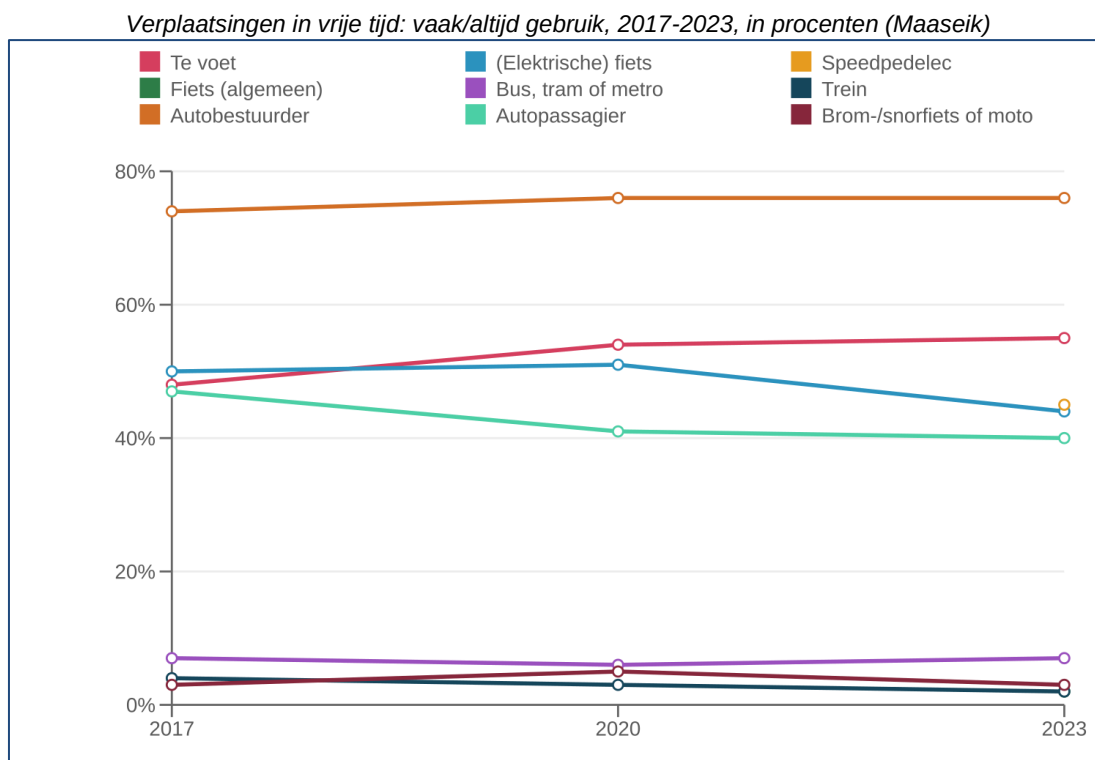

²²⁴ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

²²⁵ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

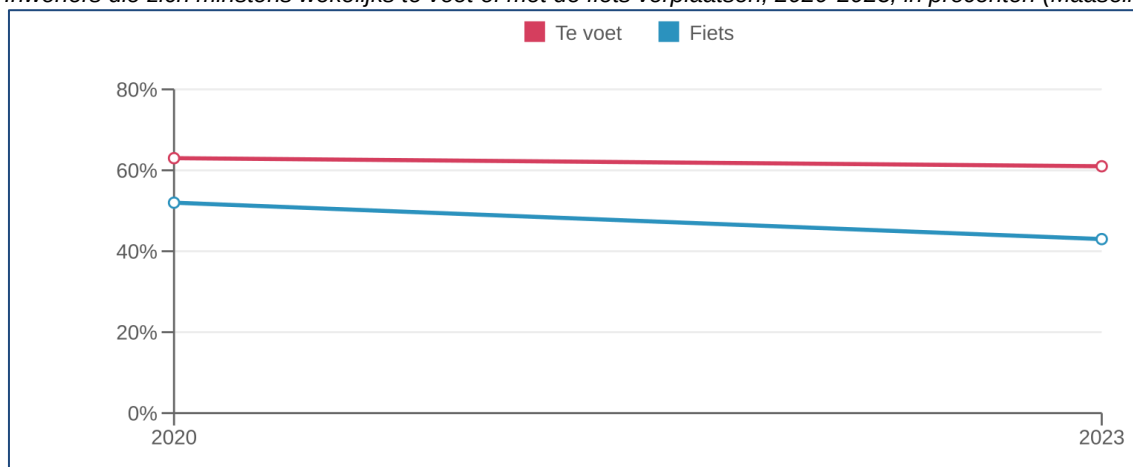
²²⁶ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

Ook wat de **verplaatsingen in de vrije tijd** betreft, zien we dat de **auto** opnieuw het **dominante vervoersmiddel** vormt (als bestuurder of als passagier).²²⁷ Het gebruik van de elektrische fiets of het te voet gaan, komt hier wel al meer voor.

Het aandeel respondenten dat aangeeft zich het voorbije jaar **voor korte afstanden vaak met de fiets of te voet te hebben verplaatst**, ligt in Maaseik **gelijk aan of hoger** dan bij de benchmarks, namelijk 61% (te voet) en 43% (fiets). In de regio Limburg is dit 56% (te voet) en 36% (fiets) betreft.²²⁸ In het Vlaams Gewest resp. 62% en 43% en in de Belfius-cluster resp. 57% en 38%. De cijfers evolueren wel in **licht dalende lijn**.

Inwoners die zich minstens wekelijks te voet of met de fiets verplaatsen, 2020-2023, in procenten (Maaseik)

²²⁷ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

²²⁸ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

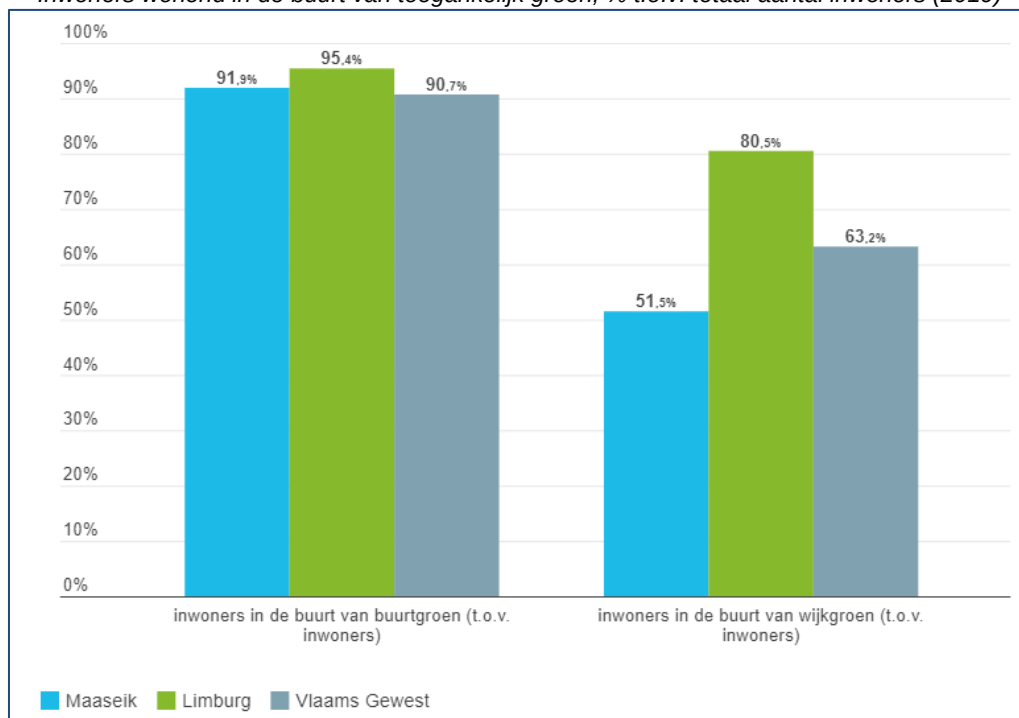
Klimaat, natuur en energie

Toegankelijk groen in de buurt

Verder is het handig om zicht te krijgen op de hoeveelheid toegankelijke groene ruimte in de stad. *Hoeveel ruimte is er voor gezinnen om te ontspannen in het groen en dit in de nabijheid van hun woonplaats?* Het aandeel van de totale oppervlakte van de stad dat ingenomen wordt door **buurtgroen**²²⁹ (40,4%) en **wijkgroen**²³⁰ (38,6%) ligt **veel hoger** in Maaseik dan bij de benchmarks.²³¹ In de regio Limburg is dit voor buurtgroen 36,9% en voor wijkgroen 34,3% en in het Vlaams Gewest resp. 23,9% en 20,9%.

Nuttig om te weten is ook of deze groenclusters in de buurt **vlot bereikbaar** zijn. Voor buurtgroen hanteren we de grens van 400 meter afstand, voor wijkgroen 800 meter. In 2019 bleek dat 91,9% van de inwoners in Maaseik binnen de 400 meter van buurtgroen woont. 51,5% van de inwoners woont binnen de 800 meter van wijkgroen. In Limburg is dit 80,5% en in het Vlaams Gewest is dit 63,2%. Dit betekent dat **1 op 2 Maaseikenaren meer dan 800 meter moet afleggen om een toegankelijk groengebied met een oppervlakte van minimum 10 ha te bereiken**.²³² Op dit vlak is er dus nog marge voor verbetering.

Inwoners wonend in de buurt van toegankelijk groen, % t.o.v. totaal aantal inwoners (2019)

In de burgerbevraging werd ook nagegaan in welke mate **inwoners** het afgelopen jaar een **bos, park of groenzone bezochten** in de eigen gemeente of in een andere gemeente. Uit de resultaten blijkt dat de Maaseikse respondenten **meer** geneigd zijn het groen op te zoeken dan elders. **50%** van de respondenten bezocht in 2023 meer dan 12 keer een bos, park of

²²⁹ Buurtgroen wordt gedefinieerd als groen met een minimumoppervlakte van 0,2 hectare.

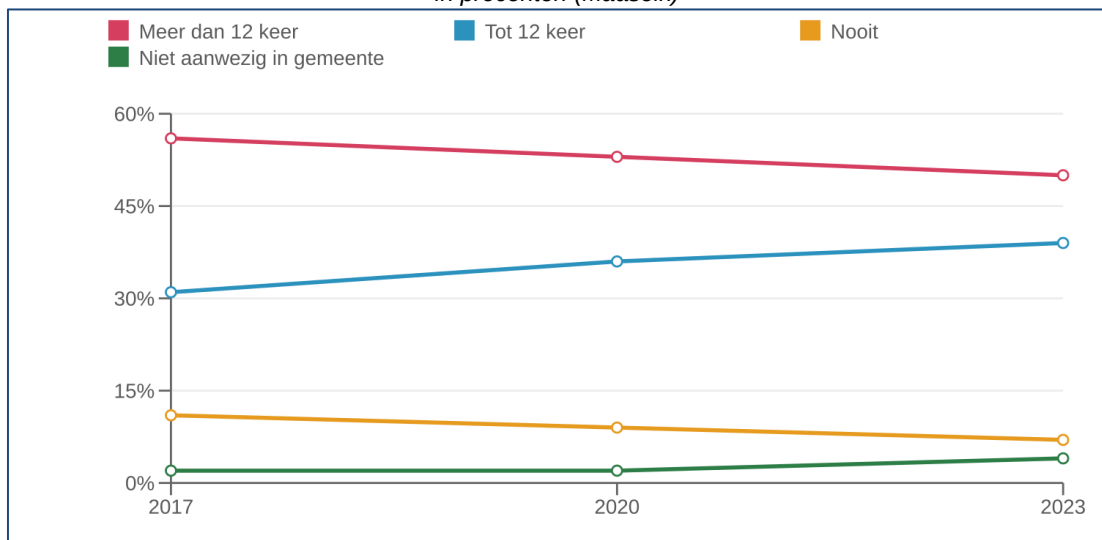
²³⁰ Wijkgroen wordt gedefinieerd als groen met een minimumoppervlakte van 10 hectare.

²³¹ Gemeente- en Stadsmonitor (2024) en Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek. Er zijn geen gegevens bekend voor de Belfius-cluster.

²³² Provincie in cijfers (2024).

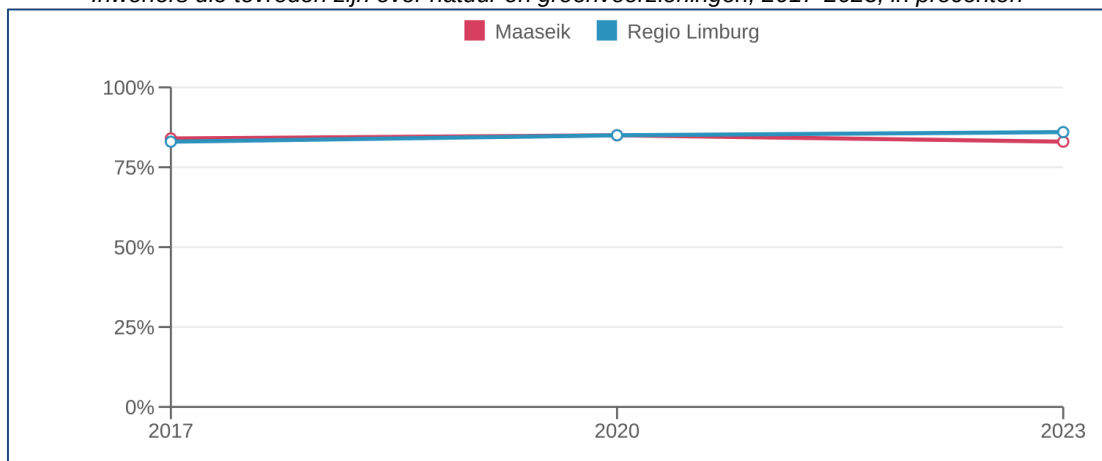
groenzone in de eigen gemeente. **39%** bezocht tot 12 keer een bos, park of groenzone in de eigen gemeente.²³³ Maaseik scoort op dit vlak minstens in de lijn van en meestal zelfs **beter** dan de benchmarks. We merken wel op dat de categorie meest frequente bezoekers van groen afnam de voorbije jaren.

Inwoners die een bos, park of groenzone bezocht hebben in eigen gemeente, 2017-2023, in procenten (Maaseik)

Het aandeel inwoners dat **tevreden** is over het groen (**natuur en groenvoorzieningen**) in de stad werd ook bevraagd bij de gemeente- en stadsmonitor. **83%** van de respondenten uit Maaseik gaf aan hier tevreden over te zijn. Dit aandeel ligt hoger dan in het Vlaams Gewest (80%) maar **lager** in vergelijking met de regio Limburg (86%) en de Belfius-cluster (84%). De tevredenheid nam over de afgelopen jaren **zeer licht af**:

Inwoners die tevreden zijn over natuur en groenvoorzieningen, 2017-2023, in procenten

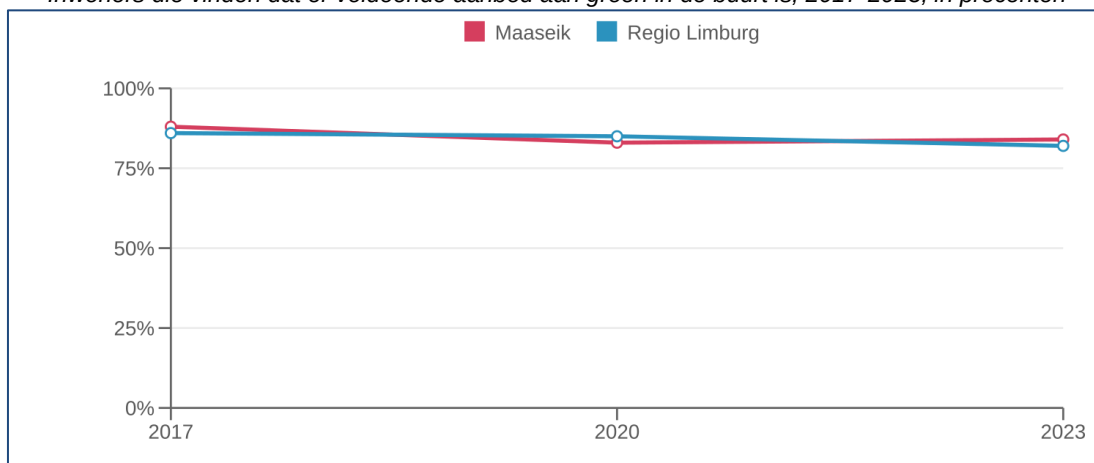

84% van de respondenten uit Maaseik meent dat er **voldoende groen** is in de buurt. Dit aandeel ligt **hoger** in vergelijking met de benchmarks: 82% in de regio Limburg, 80% in het Vlaams Gewest en 78% in de Belfius-cluster. Na een dalende trend, nam het aandeel

²³³ Gemeente- en Stadsmonitor (2024).

inwoners dat meent dat er voldoende groen in de buurt is, weer licht toe de laatste jaren. De resultaten liggen erg in lijn met de regio Limburg.

Inwoners die vinden dat er voldoende aanbod aan groen in de buurt is, 2017-2023, in procenten

Afval

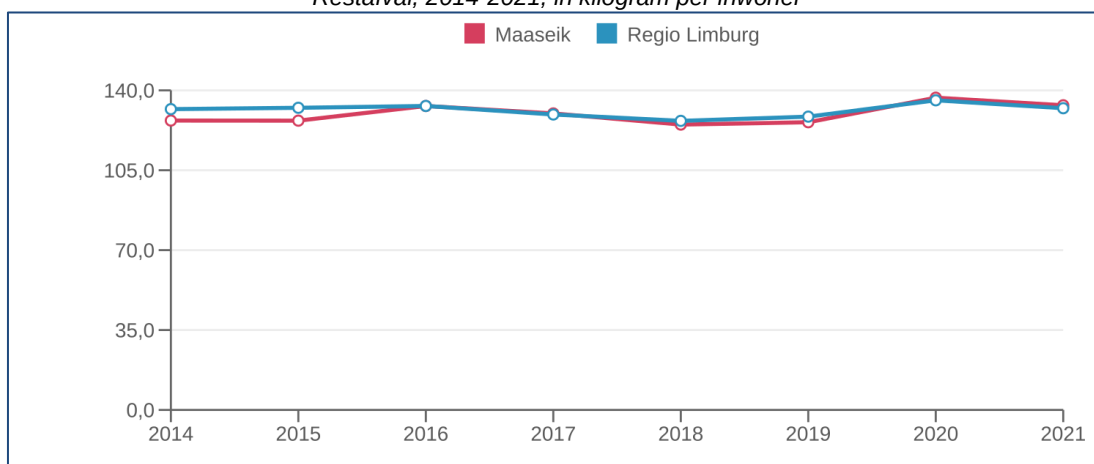
De hoeveelheid **restafval per inwoner** ligt in Maaseik nipt hoger dan in de regio Limburg maar aanzienlijk lager dan in het Vlaams Gewest.²³⁴

Restafval	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest
Restafval, 2021, in kilogram per inwoner	133,4	132,2	140,4

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

De evolutie over de jaren heen toont aan dat de hoeveelheid afval per inwoner **licht is toegenomen**.²³⁵

Restafval, 2014-2021, in kilogram per inwoner

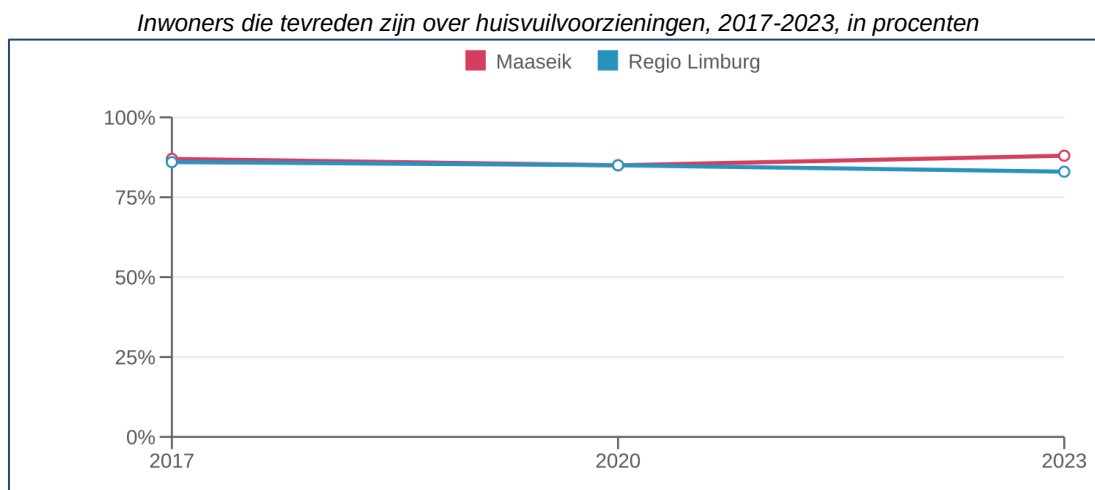

²³⁴ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij.

²³⁵ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij.

88% van de respondenten gaven bij de burgerbevraging aan **tevreden** te zijn over de **huisvuilvoorzieningen** in Maaseik. Dat aandeel ligt **hoger** dan in de regio Limburg, het Vlaams Gewest (83%) en de Belfius-cluster (86%).²³⁶

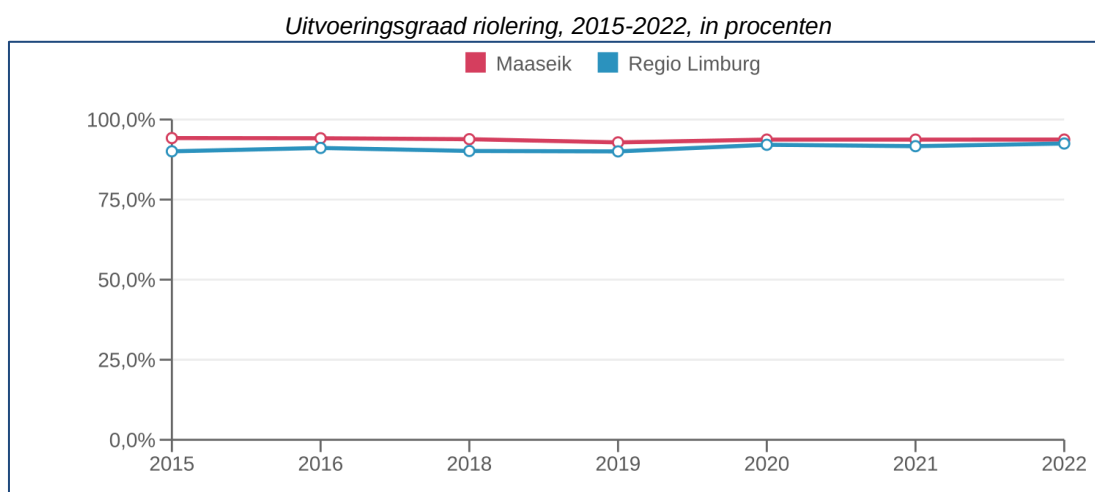
De mate van tevredenheid **nam nog licht toe** de afgelopen jaren.²³⁷

Riolering

De **uitvoeringsgraad riolering** is de verhouding tussen het totaal aantal huidige gerioleerde inwoners, ten opzichte van het aantal maximaal gerioleerde inwoners.²³⁸ In Maaseik bedraagt die verhouding **93,7%**. Er is een **hogere** uitvoeringsgraad van de riolering dan in de regio Limburg (92,5%) en het Vlaams Gewest (88,1%).

De evolutie is quasi **stabiel** gebleven de afgelopen jaren²³⁹:

²³⁶ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

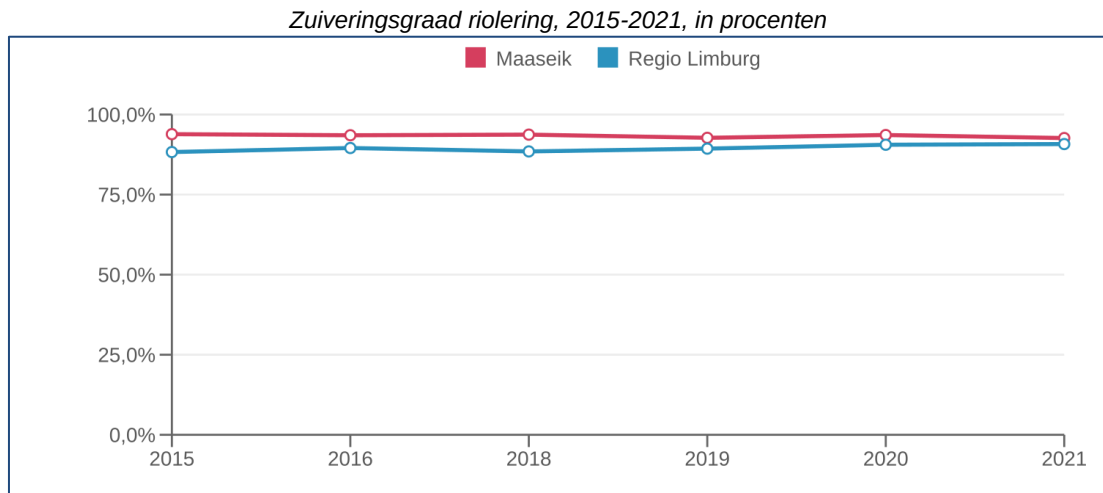
²³⁷ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

²³⁸ Als uitdrukking van de vordering van de uitbouw van het rioleringsstelsel binnen de gemeente. Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Vlaamse Milieumaatschappij. Geen gegevens bekend voor de Belfius-cluster.

²³⁹ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Vlaamse Milieumaatschappij.

Het aandeel inwoners dat aangesloten is op een riolering en loost op een rioolwaterzuiveringsinstallatie bedraagt in Maaseik **92,7%**. Dit wordt de **zuiveringsgraad riolering** genoemd. Regio Limburg behaalt een zuiveringsgraad van 90,8% en het Vlaams Gewest 86%. Maaseik scoort op dit vlak dus merkbaar **beter** dan de benchmarks.²⁴⁰

De zuiveringsgraad is eveneens **quasi stabiel** gebleven over de afgelopen jaren²⁴¹:

Milieubewust handelen

Op vlak van **milieubewust handelen** stellen we vast dat volgende handelingen al **het meest populair** zijn bij de Maaseikse respondenten in de burgerbevraging van de gemeente- en stadsmonitor²⁴²:

1. Kraanwater als drinkwater gebruiken
2. Weggooien van eten beperken
3. Korte afstanden te voet overbruggen

Het **minst voorkomend** zijn volgende milieubewuste handelingen²⁴³:

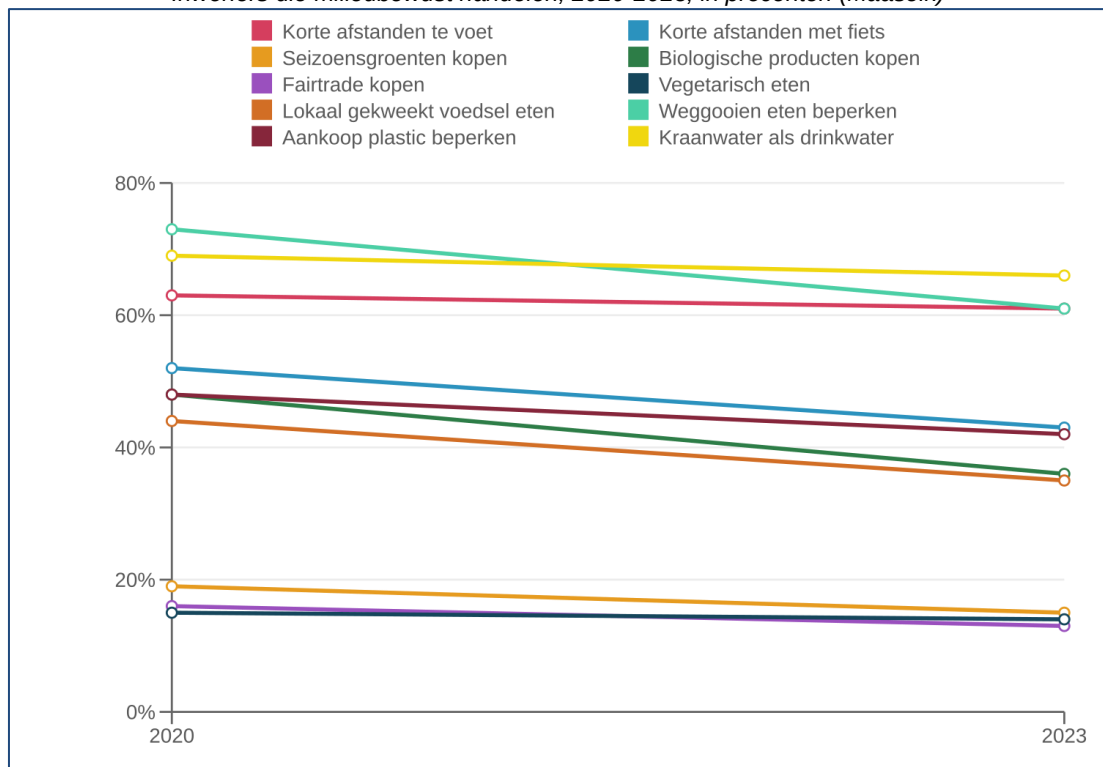
1. Seizoensgroenten kopen
2. Vegetarisch eten
3. Fairtrade kopen

²⁴⁰ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Vlaamse Milieumaatschappij.

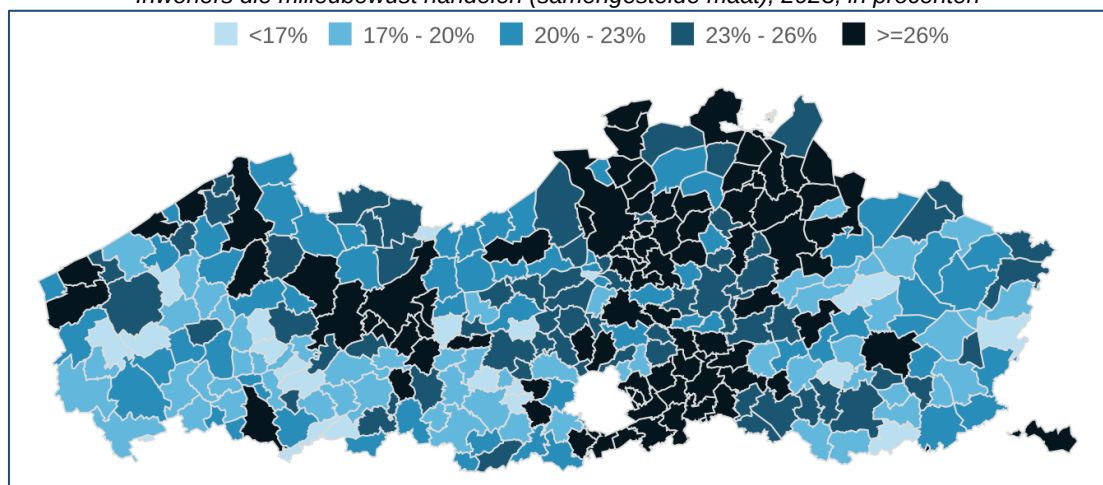
²⁴¹ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Vlaamse Milieumaatschappij.

²⁴² Gemeente- en stadsmonitor (2024).

²⁴³ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Inwoners die milieubewust handelen, 2020-2023, in procenten (Maaseik)

In vergelijking met de andere steden en gemeenten, zijn inwoners van **Maaseik bij de betere leerlingen van Limburg** maar is er toch nog **ruimte voor groei** (vooral vergeleken met de scores in de provincies Antwerpen en Vlaams-Brabant).²⁴⁴

Inwoners die milieubewust handelen (samengestelde maat), 2023, in procenten

²⁴⁴ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

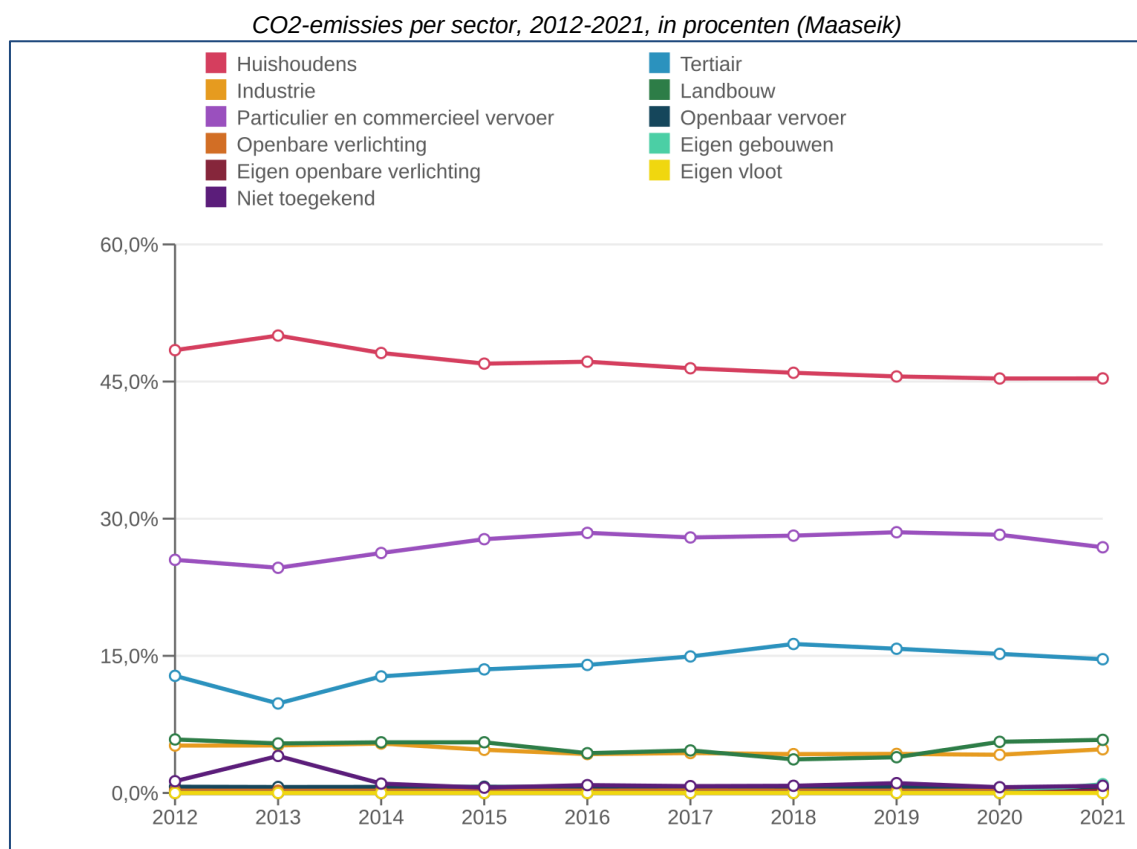
CO2-uitstoot

De **CO2-uitstoot** die ontstaat door het brandstofverbruik voor verwarming in **huishoudens** kan eveneens vergeleken worden met de benchmarks.²⁴⁵ Deze uitstoot ligt **hoger** in Maaseik dan in de regio Limburg en het Vlaams Gewest.

CO2-emissies door verwarming huishoudens, 2021	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest
In ton per huishouden	5,0	4,8	3,7

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Als we de CO2-uitstoot per sector vervolgens nader gaan bekijken en vergelijken met de benchmarks (regio Limburg en Vlaams Gewest), dan valt op dat de uitstoot door **huishoudens** in Maaseik inderdaad hoger ligt dan elders en de uitstoot door particulier en commercieel vervoer ligt dan weer minder hoog dan bij de benchmarks.²⁴⁶ De CO2-uitstoot van huishoudens nam wel af de afgelopen jaren.

Energie

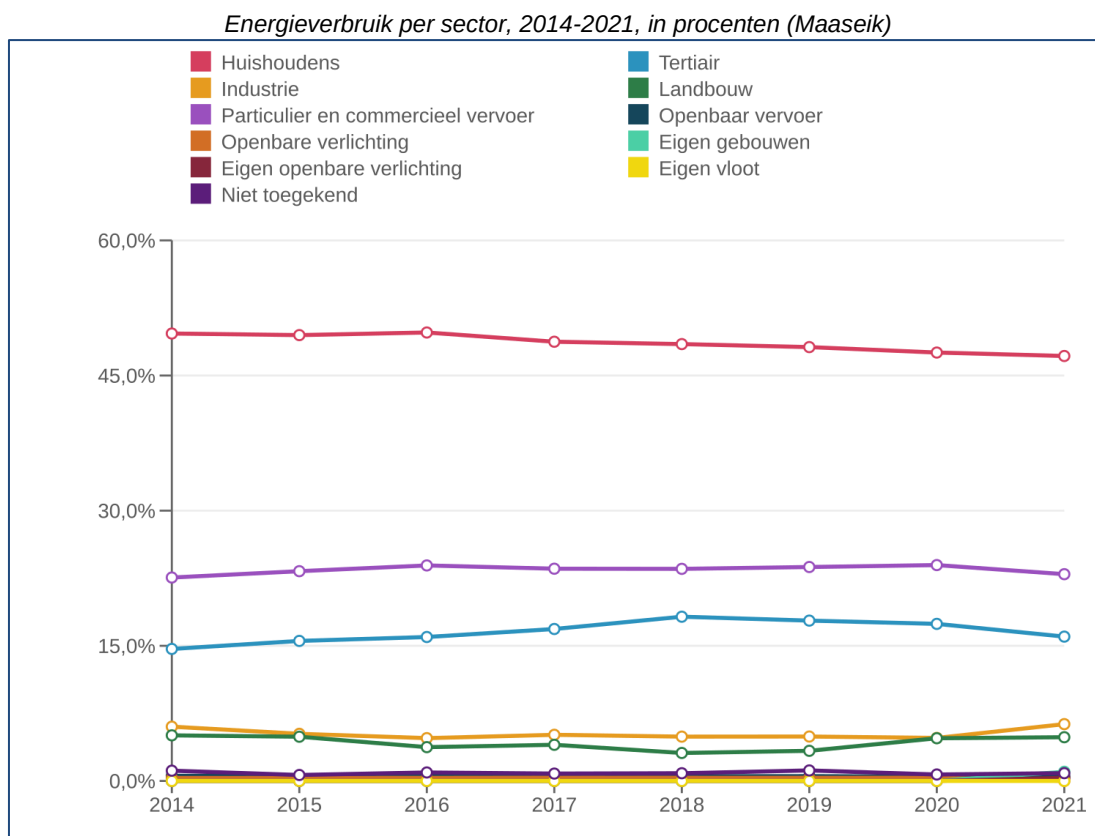
Op vlak van het **energieverbruik per sector** valt eveneens op dat **huishoudens** in Maaseik een **groter** aandeel vertegenwoordigen dan bij de benchmarks (regio Limburg en Vlaams

²⁴⁵ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Vlaamse Milieumaatschappij. Geen gegevens bekend voor de Belfius-cluster.

²⁴⁶ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Vlaams Energie- en Klimaatagentschap. Geen gegevens bekend voor de Belfius-cluster.

Gewest). Hetzelfde geldt voor de **tertiaire** sector. Het aandeel energieverbruik in de sector particulier en commercieel vervoer ligt merkelijk lager dan elders.²⁴⁷

Het energieverbruik van de huishoudens vertoont een **licht dalende** trend over de afgelopen jaren heen beschouwd. Tussen 2011 en 2021 is het totale energieverbruik door **huishoudens** in Maaseik afgenomen met 5,5%. Ter vergelijking: in Limburg en het Vlaams Gewest zien we de cijfers evolueren met respectievelijk -6,0% en -5,1%.²⁴⁸

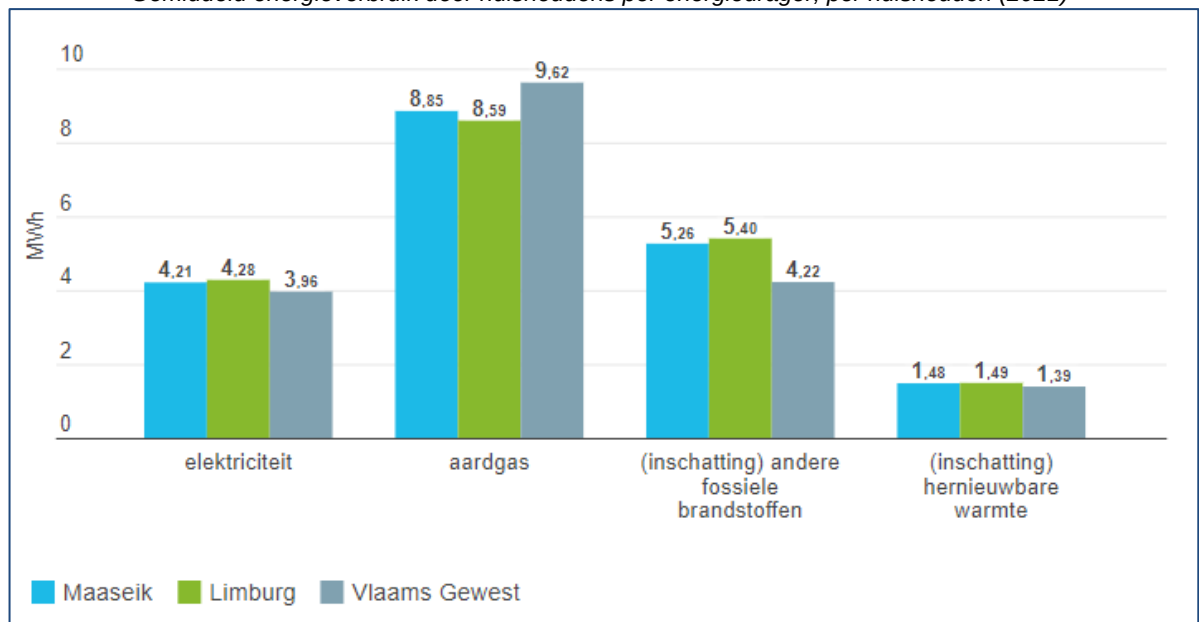
Nuttig om te weten is **welk type energiedrager** gekozen wordt, met name bij de grootste energieverbruikers, de huishoudens. Aardgas is daarbij de meest voorkomende categorie, net zoals bij de benchmarks.²⁴⁹

²⁴⁷ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Vlaams Energie- en Klimaatagentschap. Geen gegevens bekend voor de Belfius-cluster.

²⁴⁸ Provincie in cijfers (2024).

²⁴⁹ Provincie in cijfers (2024).

Gemiddeld energieverbruik door huishoudens per energiedrager, per huishouden (2021)

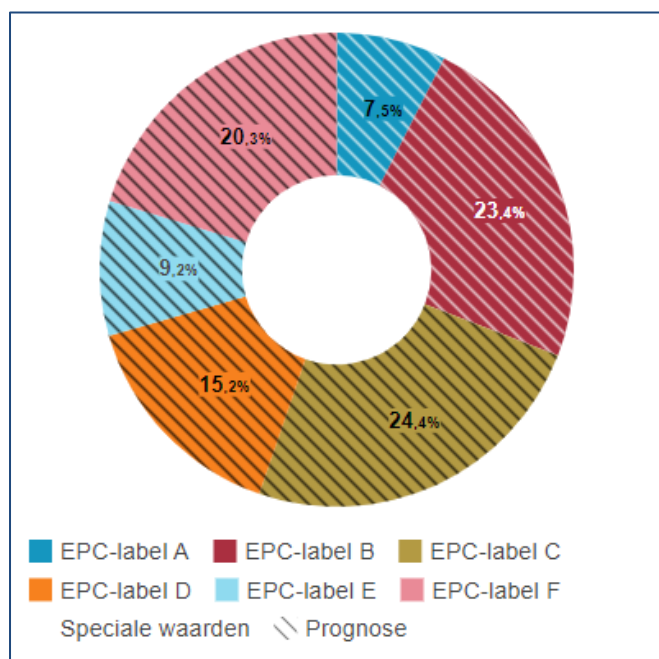
We zien in Vlaanderen een duidelijke daling in het verbruik van **fossiele brandstoffen** per huishouden. Voor Maaseik gaat het over een **daling van 16,2%** tussen 2011 en 2021. Dit is onder meer te verklaren door de geleidelijke omschakeling van onder meer stookolie naar aardgas. Daarnaast zien we een **langzame, maar gestage opkomst van duurzame verwarmingsbronnen** zoals warmtepompen en zonneboilers.²⁵⁰

Vlaanderen heeft vastgelegd dat tegen 2050 alle gebouwen een **EPC** van maximum 100 dienen te halen (Energie label A of A+). Vanaf 2023 dienen woongebouwen met een E of F-label die worden verkocht, binnen de 5 jaar energetisch gerenoveerd te worden tot label D of beter. Geleidelijk wordt dit zelfs nog strenger. Op basis van de verdeling van de EPC-labels over de woningen met een gekende energiescore in de EPC- en/of EPB-databank, werd een inschatting gemaakt van die verdeling over het gehele woningpark.

In 2023 had **7,5%** van de **appartementen en ééngezinswoningen** in Maaseik reeds een **Energie label A of A+**. Het aandeel woningen met een goede energiescore A is lager dan in Limburg en lager dan in het Vlaams Gewest. Langs de andere kant had 20,3% van de woningen nog Energie label F en 9,2% Energie label E. Er zal alleszins een **inhaalbeweging** moeten gemaakt worden en de vraag kan daarbij rijzen naar de financiële draagkracht van kleinere huishoudens (zie supra, bij de demografische factoren).

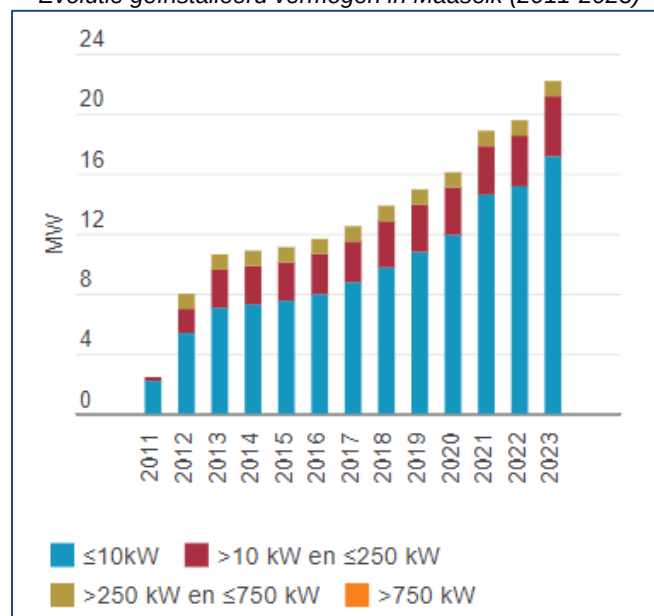
Appartementen en ééngezinswoningen naar EPC-label (t.o.v. appartementen en ééngezinswoningen) in Maaseik (2023)

²⁵⁰ Provincie in cijfers (2024).

De Vlaamse overheid ging in 2002 van start met het systeem van groenestroomcertificaten om de plaatsing en de uitbating van fotovoltaïsche **zonnepanelen** te stimuleren. Dit leverde een *boost* op voor de hernieuwbare energiesector, ook in Maaseik. De grafiek toont de evolutie van het geïnstalleerd vermogen aan PV-installaties in de gemeente, opgesplitst in vier categorieën volgens het vermogen van de installatie. Zonne-installaties met een vermogen kleiner dan of gelijk aan 10 kW worden voornamelijk door particulieren geplaatst op daken van woningen. Het **totaal geïnstalleerd vermogen** bedraagt in Maaseik **22,18 MW** (1 januari 2023).²⁵¹

Evolutie geïnstalleerd vermogen in Maaseik (2011-2023)

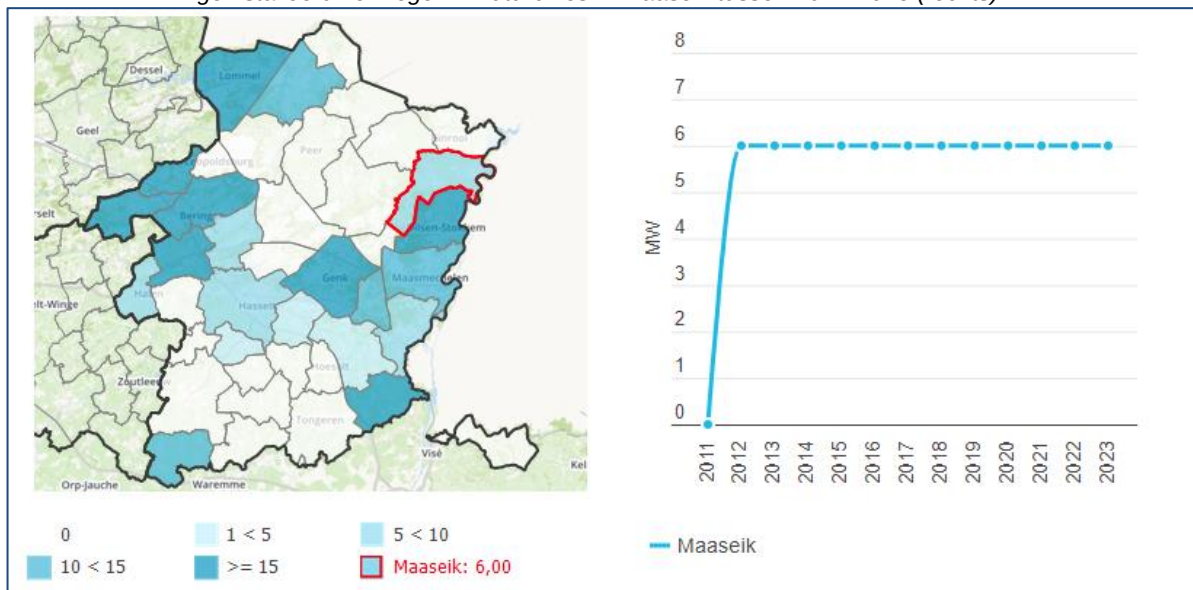

²⁵¹ Provincie in cijfers (2024).

Er is nog veel plaats voor zonnepanelen. In Maaseik wordt geschat dat **nog maar 8,5% van het zonnepotentieel van de daken wordt benut** (1 januari 2022). Voor Limburg is dit 9,5% en in het Vlaams Gewest 7,4%.²⁵²

Windturbines vormen daarnaast ook een belangrijke bron van hernieuwbare energie. In het Vlaams Gewest zijn in totaal 672 grote windturbines geïnstalleerd, samen goed voor een totaal vermogen van 1.731,11 MW. In Limburg zijn dat 142 grote windturbines, met een totaal vermogen van 344,02 MW. In Maaseik zijn er **3 windmolens** met een totaal vermogen van 6,00 MW.²⁵³

Geïnstalleerd vermogen windturbines in MW in Limburg op 1 januari 2023 (links) en de evolutie van het geïnstalleerd vermogen windturbines in Maaseik tussen 2011-2023 (rechts)

In 2022 stonden er in totaal minstens 204 warmtepompen in de woningen in Maaseik. Dat wil zeggen dat minstens **1,6%** van de wooneenheden in 2022 verwarmd werd met een **warmtepomp**. Indien we **ook** zouden kijken naar het aantal **warmtepompboilers en zonneboilers**, dan tellen we minstens 399 installaties of **3,2%** van de wooneenheden met **individuele duurzame warmtetechnieken**.²⁵⁴

Onderstaande grafiek toont aan dat er een duidelijke verschuiving is: **steeds minder zonneboilers en steeds meer warmtepompen (vooral bij nieuwbouw)**. Bij recent gebouwde woningen ligt het aandeel van duurzame warmte veel hoger.²⁵⁵

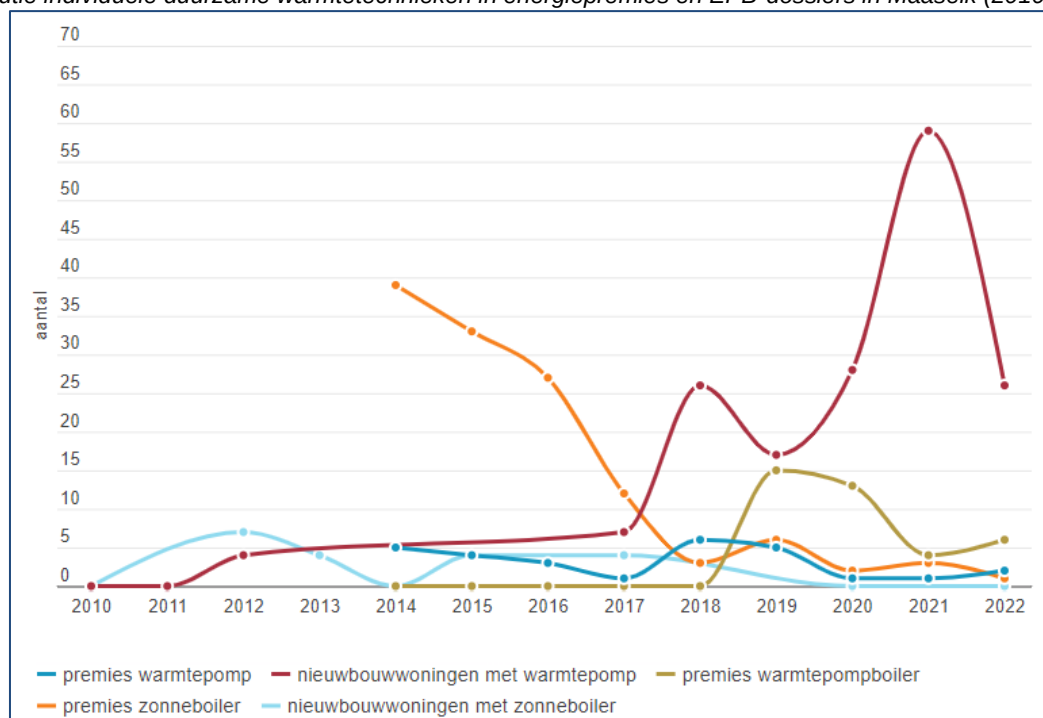
²⁵² Provincie in cijfers (2024).

²⁵³ Provincie in cijfers (2024).

²⁵⁴ Provincie in cijfers (2024).

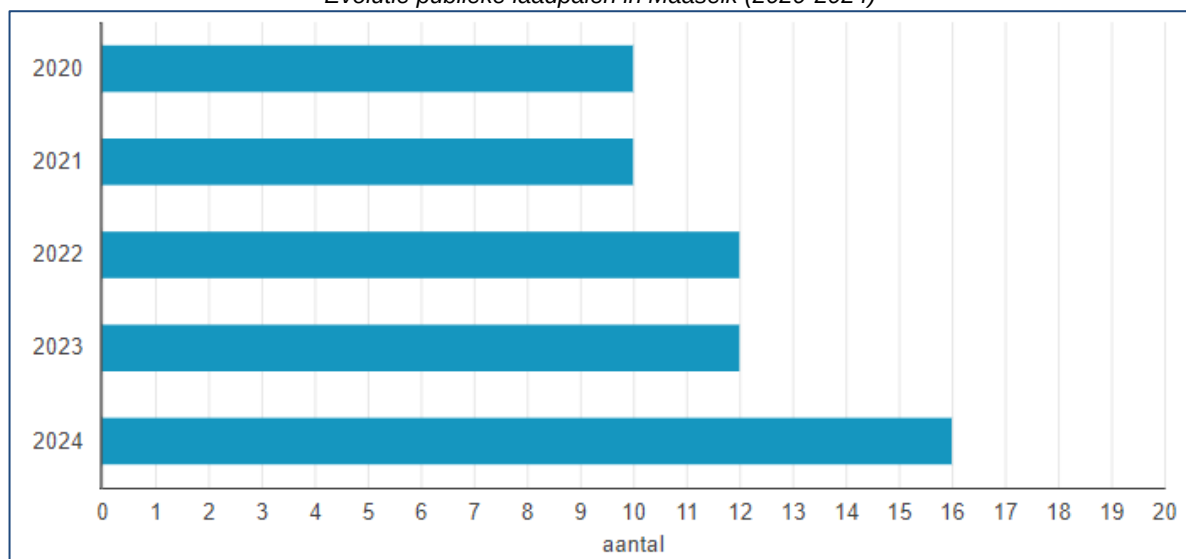
²⁵⁵ Provincie in cijfers (2024).

Evolutie individuele duurzame warmtetechnieken in energiepremies en EPB-dossiers in Maaseik (2010-2022)

Gemeenten, netbeheerders en ondernemingen kunnen het gebruik van elektrische wagens faciliteren door **laadinfrastructuur** te voorzien. Vanaf 2023 werd een belangrijke **inhaalbeweging** in gang gezet door lokaal bestuur Maaseik. Hieronder is de evolutie over de afgelopen jaren heen waar te nemen.²⁵⁶ Deze trend kan zeker nog verder doorgezet worden.

Evolutie publieke laadpalen in Maaseik (2020-2024)

²⁵⁶ Provincie in cijfers (2024). Er worden enkel de publieke laadpalen weergegeven die voor iedereen te allen tijde toegankelijk zijn en dus niet de semi-publieke of private laadpalen.

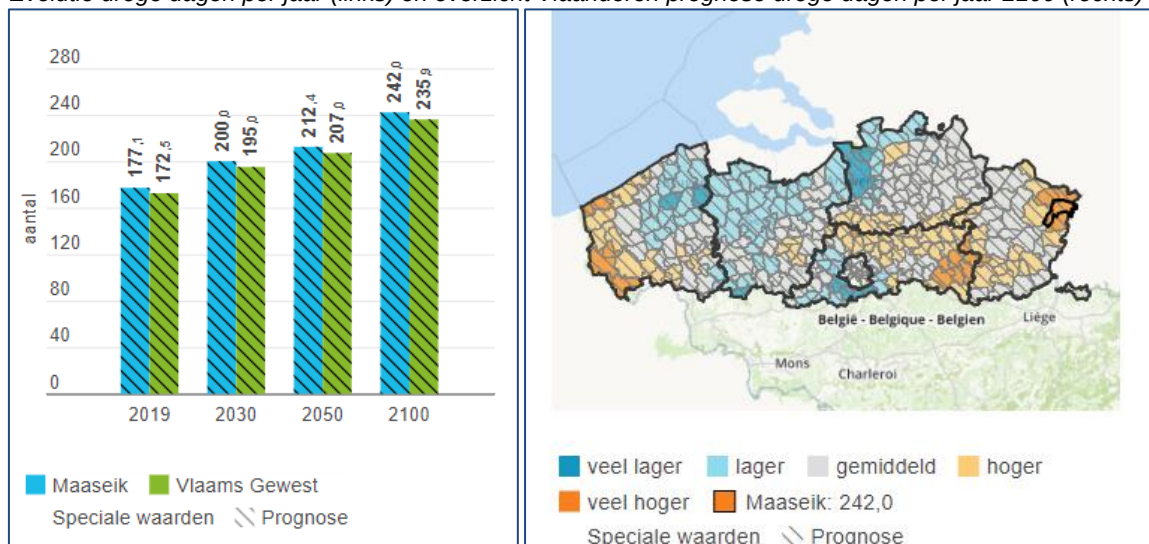
Klimaatverandering

Het klimaatadaptatiebeleid zal enkel nog aan belang winnen in de toekomst: *hoe kunnen steden en gemeenten zich wapenen tegen de verwachte gevolgen van de klimaatverandering zoals droogte, hitte, wateroverlast en overstromingen?* We bespreken de huidige situatie en de meest opmerkelijke prognoses voor Maaseik.

Door de klimaatverandering wordt een **stijging** van de **temperatuur** verwacht en een toename van de verdamping van water. Samen met de veranderende neerslagpatronen, nl. een toename in winterneerslag en een daling van de zomerneerslag, kunnen hierdoor vaker periodes met een **tekort** aan **water** optreden.

Specifiek voor Maaseik is de prognose dat hierdoor **het aantal droge dagen per jaar zullen toenemen** (in 2100 meer droge dagen per jaar dan het gemiddelde voor het Vlaams Gewest).²⁵⁷

Evolutie droge dagen per jaar (links) en overzicht Vlaanderen prognose droge dagen per jaar 2100 (rechts)

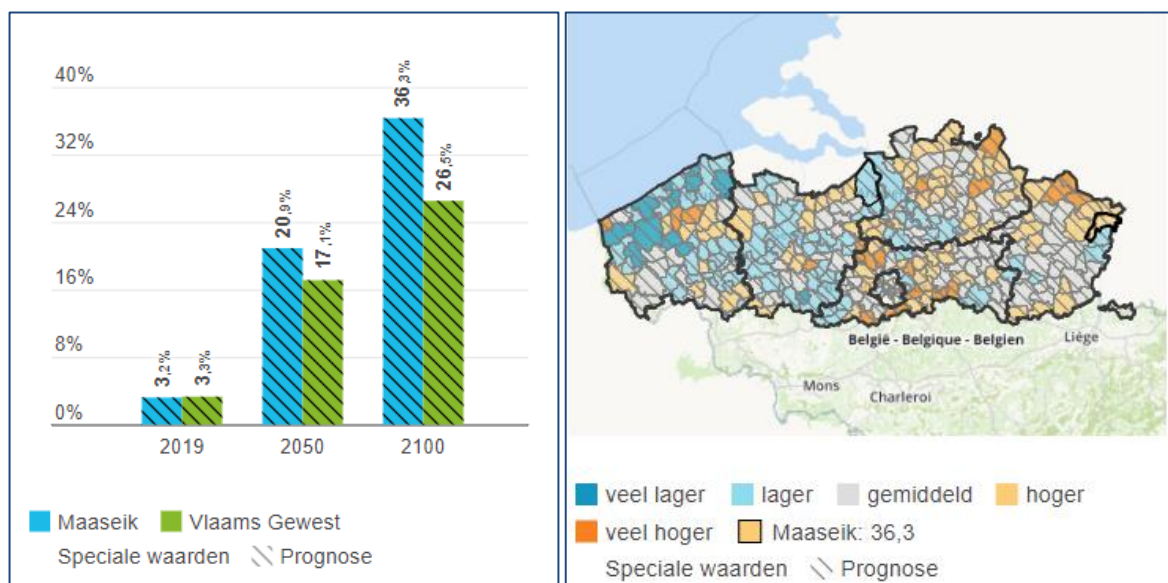
Droogte is medeverantwoordelijk voor **veranderende levensomstandigheden van planten en dieren** waardoor leefgebieden zullen verschuiven, inkrimpen of verdwijnen, met een verlies aan biodiversiteit tot gevolg. Mogelijke gevolgen zijn verdroging van vegetaties, (te vroeg) uitdrogen van poelen, hoger brandgevaar, verminderde bosvitaliteit, droogvallen van waterlopen, grotere gevoeligheid voor ziektes en plagen,...

In het huidige klimaat blijkt dat 3,3% van de kwetsbare ecotopen in Vlaanderen geconfronteerd wordt met significante droogtestress tijdens een gemiddeld jaar. Dit zou in 2050 sterk kunnen toenemen. In Maaseik stellen we een stijging vast van het percentage **kwetsbare ecotopen met significante droogtestress** van **3,2%** in het huidige klimaat naar **36,3%** in 2100.²⁵⁸

Evolutie oppervlakte kwetsbare ecotopen met significante droogtestress, % t.o.v. oppervlakte (links) en prognose voor Vlaanderen 2100 (rechts)

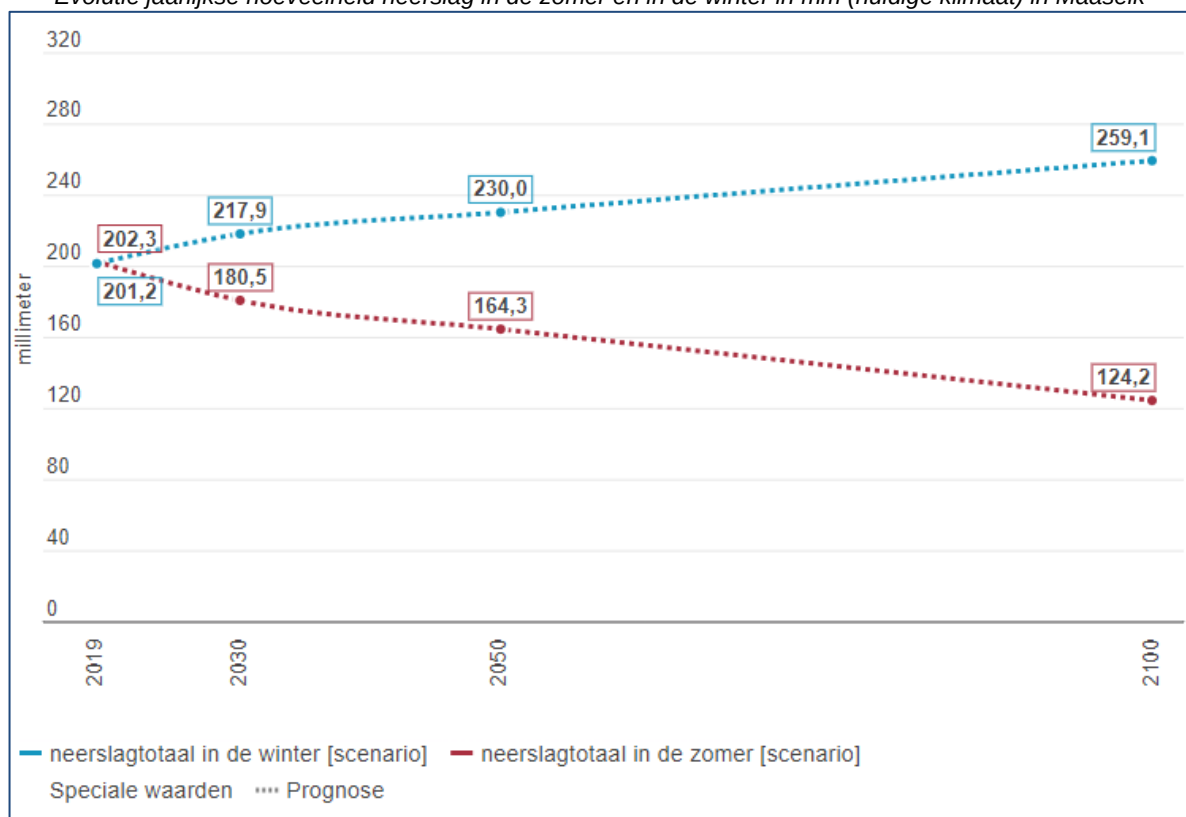
²⁵⁷ Provincie in cijfers (2024).

²⁵⁸ Provincie in cijfers (2024).

Het **veranderende neerslagpatroon** houdt eveneens een minder gelijke verdeling van de hoeveelheid neerslag doorheen het jaar in. Tijdens de **wintermaanden** (december-februari) zien we een **toename** van de gemiddelde hoeveelheid neerslag, terwijl er tijdens de **zomermaanden** (juni-augustus) een **daling** is van de gemiddelde hoeveelheid neerslag.²⁵⁹

Evolutie jaarlijkse hoeveelheid neerslag in de zomer en in de winter in mm (huidige klimaat) in Maaseik

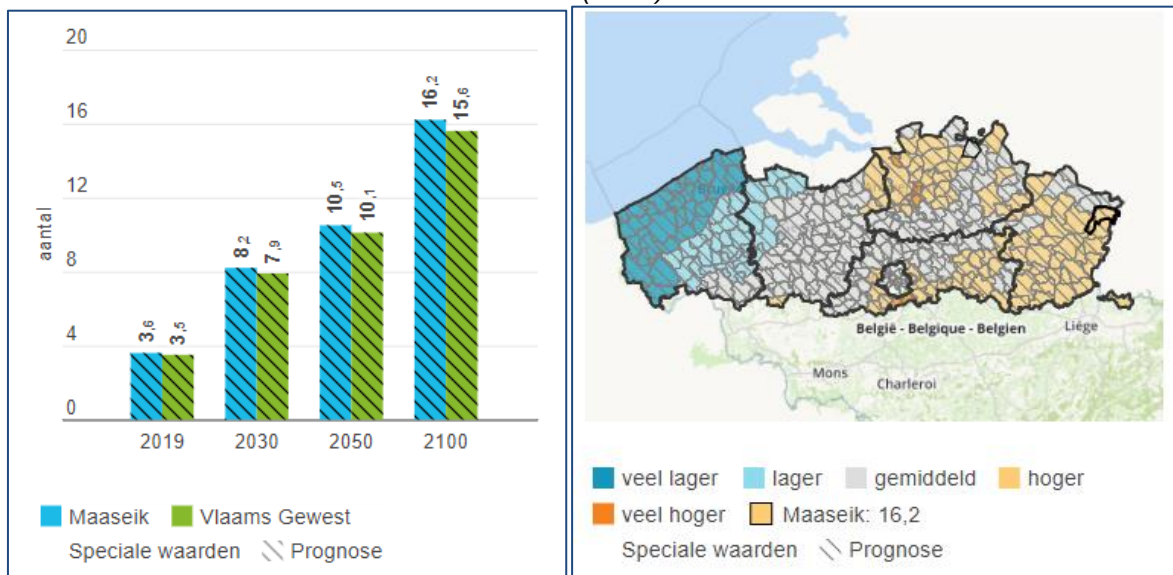

²⁵⁹ Provincie in cijfers (2024).

Tegelijkertijd zal het **minder vaak regenen**. Zo zien we het aantal neerslagdagen voor Maaseik afnemen van 187,9 dagen in het huidige klimaat tot 123,0 dagen in 2100. Daarmee ligt het aantal dagen per jaar met neerslag in 2100 in Maaseik veel lager dan het gemiddelde in het Vlaams Gewest.

Een daling van het aantal neerslagdagen en een **toename van de hoeveelheid neerslag**, wil zeggen dat het **op kortere tijd heviger zal regenen**. Dit zal zich voornamelijk tijdens de **zomermaanden** voordoen. Het aantal dagen met zware neerslag (> 20 mm per dag) neemt toe van 3,6 dagen volgens het huidige klimaat tot 16,2 dagen tegen 2100. Daarmee ligt het aantal **dagen met zware neerslag** in Maaseik in 2100 hoger dan het gemiddelde in het Vlaams Gewest.²⁶⁰

Evolutie dagen met zware neerslag (huidige klimaat, links) en prognose dagen zware neerslag in Vlaanderen 2100 (rechts)

Wateroverlast ten gevolge van intense neerslag (pluviale overstromingen) treedt vooral op op plekken met veel verharding, waar het water niet kan infiltreren of wegstromen. Wanneer neerslag onvoldoende in de bodem kan dringen, stroomt deze over land af naar lager gelegen gebieden. Wateroverlast kan zich zowel voordoen ter hoogte van de tijdelijke waterstroom als vanuit rioleringen, die de watertoevoer niet verwerkt krijgen.

In Maaseik zal de maximale waterdiepte bij wateroverlast ten gevolge van intense neerslag stijgen van 33 cm naar **37 cm**. Daarmee scoort Maaseik in 2050 nog gemiddeld in vergelijking met het Vlaams Gewest.²⁶¹

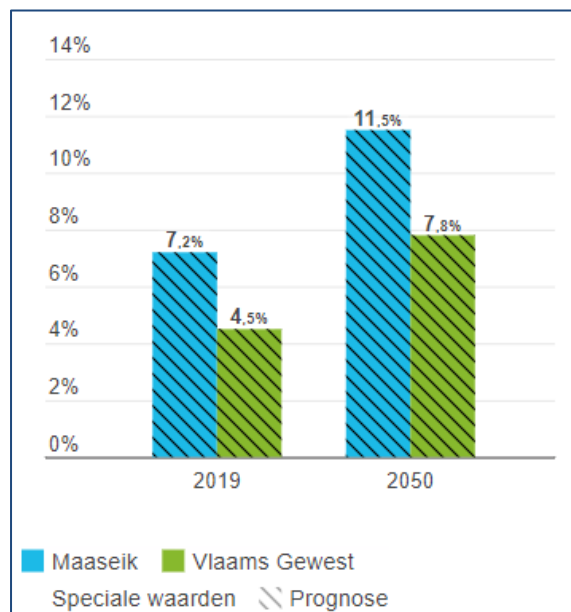
Er zal ook een **toename** zijn van het **aantal gebouwen** met wateroverlast. Voor Maaseik ligt dit aandeel zelfs hoger dan in het Vlaams Gewest.²⁶²

Evolutie gebouwen met wateroverlast ten gevolge van intense neerslag, t.o.v. gebouwen (huidige klimaat en 2050)

²⁶⁰ Provincie in cijfers (2024).

²⁶¹ Provincie in cijfers (2024).

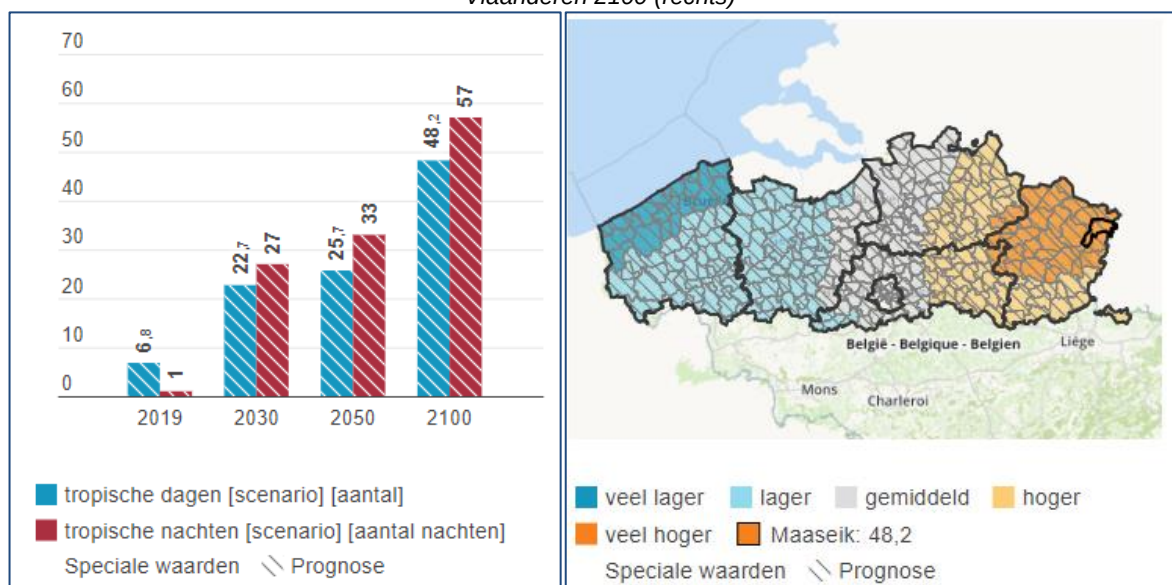
²⁶² Provincie in cijfers (2024).

De **temperatuur** zal verder toenemen, en dit zeker tijdens de zomermaanden. De gemiddelde zomertemperatuur bedraagt in het huidige klimaat 17,0 °C en kan stijgen tot **25,0 °C** in 2100 in Maaseik.

Door de klimaatverandering neemt ook het gemiddeld aantal dagen waarop de maximumtemperatuur gelijk is aan 30 °C of meer, of **tropische dagen**, toe (van 6,8 dagen in het huidige klimaat tot 48,2 dagen in 2100). Het aantal **tropische nachten** waarbij de temperatuur niet beneden de 20 °C zakt, neemt nog veel sterker toe.²⁶³

Evolutie tropische dagen en nachten per jaar (huidige klimaat, links) en overzicht tropische dagen per jaar voor Vlaanderen 2100 (rechts)

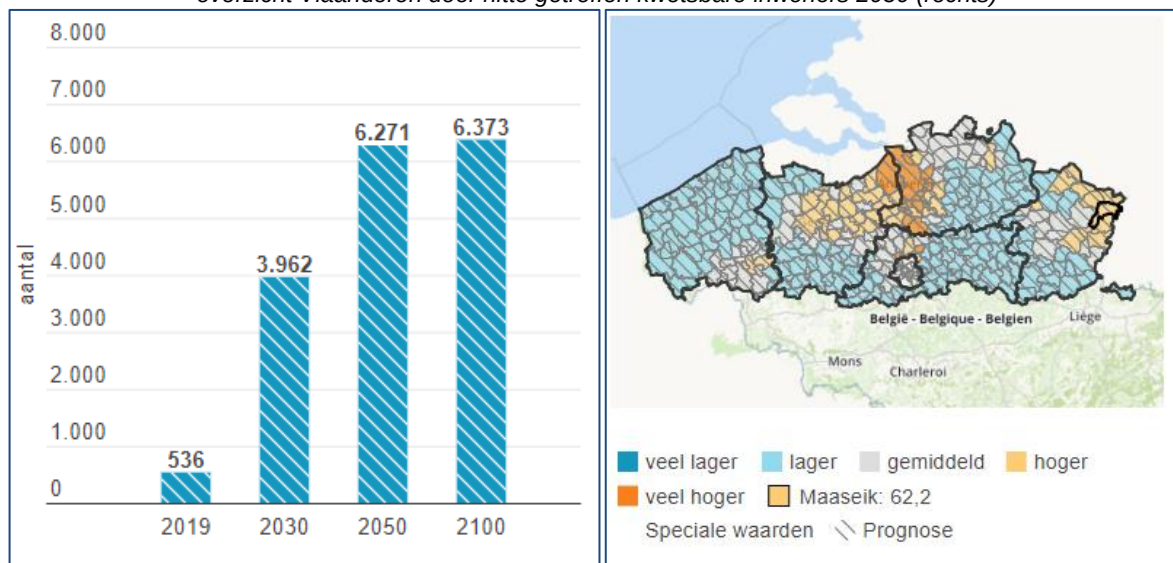

²⁶³ Provincie in cijfers (2024).

Het **aantal hittegolfdagen** zal in Maaseik bovendien toenemen van gemiddeld **5,6** hittegolfdagen in het huidige klimaat tot maar liefst **21,5** in 2050 en **55,7** in 2100.

Hittestress veroorzaakt verstoring van nachtrust, gezondheidsklachten en een daling in arbeidsproductiviteit. Kwetsbare bevolkingsgroepen zoals zieken, ouderen, baby's en kleuters kunnen sneller gezondheidsproblemen ondervinden ten gevolge van hitte. In het huidige klimaat wordt in Maaseik 8,4% van de **kwetsbare bevolking** op een extreem warme dag blootgesteld aan schadelijke hitteniveaus, in 2030 gaat het over 62,2% (tegenover 31,3% in het Vlaams Gewest) en tegen 2100 zal **99,9%** van deze kwetsbare groepen getroffen worden door hitte in gans Vlaanderen.²⁶⁴

Evolutie door hitte getroffen kwetsbare inwoners (0-4 jaar en 65+ jaar) in Maaseik (huidige klimaat, links) en overzicht Vlaanderen door hitte getroffen kwetsbare inwoners 2030 (rechts)

Politiek-juridische factoren

Beschikbare data

Samenleven

Buurt en betrokkenheid

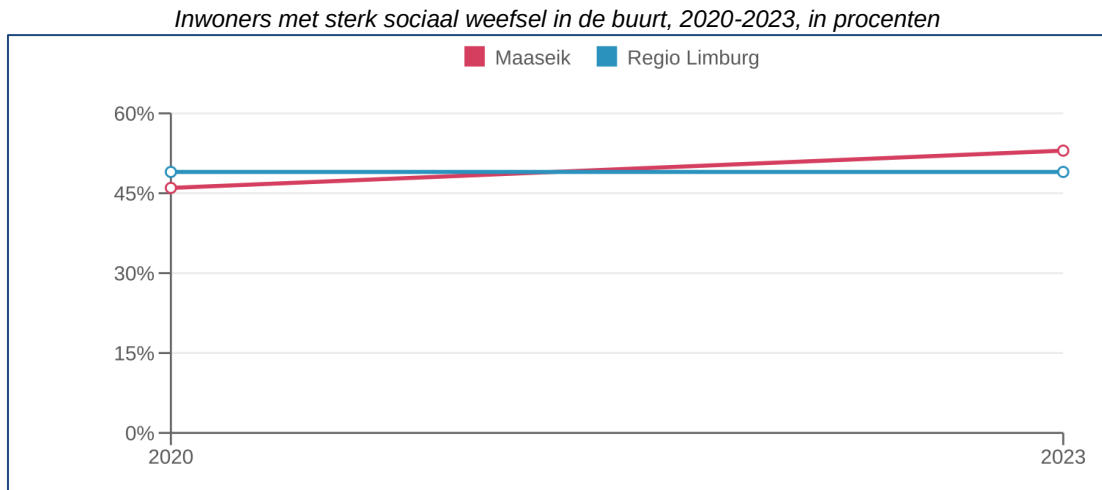
In de gemeente- en stadsmonitor wordt bij inwoners gepeild naar hun buurtgevoel en de mate waarin zij betrokken zijn of een bepaald engagement opnemen in de lokale gemeenschap.

53% van de bevroagde inwoners uit Maaseik geeft aan over een **sterk sociaal weefsel in de buurt** te beschikken. Dat aandeel ligt **hoger** dan in de regio Limburg (49%), het Vlaams Gewest (48%) en vergelijkbare steden en gemeenten in de Belfius-cluster (48%). Bovendien is er een **toename** waarneembaar in de afgelopen jaren.²⁶⁵ Het betreft een positieve evolutie

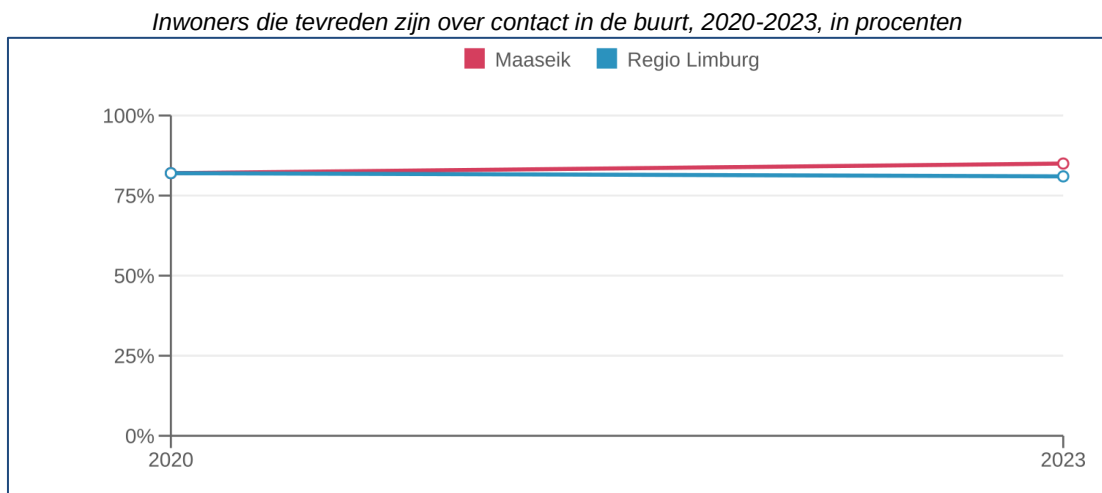
²⁶⁴ Provincie in cijfers (2024).

²⁶⁵ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

waar zeker nog verder op ingezet kan worden de komende beleidsperiode: bijna de helft van de inwoners zegt immers nog geen sterk sociaal weefsel te hebben binnen de buurt en in die zin is er nog ruimte voor verbetering.

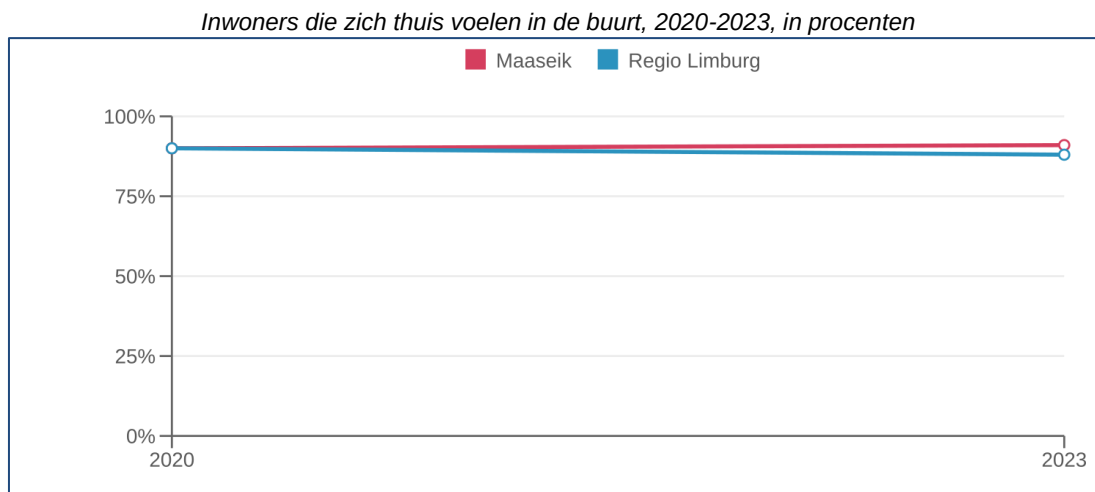
Uit de bevraging blijkt dat Maaseik beschikt over aangename buurten, waar het goed is om te vertoeven. Maar liefst **85%** van de respondenten uit Maaseik vindt het aangenaam om met de mensen in de buurt te praten. Die **tevredenheid over het contact in de buurt** ligt hoger dan bij de benchmarks: 81% in de regio Limburg, 79% in het Vlaams Gewest en 80% in de Belfius-cluster. Er is zelfs nog een **licht stijgende trend** te bemerken de afgelopen jaren.²⁶⁶

Bovendien blijkt dat maar liefst **91%** van de respondenten **zich thuis voelt in zijn of haar buurt**. Ook op deze vraag scoren we beter dan de benchmarks: dat aandeel is immers 88% in de regio Limburg, 86% in het Vlaams Gewest en 88% in de Belfius-cluster. Opnieuw is een **licht stijgende trend** te bemerken de afgelopen jaren.²⁶⁷

²⁶⁶ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

²⁶⁷ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

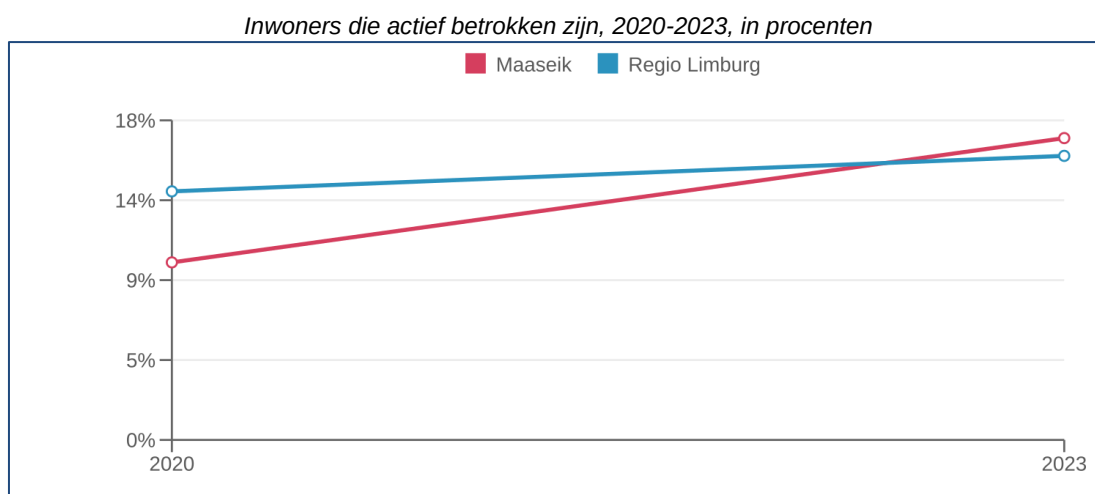

Tevens werd bevraagd in welke mate men als burger **actief betrokken** is geweest om iets in de buurt of in de gemeente te verbeteren. Slechts **17%** van de respondenten meldde reeds actief betrokken te zijn geweest en 46% had hier in de toekomst interesse in. In vergelijking met de benchmarks scoren we **licht beter** in de categorie actief betrokken burgers.²⁶⁸ Evenwel blijft het aandeel actief betrokken inwoners **zeer laag** en kan er op dat vlak zeker nog bijkomend actie ondernomen worden.

Inwoners die actief betrokken zijn, 2023, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Ja	17%	16%	15%	15%
Nee, misschien in de toekomst	46%	48%	48%	48%
Nee, later ook niet	37%	36%	37%	37%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

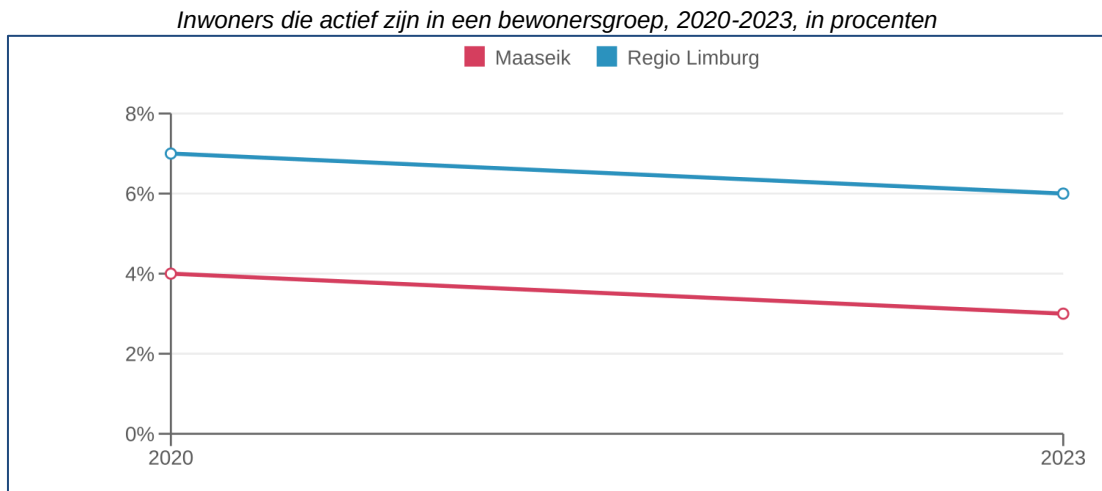
Er was tussen 2020 en 2023 een sterke **toename** te bemerken op vlak van actieve betrokkenheid van de burgers.²⁶⁹ Mogelijk speelde de covid-crisis hier een zekere rol in. De hulp van burgers werd toen vaker ingeroepen om de gemeenschap en individuele burgers te ondersteunen.

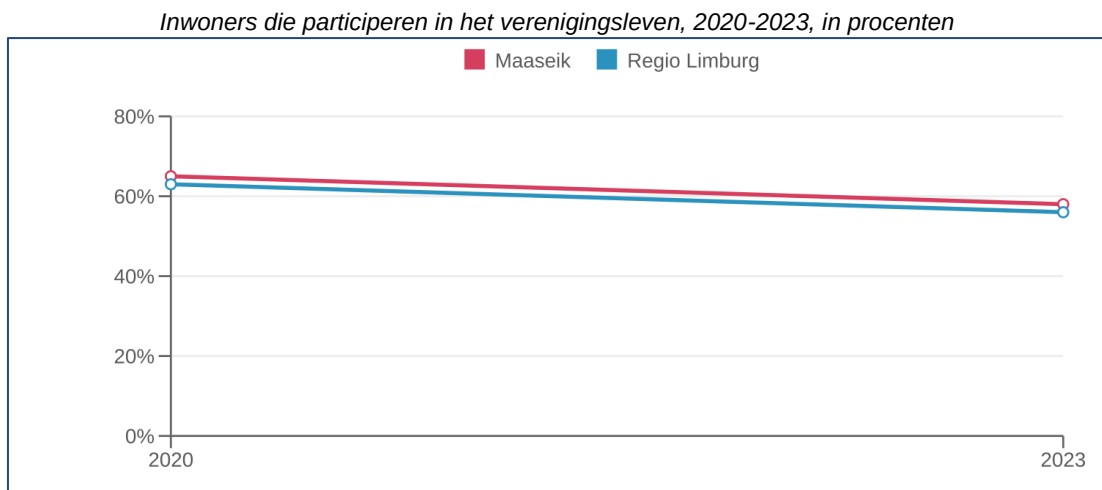
²⁶⁸ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

²⁶⁹ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

3% van de bevroagde inwoners uit Maaseik is **actief in een bewonersgroep**. Dit aandeel ligt iets **lager** dan bij de benchmarks: 6% in de regio Limburg en het Vlaams Gewest en 4% in de Belfius-cluster. We merken voor Maaseik een **terugval** de afgelopen jaren²⁷⁰:

58% van de respondenten geeft aan **lid te zijn van een vereniging**. Dit aandeel ligt even hoog in de Belfius-cluster en iets lager bij de benchmarks de regio Limburg (56%) en het Vlaams Gewest (57%). Wat hierbij weliswaar opvalt is dat het engagement van de inwoners **sterk lijkt af te nemen** de afgelopen jaren. Een trend die we overigens ook in Limburg en Vlaanderen kunnen waarnemen.²⁷¹ Het is dan ook een ontwikkeling die zeker voldoende aandacht behoeft komende beleidsperiode gezien de belangrijke rol die verenigingen opnemen in de samenleving, vaak samen met of ter ondersteuning van het lokaal bestuur en dit op verschillende domeinen (natuur, vrijetijd, zorg, samenleven, ...).

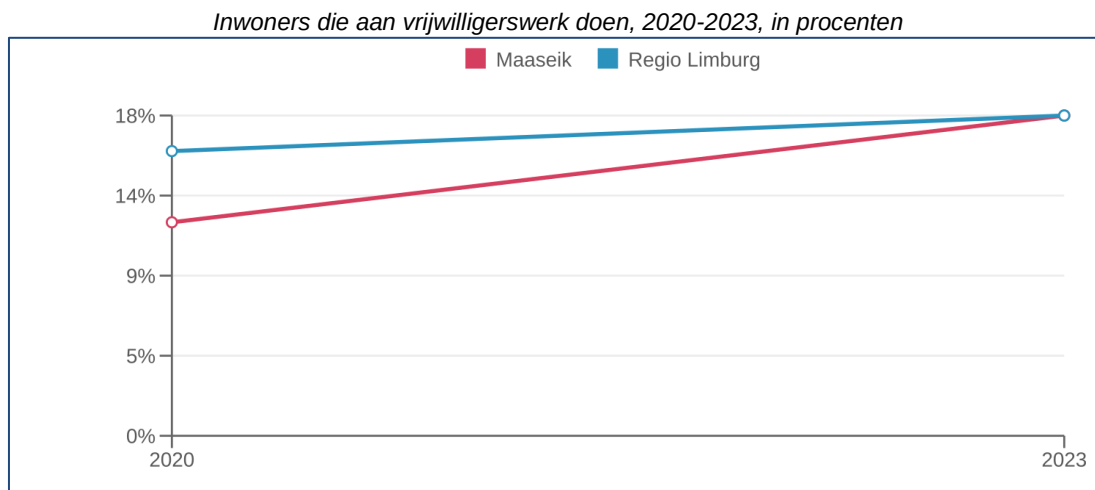
18% van de respondenten uit Maaseik geeft aan **vrijwilligerswerk** te doen. Dit percentage loopt volledig **gelijk** met de benchmarks regio Limburg, het Vlaams Gewest en de Belfius-cluster.²⁷² Er is voor Maaseik (net als in de Belfius-cluster) een stijging waarneembaar de

²⁷⁰ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

²⁷¹ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

²⁷² Gemeente- en stadsmonitor (2024).

afgelopen jaren. Opnieuw vermoeden we dat dit samenhangt met de covid-crisis. Gezien de toenemende vergrijzing, de verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd, de mogelijkheden op vlak van flexijobs, de stijgende opvangnoden bij ouders en de prognose van toename van de kleine huishoudens **verwachten** we, hoewel dit zich nu nog niet toont in de cijfers, **een afname van vrijwilligers die zich langdurig en intensief kunnen inzetten voor de stad en haar inwoners**. Het zal aangewezen zijn om met een vernieuwend vrijwilligersbeleid in te spelen op deze maatschappelijke ontwikkelingen. Vrijwilligers zijn immers onontbeerlijk voor het lokaal bestuur en de samenleving.

Houding t.a.v. diversiteit

Verder wordt in de gemeente- en stadsmonitor bevraagd welke houding inwoners hebben ten aanzien van diversiteit.

We stellen voor elke parameter een verschil op in vergelijking met de benchmarks, in die zin dat er sprake is van **een minder positieve houding t.a.v. diversiteit**.²⁷³

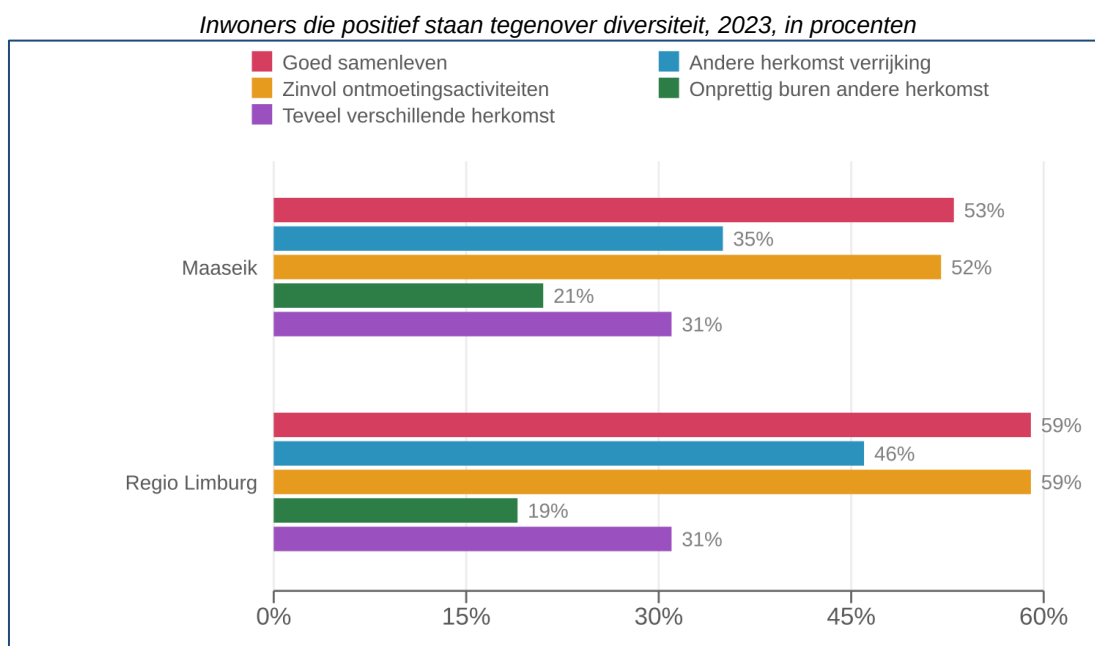
Houding t.a.v. diversiteit, 2023	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Mensen met een verschillende herkomst leven goed samen in mijn gemeente.				
- Oneens	14%	14%	17%	16%
- Neutraal	33%	27%	29%	30%
- Eens	53%	59%	54%	54%
Ik vind de aanwezigheid van mensen met een verschillende herkomst in mijn gemeente een verrijking.				
- Oneens	18%	15%	17%	17%
- Neutraal	47%	39%	37%	40%
- Eens	35%	46%	46%	43%
Ik zou het zinvol vinden als er in mijn gemeente activiteiten worden georganiseerd waarbij mensen met een verschillende herkomst elkaar beter leren kennen.				
- Oneens	14%	11%	12%	13%
- Neutraal	34%	30%	30%	31%

²⁷³ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

- Eens	52%	59%	58%	56%
<i>Ik zou het niet zo prettig vinden als er een gezin met een verschillende herkomst in het huis naast mij komt wonen.</i>				
- Oneens	49%	52%	51%	51%
- Neutraal	30%	29%	29%	29%
- Eens	21%	19%	20%	20%
<i>Ik vind dat er in mijn gemeente te veel mensen met een verschillende herkomst wonen.</i>				
- Oneens	32%	37%	39%	37%
- Neutraal	37%	32%	30%	21%
- Eens	31%	31%	31%	32%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

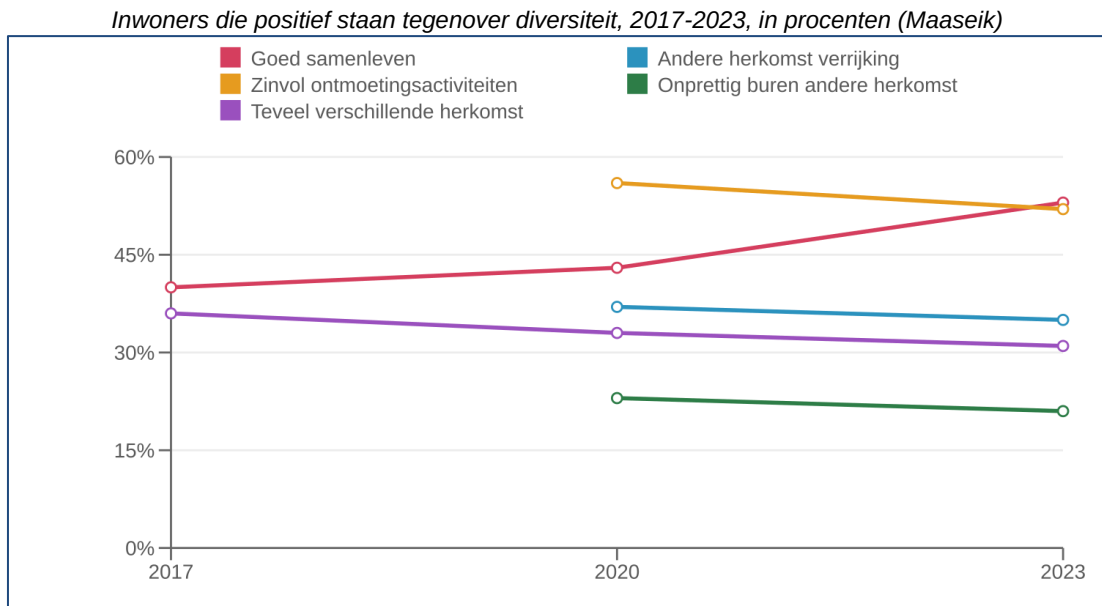
Hieronder volgt nog een visuele weergave van de vergelijking met de parameters met de benchmark Limburg (hierin zijn de opmerkelijkste verschillen terug te vinden)²⁷⁴:

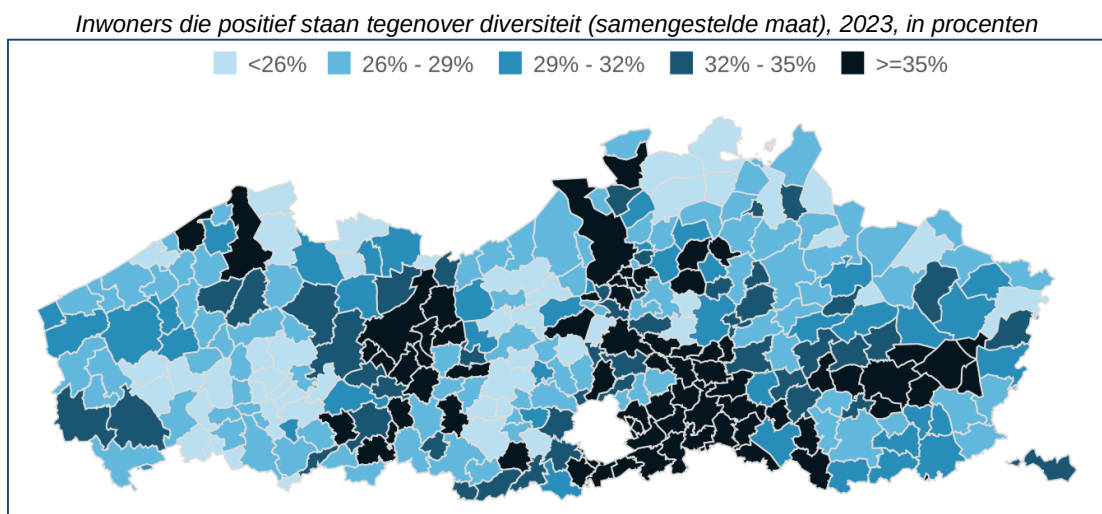
We geven tevens een visueel overzicht van de evolutie over de jaren heen. Bij 4 van de 5 parameters is een **afnemende mate van positieve houding** t.a.v. diversiteit te bemerken. Het aandeel inwoners met de opvatting dat mensen met een verschillende herkomst goed samenleven in de gemeente is wel merkkelijk toegenomen.²⁷⁵

²⁷⁴ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

²⁷⁵ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Onderstaande kaart met overzicht van alle Vlaamse steden en gemeenten maakt ook duidelijk dat Maaseik zich bevindt bij de steden met het laagste aandeel inwoners die positief staan tegenover diversiteit²⁷⁶:

Veiligheid en hinder

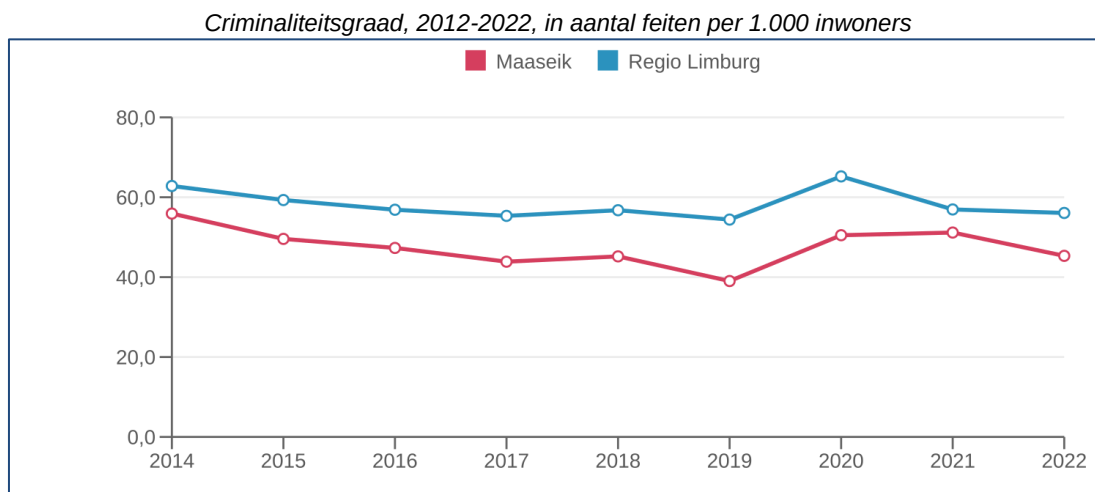
De **criminaliteitsgraad** in Maaseik (aantal door de politie geregistreerde feiten) is **45,3** op 1.000 inwoners. Dit is opmerkelijk **lager** dan bij de benchmarks: 56,1 voor regio Limburg, 54,3 voor het Vlaams Gewest en 55,6 voor gelijkaardige steden en gemeenten in de Belfius-cluster.²⁷⁷

Net als in Limburg en in Vlaanderen **nam** de criminaliteitsgraad in Maaseik eerder **af** gedurende de afgelopen jaren. We bemerken een piek tijdens de covid-crisis, mogelijk

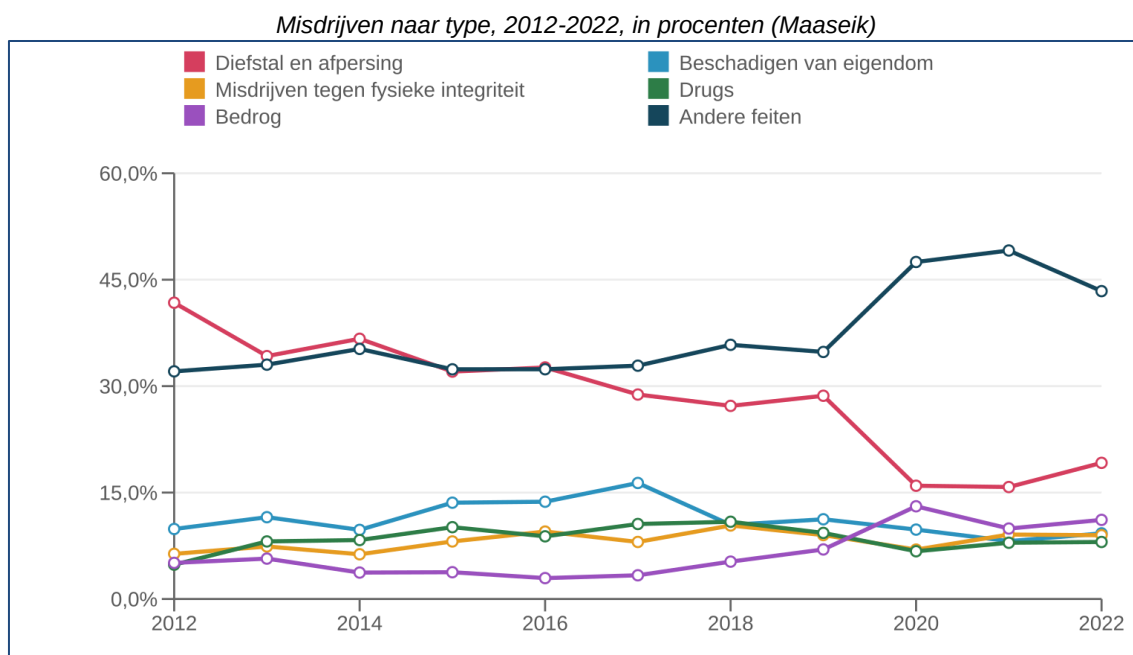
²⁷⁶ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

²⁷⁷ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en politieke criminaliteitsstatistieken.

gelinkt aan het aantal gerelateerde overtredingen van de destijds geldende quarantaineregels:

Hieronder is een meer gedetailleerd overzicht te vinden van het **voorkomen per type misdrijf**, over de jaren heen²⁷⁸:

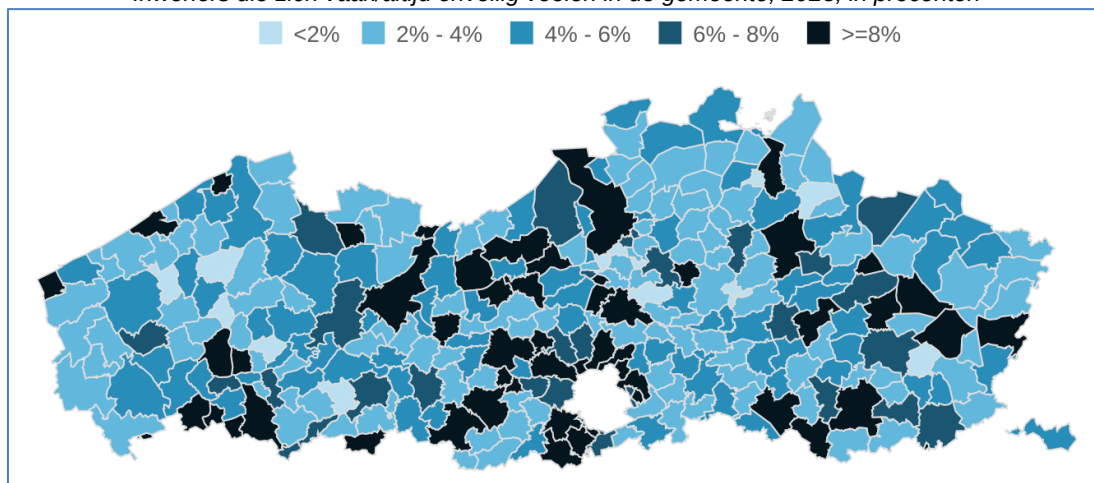

Ook op vlak van het **onveiligheidsgevoel**, scoort Maaseik **beter** dan de benchmarks.²⁷⁹ **71%** van de respondenten stelt zich **nooit of zelden onveilig** te voelen in de stad. In de regio Limburg bedraagt dit percentage 66%, in het Vlaams Gewest 67% en in de Belfius-cluster 65%. Het aandeel inwoners dat zich vaak of altijd onveilig voelt is erg klein (3%). Onderstaande kaart brengt dit aandeel overzichtelijk in beeld voor alle Vlaamse steden en gemeenten:

²⁷⁸ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en politieke criminaliteitsstatistieken.

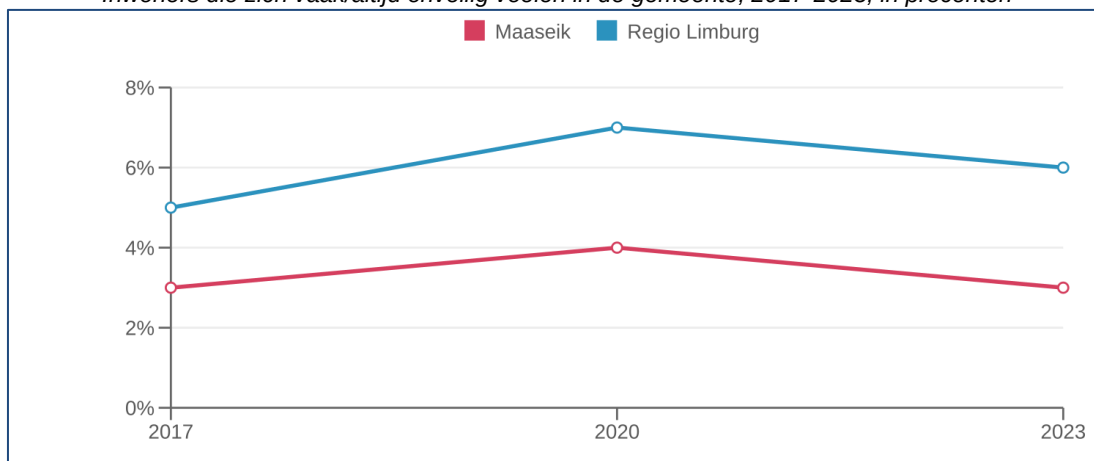
²⁷⁹ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Inwoners die zich vaak/altijd onveilig voelen in de gemeente, 2023, in procenten

Het gevoel van onveiligheid bij inwoners nam aanvankelijk toe maar lijkt nu weer terug af te nemen (sedert de covid-crisis).²⁸⁰

Inwoners die zich vaak/altijd onveilig voelen in de gemeente, 2017-2023, in procenten

Wat het **ondervinden van hinder in de buurt** betreft, zien we in het overzicht van resultaten uit de bevraging in kader van de gemeente- en stadsmonitor dat de factor die de **hoogste score** haalt in **Maaseik**, de **hinder door zwerfvuil** betreft. Op de tweede plaats van de bevroagde factoren staat hinder door **hondenpoep** en op de derde plaats **hinder door dieren**.²⁸¹ Bij een vergelijking met de verschillende benchmarks valt op dat hinder uit vandalisme en drugsdealing wat frequenter voorkomt bij de respondenten uit Maaseik dan elders. Hetzelfde geldt voor hinder door hondenpoep en dieren.²⁸²

Ondervinden van hinder	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Hinder van vandalisme				
- Vaak/altijd	4%	3%	4%	4%
- Af en toe	18%	16%	16%	16%
- Nooit/zelden	78%	81%	80%	80%

²⁸⁰ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

²⁸¹ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

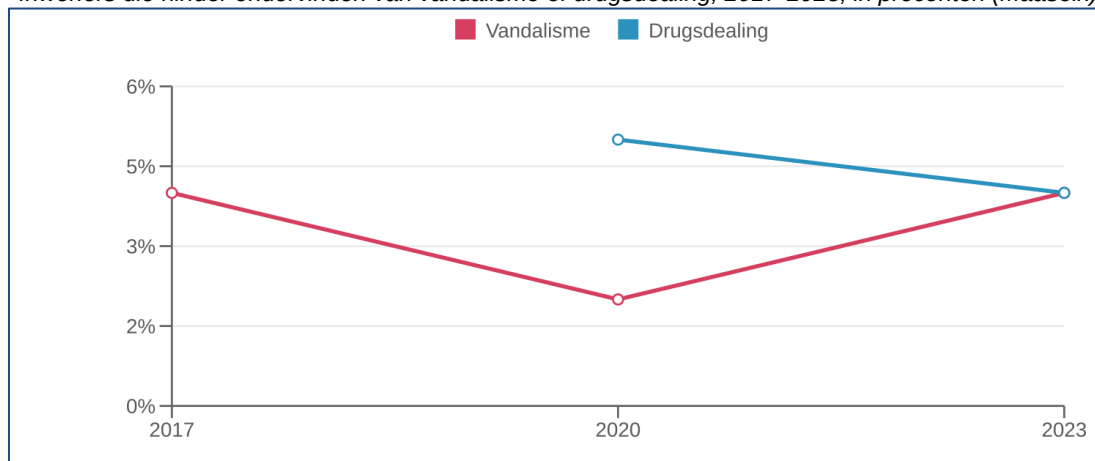
²⁸² Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Hinder van drugsdealing				
- Vaak/altijd	4%	6%	6%	6%
- Af en toe	18%	13%	11%	12%
- Nooit/zelden	78%	81%	83%	82%
Hinder van lawaai (buren)				
- Vaak/altijd	8%	12%	12%	11%
- Af en toe	26%	25%	24%	23%
- Nooit/zelden	66%	63%	64%	66%
Hinder van lawaai (horeca/bedrijven)				
- Vaak/altijd	2%	4%	5%	4%
- Af en toe	13%	13%	12%	12%
- Nooit/zelden	85%	83%	83%	84%
Hinder van zwerfvuil				
- Vaak/altijd	38%	37%	37%	37%
- Af en toe	35%	35%	35%	37%
- Nooit/zelden	27%	28%	28%	26%
Hinder van hondenpoep				
- Vaak/altijd	18%	16%	16%	17%
- Af en toe	32%	30%	31%	31%
- Nooit/zelden	50%	54%	53%	52%
Hinder van dieren				
- Vaak/altijd	17%	17%	18%	17%
- Af en toe	30%	26%	26%	27%
- Nooit/zelden	53%	57%	56%	56%

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

Wat de evolutie over de jaren heen in Maaseik betreft, valt op dat het aandeel bevraagde inwoners dat hinder ondervindt van **vandalisme** sedert 2020 weer is **toegenomen**. De hinder gerelateerd aan **drugsdealing** nam de afgelopen jaren **af**.²⁸³

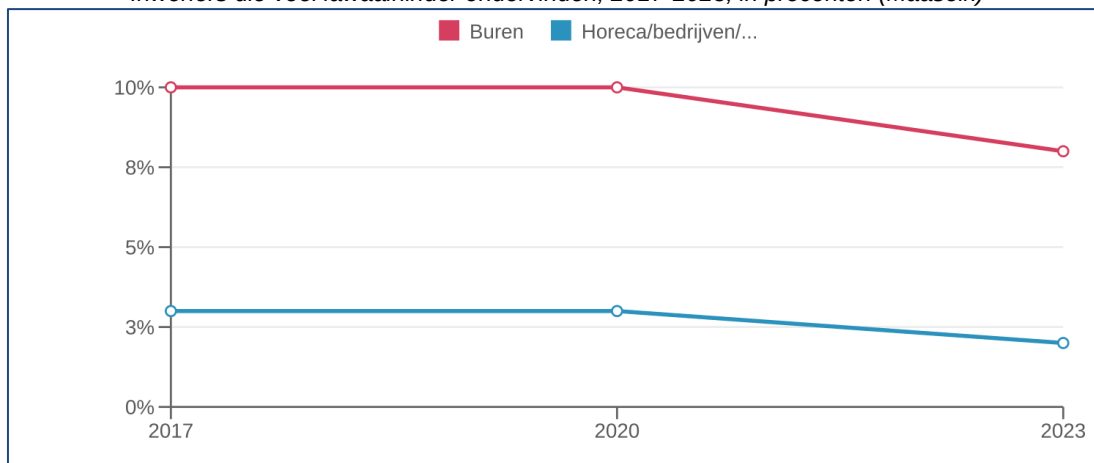
Inwoners die hinder ondervinden van vandalisme of drugsdealing, 2017-2023, in procenten (Maaseik)

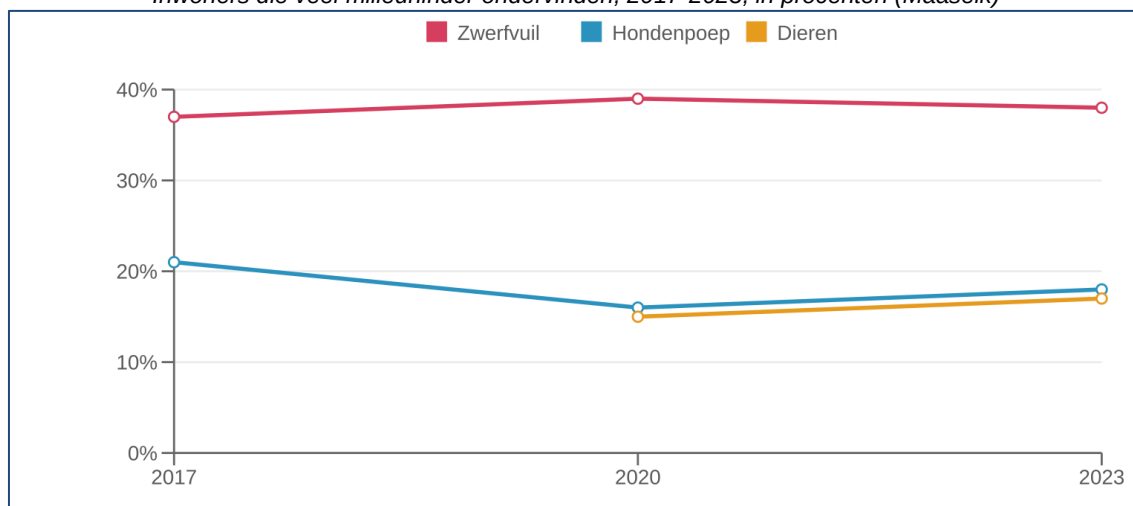
Het aandeel respondenten die vaak **lawaaihinder** ondervinden, vertoont de afgelopen jaren een **dalende lijn**.²⁸⁴

²⁸³ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

²⁸⁴ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Inwoners die veel lawaaihinder ondervinden, 2017-2023, in procenten (Maaseik)

Het aandeel bevraagde inwoners die vaak milieuhinder ondervinden is wat betreft **hinder door hondenpoep en hinder door dieren in stijgende lijn** sedert 2020.²⁸⁵

Inwoners die veel milieuhinder ondervinden, 2017-2023, in procenten (Maaseik)

Dienstverlening

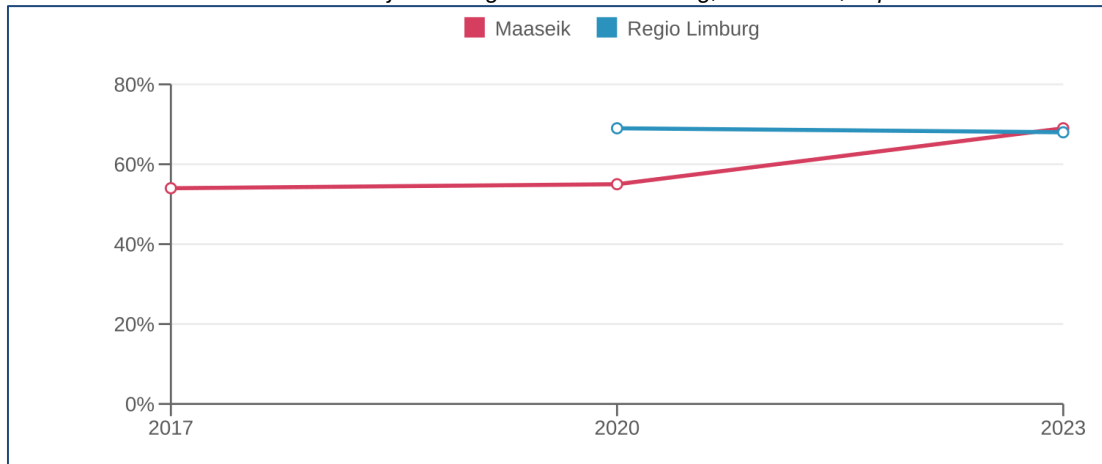
Het aandeel respondenten die **tevreden** zijn over de **digitale dienstverlening** in Maaseik is **69%**. Op dit vlak scoren we **beter** dan de benchmarks, waar dit aandeel 68% is in de regio Limburg, 67% in het Vlaams Gewest en 68% in de Belfius-cluster.²⁸⁶

Bovendien blijkt dat de tevredenheid **opvallend is toegenomen** de afgelopen jaren, hoewel dit voor regio Limburg en het Vlaams Gewest bijvoorbeeld eerder in licht afnemende trend verliep.²⁸⁷ Ingevolgd de covid-crisis werd in Maaseik een grote inhaalbeweging gemaakt op vlak van digitalisering (zie supra bij technologische factoren). Mogelijk kan dit mede een verklaring zijn voor de cijfers.

²⁸⁵ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

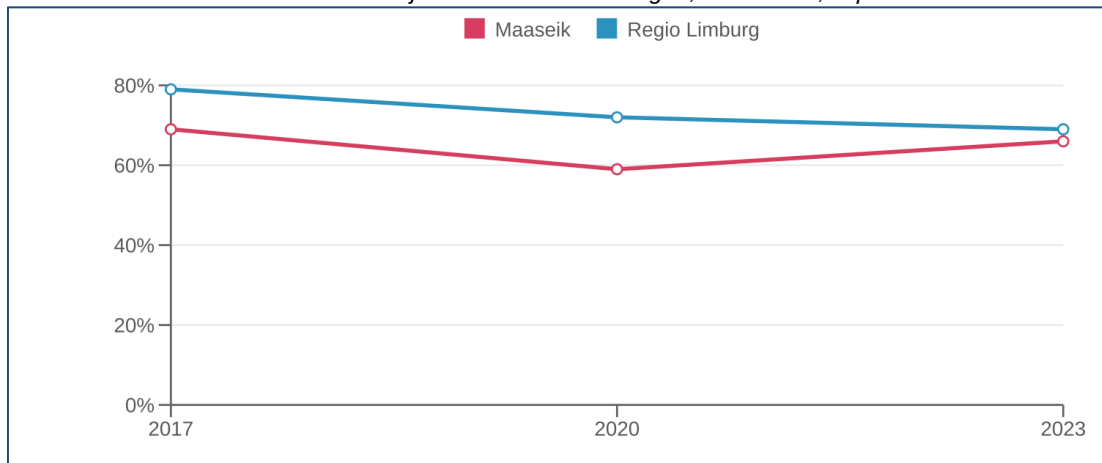
²⁸⁶ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

²⁸⁷ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Inwoners die tevreden zijn over digitale dienstverlening, 2017-2023, in procenten

66% van de bevroagde inwoners is **tevreden** over de **loketvoorzieningen van de stad** en **15%** ontevreden.²⁸⁸ Dit ligt ongeveer in lijn van de resultaten in regio Limburg (resp. 69% en 14%), het Vlaams Gewest (resp. 67% en 15%) en de Belfius-cluster (resp. 65% en 15%).

De **tevredenheid** over de loketvoorzieningen nam sedert 2020 bovendien **zichtbaar toe**, daar waar dit in de regio Limburg en het Vlaams gewest eerder licht afnam.²⁸⁹ Een mogelijke verklaring hiervoor kan eruit bestaan dat ingevolge de covid-crisis de stad een duidelijke keuze maakte om voortaan enkel nog op afspraak te gaan werken.

Inwoners die tevreden zijn over loketvoorzieningen, 2017-2023, in procenten

Voldoende informatie

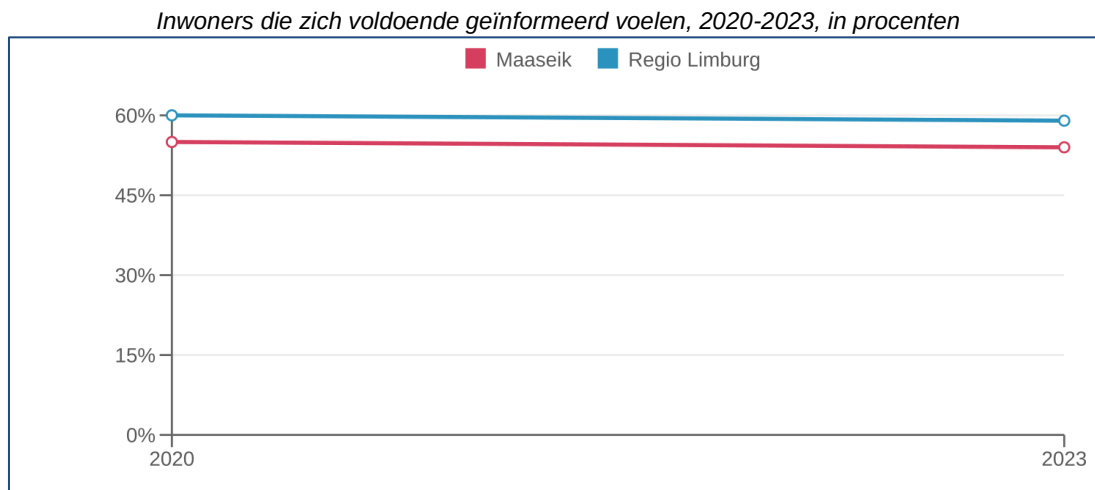
54% van de bevroagde inwoners uit Maaseik geeft aan zich **voldoende geïnformeerd** te voelen over de activiteiten, voorzieningen, ingrepen en beslissingen in en door de stad. Dit aandeel komt overeen met het percentage in de Belfius-cluster en ligt iets lager in vergelijking met de regio Limburg (59%), het Vlaams Gewest (56%).²⁹⁰

²⁸⁸ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

²⁸⁹ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

²⁹⁰ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Er zit **weinig fluctuatie** in de resultaten over de afgelopen jaren heen. Eenzelfde tendens is te bemerken in de regio Limburg en breder, ook in het Vlaams Gewest.

Wanneer er meer in detail naar de verschillende onderdelen van de bevraging wordt gekeken, dan valt op dat er **aanzienlijke verschillen** te bemerken zijn. Inwoners voelen zich in Maaseik **het meest** geïnformeerd over **activiteiten** en **het minst** over **beslissingen** van de stad.²⁹¹

Voldoende geïnformeerd over, percentage inwoners Maaseik	Oneens	Neutraal	Eens
- Activiteiten	11%	14%	75%
- Voorzieningen	15%	20%	65%
- Ingrepen gemeente/stad	21%	18%	61%
- Beslissingen gemeente/stad	31%	28%	41%

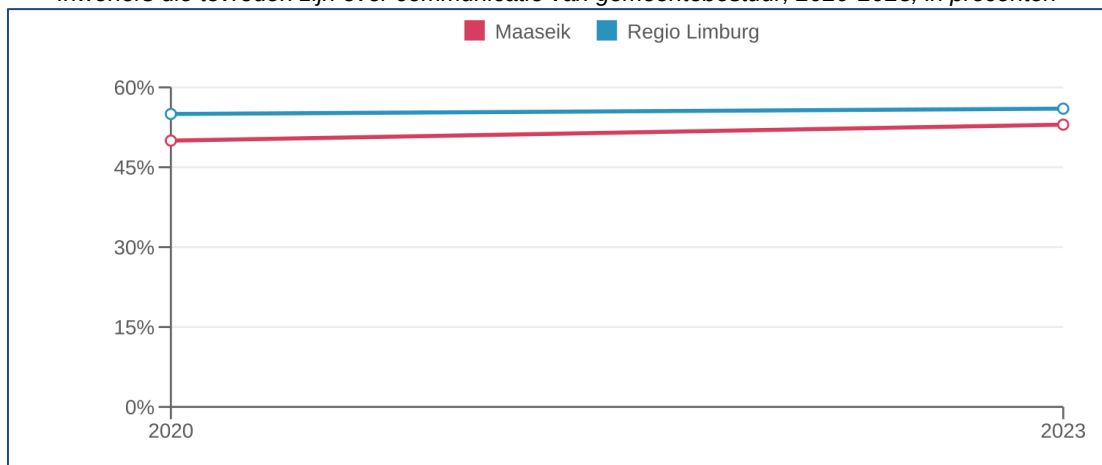
(*) De laagste waarde is aangeduid in lichtgrijs en de hoogste waarde in turkoois bij de categorie 'eens'.

53% van de bevroagde inwoners uit Maaseik is **tevreden** over de **communicatie** van het stadsbestuur. Dit aandeel ligt iets **lager** in vergelijking met de resultaten voor de regio Limburg (56%), het Vlaams Gewest (54%) en de Beflius-cluster (54%).²⁹²

Evenwel merken we op dat die tevredenheid zich wel **in stijgende lijn** ontwikkelt voor Maaseik. Dit kunnen we niet vaststellen in de regio Limburg en Vlaams Gewest. De afgelopen jaren is er door de stad aanzienlijk ingezet op de externe communicatie door de ontwikkeling van een nieuw stadslogo (Maaseik, het Watermerk) en een vernieuwde bijpassende huisstijl. Er werd ook een stadsfilm gemaakt waarin al de troeven van de stad op een erg aantrekkelijke manier in de verf werden gezet. Deze inspanningen kunnen mee een verklaring vormen voor de tendens in positieve richting.

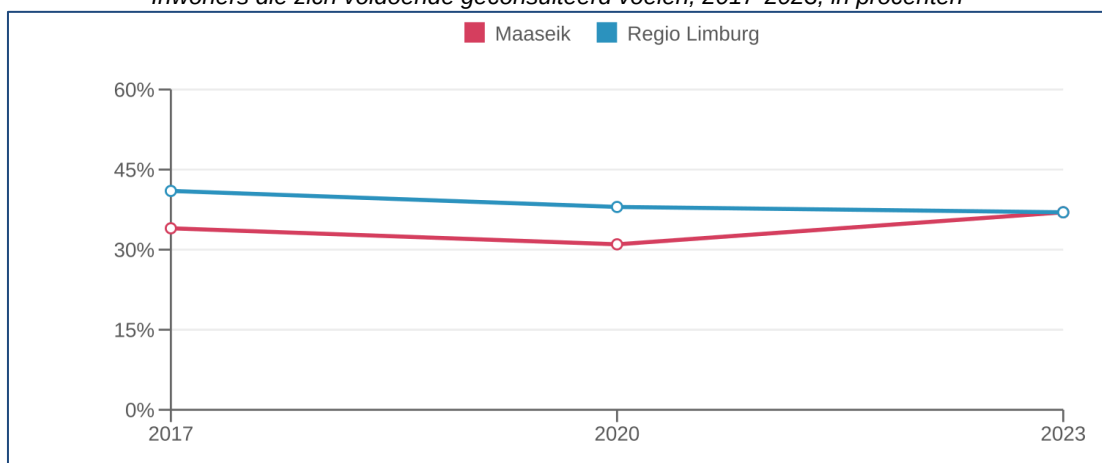
²⁹¹ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

²⁹² Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Inwoners die tevreden zijn over communicatie van gemeentebestuur, 2020-2023, in procenten

Het aandeel van de bevraagde inwoners dat vindt dat het stadsbestuur **voldoende inspanningen** doet om bewoners **bij veranderingen in hun buurt te betrekken** is **37%** in Maaseik. Dit aandeel komt overeen met het aandeel in de regio Limburg maar in het Vlaams Gewest (34%) en in de Belfius-cluster (33%) ligt de score nog lager.²⁹³

Ook valt op dat deze score voor Maaseik **in gunstige zin geëvolueerd** is sedert 2020²⁹⁴:

Inwoners die zich voldoende geconsulteerd voelen, 2017-2023, in procenten

Personeel

Een ander interessant aspect van het lokaal bestuur betreft haar **personeelsinzet**. Een vergelijking met de benchmarks wijst uit dat in Maaseik het **aantal VTE** per 1.000 inwoners telkens **hoger** ligt (2022).²⁹⁵ Voor deze vergelijking is vooral de score van de Belfius-cluster een belangrijk gegeven gezien de hogere mate van vergelijkbaarheid. Bij een indeling van het personeel naargelang hun statuut ligt het percentage **contractuele** personeelsleden **opvallend hoger** in Maaseik, dan in de regio Limburg en het Vlaams Gewest. Er zijn geen

²⁹³ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

²⁹⁴ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

²⁹⁵ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en ABB. Het betreft het aantal persoonsleden bij gemeente, OCMW en AGB. In 2022 voor Stad Maaseik: 460 koppen en 320 VTE.

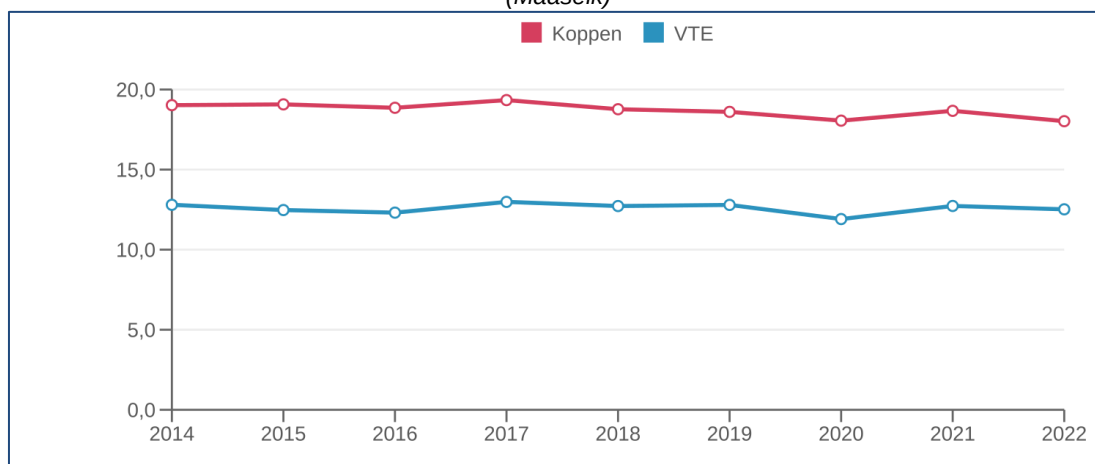
cijfers voorhanden voor de Belfius-cluster op dit vlak. Het aandeel vastbenoemde personeelsleden nam geleidelijk aan af en werd ook verder afgebouwd bij de laatste aanpassing van het organogram in 2023.

Personeelsleden, 2022, in aantal voltijdse equivalenten (VTE) per 1.000 inwoners	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius Cluster
VTE	12,5	10,6	12,2	12,1
% Vastbenoemd	10,8%	24,2%	26,7%	Niet bekend
% Contractueel	89,2%	75,8%	73,3%	Niet bekend

(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

De evolutie van het **aantal VTE** in Maaseik is **licht in dalende lijn** de afgelopen jaren²⁹⁶:

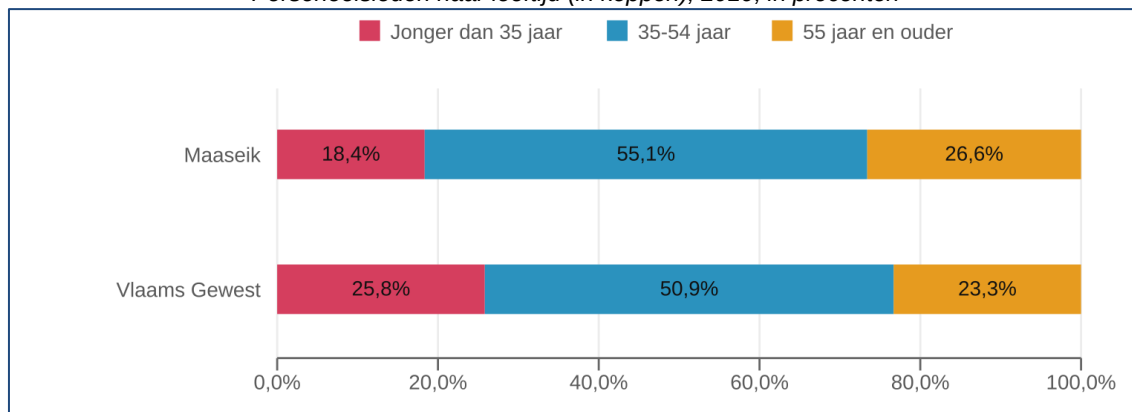
Personeelsleden, 2014-2022, in aantal koppen en aantal voltijdse equivalenten (VTE) per 1.000 inwoners (Maaseik)

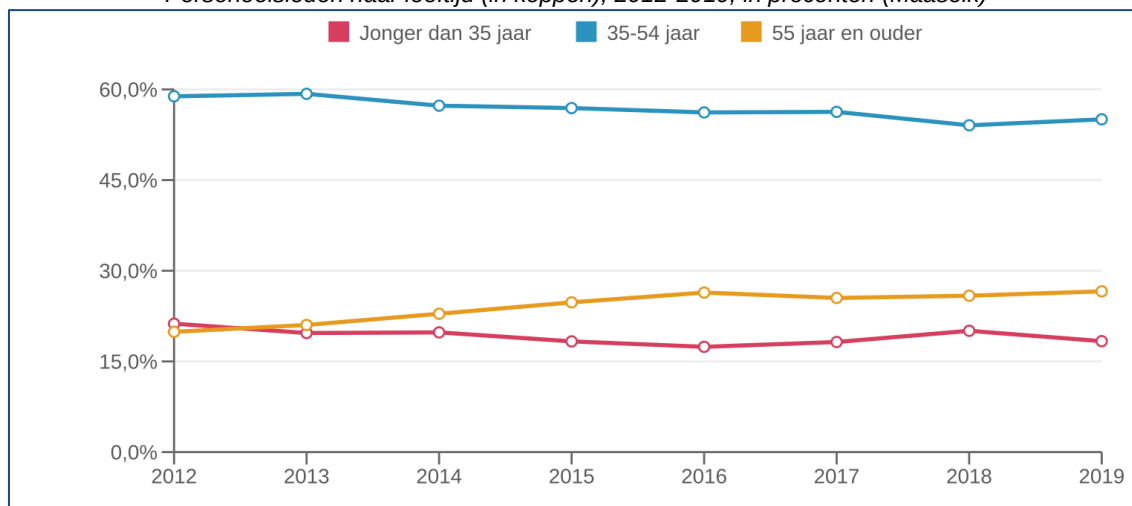
Qua **leeftijdssindeling** van het personeel merken we op dat de categorie **jonger dan 35 jaar minder** vertegenwoordigd is in Maaseik, in vergelijking met het Vlaams Gewest (geen andere gegevens van benchmarks).²⁹⁷

²⁹⁶ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en ABB.

²⁹⁷ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid. Het gaat om de som van het aantal personeelsleden tewerkgesteld bij de gemeentediensten in strikte zin, bij het OCMW van de gemeente en bij de politiezone waartoe de gemeente behoort.

Personeelsleden naar leeftijd (in koppen), 2019, in procenten

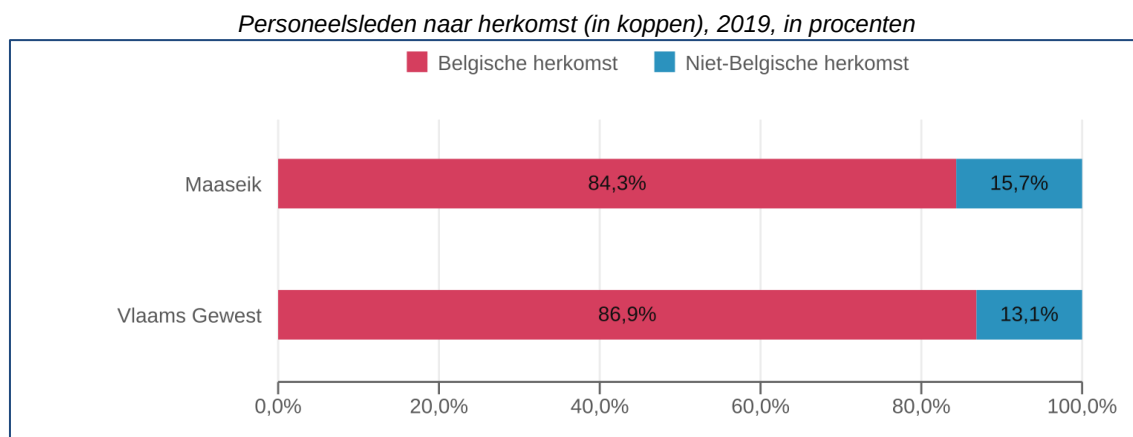
We zijn bovendien ook een toenemende **vergrijzingstendens** over de jaren heen²⁹⁸:

Personeelsleden naar leeftijd (in koppen), 2012-2019, in procenten (Maaseik)

De **diversiteit** binnen het personeelsbestand is eerder **beperkt** in Maaseik maar ligt wel al hoger dan de score in het Vlaams Gewest.²⁹⁹

²⁹⁸ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid. Het gaat om de som van het aantal personeelsleden tewerkgesteld bij de gemeentediensten in strikte zin, bij het OCMW van de gemeente en bij de politiezone waartoe de gemeente behoort.

²⁹⁹ Gemeente- en stadsmonitor (2024) en Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid. Het gaat om de som van het aantal personeelsleden tewerkgesteld bij de gemeentediensten in strikte zin, bij het OCMW van de gemeente en bij de politiezone waartoe de gemeente behoort.

Vertrouwen in bestuur en politie

Het vertrouwen van inwoners in de overheden werd tevens bevraagd in het kader van de gemeente- en stadsmonitor. Bij respondenten uit Maaseik is er in elke categorie **minder vertrouwen in bestuur en politie** waar te nemen³⁰⁰:

Inwoners die vertrouwen hebben in de overheden en politie, 2023, in procenten	Maaseik	Regio Limburg	Vlaams Gewest	Belfius-cluster
Vertrouwen in de Europese overheid				
- Veel	13%	14%	17%	14%
- Neutraal	36%	36%	38%	37%
- Weinig	51%	50%	45%	49%
Vertrouwen in de federale overheid				
- Veel	8%	11%	13%	11%
- Neutraal	32%	35%	36%	35%
- Weinig	60%	54%	51%	54%
Vertrouwen in de Vlaamse overheid				
- Veel	10%	13%	15%	13%
- Neutraal	39%	38%	40%	38%
- Weinig	51%	49%	45%	49%
Vertrouwen in het lokaal bestuur				
- Veel	25%	28%	29%	27%
- Neutraal	47%	47%	47%	48%
- Weinig	28%	25%	24%	25%
Vertrouwen in de politie				
- Veel	40%	44%	46%	43%
- Neutraal	44%	40%	39%	40%
- Weinig	16%	16%	15%	17%

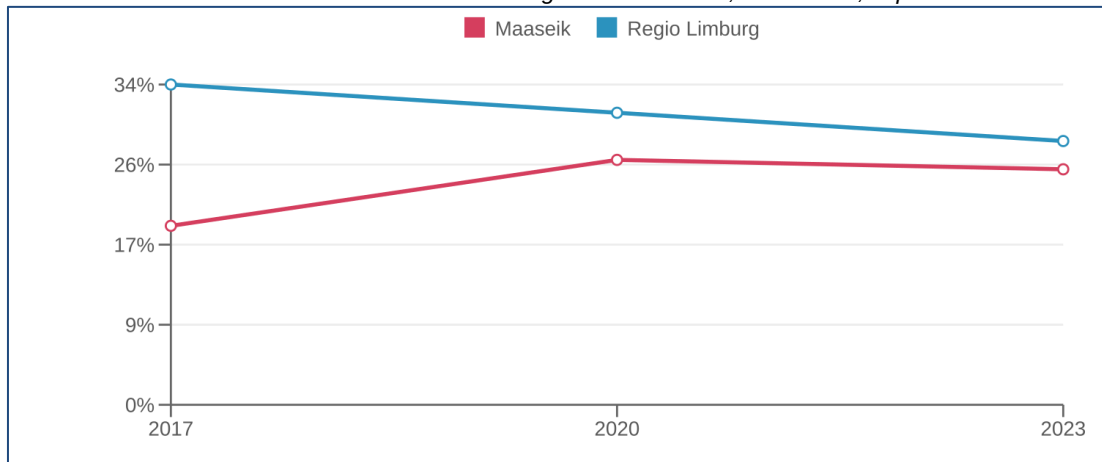
(*) De kleur lichtgrijs duidt op een lagere waarde t.o.v. de benchmarks en turkoois op een hoge waarde t.o.v. de benchmarks.

We kunnen overigens opmerken dat **het vertrouwen van de respondenten uit Maaseik nog het hoogst is in de politie en het lokaal bestuur** en het laagst in de federale overheid, de Vlaamse overheid en de Europese overheid. Een trend die ook bij de andere benchmarks opvalt.

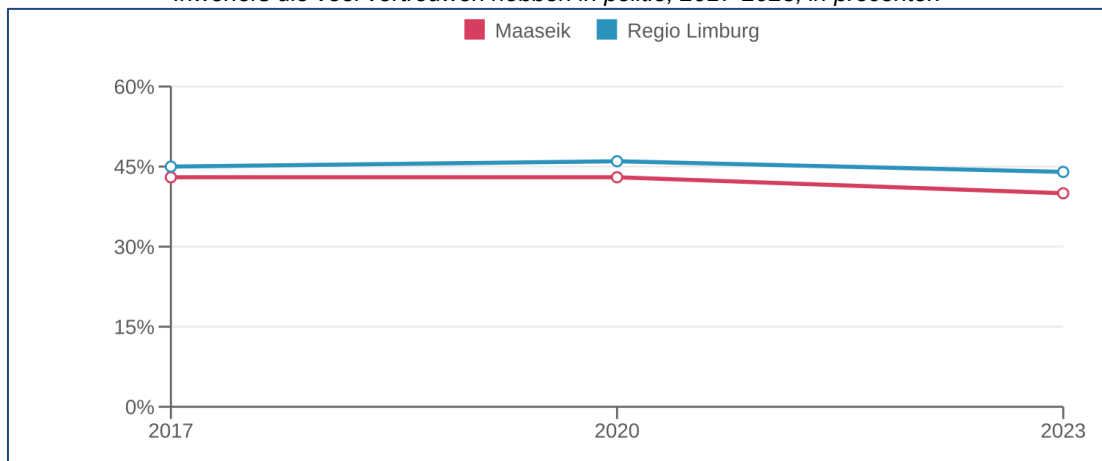
Het vertrouwen in het **gemeentebestuur** kende een sterke toename tot 2020 en is daarna zeer licht afgenomen³⁰¹:

³⁰⁰ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

³⁰¹ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Inwoners die veel vertrouwen hebben in gemeentebestuur, 2017-2023, in procenten

Het vertrouwen in de **politie** is ook sedert 2020 licht in dalende lijn³⁰²:

Inwoners die veel vertrouwen hebben in politie, 2017-2023, in procenten

Financiën

De personenbelasting is de inkomstenbelasting die de federale overheid heft op het jaarinkomen van particulieren. De aanvullende belasting op de personenbelasting wordt gevestigd als een percentage op de inkomstenbelastingen. Dit tarief wordt beslist door de lokale besturen zelf en komt toe aan de lokale besturen (de inning gebeurt door de FOD Financiën). Het **tarief** (2022) van de **aanvullende personenbelasting** is **8,5%** in Maaseik en dit ligt **hoger** dan in de regio Limburg (7,5%), het Vlaams Gewest (7,2%) en de Belfius-cluster (7,9%).³⁰³

De **ontvangsten** uit de aanvullende personenbelasting zijn sterk **gestegen** over de afgelopen jaren (320,54 euro per inwoner in 2022)³⁰⁴. De ontvangsten zijn hoger dan in Limburg (302,60 euro), maar lager dan de Belfius-cluster (333,67 euro) en Vlaanderen

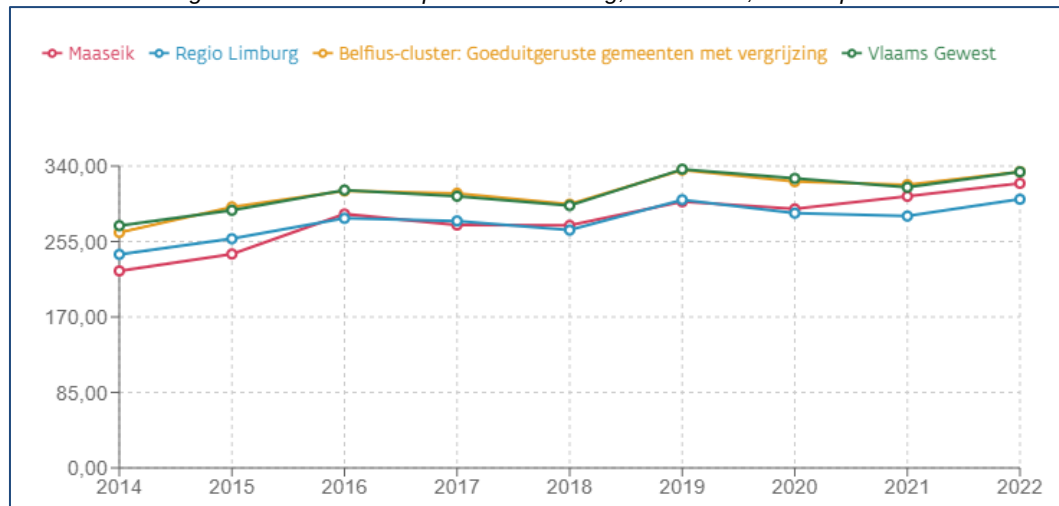
³⁰² Gemeente- en stadsmonitor (2024).

³⁰³ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

³⁰⁴ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

(333,47 euro). Maaseik maakte sedert 2020 een sterke inhaalbeweging t.o.v. de twee laatstgenoemde benchmarks. Het is opvallend dat Stad Maaseik, mits het hogere tarief APB (+0,6% t.o.v. de Belfius-cluster en +1,3% t.o.v. het Vlaams Gewest), nog steeds een lagere inkomst aan APB per inwoner vertoont. Ook in de jaarlijkse studies die uitgevoerd worden door Belfius (lokaal financieel profiel) wordt duidelijk dat het geïnd bedrag per procent APB in Maaseik sterk lager ligt dan in de cluster. Dit geeft weer dat een verhoging (of verlaging) van het tarief in mindere mate een financiële impact met zich meebrengt in vergelijking met de Belfius-cluster en Vlaanderen.

Ontvangsten uit aanvullende personenbelasting, 2014-2022, in euro per inwoner

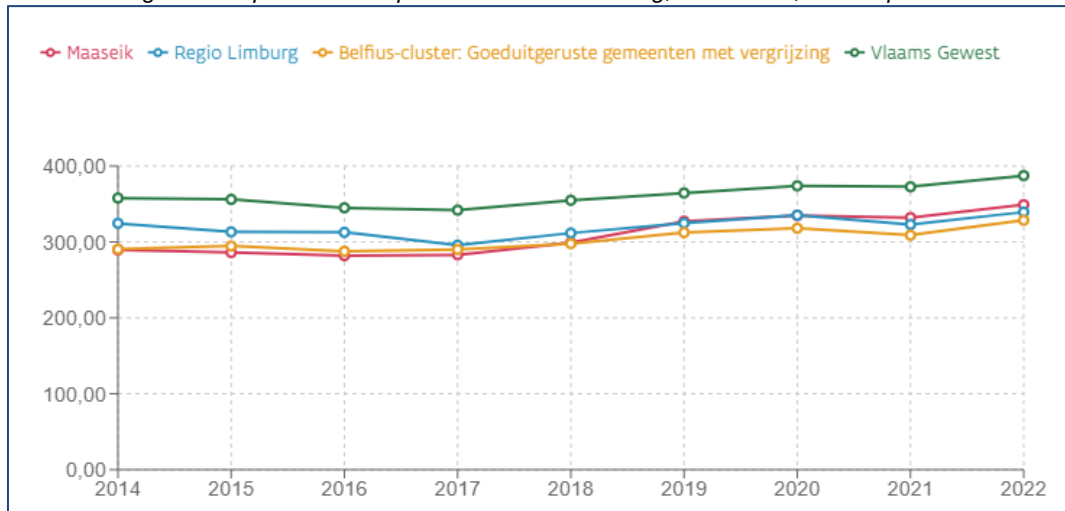
De onroerende voorheffing is een gewestelijke belasting op onroerende goederen. De basisbelasting wordt geheven door het Vlaams Gewest. De lokale besturen voegen daar een heffing aan toe door het bepalen van de aanslagvoet in de vorm van een aantal opcentiemen (honderdsten). In Maaseik worden er 1.122 **opcentiemen op de onroerende voorheffing** geheven (2022), dit is opnieuw merkkelijk **hoger** dan in de regio Limburg (895 opcentiemen), het Vlaams Gewest (897 opcentiemen) en de Belfius-cluster (957 opcentiemen).³⁰⁵

De **ontvangsten** uit de opcentiemen op de onroerende voorheffing zijn eveneens sterk **gestegen** over de afgelopen jaren³⁰⁶. Bij de opcentiemen kan er, opnieuw, vastgesteld worden dat – ondanks het sterk hogere tarief van de opcentiemen (1122) in Maaseik – er in euro's slechts nipt meer geïnd wordt per inwoner dan in Limburg en de Belfius-cluster. Ten opzichte van het Vlaams gemiddelde (opcentiemen à 897) int Maaseik zelfs minder per inwoner. Dit effect speelt mogelijks door de laag ingeschatte KI's van de woningen op het grondgebied van Maaseik.

³⁰⁵ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

³⁰⁶ Gemeente- en stadsmonitor (2024).

Ontvangsten uit opcentiemen op onroerende voorheffing, 2014-2022, in euro per inwoner

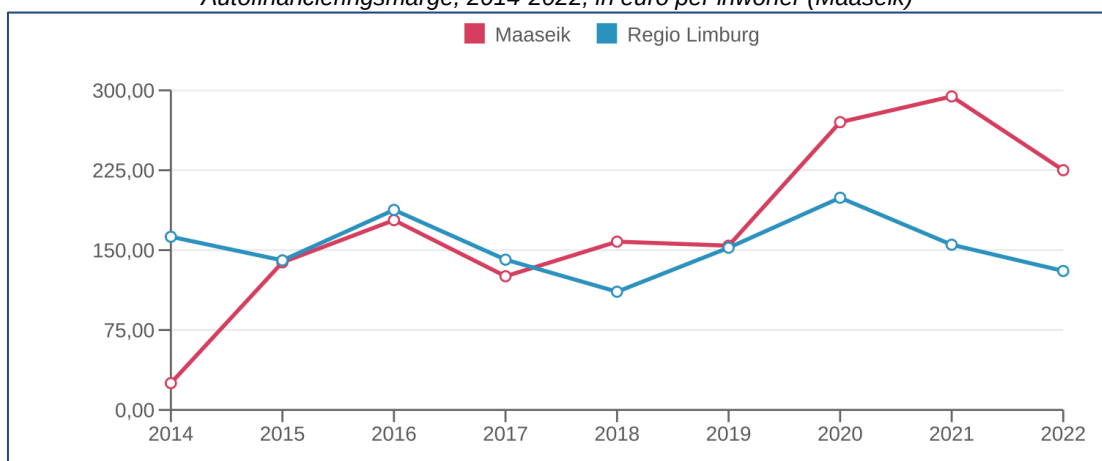

De **autofinancieringsmarge** (kort: AFM) is het verschil tussen enerzijds het deel van de ontvangsten en uitgaven uit de exploitatie dat gebruikt kan worden voor de vereffening van de netto periodieke leningsuitgaven, en anderzijds de netto periodieke leningsuitgaven (aflossingen van leningen). Deze parameter geeft weer of de financiën van het bestuur op een structurele manier in evenwicht zijn en duidt aan of het bestuur in staat is de leningslasten (aflossingen van kapitaal en intresten) te dragen met het overschot uit de gewone werking (het exploitatiesaldo).

De AFM van Maaseik bedraagt **225,03** euro per inwoner en ligt **veel hoger** dan bij de benchmarks regio Limburg (130,45), het Vlaams Gewest (110,62) en de Belfius-cluster (88,34). Het lokaal bestuur Maaseik is dus goed in staat om haar leninglasten te dragen en heeft hierin zelfs nog marge waardoor o.m. een herziening van de **belastingdruk** opnieuw op de agenda kan komen te staan in de volgende beleidsperiode.

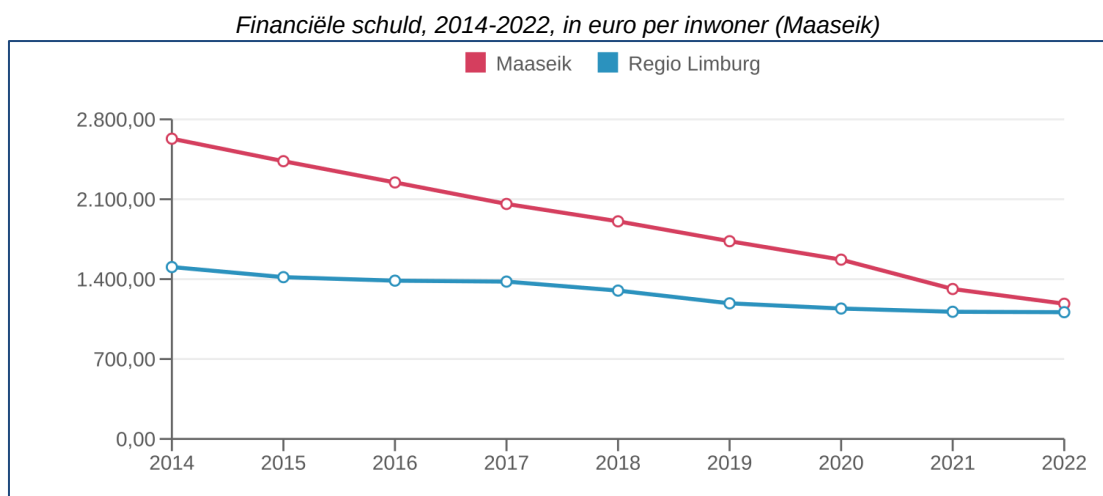
De evolutie van de AFM over de jaren heen toont aan dat er 2021 een piek werd bereikt, waarna er in 2022 een **dalende trend** werd ingezet. Voor het jaar 2023 kan er echter opnieuw een stijging vastgesteld worden (zie jaarrekening 2023), maar dat effect is voelbaar voor alle besturen (gezien er in 2023 een inhaalbeweging gebeurde betreffende de inning van de APB).

Autofinancieringsmarge, 2014-2022, in euro per inwoner (Maaseik)

Tot slot is het nuttig om na te gaan of het lokaal bestuur schulden (leningen, leasings e.d.) heeft opgebouwd of afgebouwd in de lopende beleidsperiode. De **financiële schuld (2022) per inwoner** bedraagt **1.184,43 euro** voor Maaseik. Dit ligt hoger dan in de regio Limburg (1.110,45 euro/inwoner) maar lager dan in het Vlaams Gewest (1.260,52 euro/inwoner). In de Belfius-cluster bedraagt de schuld per inwoner 1.125,54 euro en dus lager dan in Maaseik.

Een zeer opmerkelijke vaststelling is dat hoewel de schuld per inwoner nog steeds behoorlijk is in Maaseik, deze wel over de afgelopen jaren heen **sterk werd afgebouwd** door het lokaal bestuur.

In 2023 (cijfers nog niet beschikbaar in de gemeente- en stadsmonitor) vond er echter een grote aflossing van de leninglast plaats (o.a. twee balloonleningen t.b.v. €6,225 miljoen). De schuldenlast komt daarmee op een bedrag van 832,33 euro per inwoner, hetgeen sterk lager ligt dan alle andere benchmarks. Gedurende de afgelopen 10 jaar heeft Stad Maaseik bijgevolg sterker dan gemiddeld ingezet op een verlaging van de schuldenlast, hetgeen financiële ademruimte biedt voor de toekomst.

ODAA: Overzicht doelstellingen, actieplannen en acties

2026-2031

Journaalvolgnummers: 1407

AG Infrastructuur Maaseik (0828.259.640)

Secretaris: Kristel Croonen

Markt 1, 3680 Maaseik

Voorzitter: Gunter Haeldermans

Beleids thema:: Algemeen: Algemeen

Algemeen

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgaven	1.690.665	1.708.387	1.703.580	1.724.682	1.740.608	1.762.440
Ontvangsten	2.689.137	2.756.521	2.776.570	2.642.548	2.666.064	2.652.564
Saldo	998.472	1.048.134	1.072.990	917.866	925.456	890.124
Investerings						
Uitgaven	987.000	429.500	602.000	202.000	192.000	192.000
Saldo	-987.000	-429.500	-602.000	-202.000	-192.000	-192.000
Financiering						

Beleidsdoelstelling: BD000001: Maaseik: veerkrachtige ondernemersstad waar vernieuwing, samenwerking en initiatief bloeien

Maaseik ontwikkelt zich tot een toekomstgerichte en veerkrachtige ondernemersstad met ruimte voor innovatie, samenwerking en lokaal initiatief.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000001: We bouwen een fysiek en digitaal ondernemersloket als aanspreekpunt voor ondernemers

We bouwen een fysiek en digitaal ondernemersloket als aanspreekpunt voor ondernemers

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000001: We versterken de digitale dienstverlening voor lokale ondernemers en handelaars

Maaseik bouwt een geïntegreerd ondernemersloket uit, zowel fysiek (Administratief centrum) als digitaal (e-loket), als centraal aanspreekpunt voor (startende) ondernemers. Op die manier kunnen starters en ondernemers efficiënt ondersteund worden bij hun aanvragen. Tevens wordt een digitaal platform uitgerold voor de organisatie en administratie van markten en ambulante handel en geïntegreerd in het bestaande e-loket. Samen met de realisatie van het ondernemersloket lanceert de stad een bijkomende infogids.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000002: We versterken de communicatie en promotie voor ondernemerschap

Om Maaseik als ondernemende en aantrekkelijke stad sterker in de markt te zetten, investeert de stad vanaf 2026 jaarlijks in een afzonderlijk marketingbudget. Dit budget ondersteunt strategische handels- en belevingsinitiatieven via professionele promotie en branding.

Daarnaast verbeteren we de communicatie naar ondernemers door te beschikken over een geactualiseerd adressenbestand en een efficiënte nieuwsbriefstructuur

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000002: We stimuleren overleg, kennisdeling en samenwerking tussen ondernemers en het bestuur

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000003: We organiseren periodieke netwerkmomenten voor ondernemers

De stad roept minstens tweemaal per jaar de commissies Lokale Economie van Maaseik en Neeroeteren/Opoeteren samen. Tijdens deze overlegmomenten denken ondernemers actief mee over acties en strategieën om de lokale economie, inclusief handel en horeca, te versterken en Maaseik opnieuw op de kaart te zetten. Daarnaast organiseert de stad verder ook systematisch ondernemerscafés met ruimte voor inspiratie en ervaringsuitwisseling. De stad organiseert ook jaarlijks een ondernemersevent.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000003: We versterken stads- en dorpskernen met ruimte voor handel, wonen en verblijven

We versterken stads- en dorpskernen met ruimte voor handel, wonen en verblijven

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000010: We ontwikkelen en organiseren een jaarlijks toekomstbestendig winterevent

De stad ontwikkelt een duidelijke beleidsvisie op winterbeleving met inbegrip van winterterrassen. De uitwerking en uitvoering ervan wordt gekoppeld aan geactualiseerde concessieovereenkomsten en innames openbaar domein voor winterterrassen, winterkramen, ijsbanen of tijdelijke installaties.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000004: We zetten in op de versterking van het kernwinkelgebied

De stad Maaseik zet in op een participatietraject voor het kernwinkelgebied, waarbij ondernemers, bewoners en andere stakeholders actief betrokken worden. Het doel is om samen te komen tot één gedragen visie voor het kernwinkelgebied, inclusief concrete acties die bijdragen aan een aantrekkelijk, toekomstbestendig en economisch sterk centrum.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000005: We voorzien kernversterkende premies en werken bijhorende reglementen uit

Maaseik voorziet in kernversterkende premies voor handelaars of eigenaars die panden op een kwalitatieve manier aankleden, renoveren of herbestemmen in lijn met de visie op het handelscentrum.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000006: We herzien economische reglementen en retributies

Maaseik herzien het geheel aan economische reglementen en retributies (bv. markten, ambulante handel, kermis) met oog op coherentie, eenvoud en stimulering van kernversterking. Alle reglementen en retributies dienen uiterlijk eind 2027 geactualiseerd te zijn. De stad overweegt de opmaak van een hedendaags horecareglement dat duidelijke richtlijnen bevat rond brandveiligheid, vergunningsaanvragen, onderzoeksprocedures en afgiftecriteriën. Het reglement biedt rechtszekerheid aan exploitanten, bevordert een consequente handhaving en zorgt voor een efficiënte administratieve afhandeling.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000007: We verzamelen systematisch bezoekersdata om het commercieel beleid te versterken

Tegen eind 2026 implementeert de stad een methodiek om bezoekersdata (aantallen, herkomst, gedrag) systematisch te verzamelen, met als doel het commercieel beleid beter te onderbouwen en gericht acties te plannen.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000008: We ontwikkelen een visie en kader voor tijdelijke zomerbars op openbaar domein

de stad ontwikkelt een duidelijk kader en visie voor de inrichting en organisatie van tijdelijke zomerbars op openbaar domein. Daarbij wordt gestreefd naar een goede balans tussen beleving, leefbaarheid, geluidsimpact en rechtszekerheid voor organisatoren, bewoners en handelaars.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000009: We werken toe naar een toekomstgericht en aantrekkelijk aanbod van stedelijke kermissen

De stad ontwikkelt een gedragen beleidsvisie op de organisatie van kermissen in Maaseik en haar deelenkernen. Daarbij wordt vastgelegd welke kermissen als stedelijke kermissen behouden blijven, hoe andere kermissen toekomstgericht kunnen worden aangepakt, en onder welke voorwaarden nog subsidies of ondersteuning worden toegekend.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Beleidsdoelstelling: BD000002: Maaseik: een slimme, duurzame en klimaatbewuste stad met innovatie, mobiliteit en leefbare buurten

Maaseik ontwikkelt zich als een slimme, duurzame en klimaatbewuste stad met ruimte voor toekomstgerichte mobiliteit, digitale innovatie en leefbare buurten.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Investerings						
Uitgaven	149.000	160.000	140.000	140.000	130.000	130.000
Saldo	-149.000	-160.000	-140.000	-140.000	-130.000	-130.000
Financiering						

Actieplan: AP000010: We werken vanaf 2026 aan een schonere en veiligere leefomgeving in Maaseik

Maaseik maakt werk van een schonere en veiligere leefomgeving door slimme afvaloplossingen, ecologische bodemzorg, gerichte bestrijding van invasieve soorten en samenwerking rond dierenwelzijn.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000042: We realiseren een dierenasiel Maaslandse gemeenten

Zeven gemeenten, waaronder Maaseik, hebben principieel ingestemd met het idee om samen een nieuw dierenasiel te realiseren. De huidige accommodatie van dierenasiel Dino voldoet niet langer aan de geldende normen en is op termijn niet meer geschikt voor een kwalitatieve en duurzame werking. Elke gemeente voorziet een zelfde budget, maar het dossier moet nog opgestart worden en mogelijke subsidiëring door het Provinciebestuur wordt onderzocht.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000043: We verbeteren netheid en leefkwaliteit door slinger- en zwerfvuil gericht aan te pakken

We investeren in sensibilisering én in structurele oplossingen zoals ondergrondse glasbollen. Bovendien koppelen we dit aan ons camerabeleid, zodat we zwerfvuil niet alleen preventief maar ook handhavend kunnen aanpakken. Zo verhogen we blijvend de netheid en leefkwaliteit in Maaseik."

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000044: We verbeteren het afvalbeheer door ondermeer een doordacht vuilnisbakkenplan

In uitvoering van het Lokaal Materialenplan 2023–2030 werken we een onderbouwd en toekomstgericht vuilnisbakkenplan uit. Dat plan volgt de volledige beleidscyclus: van nulmeting en analyse, over gerichte maatregelen, tot systematische opvolging en effectmeting en desgevallend bijsturing en handhaving.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000004: De stad Maaseik ondersteunt de verduurzaming van het private

De stad Maaseik ondersteunt de verduurzaming van het private patrimonium door in te zetten op collectieve energie-initiatieven, renovatie, klimaatadaptatie, aanpak van leegstand en duurzame herontwikkeling

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000011: We activeren leegstaande woningen

de stad Maaseik werkt aan het activeren van leegstaande woningen in private eigendom via een gebiedsgerichte aanpak, samenwerking met eigenaars en actoren in de woonsector, en het inzetten van handhavings- en begeleidingsinstrumenten. De stad voert tevens jaarlijks minstens drie activerende initiatieven uit (bv. tijdelijke invulling, raamprojecten, testwinkels) in leegstaande handelspanden op strategische locaties, in samenwerking met eigenaars en ondernemersverenigingen. Daarnaast stelt de stad een sloopbeleidsplan op dat duidelijke richtlijnen bevat voor het duurzaam slopen van verouderde gebouwen, met aandacht voor hergebruik van materialen, ontharding en energieuinige herontwikkeling.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000012: We maken een warmtebeleidsplan

Er wordt een warmtebeleidsplan opgesteld voor Maaseik, met concrete maatregelen en doelstellingen om duurzame warmtevoorziening te stimuleren, energiebesparing te bevorderen en de CO₂-uitstoot te verminderen.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000013: We sensibiliseren rond 'boom in je tuin'

De stad zet actief in op een jaarlijkse sensibiliseringscampagne 'Boom je tuin' om inwoners aan te moedigen bomen te planten, eventueel gecombineerd met een samenaankoop klimaatbestendige soorten.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000014: We starten collectieve renovatietrajecten op samen met Energiehuis

De stad start collectieve renovatietrajecten in minstens drie wijken, in samenwerking met het Energiehuis. Bewoners worden begeleid via infosessies, energiescans, premie- en leningsadvies, en concrete renovatietrajecten.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000015: We voorzien een premieprogramma voor scholen rond ontharding en vergroening

De stad werkt een premieprogramma uit voor scholen die hun terreinen ontharden en vergroenen, met het oog op klimaatadaptatie, biodiversiteit en gezonde leefomgevingen.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000016: We voorzien groepsaankoopcampagnes rond duurzame technieken

De stad organiseert jaarlijks minstens één groepsaankoopcampagne voor duurzame technieken (zoals zonnepanelen, thuisbatterijen, warmtepompen) om het gebruik van hernieuwbare energie te versnellen en de energiefactuur van inwoners te verlagen.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000005: De stad Maaseik versterkt het inclusief woonbeleid en de woningkwaliteit

de stad Maaseik versterkt het inclusief woonbeleid en de woningkwaliteit door het opstellen van een beleidskader voor inclusief en betaalbaar wonen, het uitwerken van een reglement voor kamerwonen en conformiteitsattesten, het activeren van leegstaande handelspanden en woningen binnen het centrum, het actualiseren van de registers voor leegstand en verwaarlozing, en het creëren van een evenwichtig woonaanbod via een aangepaste verdeelsleutel. De IGS Wonen Maasland wordt verdergezet en doorontwikkeld.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000017: We evalueren het reglement rond tweede verblijven

Tegen eind 2027 voert de stad een evaluatie uit van het reglement op tweede verblijven, met als resultaat een geactualiseerde belastingregeling die goedgekeurd wordt door de gemeenteraad.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000018: We nemen een trekkersrol op binnen IGS Wonen Maasland²³³

Vanaf 2026 neemt de stad binnen het IGS Wonen Maasland een trekkersrol op m.h.o. op een vernieuwde samenstelling en een concrete engagementsverklaring om de samenwerking in de regio te versterken.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000019: We stellen een plan van aanpak rond conformiteitsattesten op

Er wordt een plan van aanpak uitgewerkt omtrent het verplicht conformiteitsattest huurwoningen met het oog op de afdwingbaarheid ervan. Er wordt een communicatieplan opgestart om burgers te informeren en sensibiliseren rond woningkwaliteit, conformiteit en hun rechten en plichten als huurder of verhuurder.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000020: We versterken inclusief woonbeleid en woningkwaliteit

de stad engageert zich ertoe om de woningkwaliteit systematisch op te volgen via de inzet van een externe wooncontroleur, met als doel structurele gebreken, overbewoning of ongeschikte woonsituaties tijdig te detecteren en te remediëren. Jaarlijks voert ze met IGS Wonen Maasland controles uit. Hieruit volgen dan conformiteitsadviezen, sensibilisering van verhuurders en desgevallend handhavingsacties. De stad voert daarnaast ook een onderzoek uit naar kamerwonen, inclusief de huisvesting van buitenlandse arbeiders, en keurt een reglement goed. We zetten op deze wijze ook in op de ontwikkeling van een beleidskader voor inclusief, levensbestendig en betaalbaar wonen, met aandacht voor nieuwe woonvormen, betaalbaarheid en toegankelijkheid in zowel dorpskernen als stedelijke wijken.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000006: We faciliteren een toekomstgerichte en geïntegreerde stadsontwikkeling

de stad Maaseik faciliteert een toekomstgerichte en geïntegreerde stadsontwikkeling door het realiseren van het Beleidsplan 'Ruimte Maaseik 2040', de opmaak of herziening van minstens vijf RUP's (waaronder Vestingpark, Kloosterbempden, Groot Root II en Neeroeteren Centrum), met als aandachtspunten de afbakening van(woon)kernen en verdichtingskaders, en het uitwerken en aanwenden van beleidsinstrumenten (zoals o.m. een verordening lasten, een reglement rond verhardingen en een kader voor inclusief, betaalbaar en innovatief wonen).

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000021: We maken masterplannen, studies en ontwerpend onderzoek voor ontwikkelingen op

de opmaak van masterplannen, stedenbouwkundige studies, ontwerpend onderzoek gericht op ontwikkelingen op private gronden. Onder mee volgende concrete studies zullen worden voorzien:

- Nieuwe stadsrand Msg. Koningstraat (aansluiting parkzone oud ziekenhuis)
- Herontwikkeling van de site van de oude bibliotheek, Regie der Gebouwen en omgeving Bleumerpoort, met als doel een duurzame, multifunctionele invulling afgestemd op de stedelijke context en erfgoedwaarden.
- Koningin Astridlaan
- Dorne, dat inspeelt op de identiteit, leefbaarheid, verkeersveiligheid en vergroening van de dorpskern
- Venlosteenweg (aansluiting Dekenskamp)
- Studie aansluiting en functies SADM
- Hoofddhalte De Lijn

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000022: We operationaliseren regelgeving en ruimtelijke sturingsinstrumenten

We maken een gemeentelijke verordening op voor het opleggen van planbaten en lasten, conform het Instrumentendecreet, met als doel een correcte en transparante toepassing bij toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen; We maken werk van een reglement rond verhardingen op private eigendom ter bevordering van de waterdoorlaatbaarheid en klimaatadaptatie;

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000023: We stellen een beleidsplan ruimte en Ruimtelijke uitvoeringsplannen op

de stad stelt het Beleidsplan Ruimte Maaseik 2040 op, inclusief beleidskaders voor kernversterking, klimaatadaptatie en verdichting, na participatietraject en adviesronde GECORO.

Volgende RUP's zullen onder meer worden voorbereid:

- een vernieuwd RUP Vestingpark en een vernieuwd RUP Kloosterbempden,
- een RUP Groot Root II met onteigeningsplan voor zachte verbindingen met als doel het faciliteren van de realisatie van 150 woningen rond een parkomgeving;
- een RUP voor de afbakening van woonkernen, afgestemd op de visie rond woonbeleid;
- een RUP voor Neeroeteren Centrum, afgestemd op de lokale visie en beleidsdoelen voor ruimtelijke ordening en leefbaarheid.
- het project stad aan de Maas

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000024: We versterken de werking van de GECORO

De stad versterkt de werking van de GECORO via transparante werkafspraken, thematische infosessies en presentiegeldensysteem.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000025: We implementeren de intergemeentelijke samenwerking rond handhaving

De stad Maaseik versterkt haar handhavingsbeleid via toetreding tot de IGS Handhaving (Genk), het opmaken van een integraal handhavingsplan en het (pro)actief en structureel toezicht houden omgevingsvergunningen en klasse 2-inrichtingen conform Vlarem, met aandacht voor communicatie hieromtrent. De stad trad in 2025 toe tot IGS Handhaving Genk en implementeert de samenwerking binnen de dienst Omgeving met als doel een efficiëntere handhaving van alle aspecten van omgevingsvergunningen. Er wordt actief ingezet op communicatie over het handhavingsplan en de toepassing ervan naar burgers, om bewustwording te verhogen en naleving te bevorderen. Er wordt tevens een opvolgsysteem voor klasse-2 milieuvergunningen opgezet conform de voorwaarden van Vlarem, om milieuregels effectief te handhaven en milieuschade te voorkomen.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000026: We nemen een proactieve rol op bij stadsontwikkelingsprojecten en versterking dorpskern

We doen onderzoek naar de identiteit van de dorpske kernen en potentiële verdichtingsmogelijkheden op maat van de dorpen en het stadscentrum. Er wordt een masterplan opgemaakt voor de herontwikkeling van de site van de oude bibliotheek, Regie der Gebouwen en omgeving Bleumerpoort, met als doel een duurzame, multifunctionele invulling afgestemd op de stedelijke context en erfgoedwaarden

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000007: We verduurzamen gemeentelijke gebouwen via energie-investeringen en onderhoud

We verduurzamen gemeentelijke gebouwen via energie-investeringen en onderhoud

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Investeringen						
Uitgaven	149.000	160.000	140.000	140.000	130.000	130.000
Saldo	-149.000	-160.000	-140.000	-140.000	-130.000	-130.000
Financiering						

Actie: AC000027: Vanaf 2026 voeren we fase 2 van de renovatie CC Neeroeteren uit met energie-optimalisatie

Vanaf 2026 wordt de tweede fase van de renovatie van het Cultureel Centrum Neeroeteren uitgevoerd, inclusief energetische optimalisatie. Fase II moet gerealiseerd zijn in 2028. Er werd hiervoor ook een EFRO-subsidie toegekend.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000028: Wij voeren een vastgoedbeheersplan uit voor onze gebouwen: beheer, onderhoud en strategische keuzes

Er wordt een renovatie- en vastgoedbeheerplan opgesteld dat structureel inzet op verduurzaming, energie-efficiëntie en rationeel gebruik. Concreet gaat het om dakrenovaties, herhuisvesting D'Ambi, renovatie Molens, renovaties Minderbroederklooster (stabiliteit, lift en trappen), danszaal Agora, re-lightings diverse AGBI gebouwen, vervanging collector en pompen RAM, diverse (buiten)schrijnwerk renovaties in waardevolle publieke gebouwen (met respect voor erfgoedwaarden), renovatie onthaal en museumshop. We investeren in duurzame, toegankelijke en toekomstgerichte vrijetijdsinfrastructuur; uitbreiding en versterking van het Fablab. Ook de kerkhoven worden aangepakt. Tevens wordt de site rond werkhallen 46 en 48 volledig heringericht tot één functionele en verbindende werkomgeving, met aandacht voor efficiënt ruimtegebruik, samenwerking tussen diensten, comfortabele werkomstandigheden, en duurzame berging van voertuigen en materialen.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Investerings						
Uitgaven	69.000	70.000	60.000	60.000	50.000	50.000
Saldo	-69.000	-70.000	-60.000	-60.000	-50.000	-50.000
Financiering						

Actie: AC000029: We vernieuwen en verduurzamen de technische installaties van onze gebouwen op een planmatige manier

Binnen het kader van het renovatie- en vastgoedbeheerplan worden binnen deze budgetten onder meer volgende werken voorzien : re-lighting (volledig verwijderen van bestaande verlichting (armaturen en lampen)); kanalen luchtgroepen vernieuwen sporthal NO; vervanging verlichtingsarmaturen ondergrondse parkeergarages; plaatsen van zonnepanelen WZC + ventilatieplan WZC, collector en sturing HVAC RAM (AGBI); vervangen verouderde airco-installaties door energiezuinige alternatieven (min. A-label); vervangen van de ringleiding en gasboilers WZC (doel reductie energieverbruik met minstens 15%); explosieveiligheid en vervanging stofafzuiging schrijnwerkerij werkhallen; planmatig onderhoud installaties gekoppeld aan een digitaal gebouwenbeheersysteem. Een intern traject wordt opgestart met medewerkers en leidinggevendenden om verbeterpunten te formuleren rond werkplekinrichting, ergonomie, verlichting en klimaatregeling.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Investerings						
Uitgaven	80.000	90.000	80.000	80.000	80.000	80.000
Saldo	-80.000	-90.000	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
Financiering						

Actieplan: AP000008: We versterken het behoud en de beleving van het onroerend erfgoed in Maaseik

de stad versterkt het behoud en de beleving met betrekking tot het aanwezige onroerend erfgoed via de aanpassing van het beheersplan voor Markt en stadscentrum, de opmaak van een verordening voor zonnepanelen in het beschermd stadsgezicht, een evenementenplan voor de Markt en de actualisatie van het beeldkwaliteitsplan. De stad profileert zich als goede praktijkregio door stedelijke gebouwen in de kijker te zetten als voorbeeld van hoe erfgoed en duurzaamheid elkaar versterken, o.a. via een publiekscampagne of deelname aan externe netwerken (bv. Open Monumentendag, VVSG, etc.).

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000030: We realiseren de visievorming en voorbereiding van het Museum aan de Maas

De haalbaarheidsstudie over een nieuwe museale en depotinfrastructuur voor musea Maaseik/museum aan de Maas is intussen afgerond. Deze studie vormt een onderbouwd vertrekpunt voor inhoudelijke keuzes: samen met het bestuur, museale partners en erfgoedactoren wordt een gedragen visie uitgewerkt m.h.o. op concrete investeringen/subsidiëring in de volgende fase (2030/2031)

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000031: Via het kerkenbeleid versterken we kerkomgevingen met aandacht voor erfgoed, vergroening en klimaat

Binnen het kerkenbeleid begeleiden we de herinrichting van kerkomgevingen met aandacht voor erfgoedwaarde, vergroening en klimaatadaptatie

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000032: We stellen een verordening rond zonnepanelen in beschermd stadsgezicht op

Tegen uiterlijk 2027 stelt de stad een verordening op rond de plaatsing van zonnepanelen in het beschermd stadsgezicht van Maaseik. De verordening legt o.m. een verbodsbepaling vast voor zichtbare panelen op voorste dakvlakken van de Markt.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000033: We zorgen voor behoud, herstel en toekomstgerichte inpassing van ons funerair erfgoed

De stad wil het aanwezige cultureel en funerair erfgoed beter in kaart brengen, integreren in toekomstige ontwikkelingen (zoals natuurbegraafplaatsen), en onderzoeken of het statuut van erfgoedgemeente een meerwaarde kan bieden. De erfgoedgemeentestatuuut past binnen een bredere visie om het onroerend erfgoed van Maaseik duurzaam te borgen en te integreren in toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen, waaronder ook begraafplaatsbeheer en herbestemming van waardevol patrimonium. Daarnaast wordt tevens een herdenkingsproject struikelstenen (= Stolpersteine) opgezet.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000009: We versterken de leefomgeving met groene en infrastructurele ingrepen voor klimaatrobuustheid

de stad Maaseik realiseert een klimaatrobuuste en kwaliteitsvolle leefomgeving door groene en infrastructurele ingrepen uit te voeren, waaronder de heraanleg van pleinen en straten, vergroening van stadscentra en het gemeentelijk patrimonium, een actualisatie van het bomenbeleid, en initiatieven rond wateropvang en rioleringsuitbreiding.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000034: Vanaf 2026 voeren we jaarlijks projecten uit voor duurzame wegen- en patrimoniumwerken

in functie van fase van de dossiers die zich aandienen en uitgewerkte RUP's is er budget voorzien voor de uitvoering en afwerking van diverse wegen- en patrimoniumwerken. Zowel rioleringswerken, verkavelingen, aanpassing bedrijventerreinen, aanleg fietspaden en pleinen staan op de planning, al dan niet in samenwerking met externen partners (o.a. Fluvius). Concreet gaat het in eerste instantie om projecten per status: Oplevering Gremelsloweg en Wonen in Neeroeteren; Uitvoering Weertersteenweg/Pieter Geunsstraat en Fase 1 Project stad aan de Maas(woontoren en verkaveling- privé); Aanbestedingsfase voor Grotlaan, Pater Sangersbrug; Voorontwerp Javanastraat/Oude Ophovenbaan, Solterweg, Muur Ijskelder, Daalstraat/Dornerkruis/Nielerlochtstraat; Opstartfase Houwstraat, Kapelstraat/Wurfeldem, Eerste Straat, Koning Albertlaan(Tapbeek), Weg naar As, Slachthuisstraat (+verkaveling), Bloessemweg. Privé-verkavelingen in opstart: Kruisstraat, Kruisveldstraat, Leemhoek, Groot Rood (fase2) Dennestraat/Hoenderstraat. Ook aanpassingen ikv Route-to-school kunnen worden meegenomen.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000035: We kopen geschikte gronden voor (natuur)begraafplaatsen

moet gelezen worden in samenhang van actie 33. Er wordt een gedragen plan en werkwijze voor natuurbegraafplaatsen uitgewerkt met aandacht voor duurzame landschapsinpassing, ecologie en lokale behoeften. Vanaf 2026 worden geschikte gronden aangekocht voor natuurbegraafplaatsen, rekening houdend met duurzaamheid en ruimtelijke integratie. De aanleg en inrichting van natuurbegraafplaatsen worden uitgevoerd volgens het goedgekeurde plan, met aandacht voor ecologische duurzaamheid en integratie in het landschap.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000036: We maken een reglement rond inritten en bermen

We maken een reglement inritten en bermen, dat uniforme richtlijnen oplegt voor het beheer en de aanleg van inritten en bermen op openbaar domein, met oog voor veiligheid, esthetiek en klimaatadaptatie.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000037: We realiseren een stadspark 'oud ziekenhuis'

Het stadspark op de site van het oud ziekenhuis in Maaseik wordt aangelegd, met als doel een toegankelijke, groene en duurzame ontmoetingsplek te creëren die bijdraagt aan de leefkwaliteit en biodiversiteit in het stadscentrum.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000038: We ronden tegen 2028 de kleine rioleringswerken binnen het KNUIT-project af

Er worden kleinschalige projecten netaanleg riolering (KNUIT) uitgevoerd om gebieden zonder riolering aan te sluiten, met als doel de sanitaire omstandigheden en waterkwaliteit in de gemeente Maaseik te verbeteren.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000039: We versterken de aantrekkelijkheid en beleving van de handelstraten rond de Markt

De Markt en de Bosstraat worden heringericht op basis van een geïntegreerde studie, afgestemd op het beheersplan, beeldkwaliteitsplan en circulatieplan. De heraanleg moet de verblijfskwaliteit, circulatie, vergroening en de aantrekkelijkheid van het historisch centrum versterken. Straten in het kernwinkelgebied (Hepperstraat, Heppersteenweg en Eikerstraat) worden heringericht op basis van ontwerpen met focus op ontharding, fietsinfra..

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000040: We versterken de leefomgeving met groene/infrastr. ingrepen (klimaatrobuustheid)-Stroomdal Bosbeek

Het Bosbessenplein en het kerkplein in Opoeteren (Stroomdal Bosbeek) en de Bergeindestraat worden heraangelegd en vergroend volgens het goedgekeurde ontwerp, met aandacht voor duurzaamheid, leefkwaliteit en sociale functie.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000041: We zetten verdere stappen in de uitvoering van het hemelwater- en droogteplan en een erosieplan

Alle actiepunten uit het hemelwater- en droogteplan worden uitgevoerd en systematisch toegepast bij nieuwe projecten. Dit vermindert wateroverlast, verhoogt droogtebestendigheid en versterkt klimaatadaptatie. Daarnaast worden per prioritaire locatie gebiedsgerichte erosiebestrijdingsplannen opgesteld om afstroom van hemelwater tegen te gaan. Ook wensen we jaarlijks minstens één cluster uit de opgemaakte erosieplannen uit te voeren, met prioriteit voor zones met herhaaldelijke overlast.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Beleidsdoelstelling: BD000003: Maaseik: een veilige en vlot bereikbare stad, duurzaam, leefbaar en toegankelijk voor iedereen

We verbeteren de doorstroming en sturing van het verkeer over het gehele grondgebied van de stad Maaseik. We elimineren het aandeel doorgaand verkeer in het stadscentrum (ca. 70%) via circulatiemaatregelen, aangepaste infrastructuur, camera's en slimme bewegwijzering. We realiseren autoluwe en bereikbare kernen met ontmoetingsplekken, plaats voor evenementen, kermis en markten en een hoge omgevingskwaliteit. Parkeren wordt gestructureerd opgevangen aan de randen.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Investerings						
Uitgaven	100.000	100.000	0	0	0	0
Saldo	-100.000	-100.000	0	0	0	0
Financiering						

Actieplan: AP000011: We stimuleren functioneel en recreatief fietsgebruik door in te zetten op kwalitatieve fietsinfra...

We stimuleren functioneel en recreatief fietsgebruik door in te zetten op kwalitatieve fietsinfrastructuur en aanmoedigende maatregelen en nemen hierbij als stadsbestuur een voorbeeldfunctie op.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000045: We realiseren een watertoegangspoort

De Realisatie nieuwe watertoegangspoort in Neeroeteren omvat : een fiets- en wandelbrug incl. omgevingsaanleg eilandje, aantakking Bergerven en Warstraat, aantakking de Borg, een beleevingspad; aanpassingswerken Plattenhof; ontharding LGDII en rioleringsaanleg

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000046: We verbeteren de fietsinfrastructuur (fietshersteltotems en fietsenstallingen)

We verbeteren bestaande en voorzien nieuwe fietsinfrastructuur (fietspaden, fietssnelwegen, oversteken, ...) in het kader van het globale fietsplan. We zorgen voor voldoende toegankelijke en hedendaagse fietsenstallingen op strategische locaties, zoals aan de woonkernen, stedelijke diensten, scholen, bushaltes, toeristische trekpleisters en in handelszones, veelal overdekt en voorzien met laadpunten.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000012: We werken de verduurzaming van onze mobiliteit en modal shift in de hand door duurzame en actieve...

We werken de verduurzaming van onze mobiliteit en modal shift in de hand door duurzame en actieve mobiliteit aan te moedigen en als stad hierin een voorbeeldfunctie op te nemen. Duurzame mobiliteit zien we als het speerpunt voor toegankelijke mobiliteit.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000047: We investeren in laadinfrastructuur

We stellen een kader op rond laadpalen en investeren in laadinfrastructuur voor zowel snel- als regulier laden en voor zowel private als deelwagens.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000048: We investeren in deelmobiliteit en hoppinpunten

We voorzien in de inrichting van hoppinpunten in alle deelgemeenten en lokale kernen

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000049: We voorzien busvervoer bij grote evenementen

In samenwerking met de Lijn en buurgemeenten voorzien we feestvervoer bij grote evenementen (pukkelpop, oudejaarsnacht, ...)

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000050: We voorzien kwalitatieve rustpunten

Er worden kwalitatieve rustpunten voorzien op onze zachte verbindingen die ontmoetingen in de hand werken

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000051: We werken samen met de Lijn en realiseren een hoofdhalte

De stad werkt samen met de Lijn omtrent de analyses van de bediening van de bussen en het bijsturen waar nodig, alsook voor de realisatie van de nieuwe hoofdhalte (De schuilinfrastructuur, cameratoezicht, groene inkleding en aankleding van de nieuwe hoofdhalte van De Lijn).

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000013: We brengen en analyseren verkeers- en mobiliteitsvraagstukken permanent

We brengen en analyseren verkeers- en mobiliteitsvraagstukken permanent aan de hand van actuele verkeersstellingen, meldingen van burgers en beleidsprioriteiten. Op basis hiervan worden vervolgens concrete aanbevelingen geformuleerd en uitgevoerd.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000052: We voeren verkeersonderzoeken uit

Verkeersonderzoeken worden uitgevoerd als basis voor beleidsbeslissingen rond inrichting van het openbaar domein. Op basis hiervan kunnen ook desgevallend kleine infrastructurele aanpassingen voor proefopstellingen opgezet worden. Daarnaast worden verkeersveiligheidsaudits uitgevoerd bij het ontwerpen van gemeentewegen. Er wordt ook ingezet op participatietrajecten bij ingrepen en projecten met een grote impact op bewoners en gebruikers van het projectgebied.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000053: We werken minderhinderplannen uit

Minderhinderplannen zorgen ervoor dat we werken uitvoeren met oog voor bewoners, handelaars en verkeer. Door vooraf te plannen, te faseren en helder te communiceren beperken we de impact en houden we de stad bereikbaar en leefbaar tijdens werken

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000014: We verhogen de verkeersveiligheid en verminderen het aantal ongevallen met actieve weggebruikers

De stad Maaseik zet in op het verhogen van de verkeersveiligheid met oog voor de meest kwetsbare doelgroepen. We verhogen de verkeersveiligheid en verminderen we het aantal ongevallen met actieve weggebruikers. De acties zijn prioritair gericht op kinderen en jongeren en spitsen zich toe op schoolomgevingen, rond jeugdlokalen en sportinfrastructuur alsook de routes hier naartoe.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000054: We ontwikkelen een visie rond fietsstraten- en suggestiestroken

We maken werk van de opmaak van een globaal fietsplan waarin de visie voor fietsen wordt vastgelegd voor het gehele grondgebied van Maaseik, Neeroeteren en Opoeteren.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000055: We voorzien duidelijke verkeerssignalisatie

Dit actiepunt combineert zowel wegmarkeringen als verkeersborden, en pakt een jarenlang opgebouwde achterstand structureel aan. Enerzijds versterken we de leesbaarheid van het wegennet door consequente en kwaliteitsvolle belijning, al dan niet met eigen materieel. Overbodige of tegenstrijdige signalisatie wordt weggewerkt.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000015: We zetten in op het elimineren van het aandeel doorgaand verkeer in het stadscentrum

De stad Maaseik zal een geactualiseerde beleidsvisie uitwerken rond mobiliteit, verkeer, parkeren alsook inrichtingsprincipes bij het ontwerpen van wegenis. Deze visie is afgestemd op de nieuwste verkeersgegevens, burgerparticipatie en de beleidsprioriteiten duurzame mobiliteit, verkeersveiligheid en leefkwaliteit.

Actie: AC000056: We plaatsen trajectcontroles en ANPR camera's

We evalueren de bestaande trajectcontroles en plaatsen ANPR camera's op strategische gekozen gemeentewegen.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000057: We realiseren een plan bereikbaar centrum Maaseik

We maken werk van een plan 'bereikbaar kwalitatief centrum Maaseik' inclusief participatie en met als output een circulatieplan.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000058: We voeren een mobiliteitsstudie rond parkeren sportzone

We voeren een Mobiliteitsstudie rond parkeren in de sportzone en voorzien desgevallend in de opmaak van een ontwerp (randparking). Hierop kunnen aanpassingswerken sportzone uitgevoerd worden.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000059: We voorzien infoborden en bewegwijzering

We investeren in duidelijke infoborden en bewegwijzering van sport- en recreatiezones, toeristische trekpleisters, parkeergelegenheid en voor algemene circulatie.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000016: We voorkomen polarisering en radicalisering via preventie, opvolging en samenwerking

De gemeente voorkomt gewelddadige radicalisering en terrorisme via tijdige detectie en opvolging. We werken aan disengagement van geradicaliseerde burgers en begeleiding disengagementstrajecten. We voorkomen gewelddadige radicalisering door bestrijding van schadelijke polarisatie in de samenleving en bieden ondersteuning aan lokale organisaties bij spanningen en werken een opleidingsaanbod uit. Maaseik zet verder in op een actieve LIVC R-werking met betrokkenheid van de sociopreventieve actoren.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Investerings						
Uitgaven	100.000	100.000	0	0	0	0
Saldo	-100.000	-100.000	0	0	0	0
Financiering						

Actie: AC000060: We bestrijden polarisatie en ondersteunen organisaties met vorming en begeleiding

We bestrijden polarisatie en ondersteunen organisaties met vorming en begeleiding

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000061: We detecteren, volgen en begeleiden radicalisering via LIVC-R en maatwerktrajecten

We detecteren, volgen en begeleiden radicalisering via LIVC-R en maatwerktrajecten

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000062: We versterken de veiligheid via camerabewaking op gebouwen en publieke ruimte

We versterken de veiligheid via camerabewaking op gebouwen en publieke ruimte

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Investerings						
Uitgaven	100.000	100.000	0	0	0	0
Saldo	-100.000	-100.000	0	0	0	0
Financiering						

Beleidsdoelstelling: BD000004: Maaseik: waar natuur en beleving samenkomen om te verbinden, inspireren en genieten

Maaseik positioneert zich op duurzame wijze als toeristische en vrijetijdssbestemming waar rust, erfgoed, natuur en beleving samenkomen.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000017: We ondersteunen en versterken verenigingen

Verenigingen versterken via structurele en duurzame vrijetijdssubsidiëring

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000063: We lanceren subsidies voor infrastructuur en onderhoud voor erkende verenigingen

We lanceren subsidies voor infrastructuur en onderhoud voor erkende verenigingen

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000064: We voeren een subsidiereglement in voor kernversterkende, gemeenschapsvormende initiatieven

We voeren een subsidiereglement in voor kernversterkende, gemeenschapsvormende initiatieven

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000065: We voorzien een topsportovereenkomst voor lokale topsportinitiatieven

We voorzien een topsportovereenkomst voor lokale topsportinitiatieven

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000018: We zetten in op natuurbeleving en groene open ruimtes

We zetten in op natuurbeleving en groene open ruimtes

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000066: We ondersteunen het technisch beheer openbare bossen grondgebied Maaseik door de Bosgroep

Deze actie omvat o.m. het technisch beheer openbare bossen grondgebied Maaseik door Bosgroep; het opstellen natuurbeheersplan openbare bossen grondgebied Maaseik

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000067: We onderzoeken hondenlosloopzones in Maaseik

We onderzoeken hondenlosloopzones in Maaseik

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000068: We pakken blauwalg aan op de Heerenlaakplas

We pakken blauwalg aan op de Heerenlaakplas

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000069: We realiseren een natuurbeheersplan openbare bossen voor het grondgebied Maaseik

We stellen een natuurbeheersplan op voor openbare bossen grondgebied Maaseik. In functie van dit natuurbeheersplan zullen, in samenwerking met RLKM, acties ondernomen worden die een meerwaarde bieden voor de stad Maaseik met focus op leader- en landschapsprojecten.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000070: We realiseren landinrichtingsproject Maasvallei fase 2

We realiseren het landinrichtingsproject Maasvallei fase 2 (VLM) - Heppeneert en Aldeneik/Heerenlaak

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000019: We ontwikkelingen (buiten)accommodaties voor sport

We ontwikkelingen (buiten)accommodaties voor sport

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000071: We leggen een 3x3 basketbalveld aan om laagdrempelige sportdeelname te stimuleren

We leggen een 3x3 basketbalveld aan om laagdrempelige sportdeelname te stimuleren

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000072: We renoveren basketbalterreinen in Neeroeteren en Opoeteren voor betere kwaliteit

We renoveren basketbalterreinen in Neeroeteren en Opoeteren voor betere kwaliteit

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000073: We subsidiëren of cofinancieren de aanleg van kunstgrasvelden in Maaseik en Neeroeteren

De stad Maaseik voert een actief sport- en verenigingsbeleid dat inzet op de duurzame ontwikkeling en het intensief gebruik van kwalitatieve sportinfrastructuur op haar grondgebied. Kunstgrasvelden bieden een garantie op kwaliteit in alle seizoenen, zijn multifunctioneel te gebruiken en kennen een hogere bezettingsgraad. De aanleg van kunstgrasvelden laten aldus toe sportterreinen frequenter en multifunctioneler te gebruiken en ondersteunen zowel de jeugd- als de volwassenenwerking van sportverenigingen. Daarnaast worden de kunstgrasvelden tevens opengesteld voor activiteiten van andere Maaseikse sportverenigingen en voor activiteiten georganiseerd door of in samenwerking met de stedelijke sportdienst zodat de aanleg ervan het algemeen belang dient. We voorzien een maximum budget van 600,000 euro incl. btw en alle kosten inbegrepen in de vorm van een cofinanciering of subsidiëring voor de aanleg door verenigingen van een kunstgrasveld en werken hiervoor een overeenkomst of reglement uit die de modaliteiten ervan omschrijft.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000020: We versterken onze merkidentiteit

De merkidentiteit van Maaseik wordt breed gedragen en zichtbaar gemaakt via een geïntegreerd citymarketingbeleid.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000074: We investeren in digitale schermen om interne en externe communicatie te versterken

De zichtbaarheid en informatiedeling op vrijetijdslocaties wordt versterkt door het optimaliseren en uniform vormgeven van fysieke communicatiepunten, zoals infoborden, displays...

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000075: We versterken digitale inspraak via toegankelijke platformen voor participatie en beleid

Maaseik investeert in toegankelijke participatieplatformen om inwoners, bezoekers, ondernemers, toeristische partners en verenigingen actief te betrekken bij diverse bestaande en nieuwe projecten.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000076: We zetten in op toeristische belevingsproducten

Maaseik positioneert zich duurzaam als toeristische bestemming waar rust, erfgoed, natuur en beleving samenkomen, en zet daarbij in op innovatieve toeristische productontwikkeling om de stad sterker op de kaart te zetten en haar aantrekkingskracht als bestemming verder te vergroten.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000077: We ontwikkelen een strategisch evenementenbeleid met een centraal digitaal evenementenloket

De stad Maaseik werkt aan een strategisch en toekomstgericht evenementenbeleid dat duidelijke richtlijnen, doelstellingen en prioriteiten vastlegt. Dit beleid zorgt voor een evenwichtige spreiding van evenementen, versterkt hun maatschappelijke en economische impact en draagt bij aan de identiteit van Maaseik.

Als onderdeel hiervan wordt een centraal digitaal evenementenloket opgezet, waar organisatoren eenvoudig terecht kunnen voor informatie, aanvragen en ondersteuning. Dit loket bevordert transparantie, efficiëntie en samenwerking tussen stad, verenigingen en externe partners.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Beleidsdoelstelling: BD000005: Maaseik: een warme stad waar elk jong talent welkom is en kan groeien in school, werk en vrije tijd

Maaseik wil een stad zijn waar élk jong talent — in al zijn diversiteit — zich welkom, erkend en ondersteund voelt.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000021: We zetten in op jeugdparticipatie en een gepast aanbod

We zetten in op jeugdparticipatie en een gepast aanbod

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000078: We betrekken jongeren via jeugdfora en starten een kindergemeenteraad als participatieplatform

De stad Maaseik zet in op structurele participatie van jongeren en kinderen door het opstarten van jeugdfora en een kindergemeenteraad. Deze platforms bieden ruimte voor dialoog, inspraak en co-creatie, zodat jongeren actief kunnen meedenken over beleid, projecten en initiatieven die hen aanbelangen. Het doel is om hun stem zichtbaar te maken en hen te betrekken bij de ontwikkeling van een inclusieve en toekomstgerichte stad.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000022: We realiseren ontmoetingsplekken

Investeren in duurzame, toegankelijke en toekomstgerichte jeugdinfrastructuur

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000079: We realiseren de aanleg van de 'Van Eycktuin' gelegen aan de Vesting

We realiseren de aanleg van de 'Van Eycktuin' gelegen aan de Vesting

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000080: We verbeteren structureel de speelomgeving voor kinderen in het openbaar domein

We zorgen voor het consequent en efficiënt invullen van het logboek van alle speeltoestellen eigendom van de stad; we creëren ontmoetingsplaatsen in verschillende buurten; we maken Maaseik centrum kindvriendelijker door speelelementen, waterelementen,...

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000023: We realiseren toekomstbestendige en toegankelijke kinderopvang voor iedereen

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000081: We garanderen naschoolse opvang via samenwerking en verdere uitbouw van het BOA-netwerk

We ontwikkelen een erkenningskader, een subsidiereglement en een handhavingstool voor organisatoren buitenschoolse opvang en activiteiten m.h.o. op de versterking van activiteiten binnen de buitenschoolse kinderopvang en de samenwerking met externe partijen voor het ontwikkelen van een aanbod aan inclusieve vrijetijdsactiviteiten. Ook wenst Robbedoes een aanbod te creëren voor kinderen met bijzondere zorg. We evalueren het kader/reglement voor Robbedoes en sturen bij waar nodig om de bezetting te optimaliseren. We zetten samenwerkingen op met aanbieders van baby- en peuteropvang.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Beleidsdoelstelling: BD000006: Maaseik: zorgzaam en solidair, met gelijke kansen, toegankelijke zorg en steun voor kwetsbaren

Maaseik is een zorgzame en solidaire stad die niemand achterlaat. We zetten in op gelijke kansen, toegankelijke dienstverlening en sterke netwerken, met extra aandacht voor kwetsbare inwoners en een samenleving die mee-evolueert met de vergrijzing.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000024: We pakken eenzaamheid en sociaal isolement aan

We pakken eenzaamheid en sociaal isolement aan

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000082: We organiseren lokale ontmoetingsmomenten zoals dorpskamers, koffiepunten en wijkbabbels

We organiseren lokale ontmoetingsmomenten zoals dorpskamers, koffiepunten en wijkbabbels

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000083: We organiseren sociale - en buurtwandelingen

We organiseren sociale en buurtwandelingen

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000084: We realiseren projecten voor de uitbouw van zorgzame buurten samen met partners en bewoners

Via zorgzame buurten wensen we eenzaamheid en isolement bij (kwetsbare/kansarme) inwoners te verminderen; Daartoe wensen we buurtgerichte zorg te versterken, stimuleren we sterke buurten met sterke mensen. We gaan hiertoe een partnerschap aan met SAAMO.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000085: We voorzien woonondersteuning voor kwetsbare huurders

Deze actie is erop gericht om dakloosheid te voorkomen en woonzekerheid bevorderen; We denken aan de realisatie van kleinschalige duurzame doorgangswoningen voor daklozen met begeleiding naar structurele huisvesting; We bieden een leertraject aan voor verhuurder en voorzien energie- en budgetcoaching voor huurders/bewoners.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000025: We dringen kinderarmoede structureel terug

We dringen kinderarmoede structureel terug

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000086: We gaan samenwerkingen aan met Kind en Taal

We gaan samenwerkingen aan met Kind en Taal om taalstimulerende activiteiten bij kind (en ouder) te organiseren en zo kinderen maximale ontwikkelingskansen te bieden.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

We zetten het project menstruatiearmoede verder

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000026: We versterken het welzijnsbeleid

We versterken het welzijnsbeleid

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000088: We begeleiden inwoners sterker naar werk en bieden extra hulp bij wegvallen werkloosheidsuitkering

We organiseren infomomenten voor de betrokkenen en brengen deze samen met lokale ondernemers die op zoek zijn naar werkrachten in allerlei sectoren; we versterken het sociaal huis m.h.o. op uitbreiding van de dossiers aanvraag leefloon en gespecialiseerde jobcoaching.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000089: We richten een welzijns-campus in: ontmoetingsplek voor jong en oud

Met de inrichting van een welzijns-campus bouwen we aan één herkenbare plek waar zorg, ontmoeting en ondersteuning samenkomen. Het doel is om initiatieven van de stad te bundelen en te verbinden met bestaande externe partners. We richten er een lokaal dienstencentrum in met het oog op ontmoeting, preventie en ondersteuning voor volwassenen en senioren. Ook jongeren zullen er terecht kunnen in het Overkophuis of -Hub waar ontmoeting, mentaal welzijn en een veilige vertrouwde omgeving centraal staan.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000090: We starten gefaseerd met de uitrol van het UiTPAS-systeem

De UiTPAS betekent een belangrijke stap in ons streven naar gelijke kansen in cultuur, sport en vrije tijd. Met dit instrument verlagen we financiële drempels en stimuleren we participatie van inwoners die vandaag minder makkelijk hun weg vinden naar het vrijetijdsaanbod. We kiezen voor een zorgvuldige en gefaseerde opstart. De UiTPAS is beschikbaar voor alle inwoners en kan ook in andere participerende gemeenten voordelen opleveren.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000091: We versterken het lokaal mentaal welzijnsbeleid voor alle leeftijden

We wensen het Kruispunt Maaseik verder uit te bouwen, als laagdrempelig meld- of infopunt mentaal welzijn en dit in samenwerking met lokale welzijnsactoren (bv. Integra, Maaslandse OCMW's huisartsenkring). We wensen toegankelijke eerstelijnszorg te promoten. Maaseik wil zich verder positioneren als dementievriendelijke stad.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000092: We versterken leefbaarheid, veiligheid en digitale weerbaarheid via een geïntegreerde aanpak

We zetten in op dagelijks open ontmoetingsmomenten, het organiseren van digicafé's, intergenerationele activiteiten en thematische workshops. We zetten samenwerkingen op met scholen, woonzorgcentra, (buurt)verenigingen en jeugdwerkingen.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000093: We bouwen binnen OCMW een sterke welzijns-cel uit die het sociaal beleid verbindt en versterkt

We gaan voor de uitbouw van een geïntegreerde cel Welzijn als centraal aanspreekpunt voor alle welzijnsvragen met de nadruk op preventieve acties

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Beleidsdoelstelling: BD000007: Maaseik: een aantrekkelijke werkgever en sterke organisatie met focus op groei en wendbaarheid

Maaseik wil een werkgever zijn die inspireert en waardering uitstraalt. We bouwen aan een organisatie met positief en mensgericht leiderschap, groeikansen voor elke medewerker, sterke arbeidsomstandigheden en een werkcultuur die zich moeiteloos kan meten met andere overheden én de privésector.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000027: We bieden marktconforme voorwaarden om een competitieve en aantrekkelijke werkgever te zijn

Maaseik investeert in een aantrekkelijk, marktconform loon- en arbeidsvoorwaardenpakket om zich te positioneren als een competitieve werkgever in de regio.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000094: We harmoniseren de stelsels van verlofdagen en feestdagen

Lokaal bestuur Maaseik zorgt voor een harmonisatie van verlofdagen en feestdagen voor alle personeelsleden van stad en OCMW om zich also als aantrekkelijke werkgever ten aanzien van omliggende besturen te positioneren.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000095: We realiseren de implementatie van een Limburgs Loonhuis

Implementatie Limburgs Loonhuis : Stad Maaseik engageert zich mee te werken aan fase II van de opmaak en implementatie van het 'Limburgs Loonhuis' als nieuw functie- en verloningskader, inclusief functieweging en overleg met vakorganisaties, met als doel te komen tot objectieve, transparante en toekomstgerichte loonstructuren.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000096: We werken aan een traject voor de overstap van het privaat naar het publiek vakantiestelsel

We werken een traject uit voor de verschuiving van het privaat naar het publiek vakantiestelsel, met duidelijke communicatie en overgangsmaatregelen.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000028: We voeren een modern en impactvol personeelsbeleid

We versterken het personeelsbeleid en werkklimaat door een modern HR-beleid, onderbouwd door een organisatiebrede psychosociale risicoanalyse. Op basis van deze analyse werken en implementeren we gerichte acties die bijdragen aan welzijn, samenwerking en duurzame inzetbaarheid van medewerkers

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000097: We zetten in op employer branding om Maaseik als aantrekkelijke werkgever te profileren

Er wordt een employer branding strategie gelanceerd om Maaseik als aantrekkelijke werkgever extern te profileren, via jobsites, sociale media, testimonies en aanwezigheid op jobbeurzen.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000098: We versterken informele verbinding via laagdrempelige ontmoetingsmomenten

Laagdrempelige ontmoetingsmomenten worden afgestemd op de werking van het gebouw/cluster en gecoördineerd door een aanspreekpunt binnen de locatie/cluster. Doel is om de informele verbinding en samenwerking tussen medewerkers te versterken, zonder formele teambuildings of intensieve werkvormen. De betrokkenheid en het effect worden jaarlijks geëvalueerd via een korte bevraging.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000029: We zijn een performante organisatie met sterke communicatie en kwaliteitsvolle dienstverlening

Maaseik verbetert haar interne werking en dienstverlening, ze staat voor een performante organisatie met efficiënte interne communicatie, datagedreven sturing en een kwaliteitsvolle dienstverlening aan de burger.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000100: We zetten in op sterke communicatie zowel binnen de diensten, als dienstoverschrijdend

Er wordt ingezet op duidelijke interne communicatie via intranet, dienstoverschrijdende infomomenten en gestroomlijnde berichtenstromen, met een jaarlijkse tevredenheidsbevraging rond interne communicatie.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000099: We rollen een datagedreven opvolgingssysteem uit met Power BI-rapporten

Tegen eind 2027 wordt een datagedreven opvolgingssysteem uitgerold met Power BI-rapporten over o.a. ziekteverzuim, verlofbalans, uitbetaalde equivalenten en verloop, gekoppeld aan de nieuwe budgettool. Leidinggevend worden opgeleid in het interpreteren en aanwenden van deze data.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actieplan: AP000030: We zijn een wendbare organisatiestructuur afgestemd op onze beleidsdoelen

We zijn een wendbare organisatiestructuur afgestemd op onze beleidsdoelen

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000101: We voeren een kerntakendebat met alle medewerkers

Met een kerntakendebat maken we heldere keuzes over wat de stad zelf doet, wat we anders organiseren en wat we loslaten, zodat middelen en mensen maximaal ingezet worden waar ze het meeste maatschappelijke meerwaarde creëren. Het debat zorgt voor focus, efficiëntie en een duidelijke rolverdeling in functie van een betere dienstverlening aan de burger.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000102: We realiseren de opmaak en goedkeuring van een nieuw organogram

De organisatie van de stad Maaseik werkt vandaag met een verouderd organogram waarin rollen, verantwoordelijkheden en samenwerkingslijnen onvoldoende duidelijk zijn. Daarnaast ontbreken enkele cruciale sleutelprofielen, terwijl andere functies historisch gegroeid zijn zonder nog optimaal bij te dragen aan de huidige noden. Met de opmaak van een vernieuwd organogram focussen we op duidelijke verantwoordelijkheden, sterke samenwerking tussen diensten en een vlotte uitvoering van het personeelsbeleid dat door het bestuur wordt uitgestippeld. De burger en de dienstverlening staan daarbij centraal. Deze herorganisatie gaat niet over 'meer personeel', maar over het juiste personeel op de juiste plaats. We creëren enkele nieuwe, strategische functies waar vandaag duidelijke lacunes bestaan, maar tegelijk schaffen we ook bestaande functies af of heroriënteren we ze. Met het vernieuwde organogram bouwen we aan een organisatie die minder verkokerd werkt, beter samenwerkt over diensten heen en sneller kan inspelen op maatschappelijke uitdagingen. Dat is geen luxe, maar een noodzakelijke investering in een betrouwbare, efficiënte en toekomstgerichte lokale overheid.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000103: We rollen een traject voor soft HR-beleid uit met focus op ontwikkeling van medewerkers

Vanaf 2026 wordt een traject voor soft HR-beleid uitgerold met focus op talentontwikkeling, loopbaangesprekken en groeipaden voor medewerkers. Tegen eind 2027 trachten we voor het merendeel van de medewerkers feedbackgesprekken gevoerd te hebben.

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Beleidsdoelstelling: BD000008: Gelijkblijvend beleid

248

Gelijkblijvend beleid

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgaven	1.690.665	1.708.387	1.703.580	1.724.682	1.740.608	1.762.440
Ontvangsten	2.689.137	2.756.521	2.776.570	2.642.548	2.666.064	2.652.564
Saldo	998.472	1.048.134	1.072.990	917.866	925.456	890.124
Investerings						
Uitgaven	738.000	169.500	462.000	62.000	62.000	62.000
Saldo	-738.000	-169.500	-462.000	-62.000	-62.000	-62.000
Financiering						

Actieplan: AP000031: Gelijkblijvend beleid

Gelijkblijvend beleid

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgaven	1.690.665	1.708.387	1.703.580	1.724.682	1.740.608	1.762.440
Ontvangsten	2.689.137	2.756.521	2.776.570	2.642.548	2.666.064	2.652.564
Saldo	998.472	1.048.134	1.072.990	917.866	925.456	890.124
Investerings						
Uitgaven	738.000	169.500	462.000	62.000	62.000	62.000
Saldo	-738.000	-169.500	-462.000	-62.000	-62.000	-62.000
Financiering						

Actie: AC000104: Verrichtingen zonder beleidsdoelstelling

Verrichtingen zonder beleidsdoelstelling

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000105: Gelijkblijvend beleid aankoop

Gelijkblijvend beleid aankoop

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgaven	46.286	47.213	48.155	49.121	50.101	51.104
Ontvangsten	0	350	350	350	350	350
Saldo	-46.286	-46.863	-47.805	-48.771	-49.751	-50.754
Investerings						
Financiering						

Actie: AC000106: Gelijkblijvend beleid academie

Gelijkblijvend beleid academie

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000107: Gelijkblijvend beleid bibliotheek

Gelijkblijvend beleid bibliotheek

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgaven	167.984	170.771	173.613	176.513	179.469	182.486
Ontvangsten	21.600	21.600	21.600	21.600	21.600	21.600
Saldo	-146.384	-149.171	-152.013	-154.913	-157.869	-160.886
Investerings						
Uitgaven	6.400	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Saldo	-6.400	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
Financiering						

Actie: AC000108: Gelijkblijvend beleid burgerzaken

Gelijkblijvend beleid burgerzaken

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000109: Gelijkblijvend beleid communicatie

Gelijkblijvend beleid communicatie

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000110: Gelijkblijvend beleid cultuur

Gelijkblijvend beleid cultuur

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgaven	509.847	509.129	509.416	509.710	510.009	510.314
Ontvangsten	373.050	373.050	373.050	373.050	373.050	373.050
Saldo	-136.797	-136.079	-136.366	-136.660	-136.959	-137.264
Investerings						
Uitgaven	102.100	27.500	200.000	0	0	0
Saldo	-102.100	-27.500	-200.000	0	0	0
Financiering						

Actie: AC000111: Gelijkblijvend beleid dagverzorgingscentrum

Gelijkblijvend beleid dagverzorgingscentrum

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000112: Gelijkblijvend beleid dienstverlening

Gelijkblijvend beleid dienstverlening

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000113: Gelijkblijvend beleid evenementen

Gelijkblijvend beleid evenementen

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000114: Gelijkblijvend beleid financiën

250

Gelijkblijvend beleid financiën

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgaven	65.025	65.025	45.025	45.025	45.025	45.025
Ontvangsten	1.961.725	2.045.134	2.062.098	1.924.929	1.945.234	1.928.460
Saldo	1.896.700	1.980.109	2.017.073	1.879.904	1.900.209	1.883.435
Investerings						
Financiering						

Actie: AC000115: Gelijkblijvend beleid gebouwen en technische installaties

Gelijkblijvend beleid gebouwen en technische installaties

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgaven	561.524	572.471	583.639	595.031	606.658	618.502
Ontvangsten	151.250	154.275	157.360	160.507	163.718	166.992
Saldo	-410.274	-418.196	-426.279	-434.524	-442.940	-451.510
Investerings						
Financiering						

Actie: AC000116: Gelijkblijvend beleid grondbeleid

Gelijkblijvend beleid grondbeleid

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000117: Gelijkblijvend beleid ICT

Gelijkblijvend beleid ICT

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgaven	122.648	125.040	127.478	129.966	132.503	135.093
Saldo	-122.648	-125.040	-127.478	-129.966	-132.503	-135.093
Investerings						
Financiering						

Actie: AC000118: Gelijkblijvend beleid interne preventie

Gelijkblijvend beleid interne preventie

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgaven	3.265	1.612	1.624	1.637	1.649	1.662
Saldo	-3.265	-1.612	-1.624	-1.637	-1.649	-1.662
Investerings						
Uitgaven	1.500	0	0	0	0	0
Saldo	-1.500	0	0	0	0	0
Financiering						

Actie: AC000119: Gelijkblijvend beleid jeugd en samenleven

Gelijkblijvend beleid jeugd en samenleven

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000120: Gelijkblijvend beleid juridische dienst

Gelijkblijvend beleid juridische dienst

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgaven	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Saldo	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500
Investerings						
Financiering						

Actie: AC000121: Gelijkblijvend beleid kinderopvang

Gelijkblijvend beleid kinderopvang

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000122: Gelijkblijvend beleid lokale economie

Gelijkblijvend beleid lokale economie

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000123: Gelijkblijvend beleid communicatie beleid

Gelijkblijvend beleid communicatie beleid

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000124: Gelijkblijvend beleid milieu

Gelijkblijvend beleid milieu

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000125: Gelijkblijvend beleid musea

Gelijkblijvend beleid musea

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgaven	139.944	142.949	140.419	143.435	140.915	143.940
Ontvangsten	30.662	30.662	30.662	30.662	30.662	30.662
Saldo	-109.282	-112.287	-109.757	-112.773	-110.253	-113.278
Investerings						
Uitgaven	28.000	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
Saldo	-28.000	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
Financiering						

Actie: AC000126: Gelijkblijvend beleid omgeving

Gelijkblijvend beleid omgeving

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgaven	22.605	22.607	22.607	22.607	22.607	22.607
Saldo	-22.605	-22.607	-22.607	-22.607	-22.607	-22.607
Investerings						
Financiering						

Actie: AC000127: Gelijkblijvend beleid parkeren

Gelijkblijvend beleid parkeren

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000128: Gelijkblijvend beleid personeel

Gelijkblijvend beleid personeel

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000129: Gelijkblijvend beleid gebouwen re+innovatieprojecten

Gelijkblijvend beleid gebouwen re+innovatieprojecten

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Investerings						
Uitgaven	50.000	100.000	200.000	50.000	50.000	50.000
Saldo	-50.000	-100.000	-200.000	-50.000	-50.000	-50.000
Financiering						

Actie: AC000130: Gelijkblijvend beleid secretariaat

Gelijkblijvend beleid secretariaat

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000131: Gelijkblijvend beleid sociale dienst

Gelijkblijvend beleid sociale dienst

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000132: Gelijkblijvend beleid sociale economie

Gelijkblijvend beleid sociale economie

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000133: Gelijkblijvend beleid sport

Gelijkblijvend beleid sport

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgaven	46.400	46.400	46.400	46.400	46.400	46.400
Ontvangsten	150.850	131.450	131.450	131.450	131.450	131.450
Saldo	104.450	85.050	85.050	85.050	85.050	85.050
Investerings						
Uitgaven	550.000	30.000	50.000	0	0	0
Saldo	-550.000	-30.000	-50.000	0	0	0
Financiering						

Actie: AC000134: Gelijkblijvend beleid thuiszorg

Gelijkblijvend beleid thuiszorg

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000135: Gelijkblijvend beleid toerisme

Gelijkblijvend beleid toerisme

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000136: Gelijkblijvend beleid veiligheid

Gelijkblijvend beleid veiligheid

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000137: Gelijkblijvend beleid welzijn

Gelijkblijvend beleid welzijn

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Actie: AC000138: Gelijkblijvend beleid werken

Gelijkblijvend beleid werken

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgaven	1.637	1.670	1.704	1.737	1.772	1.807
Saldo	-1.637	-1.670	-1.704	-1.737	-1.772	-1.807
Investerings						
Financiering						

Actie: AC000139: Gelijkblijvend beleid woonzorgcentrum

Gelijkblijvend beleid woonzorgcentrum

Van 01/01/2026 tot 31/12/2032

Beleidsdomein: 00 Algemene Financiering

- BV0010 Algemene overdrachten tussen de verschillende bestuurlijke niveaus
- BV0020 Fiscale aangelegenheden
- BV0030 Financiële aangelegenheden
- BV0040 Transacties in verband met de openbare schuld
- BV0050 Patrimonium zonder maatschappelijk doel
- BV0090 Overige algemene financiering
- BV0550 Tewerkstelling en activering

Beleidsdomein: 01 Algemeen bestuur

- BV0100 Politieke organen
- BV0101 Officieel ceremonieel
- BV0110 Secretariaat
- BV0111 Fiscale en financiële diensten
- BV0112 Personeelsdienst en vorming
- BV0113 Archief
- BV0114 Organisatiebeheersing
- BV0115 Welzijn op het werk
- BV0119 Overige algemene diensten
- BV0130 Administratieve dienstverlening
- BV0150 Internationale relaties
- BV0151 Deelneming aan internationale organisaties en conferenties
- BV0160 Hulp aan het buitenland
- BV0170 Binnengemeentelijke decentralisatie
- BV0171 Gemeentelijk/stedelijk wijkoverleg
- BV0190 Overig algemeen bestuur
- BV0490 Overige elementen van openbare orde en veiligheid

Beleidsdomein: 02 Mens

- BV0520 Toerisme - Onthaal en promotie
- BV0521 Toerisme - Sectorondersteuning
- BV0522 Toerisme - Infrastructuur
- BV0529 Overige activiteiten inzake toerisme
- BV0700 Musea
- BV0701 Cultuurcentrum
- BV0702 Schouwburg, concertgebouw, opera
- BV0703 Openbare bibliotheken
- BV0709 Overige culturele instellingen
- BV0710 Feesten en plechtigheden
- BV0719 Overige evenementen
- BV0720 Monumentenzorg
- BV0740 Sportsector- en verenigingsondersteuning
- BV0741 Sportpromotie en -evenementen
- BV0742 Sportinfrastructuur
- BV0749 Overig sportbeleid
- BV0750 Jeugdsector- en verenigingsondersteuning
- BV0751 Gemeentelijke dienstverlening gericht op kinderen & jongeren
- BV0752 Infrastructuur en faciliteiten ten behoeve van kinderen en jongeren

BV0759 Overige activiteiten met betrekking tot jeugd
 BV0790 Erediensten
 BV0791 Niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen
 BV0820 Deeltijds kunstonderwijs
 BV0900 Sociale bijstand
 BV0901 Voorschotten
 BV0902 Integratie van personen met vreemde herkomst
 BV0903 Lokale opvanginitiatieven voor asielzoekers
 BV0905 Dienst voor juridische informatie en advies
 BV0909 Overige verrichtingen inzake sociaal beleid
 BV0919 Overige activiteiten inzake ziekte en invaliditeit
 BV0930 Sociale huisvesting
 BV0943 Gezinshulp
 BV0944 Preventieve gezinsondersteuning
 BV0945 Kinderopvang
 BV0948 Poetsdienst
 BV0949 Overige gezinshulp
 BV0950 Ouderenwoningen
 BV0953 Woon- en zorgcentra
 BV0954 Dagzorgcentra
 BV0959 Overige verrichtingen betreffende ouderen
 BV0982 Ziekenhuizen
 BV0985 Gezondheidspromotie en ziektepreventie
 BV0986 Eerstelijnsgezondheidszorg
 BV0989 Overige dienstverlening inzake volksgezondheid

Beleidsdomein: 03 Ruimte

BV0200 Wegen
 BV0210 Openbaar vervoer
 BV0220 Parkeren
 BV0290 Overige mobiliteit en verkeer
 BV0300 Ophalen en verwerken van huishoudelijk afval
 BV0309 Overig afval- en materialenbeheer
 BV0310 Beheer van regen- en afvalwater
 BV0320 Sanering van bodemverontreiniging
 BV0329 Overige vermindering van milieuverontreiniging
 BV0340 Aankoop, inrichting en beheer van natuur, groen en bos
 BV0350 Klimaat en energie
 BV0381 Geïntegreerde milieuprojecten
 BV0390 Overige milieubescherming
 BV0400 Politiediensten
 BV0410 Brandweer
 BV0450 Rechtspleging
 BV0470 Dierenbescherming
 BV0480 Bestuurlijke preventie (incl. GAS)
 BV0500 Handel en middenstand
 BV0530 Land-, tuin- & bosbouw
 BV0600 Ruimtelijke planning
 BV0610 Gebiedsontwikkeling
 BV0622 Woonwagenterreinen
 BV0629 Overig woonbeleid
 BV0640 Elektriciteitsvoorziening
 BV0650 Gasvoorziening
 BV0660 Communicatievoorzieningen
 BV0670 Straatverlichting
 BV0680 Groene ruimte
 BV0690 Overige nutsvoorzieningen
 BV0990 Begraafplaatsen

AGBIMAASEIK

Ontvangsten en uitgaven voor exploitatie, investeringen en financiering per beleidsveld

256

2026-2031

Jaarnaalvolnummers: 1407

AG Infrastructuur Maaseik (0828.259.640)

Markt 1, 3680 Maaseik

Secretaris: Kristel Croonen

Voorzitter: Gunter Haeldermans

Beleidsveld: BV0010: Algemene overdrachten tussen de verschillende bestuurlijke niveaus

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgave	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Saldo	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Investering						
Financiering						

Beleidsveld: BV0020: Fiscale aangelegenheden

Beleidsveld: BV0030: Financiële aangelegenheden

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgave	3.560	3.563	3.566	3.568	3.571	3.574
Saldo	-3.560	-3.563	-3.566	-3.568	-3.571	-3.574
Investering						
Financiering						

Beleidsveld: BV0040: Transacties in verband met de openbare schuld

Beleidsveld: BV0050: Patrimonium zonder maatschappelijk doel

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Ontvangst	29.000	29.580	30.172	30.775	31.391	32.018
Saldo	29.000	29.580	30.172	30.775	31.391	32.018
Investering						
Financiering						

Beleidsveld: BV0090: Overige algemene financiering

Beleidsveld: BV0100: Politieke organen**Beleidsveld: BV0101: Officieel ceremonieel****Beleidsveld: BV0110: Secretariaat****Beleidsveld: BV0111: Fiscale en financiële diensten**

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgave	36.600	36.600	36.600	36.600	36.600	36.600
Ontvangst	149.394	149.619	149.849	150.083	150.321	150.565
Saldo	112.794	113.019	113.249	113.483	113.721	113.965
Investering						
Financiering						

Beleidsveld: BV0112: Personeelsdienst en vorming**Beleidsveld: BV0113: Archief****Beleidsveld: BV0114: Organisatiebeheersing****Beleidsveld: BV0115: Welzijn op het werk**

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgave	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Saldo	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Investering						
Financiering						

Beleidsveld: BV0119: Overige algemene diensten

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgave	67.037	67.766	48.507	49.267	50.039	50.829
Saldo	-67.037	-67.766	-48.507	-49.267	-50.039	-50.829
Investering						
Uitgave	149.000	160.000	140.000	140.000	130.000	130.000
Saldo	-149.000	-160.000	-140.000	-140.000	-130.000	-130.000
Financiering						

Beleidsveld: BV0130: Administratieve dienstverlening

Beleidsveld: BV0150: Internationale relaties

Beleidsveld: BV0151: Deelneming aan internationale organisaties en conferenties

Beleidsveld: BV0160: Hulp aan het buitenland

Beleidsveld: BV0170: Binnengemeentelijke decentralisatie

Beleidsveld: BV0171: Gemeentelijk/stedelijk wijkoverleg

Beleidsveld: BV0190: Overig algemeen bestuur

Beleidsveld: BV0200: Wegen

Beleidsveld: BV0210: Openbaar vervoer

Beleidsveld: BV0220: Parkeren

Beleidsveld: BV0290: Overige mobiliteit en verkeer

Beleidsveld: BV0300: Ophalen en verwerken van huishoudelijk afval

Beleidsveld: BV0309: Overig afval- en materialenbeheer

Beleidsveld: BV0310: Beheer van regen- en afvalwater

Beleidsveld: BV0320: Sanering van bodemverontreiniging

Beleidsveld: BV0329: Overige vermindering van milieuverontreiniging

Beleidsveld: BV0340: Aankoop, inrichting en beheer van natuur, groen en bos

Beleidsveld: BV0350: Klimaat en energie

Beleidsveld: BV0381: Geïntegreerde milieuprojecten

Beleidsveld: BV0390: Overige milieubescherming

Beleidsveld: BV0400: Politiediensten

Beleidsveld: BV0410: Brandweer

Beleidsveld: BV0450: Rechtspleging

Beleidsveld: BV0470: Dierenbescherming

Beleidsveld: BV0480: Bestuurlijke preventie (incl. GAS)

Beleidsveld: BV0490: Overige elementen van openbare orde en veiligheid

259

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgave	1.665	0	0	0	0	0
Saldo	-1.665	0	0	0	0	0
Investering						
Uitgave	101.500	100.000	0	0	0	0
Saldo	-101.500	-100.000	0	0	0	0
Financiering						

Beleidsveld: BV0500: Handel en middenstand**Beleidsveld: BV0520: Toerisme - Onthaal en promotie****Beleidsveld: BV0521: Toerisme - Sectorondersteuning****Beleidsveld: BV0522: Toerisme - Infrastructuur****Beleidsveld: BV0529: Overige activiteiten inzake toerisme****Beleidsveld: BV0530: Land-, tuin- & bosbouw****Beleidsveld: BV0550: Tewerkstelling en activering****Beleidsveld: BV0600: Ruimtelijke planning****Beleidsveld: BV0610: Gebiedsontwikkeling****Beleidsveld: BV0622: Woonwagenterreinen****Beleidsveld: BV0629: Overig woonbeleid****Beleidsveld: BV0640: Elektriciteitsvoorziening****Beleidsveld: BV0650: Gasvoorziening****Beleidsveld: BV0660: Communicatievoorzieningen****Beleidsveld: BV0670: Straatverlichting****Beleidsveld: BV0680: Groene ruimte****Beleidsveld: BV0690: Overige nutsvoorzieningen**

Beleidsveld: BV0700: Musea

260

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgave	201.863	206.027	204.678	208.898	207.610	211.887
Ontvangst	62.188	63.673	63.964	61.482	61.832	61.515
Saldo	-139.675	-142.354	-140.714	-147.416	-145.778	-150.372
Investering						
Uitgave	28.000	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
Saldo	-28.000	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
Financiering						

Beleidsveld: BV0701: Cultuurcentrum

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgave	664.308	666.199	669.148	672.158	675.226	678.353
Ontvangst	1.603.911	1.661.873	1.673.215	1.576.433	1.590.098	1.577.743
Saldo	939.603	995.674	1.004.067	904.275	914.872	899.390
Investering						
Uitgave	152.100	127.500	400.000	50.000	50.000	50.000
Saldo	-152.100	-127.500	-400.000	-50.000	-50.000	-50.000
Financiering						

Beleidsveld: BV0702: Schouwburg, concertgebouw, opera**Beleidsveld: BV0703: Openbare bibliotheken**

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgave	227.586	231.565	235.622	239.762	243.984	248.291
Ontvangst	51.600	51.600	51.600	51.600	51.600	51.600
Saldo	-175.986	-179.965	-184.022	-188.162	-192.384	-196.691
Investering						
Uitgave	6.400	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Saldo	-6.400	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
Financiering						

Beleidsveld: BV0709: Overige culturele instellingen**Beleidsveld: BV0710: Feesten en plechtigheden**

Beleidsveld: BV0719: Overige evenementen

261

Beleidsveld: BV0720: Monumentenzorg**Beleidsveld: BV0740: Sportsector- en verenigingsondersteuning**

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgave	1.711	1.745	1.780	1.816	1.852	1.889
Ontvangst	491.944	515.471	520.000	481.279	486.736	481.785
Saldo	490.233	513.726	518.220	479.463	484.884	479.896
Investering						
Financiering						

Beleidsveld: BV0741: Sportpromotie en -evenementen

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgave	42.400	42.400	42.400	42.400	42.400	42.400
Ontvangst	150.850	131.450	131.450	131.450	131.450	131.450
Saldo	108.450	89.050	89.050	89.050	89.050	89.050
Investering						
Financiering						

Beleidsveld: BV0742: Sportinfrastructuur

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgave	405.621	413.641	421.821	430.166	438.678	447.356
Ontvangst	150.250	153.255	156.320	159.446	162.636	165.888
Saldo	-255.371	-260.386	-265.501	-270.720	-276.042	-281.468
Investering						
Uitgave	550.000	30.000	50.000	0	0	0
Saldo	-550.000	-30.000	-50.000	0	0	0
Financiering						

Beleidsveld: BV0749: Overig sportbeleid

262

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Exploitatie						
Uitgave	32.314	32.881	33.458	34.047	34.648	35.261
Saldo	-32.314	-32.881	-33.458	-34.047	-34.648	-35.261
Investering						
Financiering						

Beleidsveld: BV0750: Jeugdsector- en verenigingsondersteuning**Beleidsveld: BV0751: Gemeentelijke dienstverlening gericht op kinderen & jongeren****Beleidsveld: BV0752: Infrastructuur en faciliteiten ten behoeve van kinderen en jongeren****Beleidsveld: BV0759: Overige activiteiten met betrekking tot jeugd****Beleidsveld: BV0790: Erediensten****Beleidsveld: BV0791: Niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen****Beleidsveld: BV0820: Deeltijds kunstonderwijs****Beleidsveld: BV0900: Sociale bijstand****Beleidsveld: BV0901: Voorschotten****Beleidsveld: BV0902: Integratie van personen met vreemde herkomst****Beleidsveld: BV0903: Lokale opvanginitiatieven voor asielzoekers****Beleidsveld: BV0905: Dienst voor juridische informatie en advies****Beleidsveld: BV0909: Overige verrichtingen inzake sociaal beleid****Beleidsveld: BV0919: Overige activiteiten inzake ziekte en invaliditeit****Beleidsveld: BV0930: Sociale huisvesting****Beleidsveld: BV0943: Gezinshulp****Beleidsveld: BV0944: Preventieve gezinsondersteuning****Beleidsveld: BV0945: Kinderopvang****Beleidsveld: BV0948: Poetsdienst**

Beleidsveld: BV0949: Overige gezinshulp
Beleidsveld: BV0950: Ouderenwoningen
Beleidsveld: BV0953: Woon- en zorgcentra
Beleidsveld: BV0954: Dagzorgcentra
Beleidsveld: BV0959: Overige verrichtingen betreffende ouderen
Beleidsveld: BV0982: Ziekenhuizen
Beleidsveld: BV0985: Gezondheidspromotie en ziektepreventie
Beleidsveld: BV0986: Eerstelijnsgezondheidszorg
Beleidsveld: BV0989: Overige dienstverlening inzake volksgezondheid
Beleidsveld: BV0990: Begraafplaatsen

BD-01 Maaseik: veerkrachtige ondernemersstad waar vernieuwing, samenwerking en initiatief bloeien

AP-01 We bouwen een fysiek en digitaal ondernemersloket als aanspreekpunt voor ondernemers

- ACT-01 We versterken de digitale dienstverlening voor lokale ondernemers en handelaars
- ACT-02 We versterken de communicatie en promotie voor ondernemerschap

AP-02 We stimuleren overleg, kennisdeling en samenwerking tussen ondernemers en het bestuur

- ACT-03 We organiseren periodieke netwerkmomenten voor ondernemers

AP-03 We versterken stads- en dorpskernen met ruimte voor handel, wonen en verblijven

- ACT-04 We zetten in op de versterking van het kernwinkelgebied
- ACT-05 We voorzien kernversterkende premies en werken bijhorende reglementen uit
- ACT-06 We herzien economische reglementen en retributies
- ACT-07 We verzamelen systematisch bezoekersdata om het commercieel beleid te versterken
- ACT-08 We ontwikkelen een visie en kader voor tijdelijke zomerbars op openbaar domein
- ACT-09 We werken toe naar een toekomstgericht en aantrekkelijk aanbod van stedelijke kermissen
- ACT-10 We ontwikkelen en organiseren een jaarlijks toekomstbestendig winterevent

BD-02 Maaseik: een slimme, duurzame en klimaatbewuste stad met innovatie, mobiliteit en leefbare buurten

AP-04 De stad Maaseik ondersteunt de verduurzaming van het private patrimonium

- ACT-11 We activeren leegstaande woningen
- ACT-12 We maken een warmtebeleidsplan
- ACT-13 We sensibiliseren rond 'boom in je tuin'
- ACT-14 We starten collectieve renovatietrajecten op samen met Energiehuis
- ACT-15 We voorzien een premieprogramma voor scholen rond ontharding en vergroening
- ACT-16 We voorzien groepsaankoopcampagnes rond duurzame technieken

AP-05 De stad Maaseik versterkt het inclusief woonbeleid en de woningkwaliteit

- ACT-17 We evalueren het reglement rond tweede verblijven
- ACT-18 We nemen een trekkersrol op binnen IGS Wonen Maasland
- ACT-19 We stellen een plan van aanpak rond conformiteitsattesten op
- ACT-20 We versterken inclusief woonbeleid en woningkwaliteit

AP-06 We faciliteren een toekomstgerichte en geïntegreerde stadsontwikkeling

- ACT-21 We maken masterplannen, studies en ontwerp onderzoek voor ontwikkelingen op
- ACT-22 We operationaliseren regelgeving en ruimtelijke sturingsinstrumenten
- ACT-23 We stellen een beleidsplan ruimte en Ruimtelijke uitvoeringsplannen op
- ACT-24 We versterken de werking van de GECORO
- ACT-25 We implementeren de intergemeentelijke samenwerking rond handhaving
- ACT-26 We nemen een proactieve rol op bij stadsontwikkelingsprojecten en versterking dorpskern

BD-02 Maaseik: een slimme, duurzame en klimaatbewuste stad met innovatie, mobiliteit en leefbare buurten (vervolg)**AP-07 We verduurzamen gemeentelijke gebouwen via energie-investeringen en onderhoud**

- ACT-27 Vanaf 2026 voeren we fase 2 van de renovatie CC Neeroeteren uit met energie-optimalisatie
- ACT-28 Wij voeren een vastgoedbeheersplan uit voor onze gebouwen: beheer, onderhoud en strategische keuzes
- ACT-29 We vernieuwen en verduurzamen de technische installaties van onze gebouwen op een planmatige manier

AP-08 We versterken het behoud en de beleving van het onroerend erfgoed in Maaseik

- ACT-30 We realiseren de visievorming en voorbereiding van het Museum aan de Maas
- ACT-31 Via het kerkenbeleid versterken we kerkomgevingen met aandacht voor erfgoed, vergroening en klimaat
- ACT-32 We stellen een verordening rond zonnepanelen in beschermd stadsgezicht op
- ACT-33 We zorgen voor behoud, herstel en toekomstgerichte inpassing van ons funerair erfgoed

AP-9 We versterken de leefomgeving met groene en infrastructurele ingrepen voor klimaatrobustheid

- ACT-34 Vanaf 2026 voeren we jaarlijks projecten uit voor duurzame wegen- en patrimoniumwerken
- ACT-35 We kopen geschikte gronden voor (natuur)begraafplaatsen
- ACT-36 We maken een reglement rond inritten en bermen
- ACT-37 We realiseren een stadspark 'oud ziekenhuis'
- ACT-38 We ronden tegen 2028 de kleine rioleringswerken binnen het KNUIT-project af
- ACT-39 We versterken de aantrekkelijkheid en beleving van de handelstraten rond de Markt
- ACT-40 We versterken de leefomgeving met groene/infrastr. ingrepen (klimaatrobustheid)- Stroomdal Bosbeek
- ACT-41 We zetten verdere stappen in de uitvoering van het hemelwater- en droogteplan en werken een erosieplan uit

AP-10 We werken vanaf 2026 aan een schonere en veiligere leefomgeving in Maaseik

- ACT-42 We realiseren een dierenasiel Maaslandse gemeenten
- ACT-43 We verbeteren netheid en leefkwaliteit door slinger- en zwerfvuil gericht aan te pakken
- ACT-44 We verbeteren het afvalbeheer door ondermeer een doordacht vuilnisbakkenplan

BD-03 Maaseik: een veilige en vlot bereikbare stad, duurzaam, leefbaar en toegankelijk voor iedereen**AP-11 We stimuleren functioneel en recreatief fietsgebruik door in te zetten op kwalitatieve fietsinfra,**

- ACT-45 We realiseren een watertoegangspoor
- ACT-46 We verbeteren de fietsinfrastructuur (fietshersteltotems en fietsenstallingen)

AP-12 We werken de verduurzaming van onze mobiliteit en modal shift in de hand door duurzame en actieve mobiliteit aan te moedigen

- ACT-47 We investeren in laadinfrastructuur
- ACT-48 We investeren in deelmobiliteit en hoppinpunten
- ACT-49 We voorzien busvervoer bij grote evenementen
- ACT-50 We voorzien kwalitatieve rustpunten
- ACT-51 We werken samen met de Lijn en realiseren een hoofdhalte

AP-13 We brengen en analyseren verkeers- en mobiliteitsvraagstukken permanent

- ACT-52 We voeren verkeersonderzoeken uit
- ACT-53 We werken minderhinderplannen uit

AP-14 We verhogen de verkeersveiligheid en verminderen het aantal ongevallen met actieve weggebruikers

- ACT-54 We ontwikkelen een visie rond fietsstraten- en suggestiestroken
- ACT-55 We voorzien duidelijke verkeerssignalisatie

AP-15 We zetten in op het elimineren van het aandeel doorgaand verkeer in het stadscentrum

- ACT-56 We plaatsen trajectcontroles en ANPR camera's
- ACT-57 We realiseren een plan bereikbaar centrum Maaseik
- ACT-58 We voeren een mobiliteitsstudie rond parkeren sportzone
- ACT-59 We voorzien infoborden en bewegwijzering

AP-16 We voorkomen polarisering en radicalisering via preventie, opvolging en samenwerking

- ACT-60 We bestrijden polarisatie en ondersteunen organisaties met vorming en begeleiding
- ACT-61 We detecteren, volgen en begeleiden radicalisering via LVC-R en maatwerktrajecten
- ACT-62 We versterken de veiligheid via camerabewaking op gebouwen en publieke ruimte

BD-04 Maaseik: waar natuur en beleving samenkomen om te verbinden, inspireren en genieten**AP-17 We ondersteunen en versterken verenigingen**

- ACT-63 We lanceren subsidies voor infrastructuur en onderhoud voor erkende verenigingen
- ACT-64 We voeren een subsidiereglement in voor kernversterkende, gemeenschapsvormende initiatieven
- ACT-65 We voorzien een topsportovereenkomst voor lokale topsportinitiatieven

AP-18 We zetten in op natuurbeleving en groene open ruimtes

- ACT-66 We ondersteunen het technisch beheer openbare bossen grondgebied Maaseik door de Bosgroep
- ACT-67 We onderzoeken hondenlosloopzones in Maaseik
- ACT-68 We pakken blauwalg aan op de Heerenlaakplas
- ACT-69 We realiseren een natuurbeheersplan openbare bossen voor het grondgebied Maaseik
- ACT-70 We realiseren landinrichtingsproject Maasvallei fase 2

AP-19 We ontwikkelingen (buiten)accommodaties voor sport

- ACT-71 We leggen een 3x3 basketbalveld aan om laagdrempelige sportdeelname te stimuleren
- ACT-72 We renoveren basketbalterreinen in Neeroeteren en Opoeteren voor betere kwaliteit
- ACT-73 We subsidiëren de aanleg van kunstgrasvelden in Maaseik en Neeroeteren

AP-20 We versterken onze merkidentiteit

- ACT-74 We investeren in digitale schermen om interne en externe communicatie te versterken
- ACT-75 We versterken digitale inspraak via toegankelijke platformen voor participatie en beleid
- ACT-76 We zetten in op toeristische belevingsproducten
- ACT-77 We ontwikkelen een strategisch evenementenbeleid met een centraal digitaal evenementenloket

BD-05 Maaseik: een warme stad waar elk jong talent welkom is en kan groeien in school, werk en vrije tijd**AP-21 We zetten in op jeugdparticipatie en een gepast aanbod**

- ACT-78 We betrekken jongeren via jeugdfora en starten een kindergemeenteraad als participatieplatform

AP-22 We realiseren ontmoetingsplekken

- ACT-79 We realiseren de aanleg van de 'Van Eycktuin' gelegen aan de Vesting
- ACT-80 We verbeteren structureel de speelomgeving voor kinderen in het openbaar domein

AP-23 We realiseren toekomstbestendige en toegankelijke kinderopvang voor iedereen

- ACT-81 We garanderen naschoolse opvang via samenwerking en verdere uitbouw van het BOA-netwerk

BD-06 Maaseik: zorgzaam en solidair, met gelijke kansen, toegankelijke zorg en steun voor kwetsbaren**AP-24 We pakken eenzaamheid en sociaal isolement aan**

- ACT-82 We organiseren lokale ontmoetingsmomenten zoals dorpskamers, koffiepunten en wijkbabbels
- ACT-83 We organiseren sociale - en buurtwandelingen
- ACT-84 We realiseren projecten voor de uitbouw van zorgzame buurten samen met partners en bewoners
- ACT-85 We voorzien woonondersteuning voor kwetsbare huurders

AP-25 We dringen kinderarmoede structureel terug

- ACT-86 We gaan samenwerkingen aan met Kind en Taal
- ACT-87 We zetten het project menstruatiearmoede verder

AP-26 We versterken het welzijnsbeleid

- ACT-88 We begeleiden inwoners sterker naar werk en bieden extra hulp bij wegvallen van werkloosheidsuitkering
- ACT-89 We richten een welzijns-campus in: ontmoetingsplek voor jong en oud
- ACT-90 We starten gefaseerd met de uitrol van het UiTPAS-systeem
- ACT-91 We versterken het lokaal mentaal welzijnsbeleid voor alle leeftijden
- ACT-92 We versterken leefbaarheid, veiligheid en digitale weerbaarheid via een geïntegreerde aanpak
- ACT-93 We bouwen binnen OCMW een sterke welzijns-cel uit die het sociaal beleid verbindt en versterkt

BD-07 Maaseik: een aantrekkelijke werkgever en sterke organisatie met focus op groei en wendbaarheid**AP-27 We bieden marktconforme voorwaarden om een competitieve en aantrekkelijke werkgever te zijn**

- ACT-94 We harmoniseren de stelsels van verlofdagen en feestdagen
- ACT-95 We realiseren de implementatie van een Limburgs Loonhuis
- ACT-96 We werken aan een traject voor de overstap van het privaat naar het publiek vakantiestelsel

AP-28 We voeren een modern en impactvol personeelsbeleid

- ACT-97 We zetten in op employer branding om Maaseik als aantrekkelijke werkgever te profileren
- ACT-98 We versterken informele verbinding via laagdrempelige ontmoetingsmomenten

AP-29 We zijn een performante organisatie met sterke communicatie en kwaliteitsvolle dienstverlening

- ACT-99 We rollen een datagedreven opvolgingssysteem uit met Power BI-rapporten
- ACT-100 We zetten in op sterke communicatie zowel binnen de diensten, als dienstoverschrijdend

AP-30 We zijn een wendbare organisatiestructuur afgestemd op onze beleidsdoelen

- ACT-101 We voeren een kerntakendebat met alle medewerkers
- ACT-102 We realiseren de opmaak en goedkeuring van een nieuw organogram
- ACT-103 We rollen een traject voor soft HR-beleid uit met focus op ontwikkeling van medewerkers

BD-08 Gelijkblijvend Beleid**AP-31 Gelijkblijvend beleid**

- ACT-104 - 139